helion.pl
KSIĘGARNIA INTERNETOWA · WYDAWNICTWO

IDŹ DO
PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ
SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK
KATALOG ONLINE
ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK
DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE
ZAMÓW INFORMACJE O NOWOŚCIACH
ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA
FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Wielka encyklopedia komputerów

Autor: Alan Freedman
Tłumaczenie: Michał Dadan, Paweł Gonera, Paweł Koronkiewicz, Radosław Meryk, Piotr Pilch
ISBN: 83-7361-136-3
Tytuł oryginału: ComputerDesktop Encyclopedia
Format: B5, stron: 1118

Współczesna informatyka to nie tylko komputery i oprogramowanie. To setki technologii, narzędzi i urządzeń umożliwiających wykorzystywanie komputerów w różnych dziedzinach życia, jak: poligrafia, projektowanie, tworzenie aplikacji, sieci komputerowe, gry, kinowe efekty specjalne i wiele innych. Rozwój technologii komputerowych, trwający stosunkowo krótko, wniósł do naszego życia wiele nowych możliwości.

„Wielka encyklopedia komputerów" to kompletne kompendium wiedzy na temat współczesnej informatyki. Jest lekturą obowiązkową dla każdego, kto chce rozumieć dynamiczny rozwój elektroniki i technologii informatycznych. Opisuje wszystkie zagadnienia związane ze współczesną informatyką; przedstawia zarówno jej historię, jak i trendy rozwoju. Zawiera informacje o firmach, których produkty zrewolucjonizowały współczesny świat, oraz opisy technologii, sprzętu i oprogramowania. Każdy, niezależnie od stopnia zaawansowania swojej wiedzy, znajdzie w niej wyczerpujące wyjaśnienia interesujących go terminów z różnych branż dzisiejszej informatyki.

- Komunikacja pomiędzy systemami informatycznymi i sieci komputerowe
- Grafika komputerowa i technologie multimedialne
- Internet, WWW, poczta elektroniczna, grupy dyskusyjne
- Komputery osobiste – PC i Macintosh
- Komputery typu mainframe i stacje robocze
- Tworzenie oprogramowania i systemów komputerowych
- Poligrafia i reklama
- Komputerowe wspomaganie projektowania
- Wirusy komputerowe

Jeśli szukasz źródła informacji o technologiach informatycznych, chcesz poznać historię komputerów i dowiedzieć się, do czego można je wykorzystać, sięgnij po „Wielką encyklopedię komputerów".

Wydawnictwo Helion
ul. Chopina 6
44-100 Gliwice
tel. (32)230-98-63
e-mail: helion@helion.pl

indeks haseł angielskich

! point, 7
#include, 7
&&, 7
* symbol (symbol *), 786
.13 micron (technologia 0,13 mikrona), 827
.18 micron (technologia 0,18 mikrona), 827
.25 micron (technologia 0,25 mikrona), 827
.com, 7
.edu, 7
.gov, 7
.htaccess, 7
.NET, 7
.NET SDK, 7
.org, 7
.tv, 7
.zip file (plik o rozszerzeniu .zip), 600
/, 7
@ sign (znak @), 1002
\, 7
^, 7
_ symbol (symbol _), 786
~ symbol (symbol ~), 786
== signs (znaki ==), 1003
0.13 process (proces 0,13 mikrona), 631
0.18 process (proces 0,18 mikrona), 631
0.25 process (proces 0,25 mikrona), 631
0K, 7
0x, 7
1.2M, 8
1.44M, 8
10 GbE, 8
10 Gigabit Ethernet, 8
10/100 hub (koncentrator 10/100), 394
10/100 switch (przełącznik 10/100), 654
10/100/1000 card (karta 10/100/1000), 353
1000BaseLX, 8
1000Base-LX, 8
1000BaseSX, 8
1000Base-SX, 8
1000BaseTX, 8
1000Base-TX, 8
100BaseFX, 8
100BaseT, 8
100BaseVG, 8
100BT, 8
100MHz bus (magistrala o szybkości 100 MHz), 438
100VG-AnyLAN, 8
1024x768, 8
10Base2, 8
10Base5, 8
10BaseF, 8
10BaseT, 9
10-way (10-ścieżkowy), 9
10x CD-ROM, 9
123, 9
1-2-3, 9
1280x1024, 9
1284, 9
128-bit (128-bitowe), 9
128-bit graphics accelerator (128-bitowy akcelerator graficzny), 9
12-way (12-ścieżkowy), 9
12x CD-ROM, 9
1300 nm, 9
133MHz bus (magistrala o szybkości 133 MHz), 438
1394, 9
13W3 connector (złącze 13W3), 997
14.4, 9
1401, 9
1550 nm, 9
16 million colors (16 milionów kolorów), 9
16:9, 9
16450, 9
16550, 9
16-bit (16-bitowy), 9
16-bit characters (znaki 16-bitowe), 1003
16-bit color (kolor 16-bitowy), 377
16-bit computer (komputer 16-bitowy), 384
16-bit driver (sterownik 16-bitowy), 774
16-bit sample (próbka 16-bitowa), 649
16-bit sound (16-bitowa karta dźwiękowa), 9
16-bit version (wersja 16-bitowa), 914
16CIF, 9
16x CD-ROM, 9
18-track (18-ścieżkowy), 9
19mm tape (taśma 19 mm), 819
1-bit-DAC, 9
1-by-1 GIF, 9
1ClickCharge, 10
1G wireless (sieci bezprzewodowe pierwszej generacji), 728
1-Meg Modem, 10
1U, 10
1x DVD-ROM, 10
1x1 GIF, 10
1XEv, 10
1XRTT, 10
2.4GHz band (pasmo o częstotliwości 2,4 GHz), 578
2.5G wireless (sieci bezprzewodowe generacji 2,5), 728
216 colors (216 kolorów), 10
23B+D, 10
24-bit color (24-bitowy kolor), 10
24x CD-ROM, 10
24x7, 10
256-bit (256-bitowy), 10
2780, 10
28.8, 10
286, 10
286/12, 286/16..., 10
2B+D, 10
2B1Q, 10
2-D, 10
2-D graphics (grafika dwuwymiarowa), 262
2e, 10
2G, 10
2G wireless (sieci bezprzewodowe drugiej generacji), 728
2G+, 10
2U, 10
2-way (dwukierunkowa), 190
2x CD-ROM, 10
2x DVD-ROM, 10
2xAGP, 10
3.3v, 10
3.5", 10
3+Open, 10

3+Share, 11
303x, 11
308x, 11
3090, 11
3270, 11
3270 Data Stream, 11
3270 emulator (emulator 3270), 218
32-bit (32-bitowy), 11
32-bit color (32-bitowy kolor), 11
32-bit computer (komputer 32-bitowy), 384
32-bit disk access (32-bitowy dostęp do dysku), 11
32-bit driver (32-bitowy sterownik), 11
32-bit file access (32-bitowy dostęp do pliku), 11
32-bit processing (przetwarzanie 32-bitowe), 661
32-bit version (wersja 32-bitowa), 914
32-bit Windows (32-bitowa wersja systemu Windows), 11
32x CD-ROM, 11
33.3, 11
34010 & 34020, 11
3480, 11
3490, 11
3590, 11
360, 11
360K, 11
36-track (36-ścieżkowy), 11
370, 11
370/XA, 11
3770, 11
3780, 11
37xx, 11
386, 11
386 Enhanced Mode, 12
386/25, 386/33..., 12
386DX, 12
386EX, 12
386MAX, 12
386SL, 12
386SLC, 12
386SX, 12
387, 12
390, 12
3Com, 12
3-D, 12
3-D animation (animacja trójwymiarowa), 32
3D audio (dźwięk trójwymiarowy), 200
3-D audio (dźwięk trójwymiarowy), 200
3D chat (program do pogawędek w wersji trójwymiarowej), 637
3-D chat (trójwymiarowy pokój rozmów), 854
3-D digitizer (digitizer przeznaczony do grafiki trójwymiarowej), 136
3-D digitizer (skaner 3D), 734
3D Fax, 12
3-D graphics (grafika trójwymiarowa), 265
3-D modeling (modelowanie trójwymiarowe), 476
3-D positional sound (trójwymiarowy dźwięk pozycyjny), 854
3-D sound (dźwięk trójwymiarowy), 200
3D sound, (dźwięk trójwymiarowy), 200
3D Studio, 12
3D tablet (tablet trójwymiarowy), 814
3-D tablet (tablet przeznaczony do grafiki trójwymiarowej), 814
3DES, 12
3Dfx, 12
3DNow!, 12
3DO, 12
3DOF, 13
3G, 13
3G wireless (sieci bezprzewodowe trzeciej generacji), 728
3GL, 13
3GPP, 13
3GSP, 13
3-tier architecture (architektura trójwarstwowa), 37
3U, 13
3XRTT, 13
4:2:2, 13
4:3, 13
4004, 13
404, 13
404 error (błąd 404), 61
411, 13
430FX, 13
430HX, 13
430MX, 13
430TX, 13
430VX, 13
43xx, 13
440BX, 13
440FX, 13
440LX, 13
450BX, 13
450GX, 13
486, 13
486/25, 486/33..., 13
486DLC, 14
486DX, 14
486DX2, 14
486SL, 14
486SLC, 14
486SX, 14
487, 14
4CIF, 14
4DOS, 14
4GL, 14
4mm tape (taśma 4 mm), 819
4-way (4-ścieżkowy), 14
4x CD-ROM, 14
4xAGP, 14
5 nines (5 dziewiątek), 14
5.1 channel (kanał 5.1), 351
5.25”, 14
50-pin Telco connector (50-końcówkowe złącze Telco), 14
5100, 14
5250, 14
5250 emulator (emulator 5250), 218
56 Kbps modem (modem o szybkości 56 kb/s), 477
56,000 bps modem (modem o szybkości 56 000 b/s), 477
568A, 14
568B, 14
586, 14
5v, 14
5x86, 14
601, 14
603, 14
604, 14
615, 14
620, 14
640K, 14
640x480, 14
64-bit (64-bitowy), 15
64-bit graphics accelerator (64-bitowy akcelerator graficzny), 15
650, 15
6502, 15
6800, 15
68000, 15
680x0, 15
686, 15

68K, 15
6DOF, 15
6U, 15
6-way (6-ścieżkowy), 15
6x CD-ROM, 15
6x86, 15
6x86MX, 15
701, 15
702, 16
720K, 16
750, 16
7-bit ASCII (7-bitowy kod znaków ASCII), 16
7-track (7-ścieżkowy), 16
7x24, 16
8.3, 16
800x600, 16
80186/80188, 16
802.1, 16
802.11, 16
802.11a, 16
802.11b, 16
802.12, 16
802.15, 16
802.1p, 16
802.1q, 16
802.2, 16
802.3, 16
802.3ab, 16
802.3u, 16
802.3z, 16
802.4, 16
802.5, 16
802.6, 16
80286, 16
80287, 16
80386, 16
80386DX, 16
80386SL, 16
80386SX, 16
80387, 16
80486, 17
80486DX, 17
80486SX, 17
80487, 17
8080, 17
8086, 17
8086 emulator (emulator procesora 8086), 219
80860, 17
8087, 17
8088, 17
80x86, 17
8100, 17
82385, 17
82489DX, 17
8250A, 17
8259A, 17
8514, 17
8514/A, 17
860, 17
88000, 17
88K, 17
88Open, 17
8-bit (8-bitowy), 17
8-bit color (8-bitowy kolor), 17
8-bit sample (8-bitowa próbka), 17
8-bit sound (8-bitowa karta dźwiękowa), 17
8mm tape (taśma 8 mm), 819
8-N-1, 17
8-second rule (reguła 8 sekund), 681
8VSB, 17
8-VSB, 17
8-way (8-ścieżkowy), 17
8x CD-ROM, 17
9221, 17
9370, 18
9660, 18
9672, 18
9-track (9-ścieżkowy), 18
9U, 18
A/B box (przełącznik A/B), 654
A/D converter (przetwornik A/C), 664
A/V, 46
A/V ports (złącza A/V), 996
A+ certification (certyfikacja A+), 86
A20, 19
A4, 19
A4 paper (papier formatu A4), 574
AA, 19
AAL, 19
AAUI, 19
abakus, 19
Abelene, 19
Abilene, 19
ablative WORM (WORM ablacyjny), 955
About Box (okno O programie), 541
above the line (ponad wierszem), 618
ABR, 19
absolute (wartość bezwzględna), 909
absolute address (adres bezwzględny), 22
absolute coding (kodowanie bezwzględne), 374
absolute path (ścieżka bezwzględna), 807
absolute reference (odwołanie bezwzględne), 538
absolute URL (bezwzględny adres URL), 55
absolute vector (wektor bezwzględny), 914
absolute zero (zero absolutne), 992
abstract class (klasa abstrakcyjna), 362
abstraction layer (warstwa abstrakcji), 908
AC, 19
AC ‘97, 19
AC adapter (zasilacz AC), 988
ACAP, 19
ACBD, 20
Accelerated Graphics Port, 20
Accelerated Hub Architecture, 20
accelerator (akcelerator), 26
accelerator board (karta akceleratora), 353
Accelis, 20
acceptable use policy (zasady dopuszczalnych zastosowań), 988
acceptance test (testy akceptacyjne), 840
access (dostęp), 170
access arm (ramię dostępu), 678
access charge (opłata dostępowa), 550
access code (kod dostępu), 371
access concentrator (koncentrator dostępu), 394
access control (kontrola dostępu), 398
access control list (lista kontroli dostępu), 420
access control protocol (protokół kontroli dostępu), 647
access denied (odmowa dostępu), 536
access line (linia abonencka), 419
access method (metody dostępu), 458
access number (numer dostępowy), 526
access point (punkt dostępowy), 667
access provider (dostawca dostępu), 170
access rights (prawa dostępu), 628
access router (router dostępowy), 691
access server (serwer dostępowy), 722
access tandem (tandem dostępowy), 818
access time (czas dostępu), 117
access token (żeton dostępu), 1009
ACCESS.bus, 20

accessibility (ułatwienia dostępu), 872
accessory card (karta dodatkowa), 353
account (konto), 398
account number (numer konta), 526
account policy (polityki kont), 617
accounting machine (maszyna księgująca), 448
accounts payable software (oprogramowanie rozliczeń kredytów), 554
accounts receivable software (oprogramowanie rozliczeń wierzytelności), 554
accumulator (akumulator), 27
accuracy (dokładność), 143
ACD, 20
ACE, 20
ACGNJ, 20
ACK, 20
acknowledgment code (kod potwierdzenia), 372
ACM, 20
acoustic coupler (sprzęg akustyczny), 763
ACP, 20
ACPI, 20
ACS, 20
active addressing (adresowanie aktywne), 23
Active Channel (kanał aktywny), 351
active component (komponent aktywny), 380
active content (aktywna zawartość), 26
Active Desktop, 20
Active Directory, 20
active hub (koncentrator aktywny), 394
active matrix (matryca aktywna), 449
active monitor (monitor aktywności), 480
active partition (partycja aktywna), 576
Active Server Page, 20
active star, 20
active window (okno aktywne), 541
ActiveX component (komponent ActiveX), 380
ActiveX control (formant ActiveX), 239
ActiveX object (Obiekt ActiveX), 530
ActiveX-enabled browser (przeglądarka obsługująca ActiveX), 652
actuator (serwomotor), 725
actuator arm (ramię serwomotoru), 678
ad blocker (bloker reklam), 61
ad hoc query (zapytanie ad hoc), 984
Ad Lib, 20
ad rotation (rotacja reklam), 690
ad serving (dostarczanie reklam), 170
ad view (odsłona), 537
ADAPSO, 20
adapter, 20
adapter card (karta adaptera), 353
adaptive bridge (most adaptacyjny), 484
adaptive compression (kompresja adaptacyjna), 380
adaptive equalization (korekcja adaptacyjna), 402
adaptive routing (routing adaptacyjny), 691
adaptor, 21
ADB, 21
ADC, 21
ADCCP, 21
add/drop multiplexer (multiplekser add-drop), 492
adder (sumator), 781
add-in, add-on, 21
address (adres), 22
address (adresować), 23
address book (książka adresowa), 407
address bus (magistrala adresowa), 437
address cleansing (oczyszczanie adresu), 535
address decoder (dekoder adresu), 132
address mode (tryb adresowania), 855
address register (rejestr adresowy), 681
address resolution (rozwiązywanie adresu), 701
address resolution protocol (protokół translacji adresów), 648
address space (przestrzeń adresowa), 660
address translation (translacja adresu), 848
addressable cursor (kursor adresowalny), 407
adds, moves and changes, 21
ADIC, 21
ADM, 21
ADMD, 21
admin, 21
administrative area map level (poziom obszaru administracyjnego mapy), 625
Adobe, 22
Adobe Document Server, 22
Adobe Extreme, 22
Adobe fonts (czcionki Adobe), 119
Adobe Illustrator, 22
Adobe PageMaker, 22
Adobe Photoshop, 22
Adobe Type Align, 22
Adobe Type Manager, 22
ADP (ADP), 22
ADP system (system ADP), 788
ADPCM (ADPCM), 22
adserver (serwer reklam), 723
ADSL, 24
ADSL Lite, 24
ADSL splitter (rozdzielacz ADSL), 692
ad-supported software (oprogramowanie wyświetlające reklamy), 555
ADT, 24
Advanced Configuration and Power Interface, 24
AdvanceNet, 24
advertiser supported software (oprogramowanie opłacone przez reklamodawcę), 553
AES, 24
AES/EBU, 24
AFAIK, 24
AFC, 24
affinity group (grupa affinity), 267
affinity ISP, 24
aficionado, 24
AFM, 24
AFM file (plik AFM), 597
AFP, 24
AFP printer (drukarka AFP), 174
AFS, 24
aggregate function (funkcja agregatowa), 246
Agilent, 25
AGP, 25
AGPset, 25
agregator, 25
AI, 25
AI file (plik AI), 597
AIBO, 25
AIFC file (plik AIFC), 597
AIFF file (plik AIFF), 597
AIIM, 25
AIM, 26
AIN, 26
air interface (interfejs bezprzewodowy), 306
AirPort, 26
AIS, 26
AIT, 26
AITP, 26
Akamai, 26

Akomy, 26
alarm filtering (filtrowanie alarmów), 236
A-Law, 27
Aldus, 27
ALE, 27
alert (ostrzeżenie), 560
alert box (okno ostrzeżenia), 541
algebraic expression (wyrażenie algebraiczne), 963
algorithm (algorytm), 27
algorithmic language (język algorytmiczny), 341
aliasing, 27
ALICE, 27
all optical, 27
all rights (komplet uprawnień), 380
Allaire Spectra, 27
alliances (konsorcja), 397
allocate (przydzielać), 665
allocation unit (jednostka alokacji), 340
all-optical network (sieć optyczna), 730
alloy (stop), 775
ALM, 27
ALOHA, 27
Alpha, 27
alpha channel (kanał alfa), 351
alpha geek, 27
alpha release (wydanie alfa), 960
alpha test (testy alfa), 840
alpha version (wersja alfa), 914
alphageometric (geometryka literowa), 253
alphamosaic (mozaika literowa), 486
alphanumeric (alfanumeryczny), 27
alphanumeric sort (sortowanie alfanumeryczne), 758
Alt key (klawisz Alt), 366
alt newsgroup (grupa dyskusyjna alt), 267
ALT text (tekst ALT), 828
Alta Vista, 27
Altair, 27
AltaVista, 28
alternate routing (routing alternatywny), 691
alternating current (prąd zmienny), 629
Alto, 28
ALU (JAL), 336
always on (stale włączony), 768
AM, 28
Am386, Am486, Am586, 28
Amaya, 28
Amazon.com, 28
ambient (otoczenie), 561
ambient lighting (oświetlenie rozproszone), 561
Ambra, 28
AmCoEx, 28
AMD, 28
Amdahl, 28
Amdahl's law (prawo Amdahla), 628
America Online, 29
American Bell, 29
American National Standards Institute, 29
American Registry for Internet Numbers, 29
AMI, 29
AMI BIOS, 29
AMI2, 29
Amiga, 29
AMLCD, 29
AM-LCD, 29
amorphous (amorficzny), 29
amorphous silicon (krzem amorficzny), 406
ampersand, 29
Ampex, 29
amplitude (amplituda), 29
amplitude modulation (modulacja amplitudy), 478
AMPS modem (modem AMPS), 477
AMR, 30
analog (analogowy), 31
analog camera (aparat analogowy), 34
analog channel (kanał analogowy), 351
analog computer (komputer analogowy), 384
analog copy machine (kserokopiarka analogowa), 407
analog data (dane analogowe), 124
analog domain (domena analogowa), 145
analog film (film analogowy), 234
analog line (linia analogowa), 419
analog monitor (monitor analogowy), 480
analog phone (telefon analogowy), 830
analog signal generator (generator sygnału analogowego), 253
analog video (wideo analogowe), 917
analog-to-digital converter (konwerter analogowo-cyfrowy), 400
analyst (analityk), 30
Analytical Engine (maszyna analityczna), 446
anchor (zakotwiczenie), 981
AND-OR-NOT, 32
angel investor (anielski inwestor), 32
angle brackets (nawiasy ostre), 505
angstrom (angstrem), 32
ANI, 32
animated cursor (kursor animowany), 408
animated GIF (GIF animowany), 255
animated graphics (grafika animowana), 262
animation (animacja), 32
anisotropic (anizotropowy), 32
ANN File (plik ANN), 597
annoybot, 32
anode (anoda), 32
Anonymizer, 32
anonymous FTP (anonimowy FTP), 32
anonymous post (przesyłka anonimowa), 661
anonymous remailer (anonimowy remailer), 32
anonymous server (serwer anonimowy), 720
ANS, 32
ANSI, 32
ANSI character set (zbiór znaków ANSI), 990
ANSI lumen (lumen ANSI), 428
ANSI terminal (terminal ANSI), 835
answer only modem (modem tylko do odbioru), 478
ant (mrówka), 488
anti-aliasing (antyaliasing), 33
anti-blooming, 32
anticiparallelism (równoległość wyprzedzająca), 701
antidisintermediation, 32
Antifuse, 33
anti-glare filter (filtr antyodblaskowy), 234
anti-piracy, 33
antistatic bag (worek antystatyczny), 954
antistatic device (urządzenie antystatyczne), 880
antistatic liquid (płyn antystatyczny), 604
antistatic mat (mata elektrostatyczna), 449
antistatic strap (pasek antystatyczny), 577
antistatic wristband (antystatyczna opaska na rękę), 33
antivirus program (program antywirusowy), 636
any key (dowolny klawisz), 172
anycast, 33

AO/DI, 33
AOCE, 33
AOL, 33
AOL Instant Messenger, 33
aol.com, 33
AOLS, 33
A-OLs (A-OL), 33
AOLTV, 33
AON, 34
AOS, 34
AP, 34
Apache, 34
APCUG, 34
aperture card (karta okienkowa), 356
aperture grille (krata aperturowa), 404
APIC, 34
Aplio/Phone, 34
Apollo, 34
app bloat (puchnięcie aplikacji), 666
app code (kod aplikacji), 371
APPC, 35
AppCenter Server (Serwer AppCenter), 720
append (dołączenie), 145
Apple, 35
Apple Desktop Bus, 35
Apple II, 35
Apple III, 36
Apple key (klawisz „jabłko"), 367
Apple menu (menu Apple), 455
Apple-IBM alliance (konsorcjum Apple-IBM), 397
AppleTalk, 36
AppleTalk Filing Protocol, 36
application centric (ukierunkowanie na aplikacje), 865
application developer (twórca aplikacji), 861
application development environment (środowisko tworzenia aplikacji), 809
application development system (system tworzenia aplikacji), 792
Application Error (błąd aplikacji), 62
Application Execution Error (błąd wykonania aplikacji), 63
application extension (rozszerzenie aplikacji), 700
application framework (szkielet aplikacji), 803
application gateway (bramka aplikacji), 65
application generator (generator aplikacji), 252
application integration (integracja aplikacji), 302
application layer (warstwa aplikacji), 908
application level gateway (bramka poziomu aplikacji), 65
application logic (logika aplikacji), 423
application management system (system zarządzania aplikacjami), 794
application notes (uwagi do aplikacji), 887
application package (pakiet aplikacji), 566
application partitioning (partycjonowanie aplikacji), 576
application processor (procesor aplikacji), 631
application program library (biblioteka aplikacji), 55
application programmability (programowalność aplikacji), 641
application proxy (pośrednik aplikacji), 622
application server (serwer aplikacji), 720
application server computing, 36
application service provider (dostawca usług aplikacyjnych), 170
application software (oprogramowanie aplikacyjne), 550
application suite (pakiet aplikacji), 566
application viewing (podglądanie aplikacji), 609
application window (okno aplikacji), 541
applications management (zarządzanie aplikacjami), 985
APPN, 36
AppWare, 36
aptitude tests (testy umiejętności), 840
arachniography (sieciografia), 728
arbitrated loop (pętla arbitrażowa), 587
arbitration (arbitraż), 36
ARC server (serwer ARC), 721
Archistrat computer (komputer Archistrat), 384
architecture (architektura), 36
architecture neutral (niezależny od architektury), 518
architecture police (policjant architektury), 616
archive file (plik archiwalny), 597
archive formats (formaty archiwów), 240
ARCNET, 37
Ardent, 37
ARDIS, 37
areal density (gęstość powierzchniowa), 254
ARIN, 37
arithmetic coding (kodowanie arytmetyczne), 374
arithmetic expression (wyrażenie arytmetyczne), 963
arithmetic operators (operatory arytmetyczne), 548
arithmetic overflow (przepełnienie arytmetyczne), 658
arithmetic underflow (niedomiar arytmetyczny), 516
ARM chips (układy ARM), 870
Armada, 38
ARP, 38
ARPAnet, 38
ARQ, 38
array element (element tablicy), 215
array processor (procesor tablicowy), 632
arrow key (klawisz strzałki), 367
Article 2B (artykuł 2B), 38
artifact (artefakt), 38
artificial intelligence (sztuczna inteligencja), 804
artificial language (język sztuczny), 344
artificial life (sztuczne życie), 804
AS/400, 38
AS/400 Integrated PC Server, 38
ASC X12, 39
ascender, 39
ascending sort (sortowanie rosnące), 758
ASCII art (obrazy ASCII), 532
ASCII chart (tabela znaków ASCII), 813
ASCII chart (tabela znaków ASCII), 813
ASCII file (plik ASCII), 597
ASCII protocol (protokół ASCII), 646
ASCII sort (sortowanie ASCII), 758
ASCII terminal (terminal ASCII), 835
ASCII text (tekst ASCII), 828
ASCII transfer (przesyłanie ASCII), 661
ASCII value (wartość ASCII), 909
ASDL, 39
Ashton-Tate, 39
ASIC, 39
ASM, 39
ASMO, 39
ASMP, 39
ASN, 39
ASN.1, 39
ASP, 39

ASP Industry Consortium, 39
ASP.NET, 39
ASP+, 39
aspect ratio (współczynnik kształtu), 957
Aspen, 39
assembly language (język asemblerowy), 341
assignment statement (przypisanie), 665
associate (skojarzenie), 737
associating files (skojarzenia plików), 737
Association for Computing Machinery, 39
Association for Shareware Proffesionals, 39
Association for Systems Management, 39
associative storage (pamięć asocjacyjna), 569
ASSP, 40
AST, 40
asterisk (gwiazdka), 269
asymmetric compression (kompresja asymetryczna), 380
asymmetric encryption (kodowanie asymetryczne), 374
asymmetric modem (modem asymetryczny), 477
asymmetric multiprocessing (wieloprocesorowość asymetryczna), 919
asymmetric system (system asymetryczny), 788
asynchronous communication server (asynchroniczny serwer komunikacyjny), 40
asynchronous mode (tryb asynchroniczny), 855
asynchronous protocol (protokół asynchroniczny), 646
asynchronous transfer mode (asynchroniczny tryb przesyłu), 40
asynchronous transmission (transmisja asynchroniczna), 848
AT, 40
AT Attachment, 40
AT bus (magistrala AT), 438
AT class (klasa AT), 362
AT command set (zbiór poleceń AT), 990
AT interface (interfejs AT), 306
AT keyboard (klawiatura AT), 364
AT motherboard (płyta główna AT), 604
at sign (znak at), 1002
AT&T, 40
AT&T GIS, 40
AT&T WorldNet, 40
ATA, 40
ATA drive (napęd ATA), 500
ATA Flash, 40
ATA RAID, 40
ATA/IDE, 40
ATA-100, 40
ATA-2, 40
ATA-3, 40
ATA-33, 40
ATA-4, 40
ATA-66, 40
ATAPI, 40
ATAPI drive (napęd ATAPI), 500
Atari, 40
ATASPI, 41
ATE, 41
Athlon, 41
ATI, 41
ATM, 41
ATM Forum, 43
ATM machine (bankomat), 49
ATM NIC, 43
ATM155, 43
ATM25, 43
atomic force microscope (mikroskop sił atomowych), 469
ATSC, 43
attach a file (dołączanie pliku), 145
attached document (dołączony dokument), 145
attached processor (procesor przyłączony), 632
attachment (załącznik), 982
attachment unit interface, 43
atto, 43
ATU, 43
ATU-C, 43
ATU-R, 43
ATV, 43
ATV Forum, 43
ATVEF, 43
ATX motherboard (płyta główna ATX), 604
AU file (plik AU), 597
auctions (aukcje), 43
audio (dźwięk), 200
audio adapter (adapter audio), 20
audio cable (kabel audio), 349
audio card (karta audio), 353
audio cassette (kaseta magnetofonowa), 358
audio CD (płyta CD), 604
audio codec (kodek audio), 373
audio compression (kompresja dźwięku), 380
audio disc (dysk dźwiękowy), 193
Audio Modem Riser, 43
audio on demand (muzyka na żądanie), 493
audio response (odpowiedź dźwiękowa), 537
audio ripper (ripper audio), 686
audio server (serwer dźwięku), 722
audio streaming (strumieniowe przesyłanie dźwięku), 780
audio video (audio wideo), 43
audio video connectors (złącza audio-wideo), 996
audio visual (audiowizyjny), 43
audio visual ports (porty audio-wideo), 621
audioconferencing (konferencja dźwiękowa), 395
audiovisual (audiowizualny), 43
audit (audyt), 43
audit software (oprogramowanie audytujące), 550
audit trail (dziennik nadzoru), 200
augmented reality (powiększająca się rzeczywistość), 624
augmented virtuality (powiększająca się wirtualność), 624
AUI, 43
AUP, 44
Austin Computer, 44
authentication (uwierzytelnianie), 887
authentication token (token identyfikacyjny), 844
authoring language (język tworzenia treści), 344
authoring program (program do tworzenia treści), 638
authoring system (system tworzenia treści), 793
authorization code (kod autoryzacji), 371
auto, 44
autochanger (automatyczna zmieniarka), 44
Autodesk, 44
AUTODIN, 44
autoflow (automatyczne oblewanie), 44
autoloader (moduł automatycznego ładowania), 479
automata theory (teoria automatów), 834

automated provisioning (automatyczne udostępnianie usług), 44
automatic call distributor (automatyczny dystrybutor wywołań), 44
automatic design optimization (automatyczna optymalizacja projektu), 44
automatic number identification (automatyczna identyfikacja numeru), 44
automatic repeat request (automatyczne żądanie powtórzenia), 44
automatic teller machine, 44
automatic test equipment (urządzenia automatycznego testowania), 879
automatic vehicle location (automatyczna lokalizacja samochodów), 44
automation (automatyzacja), 45
automation language (język automatyzacji), 342
automation product (produkt automatyzujacy), 635
automation programming language (język programowania automatyzacji), 344
automotive systems (systemy samochodowe), 799
automounting (automatyczne montowanie), 44
autonegotiate (automatyczna negocjacja), 44
autonomous system (system autonomiczny), 788
autopooling (automatyczny pooling), 44
autoresponder, 45
autostart routine (procedura autostartu), 631
autotrace (automatyczna wektoryzacja), 44
AUX, 45
auxiliary memory (pamięć dodatkowa), 570
auxiliary storage (dodatkowa pamięć masowa), 143
AV drive (napęd AV), 500
availability (dostępność), 171
Avant Stellar keyboard (klawiatura Avant Stellar), 365
avatar (awatar), 46
avionics (awionika), 46
AWadvs-01, 46
Award BIOS, 46
AWC, 46
AWE32, AWE64, 46
AWG, 46
AWGTHTGTTA, 46
Axiant, 46
AXP, 46
AYT, 46
azimuth (azymut), 46
B, 47
B protocol (protokół B), 646
B1, 47
B2B, 47
B2B e-commerce (handel elektroniczny B2B), 272
B2B Web site (witryna B2B), 949
B2C, 47
B8ZS, 47
Baan IV, 47
BaanERP, 47
BABY, 47
Baby AT motherboard (płyta główna Baby AT), 605
baby boomers, 47
back end (zaplecze), 983
back end processor (procesor zaplecza), 632
back office, 47
Back Orifice, 47
back up (kopia bezpieczeństwa), 401
backbone (szkielet), 803
backbone cabal, 47
backdoor (tylne wejście), 861
back-end CASE (CASE zaplecza), 76
backfile conversion (konwersja archiwów), 400
backfilling (wypełnianie powrotne), 963
background (tło), 844
background ink (atrament tła), 43
background noise (szumy tła), 804
background processing (przetwarzanie w tle), 663
backhaul (przesyłanie wsteczne), 661
backing storage (pamięć zapasowa), 573
backlit (podświetlenie), 612
BackOffice, 47
backplane (płyta montażowa), 605
backside bus (magistrala wewnętrzna), 439
backside cache (wewnętrzna pamięć cache), 915
backslash (lewy ukośnik), 416
backsolver (mechanizm rozwiązywania wstecznego), 453
backspace (cofać), 95
backup (zapas), 983
backup copy (kopia zapasowa), 401
backup disk (dysk zapasowy), 197
backup power (zasilanie zapasowe), 989
backup server (serwer archiwalny), 721
backup tape (archiwizacja na taśmie), 37
backup types (typy archiwizacji), 861
Backus-Naur form (notacja Backusa-Naura), 523
backward chaining (wsteczne tworzenie łańcucha), 958
backward compatible (zgodność wstecz), 994
BackWeb, 47
BackWeb channel owner (właściciel kanału BackWeb), 951
Bad command or file name, 47
bad font (nieprawidłowa czcionka), 517
bad sector (uszkodzony sektor), 886
BAK file (plik BAK), 597
BAL, 48
balanced line (linia symetryczna), 419
ballistic gain (przyspieszenie balistyczne), 665
baloon help (pomoc w dymkach), 617
balun, 48
band (pasmo), 578
band (taśma), 819
band gap (pasmo wzbronione), 578
band printer (drukarka taśmowa), 179
band printing (drukowanie pasmowe), 181
bandgap (pasmo zabronione), 578
bandpass filter (filtr pasmowy), 236
bandwidth (szerokość pasma), 802
bandwidth management (zarządzanie pasmem), 987
bandwith junkie (narkoman pasma), 502
bandwith manager (zarządca pasma), 985
bandwith shaping (kształtowanie pasma), 407
bang, 49
bang path (ścieżka wykrzyknikowa), 808
bank, 49
bank switching (przełączanie banków), 653
banner ad (baner reklamowy), 48
banner page (strona wiodąca), 777
Banyan, 49
BAPC, 49
BAPI, 49
bar chart (wykres słupkowy), 961
bar code (kod paskowy), 372

bar code reader (czytnik kodów paskowych), 121
bar code scanner (skaner kodów paskowych), 735
barebones (szkieletowy), 803
barrel distortion (zniekształcenia beczkowe), 1004
barrel printer (drukarka beczkowa), 176
base (baza), 50
base alignment (wyrównanie bazy), 963
base font (czcionka podstawowa), 119
base memory (pamięć bazowa), 569
base RAM (RAM bazowy), 677
base station (stacja bazowa), 767
base/displacement (baza-przesunięcie), 50
base64, 49
baseband (pasmo podstawowe), 578
baseline (linia bazowa), 419
baselining, 49
baselining tool (narzędzie baseliningu), 502
bash shell (powłoka bash), 625
BASIC, 49
basic cell (komórka podstawowa), 378
basic encoding rules (podstawowe metody kodowania), 612
BASIC in ROM (BASIC w ROM), 49
Basic Rate, 49
bastion host (komputer-bastion), 391
bastion server (serwer-bastion), 724
BAT file (plik BAT), 597
Bat keyboard (klawiatura Bat), 365
batch (porcja), 618
batch data entry (wsadowe wprowadzanie danych), 956
batch file (plik wsadowy), 601
batch file transfer (wsadowy przesył plików), 956
batch job (zadanie wsadowe), 981
batch operation (operacja wsadowa), 547
batch processing (przetwarzanie wsadowe), 664
batch program (program wsadowy), 640
batch session (sesja wsadowa), 725
batch stream (strumień wsadowy), 781
batch system (system wsadowy), 794
batch terminal (terminal wsadowy), 836
batch total (suma zadania), 781
batch window (okno wsadowe), 541
batteries (baterie), 50
battery backup (podtrzymywanie bateryjne), 612
BatteryMark, 50
baud, 50
baud rate (prędkość baud), 629
baudot code (kod baudot), 371
bay (wnęka), 952
Bayer pattern (wzór Bayer), 968
bayonet connector (złącze bagnetowe), 997
BBNS, 50
BBS, 51
BBxPROGRESSION/4, 51
bcc:, 51
BCD, 51
BCP documents (dokumenty BCP), 144
BCS, 51
BDC, 51
BDOS error (błąd BDOS), 62
BDPA, 51
Be, 51
BEA Tuxedo, 51
BEA WebLogic, 51
beacon removal (usuwanie sygnalizacji błędu), 886
beaconning (sygnalizacja błędu), 785
Beamer, 51
bearer channel (kanał nośny), 352
BEDO RAM, 51
beep codes (kody dźwiękowe), 374
behavior (zachowanie), 981
behavior blocking (blokowanie działania), 61
behavioral level specification (specyfikacja behawioralna), 761
behavioral level specification (specyfikacja poziomów behawioralnych), 761
BeIA, 51
BEL, 51
Bell 103, 51
Bell 113, 51
Bell 201, 51
Bell 202, 51
Bell 208, 52
Bell 209, 52
Bell 212, 52
bell character (znak dzwonka), 1003
Bell compatible (zgodny z Bell), 995
Bell Labs, 52
Bell System, 52
Bellhead, 52
bells and whistles (wodotryski), 952
BellSouth Intelligent Wireless Network, 52
BellSouth Wireless, 52
beltware, 52
benchmark (test wydajności), 840
benign virus (łagodny wirus), 431
bent pipe architecture (architektura łącza (kanału) zwrotnego), 37
Bento, 52
BeOS, 52
Beowolf, 52
Beowulf, 52
BER, 52
Berger Series, 52
Berkeley extensions (rozszerzenia Berkeley), 696
Bernoulli Box, 52
Bernoulli principle (zasada Bernoulliego), 988
BERT, 52
Best Current Practicies (najlepsze obecnie praktyki), 499
best-effort service (usługa best-effort), 884
best-of-breed (najlepsze osiągalne), 499
best-of-class (najlepsze w klasie), 499
Beta, 52
beta site (ośrodek beta), 561
beta test (test beta), 839
beta version (wersja beta), 914
Betamax, 52
Betamaxed, 53
betaware, 53
BeyondMail, 53
Bezier, 53
BFR, 55
BFT, 55
BGA, 55
BGP, 55
BHCA, 55
BI, 55
BI bus (magistrala BI), 438
BI portal (portal BI), 620
BI software (oprogramowanie BI), 551
bias (regulacja), 681
bias voltage (napięcie regulacji), 502
BiCMOS, 56
bid shielding (zabezpieczanie ofert), 980
bidirectional (dwukierunkowość), 190
bidirectional parallel port (dwukierunkowy port równoległy), 190

bidirestional printer (drukarka dwukierunkowa), 176
bi-endian, 56
BIFF, 56
bifurcate (rozdwajanie), 692
Big Blue, 56
Big Drive, 56
big endian, 56
big iron, 56
BigYellow, 56
bilevel display (wyświetlanie dwubarwne), 966
bilevel scan (skan dwubarwny), 733
bilinear filtering (filtrowanie dwuliniowe), 236
bi-linear filtering (filtrowanie bi-linear), 236
bilinear interpolation (interpolacja dwuliniowa), 314
bi-linear interpolation (interpolacja bi-linear), 314
bilinear texture mapping (dwuliniowe mapowanie tekstur), 190
bill of materials (lista elementów), 420
bill payment (opłacanie rachunków), 550
bill presentment (przedkładanie rachunków), 651
bill presentment and payment (przedkładanie i opłacanie rachunków), 651
billion (miliard), 469
bin, 56
binaries (binaria), 56
binaries newsgroups (grupy dyskusyjne — binaria), 268
binary (binarny), 56
binary based (korzystający z systemu binarnego), 402
binary code (kod dwójkowy), 371
binary coded decimal (binarnie kodowane liczby dziesiętne), 56
binary compatible (zgodność binarna), 994
binary field (pole binarne), 615
binary file (plik binarny), 597
binary file transfer (przesył pliku binarnego), 661
binary format (format binarny), 239
binary mode (tryb binarny), 855
binary notation (notacja binarna), 523
binary numbers (liczby dwójkowe), 418
binary search (wyszukiwanie binarne), 964
binary standard (standard binarny), 768
binary synchronous (binarny synchroniczny), 57
binary transfer (przesył binarny), 661
binary tree (drzewo binarne), 182
binary values (wartości binarne), 909
BIND, 57
bind (wiązanie), 916
Binder, 57
bindery, 57
binding time (czas łączenia), 117
bindings (połączenia), 617
BinHex, 57
biochip, 57
bioinformatics (bioinformatyka), 57
biomechanics (biomechanika), 57
biometric authentication (uwierzytelnianie biometryczne), 887
biometric signature (sygnatura biometryczna), 786
biometrics (biometria), 57
bionic (bionika), 57
BIOS, 57
BIOS settings (ustawienia BIOS), 886
BIOS setup (konfiguracja BIOS), 396
biosensor, 58
bipolar (bipolarny), 58
bipolar transmission (transmisja bipolarna), 848
BIPS, 58
biquinary code (kod dwupiątkowy), 371
birefrigence (dwójłomność), 190
bis, 58
BISDN, 58
B-ISDN, 58
bison, 58
bistable circuit (układ dwustabilny), 865
bisync, 58
bisynchronous (bisynchroniczny), 58
bit, 58
Bit Alley, 58
bit blit, 58
bit block transfer (blokowy przesył bitów), 61
bit bucket (kosz bitów), 403
bit cell (komórka bitu), 378
bit density (gęstość bitowa), 254
bit depth (głębia bitowa), 257
bit diddling (diddling bitów), 135
bit error rate (bitowa stopa błędów), 59
bit flip (przerzucenie bitu), 660
bit flipping (przerzucanie bitów), 660
bit level device (urządzenie bitowe), 880
bit manipulation (manipulacja bitami), 442
bit nibbler (nibbler), 515
bit parallel (równoległość bitowa), 701
bit pattern (wzorzec bitowy), 968
bit plane (plan bitowy), 595
bit plane (płaszczyzna bitowa), 604
bit rate (prędkość bitowa), 629
bit serial (szeregowy bitowy), 802
bit slice processor (segment bitowy procesora), 717
bit specifications (specyfikacje bitowe), 761
bit stuffing (wypełnianie bitowe), 963
bit time (czas trwania bitu), 118
bit transfer rate (bitowa prędkość przesyłu), 59
bit twiddler, 59
bit twiddling, 59
Bit Valley, 59
bit wise (poziom bitowy), 625
bitblit, 59
bitblt, 59
bitmap (mapa bitowa), 442
bitmap file (plik mapy bitowej), 599
bitmap format (format bitmapowy), 240
bitmapped font (czcionka bitmapowa), 118
bitmapped graphics (grafika bitmapowa), 262
BITNET, 59
bit-oriented protocol (protokół B), 647
bitstream (strumień bitów), 781
bitwise (bitowy), 59
bitwise operators (operatory bitowe), 548
BIX, 59
BizTalk, 60
Biztalk Framework, 60
Biztalk repository (repozytorium Biztalk), 684
BizTalk Server, 60
Biztalk Web site (witryna WWW Biztalk), 949
Biztalk.org, 60
Black Apple, 60
black box (czarna skrzynka), 117
black box testing (testowanie metodą czarnej skrzynki), 840
Black Data Processing Associates, 60

black hat hacker (haker w czarnym kapeluszu), 271
Black Screen of Death (czarny ekran śmierci), 117
BlackBerry, 60
Blacklist of Internet Advertisers, 60
blackout (zaciemnienie), 981
blade, 60
blank character (znak pusty), 1003
blank squash (ściskanie spacji), 808
blanket (filc drukarski), 234
BLEC, 60
bleed (spad), 759
Blenheim shows (targi Blenheim), 819
blip (wyskok), 964
blit, 60
blitting (blitowanie), 60
bloatware, 60
BLOB, 60
block (blok), 60
block cipher (szyfr blokowy), 805
block cursor (kursor blokowy), 408
block device (urządzenie blokowe), 880
block diagram (schemat blokowy), 711
block move (przesunięcie bloku), 660
block multiplexor channel (kanał multipleksera blokowego), 352
blocking factor (współczynnik bloku), 957
blocking software (oprogramowanie blokujące), 551
blooming (rozmazywanie), 693
blow (wypalanie), 963
blow up (katastrofa (załamanie), 360
Blowfish, 61
Blue Box, 61
blue diode laser (niebieska dioda laserowa), 516
blue laser (niebieski laser), 516
Blue Lightning, 61
blue screen (niebieski ekran), 516
Blue Screen of Death (niebieski ekran śmierci), 516
Bluetooth, 61
BMC PATROL, 63
BMK file (plik BMK), 597
BMP, 63
BMP file (plik BMP), 597
BNC connector (złącze BNC), 997
BNF, 63
BO remover (usuwacz BO), 886
BO2K, 63
board (płyta), 604
board level (poziom płyty), 626
boardware, 63
Bob, 63
BOC, 63
BOCOEX, 63
body text (tekst domyślny), 828
body-worn computer (komputery noszone na ciele), 392
BOF, 63
BogoMips, 63
boldface (pismo grube), 594
boldface font (czcionka gruba), 118
bomb (bomba), 63
BOMP, 63
bonded analog modem (modem analogowy łączony), 477
bonded modem (modem łączony), 477
Bongo, 63
Booch, 63
bookmark (zakładka), 981
bookmark portal (portal z zakładkami), 621
Boolean circuit (układ Boole'a), 865
Boolean data (dane Boole'a), 124
Boolean expression (wyrażenie Boole'a), 963
Boolean logic (logika Boole'a), 423
Boolean operator (operator Boole'a), 548
Boolean search (wyszukiwanie logiczne), 965
boot drive (napęd startowy), 501
boot failure (błąd rozruchu), 62
boot record (rekord rozruchowy), 683
boot ROM, 64
boot sector (sektor rozruchowy), 718
boot virus (wirus sektora rozruchowego), 948
bootable CD-ROM (startowy CD-ROM), 772
bootable disk (dysk startowy), 195
bootable floppy (dyskietka startowa), 198
bootleg software (oprogramowanie bootlegowe), 551
BOOTP, 64
Borland, 64
Borland AppServer, 64
Borland C++, 64
Borland Database Engine, 64
boss screen, 64
Boston Computer Exchange, 64
Boston Computer Society, 64
bot, 64
bottleneck („wąskie gardło"), 910
BOTWEB, 64
bounced e-mail (odbity e-mail), 535
boundary error (błąd brzegowy), 62
boundary router (router graniczny), 691
boundary scan (skanowanie brzegowe), 736
Bourne shell (powłoka Bourne), 625
box (skrzynka), 739
bozo filter (filtr bozo), 234
BPDU, 64
bpi, 64
bpp, 64
BPR, 64
bps (b/s), 67
BQFP, 64
braces (klamry), 362
bracket (nawias kwadratowy), 505
Bragg grating (krata Bragga), 404
brain dump („zrzut zawartości mózgu"), 1005
brains (mózg), 486
branch (skok), 693
branch prediction (predykcja rozgałęzień), 629
branding, 66
BRAS, 66
B-raz, 66
braze (twardy lut), 860
BRB, 66
breadboard (płyta prototypowa), 606
break key (klawisz przerwania), 367
breakout box (skrzynka rozdzielająca), 739
breakpoint (punkt zatrzymania), 667
BREW, 66
BRI, 66
brick and click, 66
brick and mortar, 66
bricks and clicks, 66
bricks and mortar, 66
bridge (most), 484
bridge disc, 66
bridge router (router-most), 691
bridged tap (odczep mostkowy), 536
bridgeware, 66
Brief, 66
brightness (jasność), 336

British Telecom, 66
broadband (szerokopasmowy), 802
broadband access (dostęp szerokopasmowy), 171
Broadband ISDN, 66
broadband service provider (dostawca usług szerokopasmowych), 170
broadband wireless (szerokopasmowy dostęp bezprzewodowy), 802
broadcast (rozgłaszanie), 693
broadcast fax (rozgłaszanie faksów), 693
broadcast storm (burza rozgłoszeniowa), 69
broadcast traffic (ruch rozgłoszeniowy), 705
Broadcast.com, 66
BroadVision, 67
brochureware, 67
Brodia, 67
broken link (uszkodzone łącze), 886
broker, 67
brokered private peering, 67
Brooklyn Bridge, 67
Brook's law (prawo Brooka), 628
brouter, 67
brownout (obniżenie napięcia), 531
browse (przeglądać), 651
browser box (zestaw przeglądarki), 993
browser cache (bufor przeglądarki), 68
browser compatibility (zgodność przeglądarek), 994
browser phone (telefon z przeglądarką, przeglądarka telefoniczna), 831
browser plug-in (wtyczka przeglądarki), 960
browser safe colors (kolory bezpieczne dla przeglądarki), 378
BrowserComp, 67
brute force programming (programowanie siłowe), 644
BSC, 67
BSD socket (gniazdo BSD), 259
BSD UNIX, 67
BSDL, 67
BSOD, 67
b-spline (b-splajn), 67
BSWD, 67
BT, 67
BT font (czcionka BT), 118
BTAM, 67
BTB, 67
BTLZ, 67
b-to-b (b-do-b), 51
b-to-c (b-do-c), 51
BTOS, 67
Btrieve, 68
BTW, 68
bubble (bąbelek (pęcherzyk), 50
bubble chart (diagram pęcherzykowy), 134
Bubble Jet, 68
bubble memory (pamięć bąbelkowa), 569
bubble sort (sortowanie bąbelkowe), 758
BubbleBoy virus (wirus BubbleBoy), 948
bucket (kubełek), 407
buckyballs, 68
buckytubes, 68
buddies (kumple), 407
buddy list (lista kumpli), 420
Buddy PC, 68
BUF, 68
buffer (bufor), 68
buffer amplifier (wzmacniacz separujący), 968
buffer flush (opróżnienie bufora), 556
buffer pool (pula buforów), 666
buffer underrun (niedopełnienie bufora), 516
buffering (buforowanie), 69
bug (pluskwa), 603
bug compatible, 69
bug fix (poprawka), 618
bug inheritance (dziedziczenie błędów), 200
bugrade, 69
buildout, 69
bulk eraser (urządzenie kasujące), 881
bulletin board (tablica ogłoszeniowa), 816
bulletproof (kuloodporny), 407
bump mapping, 69
bundle (zestaw), 992
bundling (zestawianie), 993
bunny suit („strój króliczka”), 778
burn (wypalać), 963
burn in (wygrzewanie), 961
burn rate (szybkość spalania), 805
Burroughs, 69
Burst EDO, 69
burst mode (tryb impulsowy), 856
bursty (impulsowy), 297
bus (magistrala), 437
bus and tag channel (kanał magistrali i etykiet), 352
bus attached (podłączony do magistrali), 610
bus bridge (mostek magistrali), 484
bus card (karta magistrali), 355
bus extender (ekspander magistrali), 211
bus mastering, 69
bus mouse (mysz magistralowa), 495
bus topology (topologia magistrali), 845
bus/core ratio (współczynnik magistrala/rdzeń), 957
business analyst (analityk biznesowy), 30
Business Basic, 69
business card CD (wizytówkowy CD), 951
business graphics (grafika biznesowa), 262
business information system (system informacji biznesowej), 789
business intelligence (wywiad gospodarczy), 966
business intelligence portal (portal wywiadu gospodarczego), 621
business intelligence software (oprogramowanie do wywiadu gospodarczego), 552
business logic (logika biznesowa), 423
business machine (urządzenia biurowe), 879
Business Objects, 69
business process re-engineering (przemodelowywanie procesów biznesowych), 658
business rule (zasada biznesowa), 988
business software (oprogramowanie biznesowe), 551
BusinessMiner, 69
BusinessObjects, 70
BusinessQuery for Excel, 70
busy hour (godziny szczytu), 260
Butterfly keyboard, 70
Butterfly Switch, 70
button (przycisk), 665
buy and sell (kupuj i sprzedawaj), 407
buzzwords, 70
BX chipset (układ BX), 865
BXXP, 70
bypass (obejście), 529
byte (bajt), 48
byte addressable (adresowanie bajtowe), 23
byte code (kod bajtowy), 371
Byte Information Exchange, 70
byte order (kolejność bajtów), 377

byte serving (podawanie bajtów), 609
byte sex, 70
bytesexual, 70
C, 71
C drive (dysk C), 192
C LEC, 72
C Sharp, 72
C shell, 72
C shell (powłoka C), 625
C#, 72
c/s, 107
C/S ELEMENTS, 107
C:, 71
C++, 72
C++ Builder, 72
C2, 72
C3D, 72
C6, 72
C7, 72
C80, 72
C82, 72
C8x, 72
CA, 72
CAB file (plik CAB), 598
cable (przewód, kabel), 664
cable categories (kategorie kabli), 360
cable Internet (internet kablowy), 310
cable matcher (przelotka kablowa), 653
cable modem (modem kablowy), 477
cable plant (instalacja kablowa), 301
Cable Select, 72
cable telephony (telefonia kablowa), 832
cable TV (telewizja kablowa), 833
cable types (typy kabli), 862
cabletext, 72
Cabletron, 72
cache (pamięć buforowa), 569
cache coherency (spójność pamięci buforowej), 763
cache server (serwer buforujący), 721
cacheable content (treść buforowalna), 853
caching appliance (urządzenie buforujące), 880
caching controller (kontroler buforujący), 399
CA-Clipper, 72
CA-Cricket Presents, 73
CAD, 73
CAD/CAM, 73
CADAM, 73
cadastre system (system katasterowy), 789
CA-DATACOM/DB, 73
CA-dBFast, 73
CADD, 73
CADDS 5, 73
caddy (kasetka), 359
caddy drive (napęd kasetkowy), 500
caddy load (ładowanie kasetkowe), 431
caddyless (bezkasetkowy), 53
Cadence, 73
CADKEY, 73
CADS, 73
CAE, 73
CA-Easytrieve, 73
CA-Endevor, 73
Cafe, 73
caffeine based, 74
CaffeineMark, 74
CAI, 74
CA-IDMS, 74
CA-Ingres, 74
CA-Insight, 74
Cairo, 74
CA-KBM, 74
CAL, 74
calculated field (pole wyniku), 615
calculator (kalkulator), 350
Caldera, 74
calendaring, 74
CA-Librarian, 74
calibrate (kalibrować), 350
call (wywołanie), 966
call accounting (rejestrowanie połączeń), 682
call by reference (wywołanie przez referencję), 967
call by value (wywołanie przez wartość), 967
call center (centrum telefoniczne), 86
call control (sterowanie połączeniem), 773
call distributor (rozdzielacz połączeń), 692
Call Level Interface, 74
call pickup service (usługa przekazywania połączeń), 884
call routing service (usługa przekierowania połączenia), 884
callback (wywołanie zwrotne), 967
called routine (procedura wywoływana), 631
caller ID (identyfikacja numeru), 292
calling program (program wywołujący), 640
calling routine (podprogram wywołujący), 611
CALS, 74
CAM, 75
CAMA, 75
CAMAC, 75
CA-ManMan/X, 75
camera ready (gotowy do reprodukcji), 261
campus (kampus), 351
Canadian Standards Association, 75
CancelBunny, 75
CancelPoodle, 75
candela (kandela), 353
Candle, 75
canned program (oprogramowanie z puszki), 555
canned routine (procedura zamknięta), 631
canonical (kanoniczny), 353
canonical name (nazwa kanoniczna), 505
canonical synthesis (synteza kanoniczna), 787
Canvas, 75
CA-OpenIngres, 75
CA-OpenROAD, 75
CAP, 75
cap code, 75
Capability Maturity Model, 75
capacities (pojemności), 613
capacitor (kondensator), 395
CA-Panvalet, 75
CA-PRMS, 75
Caps Lock key (klawisz Caps Lock), 366
capstan (wałek napędowy), 906
capture buffer (bufor przechwytujący), 68
CA-Quick Response Engine, 75
CAR, 75
CA-RAMIS, 75
Carbon Copy, 75
card (karta), 353
card cage (klatka karty), 364
card column (kolumna karty), 378
card image (obraz karty), 532
card not present account (konto bez karty), 398
card punch (dziurkarka kart), 200
card reader (czytnik kart), 121

card services (usługa obsługi kart), 884
CardBus, 75
cardinal number (liczebnik główny), 418
cardinality (liczność), 418
CA-Realizer, 75
caret (daszek), 125
caret (karetka), 353
CARP, 75
carpal tunnel syndrome (syndrom cieśni nadgarstka), 786
carriage (wózek), 956
carriage return (powrót karetki), 625
carrier (nośna), 522
carrier based (korzystający z nośnej), 402
carrier class (klasa operatorska), 362
carrier detect (wykrycie nośnej), 961
carrier frequency (częstotliwość nośnej), 119
carrier hotel (hotel operatora), 279
carrier serving area (obszar działania operatora), 532
carrier switch (operatorska centrala telefoniczna), 548
carrier system (system wykorzystujący nośną), 794
carrier-class switch (przełącznik klasy operatorskiej), 655
Carterfone decision (decyzja Carterfone), 131
cartridge (kaseta), 358
cartridge font (czcionka z kasety), 119
CAS, 76
cascade (kaskada), 359
cascading menu (menu kaskadowe), 455
Cascading Style Sheets (kaskadowe arkusze stylów), 359
cascading windows (okna kaskadowe), 540
CASE, 76
case cracker (otwieracz obudowy), 562
case sensitive (rozproszony system plików), 695
case statement (instrukcja case), 301
cash memory (pamięć cache), 570
cassette (kaseta), 358
Castanet, 76
casting (rzutowanie), 706
cat, 76
CAT 5, 76
cat my new instructions, 76
CAT scan (tomografia komputerowa), 845
catalog (katalog), 359
Category 3, 5, etc. (kategoria 3, 5 itd.), 360
CA-Telon, 76
cathode (katoda), 360
cathode ray tube (lampa katodowa), 409
CATIA, 76
CATV, 76
CAU, 76
CA-Unicenter, 76
CAV, 76
CAV/CLV, 76
CAVE, 76
CA-Visual Objects, 76
CA-Warehouse BOSS, 76
CB, 76
CB simulator (symulator CB), 786
C-Band, 77
CBD, 77
CBEMA, 77
CBR, 77
CBT, 77
CBT Systems, 77
CBX, 77
cc:, 77
cc:Mail, 77
CCA, 77
CCC/Harvest, 77
CCD, 77
CCD camera (aparat CCD), 34
CCFL, 77
CCFT, 77
CCIA, 77
CCIR 601, 77
CCIS, 78
CCITT, 78
CCNA, 78
CCNP, 78
CCP, 78
CCS, 78
CCS7, 78
CCTA, 78
CCW, 78
CD, 78
CD audio (dźwięk CD), 200
CD caddy (kaseta CD), 358
CD card (wizytówka CD), 951
CD database (baza dysków CD), 50
CD duplication (duplikacja CD), 187
CD Extra, 78
CD jukebox (zmieniarka CD), 1000
CD Plus, 79
CD replication (replikacja CD), 684
CD ripper, 79
CD tower (wieża CD), 921
CD track titles (tytuły ścieżek CD), 862
CD tray (taca CD), 817
CD UDF, 79
CD writer (nagrywarka CD), 498
CD+G, 79
CD32, 79
CDA, 79
CDC, 79
CDDA, 79
CD-DA, 79
CDDB, 79
CDDI, 79
CDE, 79
CD-E, 79
cdev, 79
CDF, 79
CDFS, 79
CDG, 79
CD-I, 79
CDIA, 79
CDIF, 79
CDIP, 79
CDMA, 79
cdma1, 80
cdma2000, 80
cdmaOne, 80
CDN, 80
CDO, 81
CDONTS, 81
CDP, 81
CDPD, 81
CD-PROM, 81
CDR, 81
CD-R, 81
CD-R burner (wypalarka CD-R), 963
CDRAM, 82
CD-ROM, 82
CD-ROM audio cable (kabel audio napędu CD-ROM), 349
CD-ROM changer (zmieniarka CD-ROM), 1000
CD-ROM drive (napęd CD-ROM), 500
CD-ROM Extensions, 82
CD-ROM reader (czytnik CD-ROM), 121
CD-ROM server (serwer CD-ROM), 721
CD-ROM tower (wieża CD-ROM), 921

CD-ROM tray (taca CD-ROM), 817
CD-ROM XA, 83
CDRS, 83
CDRS-03, 83
CD-RW, 83
CDS, 83
CDSL, 84
CDSP, 84
CDTV, 84
CDV, 84
CE, 84
CE device, 84
CeBIT, 84
CEBus, 84
CEC, 84
ceg, 84
Celeron, 84
Celestra, 84
cell (komórka), 378
cell relay (przełączanie komórek), 653
cell switch (przełącznik komórkowy), 655
cell-based IC (układy komórkowe), 871
cellco, 84
Cello, 84
cellphone (telefon komórkowy), 830
cellphone (telefon komórkowy), 830
cellspace (przestrzeń komórkowa), 660
cellular automaton (automat komórkowy), 44
Cellular MultiProcessing, 84
cellular programming (programowanie komórkowe), 643
CELP, 84
CELP socket (gniazdo CELP), 259
censorware, 84
Centaur, 84
centering cone (stożek centrujący), 776
centimeter (centymetr), 86
central office (centrala telefoniczna), 85
central processing unit (centralna jednostka przetwarzająca), 85
central processor (procesor centralny), 631
centralized processing (przetwarzanie scentralizowane), 663
CENTREX, 85
centricity (centryzm), 86
Centronics, 85
Centura, 86
century date change (data zmiany stulecia), 126
CERDIP, 86
CERN, 86
CERQUAD, 86
certificate authority software (oprogramowanie obsługi certyfikatów), 553
Certificate in Computer Programming (certyfikaty dla programowania komputerów), 86
certification authority (centrum certyfikujące), 85
CF card (karta CF), 353
CFA, 87
CFG file (plik CFG), 598
CFML, 87
CG, 87
CGA, 87
CGI, 87
CGI script (skrypt CGI), 738
cgi-bin, 87
CGM, 87
CGS system (system CGS), 788
chad (wycinek), 960
chain printer (drukarka łańcuchowa), 177
chained list (lista łańcuchowa), 420
chaining (łączenie łańcuchowe), 432
challenge/response (wezwanie-odpowiedź), 915
change file (plik zmian), 602
change management (zarządzanie zmianami), 988
change request (propozycja zmian), 646
channel (kanał), 351
channel bank (bank kanałów), 49
channel bonding (łączenie kanałów), 432
channel coding (kodowanie kanału), 374
Channel Definition Format, 87
channel op (op kanału), 544
channel program (program kanału), 638
channel spacing (odstęp kanałów), 537
channelized (kanałowy), 353
chanop, 87
chaos, 87
CHAP, 87
character (znak), 1002
character based (znakowy), 1004
character cell (komórka znaku), 378
character code (kod znaku), 373
character data (dane znakowe), 125
character device (urządzenie znakowe), 882
character field (pole znakowe), 615
character generator (generator znaków), 253
character graphics (grafika znakowa), 265
Character Map (Tablica znaków), 816
character mode (tryb znakowy), 857
character pitch (szerokość znaku), 803
character printer (drukarka znakowa), 181
character recognition (rozpoznawanie znaków), 695
character set (zestaw znaków), 993
character string (ciąg znaków), 88
Character Studio, 87
character tag (znacznik znaku), 1002
character terminal (terminal znakowy), 836
characteristic (charakterystyka), 87
characterization (charakteryzacja), 87
charge coupled device (przyrząd o sprzężeniu ładunkowym), 665
CHARGECARD, 87
Charisma, 87
charting program (program do tworzenia wykresów), 638
chassis (podstawa montażowa), 612
chat (czat), 118
chat bot (bot czatu), 64
chat mode (tryb rozmowy), 856
chat room (pokój rozmów), 613
chat window (okno rozmowy), 541
chatterbot, 87
Cheapernet, 87
check bits (bity kontrolne), 59
check box (pole wyboru), 615
Check Point, 87
checkpoint/restart (punkt kontrolny-restart), 667
CHI, 87
Chicago, 88
chiclet keyboard (klawiatura gumowa), 365
chief technical officer (dyrektor techniczny), 192
child (dziecko), 199
child menu (menu potomne), 455
child program (program potomny), 639
child window (okno potomne), 541
chip, 88
chip (układ scalony), 866
chip card (karta chipowa), 353
chip carrier (nośnik struktury), 522

chip container (kontener układu), 398
chip cooler (wentylator układu), 914
chip jewelry (biżuteria z układów), 60
chip on board (układ na płytce), 865
chip on chip (układ na układzie), 865
chip package (obudowa układu), 532
chip rate (prędkość chip), 629
chipset (zestaw układów), 993
chirp (zwężanie, świergot), 1005
chirped pulse (impuls zwężany), 297
CHK file (plik CHK), 598
Chkdsk, 88
chmod, 88
CHMOS, 88
Chooser, 88
CHOP, 88
chroma key (kluczowanie kolorem), 370
chromatic dispersion (dyspersja chromatyczna), 199
chrominance (chrominacja), 88
CHRP, 88
cHTML, 88
CHUI, 88
churning, 88
CI Labs, 88
CICS, 88
CICS programmer (programista CICS), 640
CID, 89
cider, 89
CIDR, 89
CIE, 89
CIF, 90
CIFS, 90
CIM, 90
Cincom Systems, 90
cine-oriented (orientacja filmowa), 557
Cinepak, 90
CIO, 91
cipher (szyfr), 805
cipher strength (siła szyfrowania), 732
ciphertext (szyfrogram), 805
CIR, 91
circuit analyzer (analizator obwodów), 31
circuit board (płytka obwodów), 607
circuit breaker (wyłącznik), 962
circuit card (karta układów), 358
circuit cellular, 91
circuit switching (komutacja obwodów), 393
circuit trace (ścieżka obwodu), 807
CIS, 91
CIS B, 91
CISC, 91
Cisco, 91
Cisco certification (certyfikacja Cisco), 86
Cisco lock and key, 91
Cisco PIX firewall, 91
Cisco Resource Manager, 91
CISSP, 91
Citrix, 91
CIX, 91
CKO, 91
CL/1, 91
cladding (koszulka), 403
clamping ring (pierścień zaciskowy), 591
clamping voltage (napięcie przepięcia), 502
Clarion, 91
Claris, 91
Claris CAD, 92
Clarke belt (pas Clarke'a), 576
Class 1 fax (faks klasy 1.), 229
Class 2 fax (faks klasy 2.), 229
Class 4 switch (przełącznik klasy 4.), 655
Class 5 switch (przełącznik klasy 5.), 655
Class A, B, 92
class browser (przeglądarka klas), 652
class library (biblioteka klas), 56
class of service (klasa usługi), 362
class variable (zmienna klasowa), 1001
Classic, 92
Classical IP, 92
claymation (animacja plastelinowa), 32
CLCC, 92
clean boot (czysty start), 121
clean data (czyste dane), 121
clean install (instalacja od zera), 301
clean room (czyste pomieszczenie), 121
clear box testing (testowanie metodą przezroczystej skrzynki), 840
clear GIF (pusty GIF), 668
clear memory (czyszczenie pamięci), 121
clear to send (gotowy do wysłania), 261
ClearCase, 92
CLEC, 92
CLI, 92
click (kliknięcie), 369
click and drag (kliknij i przeciągnij), 369
click drive (napęd click), 500
click of death (klikanie śmierci), 369
click speed (prędkość kliknięcia), 629
click through, 92
Click! disk (dysk Click!), 192
clickable image (rysunek aktywny), 706
clickable map (mapa aktywna), 442
ClickNet, 92
clicks & mortar, 92
clicks and mortar (kliknięcia i spoiwo), 369
clickstream (strumień kliknięć), 781
click-through rate (współczynnik click-through), 957
clicktract, 92
clickwrap, 92
client (klient), 368
client application (aplikacja kliencka), 34
client based (kliencki), 368
client computer (komputer kliencki), 385
client machine (maszyna kliencka), 448
client program (program kliencki), 638
client software (oprogramowanie klienta), 552
client/server (klient-serwer), 368
client/server analyst (analityk systemu klient-serwer), 31
client/server architecture (architektura klient-serwer), 36
client/server development system (system tworzenia aplikacji klient-serwer), 792
client/server environment (środowisko klient-serwer), 809
client/server network (sieć klient-serwer), 729
client/server programmer (programista klient-serwer), 640
client-client-server (klient-klient-serwer), 368
clients (klienci), 368
client-side (strona klienta), 777
CLINKS, 92
CLIP, 92
clip art (klipart), 369
clipboard (schowek), 711
Clipper, 92
clipping (obcinanie), 529
clipping level (poziom obcinania), 625
clipping path (ścieżka odcinania), 807
clobbering memory (zacieranie pamięci), 981
clock (zegar), 992
clock battery (bateria zegara), 50

clock cycle (cykl zegara), 116
clock doubling (podwajanie zegara), 612
clock pulse (impuls zegarowy), 297
clock rate (częstotliwość zegara), 120
clock speed (prędkość zegara), 630
clock tick (takt zegara), 817
clock tripling (potrajanie zegara), 622
clock/calendar (zegar, kalendarz), 992
clone (klon), 369
cloning software (oprogramowanie klonujące), 552
close (zamknięcie), 982
closed (zamknięty), 982
closed architecture (zamknięta architektura), 982
closed shop (ośrodek obliczeniowy zamknięty), 561
closed shop (open shop), 92
closed system (system zamknięty), 794
cloud (chmura), 88
CLR, 92
CLS, 92
CLSID, 92
cluster (klaster), 363
cluster controller (kontroler klastra), 399
Cluster Server, 92
clustering (klasteryzacja), 363
CLUT, 92
CLV, 92
CM, 93
CM/2, 93
CMC, 93
CMI, 93
CMIP, 93
CMIS, 93
CMM, 93
CMOL, 93
CMOS, 93
CMOS based (podstawowe wykorzystanie technologii CMOS), 612
CMOS battery (bateria CMOS), 49
CMOS machine (komputer CMOS), 384
CMOS mainframes (duży komputer CMOS), 188
CMOS memory (pamięć CMOS), 570
CMOS RAM, 93
CMOS settings (ustawienia CMOS), 886
CMOS setup, 93
CMOT, 93
CMP, 93
CMRS, 93
CMS, 93
CMTS (CMTS), 93
CMY, 94
CMYK, 94
CNA, 94
CNAM, 94
CNAME record, 94
CNC, 94
CNE, 94
CNG tone (ton CNG), 845
CNI, 94
CNP, 94
CNR, 94
CNT file (plik CNT), 598
CO, 94
COAST, 94
coaster, 94
coaxial cable (kabel koncentryczny), 349
COB, 94
COBOL, 94
COBOL Workbench, 95
COBRA, 95
CobWeb, 95
COC, 95
COCOMO, 95
CoCreate, 95
Coda, 95
CODASYL, 95
code (kod), 371
code density (gęstość kodu), 254
code generator (generator kodu), 252
Code Morphing, 95
code name (nazwa kodowa), 505
code page (strona kodowa), 777
code signing (podpisywanie kodu), 611
codec (kodek), 373
coder (koder), 374
CodeView, 95
CODFM, 95
coercivity (koercyjność), 377
COFDM, 95
COFF, 95
Cognos, 95
COGO, 95
Coherent, 95
COLD, 95
cold backup (zimna kopia), 995
cold boot (zimny rozruch), 995
cold cathode (zimna katoda), 995
cold fusing (zimne wtapianie), 995
Cold Fusion, 95
cold start (zimny start), 995
ColdFire, 95
ColdFusion, 95
collaboration products (oprogramowanie do pracy grupowej), 552
collaborative browsing (wspólne przeglądanie), 957
collapsed backbone (centralna część sieci szkieletowej), 85
collating sequence (porządek leksykograficzny), 621
collator (kolator), 377
collector (kolektor), 377
collimated (kolimacja), 377
collision detection (wykrywanie kolizji), 961
co-location center (centrum kolokacji), 86
co-location facility (instalacja kolokacyjna), 301
colon (dwukropek), 190
color bits (bity koloru), 59
color calibration (kalibracja kolorów), 350
color correction (korekcja kolorów), 402
color cycling (przewijanie kolorów), 664
color depth (głębia kolorów), 257
color gamut (gama kolorów), 250
color graphics (grafika kolorowa), 263
color key (kluczowanie kolorów), 370
color lookup table animation (animacja tabeli kolorów), 32
color management system (system zarządzania kolorami), 794
color map (mapa kolorów), 442
color mode (tryb koloru), 856
color model (model koloru), 474
color monitor (monitor kolorowy), 481
color palette (paleta kolorów), 567
color plasma (plazma kolorowa), 596
color printer (drukarka kolorowa), 176
color separation (separacja kolorów), 718
color space (przestrzeń kolorów), 660
color space conversion (konwersja przestrzeni kolorów), 400
color table (tabela kolorów), 812
colorimeter (kolorymetr), 378
colorimetry (kolorymetria), 378
colors (kolory), 378
ColorSpan, 95
column (kolumna), 378
column move (przesunięcie kolumny), 660

COM, 96
COM 1, 96
COM 2, 96
COM file (plik COM), 598
COM object (obiekt COM), 530
COM port (port COM), 618
COM/ActiveX, 96
COM+, 96
COM1, 96
COM2, 96
combo box (lista rozwijana), 421
combo card (karta combo), 353
COMDEX, 97
Comdisco, 97
Comensa, 97
comic-strip oriented (orientacja komiksu), 557
comm port (port comm), 618
comma (przecinek), 651
comma delimited (rozdzielony przecinkami), 693
command (polecenie), 616
command and control (rozkazywanie i sterowanie), 693
command interpreter (interpreter instrukcji), 315
Command key (klawisz Command), 366
command language (język poleceń), 343
command line (wiersz poleceń), 920
command line processor (procesor wiersza poleceń), 632
command mode (tryb poleceń), 856
command processor (interpreter poleceń), 315
command processor (procesor poleceń), 632
command prompt (znak zachęty), 1003
command queuing (kolejkowanie poleceń), 377
command set (zbiór poleceń), 990
command shell (powłoka poleceń), 625
COMMAND.COM, 97
command-driven (sterowany poleceniami), 774
comment (komentarz), 378
comment out (wykomentować), 961
commerce server (serwer komercyjny), 722
Commercial Data Servers, 97
commercial service provider (dostawca usług komercyjnych), 170
commercial software (oprogramowanie komercyjne), 552
commit (zatwierdzenie), 990
Commodore, 97
common carrier (operator publiczny), 548
Common Desktop Environment, 97
Common Gateway Interface, 97
Common Ground, 97
Common OS API, 97
CommonPoint, 97
communications (komunikacja), 392
Communications Act, 97
communications channel (kanał komunikacyjny), 352
communications controller (kontroler komunikacyjny), 399
Communications Decency Act, 97
communications network (sieć komunikacyjne), 729
communications parameters (parametry komunikacji), 575
communications program (program komunikacyjny), 639
communications protocol (protokół komunikacyjny), 647
communications satellite (satelita komunikacyjny), 710
communications server (serwer komunikacyjny), 722
Communicator, 97
compact disc (dysk kompaktowy), 193
COMPACT II, 97
compact tape (taśma kompaktowa), 819
CompactFlash, 97
CompactFlash Association, 97
CompactPCI, 97
companding (kompansja), 379
compandor (kompandor), 379
companies (firmy), 237
Compaq, 97
comparator (komparator), 379
compare (porównywanie), 618
Compass connector, 98
compatibility (zgodność), 994
compatibility mode (tryb zgodności), 857
competitive access provider (konkurencyjny dostawca dostępu), 397
compilation (kompilacja), 379
compile (kompilowanie), 380
compile time (czas kompilacji), 117
compiler (kompilator), 379
compiler language (język kompilowany), 342
complement (uzupełnienie), 888
complex data type (złożony typ danych), 1000
complex instruction set computer (komputer o złożonej liście rozkazów), 386
component (komponent), 380
component digital (komponenty cyfrowe), 380
Component Object Model, 98
component software (oprogramowanie komponentowe), 552
component video, 98
component video (składowy sygnał wideo), 737
comport, 98
composite black (złożony czarny), 1000
composite video, 98
composite video (zespolony sygnał wideo), 992
compound document (dokument złożony), 143
compress, 98
compress (kompresować), 381
compression (kompresja), 380
compression ratio (współczynnik kompresji), 957
compression utility (narzędzie kompresji), 502
compressor (kompresor), 381
Compsurf, 98
CompTIA, 98
CompuServe, 98
computational (obliczeniowy), 531
compute (obliczać), 531
compute bound, 98
computer (komputer), 381
computer animation (animacja komputerowa), 32
computer architecture (architektura komputera), 36
computer-assisted retrieval (wyszukiwanie wspomagane komputerowo), 965
Computer Associates, 99
computer automatic virtual environment (automatyczne komputerowe środowisko wirtualne), 44
computer center (centrum komputerowe), 86
computer conferencing (konferencja komputerowa), 395

computer cracker (cracker komputerowy), 105
computer designer (projektant komputerów), 645
computer exchange (giełda komputerowa), 255
computer language (język komputerowy), 342
computer lexicographer (leksykograf komputerowy), 416
computer literacy (wiedza komputerowa), 919
Computer Museum, 99
computer on a chip (komputer jednoukładowy), 384
computer power (moc komputera), 473
Computer Press Association, 99
computer readable (czytelny dla komputera), 121
Computer Recycling Center, 99
computer science (nauka komputerowa), 504
computer security (bezpieczeństwo komputerowe), 53
Computer Security Act, 99
Computer Select, 99
computer services (usługi komputerowe), 885
computer shows (targi komputerowe), 819
computer system (system komputerowy), 789
computer telephone integration (integracja komputera z telefonem), 302
computer telephony (telefonia komputerowa), 832
computer vision syndrome (syndrom zmęczonych oczu), 787
computer--aided design (projektowanie wspomagane komputerowo), 646
computer-aided engineering (inżynieria wspomagana komputerowo), 316
computer-aided manufacturing (produkcja wspomagana komputerowo), 635
computer-aided software engineering (tworzenie oprogramowania wspomagane komputerowo), 860
computer-assisted learning (nauka wspomagana komputerowo), 505
computer-based reference (informatory komputerowe), 300
computer-based training (trening komputerowy), 853
computercruiter, 99
computer-enhanced image (zdjęcie poprawiane komputerowo), 991
computerized branch exchange (skomputeryzowana centrala telefoniczna), 738
computerphile (komputerofil), 391
computer-to-plate, 99
computer-to-press, 99
Computex, 99
computing platform (platforma obliczeniowa), 596
Computing Technology Industry Association, 99
Compuware, 99
COMSAT, 99
Comspec, 99
CON, 99
concentration (koncentracja), 393
concentrator (koncentrator), 393
concentric (koncentryczny), 395
conceptual view (spojrzenie koncepcyjne), 762
Concert, 99
concrete superclass (konkretna nadklasa), 397
concurrency (współbieżność), 957
concurrency control (sterowanie współbieżnością), 773
Concurrent DOS, 99
concurrent licensing (licencje wielostanowiskowe), 417
concurrent operation (działanie współbieżne), 199
Concurrent PCI (współbieżne PCI), 957
concurrent processing (programowanie współbieżne), 644
conditional branch (skok warunkowy), 737
conditioning (kondycjonowanie), 395
conductor (przewodnik), 664
conferencing (konferencja), 395
CONFIG.SYS, 99
configuration (konfigurowanie), 396
configuration file (plik konfiguracyjny), 599
configuration management (zarządzanie konfiguracją), 985
connect time (czas połączenia), 118
Connection Machine, 100
connection oriented (zorientowane na połączenie), 1004
connection pooling (buforowanie połączeń), 69
connectionless (bezpołączeniowy), 53
connectivity (łączność), 432
connectoid (konektoid), 395
connector (złącze), 997
console (konsola), 397
ConsoleOne, 100
consolidated server (serwer skonsolidowany), 723
constant (stała), 768
constant bit rate (stała szybkość transmisji), 768
constant ratio code (kod o stałych proporcjach), 372
Constellation, 100
consultant (konsultant), 398
consumable (materiał eksploatacyjny), 449
consumer electronics, 100
contact (kontakt), 398
contact manager (menedżer kontaktów), 454
contactless smart card (bezstykowa karta inteligentna), 55
container (kontener), 398
content (zawartość), 990
content aggregator (zbieracz informacji), 990
Content Alliance, 100
content creator (twórca informacji), 861
content delivery network (sieć agencji informacyjnych), 729
content delivery services (usługi agencji informacyjnych), 884
content filter (filtr zawartości), 236
content provider (agencja informacyjna), 24
content server (serwer informacyjny), 722
Content Smart Web Switch (przełącznik WWW Content Smart), 658
contention (rywalizacja), 706
contention resolution (rozstrzyganie rywalizacji), 695
context (kontekst), 398
context sensitive help (pomoc kontekstowa), 617
context switching (przełączanie kontekstu), 653
contextual search (wyszukiwanie kontekstowe), 965
contiguous (sąsiedni), 710
continuity check (sprawdzenie ciągłości), 763
continuous carrier (stała nośna), 768
continuous composite servo (ciągłe sterowanie złożone), 88
continuous forms (papier ciągły), 574

continuous tone (odcień ciągły), 535
contone printer (drukarka contone), 176
contrast (kontrast), 398
control (kontrolka), 399
control ball (kulka sterująca), 407
control block (blok sterujący), 60
control break, 100
control character (znak sterujący), 1003
control code (kod sterujący), 373
Control Data, 100
control flow graph (graf kontroli przepływu), 262
control grid (siatka sterująca), 728
control key (klawisz control), 366
control network (sieć sterująca), 731
control panel (panel sterowania), 574
control parallel (sterowanie równoległe), 773
control program (program sterujący), 640
Control Program Facility, 100
control signal (sygnał sterujący), 785
control unit (jednostka sterująca), 340
control variable (zmienna sterująca pętli), 1001
controller (kontroler), 399
controller card (karta kontrolera), 355
conventional memory (pamięć konwencjonalna), 571
conventional programming (programowanie konwencjonalne), 643
converged network (sieć zbieżna), 731
convergence (kowergencja), 403
conversational (konwersacja), 399
conversion (konwersja), 399
converter (konwerter), 400
convolutional code (kod konwolucyjny), 371
COO, 100
cooked, 100
cookie, 100
cookie file (plik cookie), 598
COOKIES.TXT, 100
COOL, 100
cool stuff (fajne rzeczy), 229
COOLBiz, 101
cooler (element chłodzący), 214
COOLGen, 101
CoolTalk, 101
cooperative multitasking (wielozadaniowość kooperacyjna), 920
cooperative processing (przetwarzanie kooperacyjne), 662
coopetition, 101
coordinate (współrzędna), 958
Coordinated Universal Time, 101
Copland, 101
copper (miedź), 465
copper chip (miedziany układ scalony), 465
copper trace (ścieżka miedzi), 807
Coppermine, 101
coprocessor (koprocesor), 401
COPS, 101
copy (kopiowanie), 401
copy and paste (kopiuj i wklej), 401
copy buster (copy buster), 101
copy buster (program omijający zabezpieczenia oryginału), 639
Copy Con, 101
copy protection (zabezpieczenie przed kopiowaniem), 980
copyleft, 101
copyrights (prawa autorskie), 628
CORBA, 101
cordless phone (telefon bezprzewodowy), 830
core (rdzeń), 680
core dump, 102
core frequency (częstotliwość rdzenia), 120
core logic (logika centralna), 423
core router, 102
core speed (szybkość rdzenia), 804
core storage (pamięć rdzeniowa), 572
Core System, 102
core/bus ratio (współczynnik rdzeń/szyna), 958
Corel, 102
Corel Office, 102
Corel Paradox, 102
Corel Quattro Pro, 102
Corel VENTURA, 102
Corel WordPerfect, 103
Corel WordPerfect Suite, 103
CorelDRAW, 103
CorelFLOW, 103
CorelRAID, 103
CorelSCSI, 103
cornea gumbo, 103
corona wire (przewód koronowy), 664
corporate portal (portal korporacyjny), 620
Corporation for Open Systems, 103
correlation (korelacja), 402
corrupted file (uszkodzony plik), 886
corruption (uszkodzenie danych), 886
CorStream, 103
COS, 103
COSE, 103
cosine (cosinus), 103
cost/benefits analysis (analiza kosztów i zysków), 31
cost-based query optimizer (kosztowy optymalizator zapytań), 403
COTS, 103
counter (licznik), 418
country code (kod kraju), 371
country codes (kody krajów), 375
Coupling Facility, 103
Courier, 103
Courier modem (modem Courier), 477
courseware, 103
covert channel (kanał ukryty), 353
cow (cow), 103
cow (krowa), 404
CP, 103
CP/M, 104
CPA, 103
cPCI, 103
CPE, 103
CPF, 103
CPGA, 103
cpi, 103
CPI-C, 104
CPLD, 104
CPM, 104
CPO, 104
cps, 104
CPU, 104
CPU bound (limit CPU), 418
CPU cache, 105
CPU chip (układ scalony CPU), 870
CPU clock (zegar CPU), 992
CPU cooler (element chłodzący CPU), 214
CPU ID, 105
CPU speed (szybkość CPU), 804
CPU time, 105
CPUmark, 105
CQFP, 105

CR, 105
CR/LF, 106
cracker, 105
CRAM, 105
cramming, 105
crapplet, 105
crash, 105
crash recovery, 105
crawler, 105
Cray, 105
Cray Computer, 106
Cray Research, 106
CRC, 106
CRC cards (karty CRC), 358
Creative Labs, 106
creative market (rynek twórczy), 706
credit (kredyt), 404
Cricket Presents, 106
crippled version, 106
crippleware, 106
Cristina Foundation, 106
criteria range (zakres kryteriów), 981
critical ratio (współczynnik pilności), 957
CRLF, 106
CRM, 106
CromaClear monitor (monitor CromaClear), 481
cron, 106
crontab file (plik crontab), 598
crop marks (znaki cięcia), 1003
cross assembler, 106
cross compiler, 106
cross media, 106
cross memory services (usługi cross memory), 884
cross platform, 106
cross post, 107
cross promotion (cross-promocja), 107
cross software, 107
Cross System Product, 107
cross tabulate (tabulacja skrośna), 817
crossbar switch (wybierak krzyżowy), 960
crossfoot, 107
crosshatch, 107
cross-linked file (pliki skrzyżowane), 602
cross-linked file (skrzyżowane pliki), 739
crossover cable (kabel krosujący), 349
crosspoint switch (przełącznik krzyżowy), 655
crosstalk (przesłuch), 660
crossware, 107
CRT, 107
CRUD, 107
crudware, 107
crunch (przemiał danych), 658
Crusoe processor (procesor Crusoe), 631
cryogenics (kriogenika), 404
crypto, 107
crypto rage (crypto furia), 107
cryptography (kryptografia), 405
cryptology (kryptologia), 406
crystal (kryształ), 406
crystal oscillator (oscylator kryształowy), 559
Crystal Reports, 107
crystalline (krystaliczny), 406
CSA, 107
CSE, 107
CSIC, 107
CSID, 107
CSJS, 107
CSLIP, 107
C-SLIP, 107
CSMA/CA, 107
CSMA/CD, 107
CSP, 107
CSP BGA, 108
CSS, 108
CSS1, 108
CSS2, 108
CSTA, 108
CSTN, 108
CSU, 108
CSU/DSU, 108
CSV, 108
CT, 108
CTE, 108
CTFT, 108
CTI, 108
CTIA, 108
Ctl, 108
CTLIB, 108
CTO, 108
CTOS, 108
CTP, 108
Ctrl, 109
Ctrl+Alt+Del, 109
Ctrl+Break, 109
Ctrl+C, 109
Ctrl+S, 109
CTS, 109
CUA, 109
cube, 109
Cuckoo's egg (kukułcze jajo), 407
CUI, 109
CUL, 109
Curie point (punkt Curie), 667
curly brace (nawias klamrowy), 505
Current, 109
current (aktualny), 26
current (prąd elektryczny), 629
current directory (katalog bieżący), 359
current loop (pętla prądowa), 588
curses, 109
cursor (kursor), 407
cursor keys (klawisze kursora), 367
CU-SeeMe, 109
custom ASIC, 109
custom software (oprogramowanie na zamówienie), 553
custom-cut CD (nietypowo wycinane CD), 517
customer aggregator (zrzeszenie klientów), 1005
customer engineer, 109
customer premises equipment, 109
customer relationship management, 109
customized software (oprogramowanie zindywidualizowane), 555
customized software (zindywidualizowane oprogramowanie), 995
customized toolbar (zindywidualizowany pasek narzędzi), 996
custom-shaped CD (CD o nietypowym kształcie), 78
cut and paste (wytnij i wklej), 966
CUT mode (tryb CUT), 855
cut-through switch (przełącznik typu przetnij-przepuść), 656
CVF, 109
CVS, 109
CWIS, 109
cXML, 109
cyber, 109
Cyber Promotions, 110
cyberage (cyberwiek), 111
CyberAngels, 110
CYBERCAFE, 110
CyberCash, 110
cybercop (cyberglina), 110
cybercrime (cyberprzestępstwo), 111

cybercrook (cyberoszust), 110
CyberDildonics, 110
Cyberdog, 110
cyberjournal (cyberdziennik), 110
cyberlibertarianism (cyberlibertarianizm), 110
cyberlibrarian (cyberbibliotekarz), 110
cybermall (internetowe centrum handlowe), 312
cybernaut (cybernauta), 110
cybernetics (cybernetyka), 110
cyberpunk, 111
cybersex, 111
cyberslacker (cyberpróżniak), 110
cybersleuth (cyberdetektyw), 110
cyberspace (cyberprzestrzeń), 111
cybersquatting (cyberprzywłaszczanie), 111
cyberwar (cyberwojna), 111
cyberworld (cyberświat), 111
cyborg, 111
cybrarian, 111
cycle (cykl), 116
cycle stealing (kradzież cykli), 403
cycle time (czas cyklu), 117
cycles per second (cykle na sekundę), 117
cyclical redundancy checking (sprawdzenie nadmiarowości cyklicznej), 763
cyclomatic complexity (liczba niezależnych ścieżek decyzyjnych), 417
CYCOLOR, 111
cylinder, 117
cylinder skew (przesunięcie cylindra), 660
cylith (cylit), 117
Cyrix, 117
D&B Software, 123
D/A converter (konwerter D/A), 400
D/CAS, 128
D/DAT, 129
D1, 123
D2, 123
D2C, 123
D3, 123
D3D, 123
D4, 123
D5, 123
DAB, 123
DAD, 123
daemon (demon), 133
DAFS, 123
daisy chain (łańcuszek), 431
daisy wheel, 123
DAL, 123
damping (tłumienie), 844
DAMS, 124
dangerous extensions (niebezpieczne rozszerzenia), 515
DAO, 125
DAP, 125
DAQ, 125
DAR, 125
dark current (prąd „ciemny”), 629
dark fiber (ciemne włókno), 89
darkened datacenter, 125
Darlington circuit (obwód Darlingtona), 533
DARPA, 125
DARS, 125
DAS, 125
DASD, 125
Dashboard, 125
DASL, 125
DAT, 125
data (dane), 124
Data Accelerator, 125
Data Access Language, 125
data acquisition (pozyskiwanie danych), 626
data aging (postarzanie danych), 621
data availability (dostępność danych), 171
data bank (bank danych), 49
data bits (bity danych), 59
data broadcast (nadawanie danych), 497
data carousel (karuzela danych), 358
data carrier (nośnik danych), 522
data cartridge (kartridż danych), 358
data cassette (kaseta danych), 358
Data Cell (komórka danych), 378
data code (kod danych), 371
data collaboration (współpraca danych), 958
data collection (zbieranie danych), 990
data communications (komunikacja cyfrowa), 392
data communications equipment (urządzenia do komunikacji cyfrowej), 879
data compression (kompresja danych), 380
data conferencing (telekonferencja z wymianą danych), 832
data control department (dział kontroli danych), 199
data conversion (konwersja danych), 400
Data D-2, 125
data declaration (deklaracja danych), 132
data definition (definicja danych), 131
data description language (język opisu danych), 343
data dictionary (słownik danych), 751
data division (sekcja danych), 717
data element (element danych), 215
data encryption (szyfrowanie danych), 805
data entry (wprowadzanie danych), 956
data entry department (dział wprowadzania danych), 199
data entry operator (operator wprowadzający dane), 548
data error (błąd danych), 62
data field (pole danych), 615
data file (plik danych), 598
data flow (przepływ danych), 659
data flow diagram (diagram przepływu danych), 134
data fork (blok danych), 60
data format (format danych), 240
Data General, 126
Data General One, 126
data glove (rękawica „danych”), 685
data hiding (ukrywanie danych), 871
data hygiene (higiena danych), 275
data independence (niezależność danych), 518
data integrity (integralność danych), 302
Data Interchange Format, 126
data item (jednostka danych), 340
data legibility (czytelność danych), 121
data library (biblioteka danych), 56
data line (ścieżka danych), 807
data line monitor (monitor ścieżki danych), 481
data link (łącze danych), 431
data link escape (znak kontrolny łącza danych), 1002
data link layer (warstwa łącza danych), 908
data link protocol (protokół łącza danych), 647
Data Link Switching (przełączanie łącza danych), 653
data loading (ładowanie danych), 431
data management (zarządzanie danymi), 985

data management system (system zarządzania danymi), 794
data manipulation (manipulowanie danymi), 442
data manipulation language (język manipulowania danymi), 342
data mart (tematyczna hurtownia danych), 834
data migration (migracja danych), 466
data mining (eksploracja danych), 211
data mirroring (klonowanie danych), 369
data model (model danych), 474
data modem (modem do danych), 477
data module (moduł danych), 479
data network (sieć danych), 729
data packet (pakiet danych), 566
data parallel, 126
data processing (przetwarzanie danych), 662
Data Processing Management Association, 126
data processor (procesor danych), 632
data projector (projektor danych), 645
Data Propagator (pompa danych), 617
data rate (częstotliwość danych), 119
data recovery (odzyskiwanie danych), 538
data repository (składnica danych), 737
data representation (reprezentacja danych), 684
data scrubbing (oczyszczanie danych), 535
data set (zbiór danych), 990
data set ready, 126
data sharing (współużytkowanie danych), 958
data signal (sygnał danych), 785
data sink (wejście (wpust) danych), 913
data sizes (rozmiary danych), 694
data source (źródło danych), 1007
data store (magazyn danych), 437
data stream (stumień danych), 781
data striping (paskowanie danych), 577
data structure (struktura danych), 778
data switch (przełącznik danych), 654
data synchronization (synchronizacja danych), 786
data system (system danych), 788
data terminal ready, 126
data transfer (transfer danych), 847
data transfer rate (prędkość transferu danych), 630
data transmission (transmisja danych), 848
data transparency (przezroczystość danych), 664
data type (typ danych), 861
data vaulting (składowanie danych), 737
data visualization (wizualizacja danych), 949
DATA/DAT, 126
database cursor (kursor bazy danych), 408
database driver (sterownik bazy danych), 774
database engine (silnik bazy danych), 732
database machine (maszyna bazy danych), 446
database management system (system zarządzania bazami danych), 794
database manager (menedżer baz danych), 454
database program (program bazodanowy), 636
database publishing (publikowanie baz danych), 666
database server (serwer baz danych), 721
database system (system bazodanowy), 788
database trigger (wyzwalacz bazy danych), 967
databases (bazy danych), 50
DataBlade, 126
DataBolts, 126
datacenter (centrum danych), 85
datacenter manager (menedżer centrum danych), 454
datacom, 126
datacom analyst, 126
DataEase, 126
datagram, 126
DataHub, 126
DataPhone, 126
dataport (port danych), 618
Dataquest, 126
DataStage, 126
DataWorks, 126
date math (arytmetyka dat), 38
date windowing (przesłanianie dat), 660
daughterboard (karta pomocnicza), 356
DAV, 127
DAVID, 127
dazdee (dazdi), 127
DB, 127
DB connector (wtyczka DB), 959
DB EXPO, 127
DB to DB adapter (adapter DB-DB), 20
DB/DC, 127
DB2/400, 127
DB2/6000, 127
DB-25, 127
DB-37, 127
DB-50, 127
DB-9, 127
dBASE, 127
dBASE compiler (kompilator dBASE), 379
dBASE Mac, 127
DBCS, 127
DBEF, 127
DBF file (plik DBF), 598
DBLIB, 127
DBMS, 128
DBMS (SZBD), 800
DBOMP, 128
DBQ, 128
DBS, 128
dBXL, 128
DC, 128
DC/OSx, 129
DC-2000, 128
DCA, 128
DCC, 128
DCD, 128
DCE, 128
DCI, 128
d-cinema, 128
DCL, 128
DCMS, 129
DCOM, 129
DCS, 129
DCT, 129
DD, 129
DD2, 129
DDBMS (Distributed Database Management System), 139
DDC, 129
DDC1, 129
DDC-1, 129
DDC2, 129
DDC-2, 129
DDCMP, 129
DDE, 129
DDL, 129
DDM, 129

DDML, 129
DDN, 129
DDN NIC, 129
DDNS, 129
DDOS, 129
DDP, 129
DDR DRAM, 130
DDR SDRAM, 130
DDS, 130
DDS1, 130
DDS-1, 130
DDS2, 130
DDS-2, 130
DDS3, 130
DDS-3, 130
DDWG, 130
de facto standard (faktyczny standard), 230
de iure standard (oficjalny standard), 540
dead link (zerwane łącze), 992
dead tree (martwe drzewo), 445
deadlock (martwy punkt), 445
deallocate (zdealokować), 991
DeBabelizer, 130
Debit (debet), 130
Deblock (odblokowanie), 535
Debug („odpluskwienie", debugowanie), 536
debugger, 130
DEC, 130
decay (zanikanie), 982
decentralized processing (przetwarzanie zdecentralizowane), 664
decibel (decybel), 131
decimal (dziesiętny), 200
decimal based (oparty na systemie dziesiętnym), 545
decision instruction (instrukcja wyboru), 302
decision making (podejmowanie decyzji), 609
decision support system (system wspomagania decyzji), 794
decision table (tabela decyzji), 812
decision tree (drzewo decyzyjne), 182
DecisionSuite, 130
Deck, 130
declaration (deklaracja), 131
declarative language (język deklaratywny), 342
DECmate, 130
DECmcc, 130
DECnet, 130
decode (zdekodować), 991
decoder (dekoder), 132
decollator (oddzielacz), 536
decompiler (dekompilator), 132
decompress (zdekompresować), 991
decrement (dekrementować), 132
decrypt (odszyfrować), 537
DeCSS, 130
DECstation, 131
DECsystem, 131
DECT, 131
DECtalk, 131
DECwindows, 131
dedicated channel (kanał wydzielony), 353
dedicated line (linia wydzielona), 419
dedicated service (usługa dedykowana), 884
deep linking (głębokie łączenie), 257
deep Web (głęboka strona Web), 257
default (wartość domyślna), 909
default directory (katalog domyślny), 360
default drive (domyślny napęd), 145
default font (czcionka domyślna), 118
default name (nazwa domyślna), 505
default profile (profil domyślny), 635
Defragger (defragmentator), 131
defragment (zdefragmentować (dysk), 991
degauss (rozmagnesować), 693
degausser (demagnetyzer), 132
degrees of freedom (stopnie swobody), 775
Deja.com, 131
DejaNews, 131
DEL key (klawisz DEL), 367
delay equalization (wyrównywanie opóźnień), 963
delay line (linia opóźniająca), 419
delayed binding (późne wiązanie), 627
delete (usunąć), 886
delimiter (separator), 719
deliverable (wynik), 963
Dell, 132
Delphi, 132
Delphi Forums, 132
delta, 132
delta frame (ramka przyrostowa), 678
delta modulation (modulacja delta), 479
de-lurk (wyjście z ukrycia), 961
DEM, 132
DEMA, 132
demand dial routing (routing dial-up na żądanie), 691
demand paging (stronicowanie na żądanie), 777
demand processing (przetwarzanie żądań), 664
demarcation point (punkt demarkacyjny), 667
demilitarized zone (strefa zdemilitaryzowana), 777
Demo Conference, 133
Demo II, 133
demodulate (zdemodulować), 991
demoware, 133
demultiplex (zdemultipleksować), 991
DEN, 133
denial of service (odmowa obsługi), 536
denial of service attack (atak odmowy obsługi), 40
denizen (mieszkaniec), 465
densitometer (densymetr), 133
density (gęstość), 254
departmental computing (przetwarzanie wydziałowe), 664
dependent segment (segment zależny), 717
deprecate (zaniechać), 982
DES, 133
descender, 133
descending sort (sortowanie malejące), 758
Deschutes, 133
descriptor (deskryptor), 134
deserialize (zdeserializować), 991
deshoots, 133
design optimization (optymalizacja projektowania), 556
DesignCAD, 133
Designer, 133
Designer/2000, 133
desk accessory, 133
desk checking (sprawdzanie przy desce), 763
DeskJet, 133
Deskpro, 133
desktop (pulpit-desktop), 666
desktop computer (komputer typu desktop), 391
desktop device (desktop device), 133

desktop device (urządzenie biurkowe), 880
desktop enhancer (rozszerzenie pulpitu), 700
desktop lockdown (blokada pulpitu), 61
desktop lockdown (zablokowanie pulpitu), 981
Desktop Management Interface, 133
Desktop Management Task Force, 133
desktop manager (menedżer pulpitu), 455
desktop media (cyfrowe media), 113
desktop presentations (cyfrowe prezentacje), 113
desktop publishing (DTP), 186
desktop switch (przełącznik), 654
desktop videoconferencing (prowadzenie komputerowej wideokonferencji), 649
deskview, 133
DeskWriter, 133
DESQview, 133
DESQview/X, 133
detail file (plik szczegółów), 601
DETI, 134
developer, 134
Developer/2000, 134
developer's toolkit (niezbędnik programisty), 518
development cycle (cykl tworzenia oprogramowania), 116
development environment (środowisko programistyczne), 809
development system (system programistyczny), 792
development tool (narzędzie programistyczne), 503
device (urządzenie), 880
device adapter (adapter sprzętowy), 21
device address (adres urządzenia), 23
Device Bay, 134
device context (kontekst urządzenia), 398
device control character (znak kontroli urządzenia), 1002
device control character (znak sterowania urządzeniem), 1003
device dependent (zależny od urządzenia), 982
device driver (sterownik urządzenia), 775
device enumeration (wyliczenie urządzeń), 962
device independent (niezależny od urządzenia), 518
device level (poziom urządzenia), 626
Device Manager (menedżer urządzeń), 455
device name (nazwa urządzenia), 506
device resolution (rozdzielczość urządzenia), 693
DFP, 134
Dfs, 134
DFSMS, 134
DFT mode (tryb DFT), 855
DG, 134
DG/UX, 134
DHCP, 134
DHCP server (serwer DHCP), 722
Dhrystones, 134
DHTML, 134
DIA, 134
Diablo emulation (emulacja Diablo), 218
diacritical (znak diakrytyczny), 1002
diagnostic board (karta diagnostyczna), 353
diagnostic tracks (ścieżki diagnostyczne), 808
diagnostics (diagnostyka), 134
diagramming program (program do tworzenia diagramów), 638
dialer, 135
DIALOG, 135
dialog box (okno dialogowe), 541
dial-up adapter (karta dial-up), 353
dial-up line (linia dial-up), 419
dial-up network (sieć dial-up), 729
dial-up networking, 135
dial-up services (usługi dial-up), 885
diazo film (film diazo), 234
diazo film (film diazo), 234
DIB, 135
dibit, 135
DIBOL, 135
Dick Tracy watch (zegarek Dicka Tracy), 992
dictionary method (metoda słownikowa), 457
DID, 135
Die (kość), 403
dielectric (dielektryk), 135
DIF, 135
Difference Engine (maszyna różnicowa), 448
difference keying (kluczowanie różnicowe), 370
Differential Analyzer (analizator różniczkowy), 31
differential backup (różnicowa kopia zapasowa), 702
differential configuration (konfiguracja różnicowa), 396
differential PCM (różnicowa PCM), 702
Differential SCSI (różnicowe SCSI), 702
differential updating (uaktualnienie różnicowe), 863
differentiated services (zróżnicowane usługi), 1004
Diffie-Hellman, 135
Diffie-Helman, 135
diffraction (dyfrakcja), 191
diffraction grating (siatka dyfrakcyjna), 728
Diffserv, 135
diffusion (dyfuzja), 191
DigiBoard, 135
DigiCash, 135
digispeak (skróty internetowe), 738
digit (cyfra), 111
digital (cyfrowy), 113
Digital AMPS, 135
digital appliance (urządzenie cyfrowe), 880
digital asset (cyfrowe aktywa), 112
digital asset management system (system zarządzania cyfrowymi aktywami firmy), 794
digital audio (cyfrowy dźwięk), 114
digital audio disc, 135
digital audio encoding system (system kodowania cyfrowego dźwięku), 789
digital audio extraction (odczytywanie cyfrowego dźwięku), 536
digital audio player (cyfrowy odtwarzacz dźwięku), 115
digital audio tape (cyfrowa taśma audio), 112
digital camera (kamera cyfrowa), 350
digital camera storage (pamięć cyfrowego aparatu fotograficznego), 570
digital cash (cyfrowa gotówka), 112
digital cellphone (cyfrowy telefon komórkowy), 116
digital certificate (certyfikat cyfrowy), 86
digital channel (kanał cyfrowy), 351
digital cinema (cyfrowe kino), 113
digital circuit (obwód cyfrowy), 533
digital coins (cyfrowe monety), 113
digital commerce (cyfrowy handel), 114
digital communications (cyfrowa łączność), 112

digital computer (komputer cyfrowy), 384
digital content (cyfrowe treści), 113
digital content creation (tworzenie cyfrowych treści), 860
digital content management system (system zarządzania cyfrowymi treściami), 794
digital convergence (cyfrowa zbieżność), 112
digital copy machine (cyfrowa kopiarka), 112
digital cross-connect (zwrotnica cyfrowa), 1006
digital CRT (cyfrowy CRT), 114
digital darkroom (cyfrowa ciemnia), 111
digital data (cyfrowe dane), 112
digital domain (domena cyfrowa), 145
digital effects (efekty cyfrowe), 208
digital electronics (elektronika cyfrowa), 214
digital elevation model (cyfrowy model wzniesień), 115
digital envelope (cyfrowa koperta), 112
Digital Equipment, 136
digital film (cyfrowy film), 114
digital greeting card (elektroniczna karta pocztowa), 213
digital hearing aid (cyfrowy aparat słuchowy), 114
digital home (cyfrowy dom), 114
digital ID, 136
digital loop carrier (cyfrowa pętla telekomunikacyjna), 112
digital mapping (cyfrowe tworzenie map), 113
digital media management system (system zarządzania cyfrowymi mediami), 794
digital money (cyfrowe pieniądze), 113
digital monitor (monitor cyfrowy), 481
Digital Nervous System (cyfrowy system nerwowy), 115
digital newscaster (cyfrowy prezenter pogody), 115
digital nonlinear editing (cyfrowa edycja nieliniowa), 111
digital offset color press (kolorowa cyfrowa drukarka offsetowa), 378
digital PABX (cyfrowy PABX), 115
digital paper (cyfrowy papier), 115
digital payment service (usługa cyfrowych płatności), 884
digital PBX (cyfrowy PBX), 115
Digital PC, 136
digital phone (telefon cyfrowy), 830
digital photography (fotografia cyfrowa), 243
digital photography sites (strony poświęcone fotografii cyfrowej), 778
digital picture frame (cyfrowa ramka do zdjęć), 112
digital postage (cyfrowe znaczki pocztowe), 113
digital postcard (cyfrowe kartki pocztowe), 112
Digital PowerLine, 136
digital printing (cyfrowy druk), 114
digital proofing (cyfrowe wydruki próbne), 113
digital radio (cyfrowe radio), 113
digital recording (nagrywanie cyfrowe), 498
digital remaster (cyfrowy remastering), 115
Digital Research, 136
digital rights management (zarządzanie cyfrowymi prawami), 985
digital satellite radio (cyfrowe radio satelitarne), 113
digital signal (sygnał cyfrowy), 785
digital signal processing (cyfrowe przetwarzanie sygnałów), 113
digital signature (podpis elektroniczny), 610
digital subscriber line (cyfrowa linia abonencka), 112
Digital SVD, 136
digital tablet (cyfrowy tablet), 116
digital TV (telewizja cyfrowa), 833
Digital UNIX, 136
digital VCR (magnetowid cyfrowy), 440
Digital Versatile Disc (uniwersalny dysk cyfrowy), 875
digital video (cyfrowe wideo), 113
Digital Video Disc (cyfrowy dysk wideo), 114
digital video effects (cyfrowe efekty wideo), 112
digital wallet (cyfrowy portfel), 115
digital watermark (cyfrowy znak wodny), 116
digital zoom (cyfrowy zoom), 1004
Digital8, 136
digitally signed (podpisany cyfrowo), 611
DigitalPaper, 136
Digital-S, 136
digital-to-analog converter (konwerter cyfrowo-analogowy), 400
digitize (zdigitalizować), 991
digitizer tablet (tablet), 814
dimension (wymiar), 962
dimensioning (wymiarowanie), 963
DIMM, 136
DIN connector (złącze DIN), 997
Dingbats, 136
diode (dioda), 136
diode laser (laser diodowy), 412
DIP, 137
DIP switch (przełącznik DIP), 654
DIR, 137
DirecPC, 138
direct access (dostęp swobodny), 171
direct access method (metoda swobodnego dostępu), 458
direct access storage device (urządzenie o dostępie swobodnym), 881
direct attached storage (bezpośrednio przyłączona pamięć masowa), 54
direct broadcast satellite (satelita nadawania bezpośredniego), 710
direct current (prąd stały), 629
direct data entry (bezpośrednie wprowadzanie danych), 54
direct inward dialing (bezpośrednie telefonowanie na numery wewnętrzne), 54
direct memory access (bezpośredni dostęp do pamięci), 53
direct overwrite (bezpośrednie nadpisywanie), 54
Direct PC, 138
Direct Rambus, 138
direct thermal printer (drukarka termiczna), 180
direct view storage tube (tuba wizyjna), 859
Direct3D, 138
direct-connect modem (modem bezpośredni), 477
DirectDraw, 138
DirectInput, 138
directional lighting (oświetlenie kierunkowe), 561
Director, 138
directory enabled networks (sieci katalogowe), 728
directory listings (strony katalogowe), 777
directory management (zarządzanie katalogami), 985
directory server (serwer katalogowy), 722
Directory Server Agent, 138
directory service (usługa katalogowa), 884

directory tree (drzewo katalogów), 182
DirectPlay, 138
DirectSound, 138
DirectX, 138
dirty bit (brudny bit), 67
dirty data (brudne dane), 67
DirXML, 138
DIS, 138
disassembler (disasembler), 130
disaster recovery (plan kryzysowy), 595
disc, 138
disc fixation (finalizacja dysku), 236
disc-at-once, 138
Discoverer/2000, 138
discrete (jednostka), 340
discrete component (część elektroniczna), 120
discrete cosine transform (dyskretne transformacje cosinusowe), 198
discrete manufacturing (produkcja montażowa), 635
discrete multitone (dyskretny wieloton), 198
discretionary hyphen (znak podziału wyrazu), 1003
discussion thread (wątek dyskusji), 910
Disintermediation (pomijanie pośredników), 617
Disk (dysk), 192
disk access (dostęp do dysku), 170
disk access time (czas dostępu do dysku), 117
disk array (macierz dyskowa), 433
disk based (dyskowy), 198
disk cache (pamięć podręczna dysku), 572
disk cartridge (kartdridż dyskowy), 358
disk compression (kompresowanie dysku), 381
disk controller (kontroler dysków), 399
disk drive (napęd dyskowy), 500
disk dump (zrzut dysku), 1005
disk duplexing (dupleksowanie dysków), 187
disk duplicator (duplikator dysków), 187
disk emulator (emulator dysku), 218
disk failure (awaria dysku), 46
disk farm (farma dysków), 230
disk file (plik dyskowy), 598
disk format (format dysku), 240
disk grooming (oczyszczanie dysku), 535
disk image (obraz dysku), 532
disk management (zarządzanie dyskiem), 985
Disk Manager, 139
disk memory (pamięć dyskowa), 570
disk mirroring (klonowanie dysków), 370
disk optimizer (optymalizator dysku), 556
disk pack (pakiet dyskowy), 566
disk parameters (parametry dysków), 575
disk partition (partycja dyskowa), 576
disk striping (paskowanie dysków), 577
disk-at-once, 139
Diskcopy, 139
diskless workstation (bezdyskowa stacja robocza), 53
disks (dyski), 197
DISOSS, 139
dispatch radio (radio nadawcze), 675
Dispatcher (dyspozytor), 199
dispersion (dyspersja), 198
dispersion compensator (kompensator dyspersji), 379
dispersion shifted fiber (włókno zabezpieczone przez dyspersją), 952
Display (wyświetlać), 966
display adapter, graphics board, graphics card, video card, video display board, video display card (karta graficzna), 354
display cycle (cykl wyświetlania), 116
Display Data Channel, 139
display device (wyświetlacz), 965
display element (element graficzny), 215
display entity (jednostka graficzna), 340
display list processor (procesor listy wyświetlania), 632
display modes (tryby wyświetlania), 858
Display PostScript, 139
display resolution (rozdzielczość ekranowa), 692
display screen (ekran), 210
display terminal (terminal ekranowy), 835
DisplayWrite, 139
distance learning (nauka na odległość), 505
distance vector protocol (protokół wektora odległości), 649
Distributed Computing Environment, 139
distributed data processing (rozproszone przetwarzanie danych), 695
distributed database (rozproszona baza danych), 695
distributed feedback laser (rozproszony laser zwrotny), 695
distributed file system (rozproszony system plików), 695
distributed function (działalność rozproszona), 199
distributed intelligence (inteligencja rozproszona), 303
distributed logic (logika rozproszona), 424
Distributed Management Environment, 139
distributed objects (obiekty rozproszone), 531
distributed printer (drukarka rozproszona), 178
distributed processing (przetwarzanie rozproszone), 662
distribution disk (dysk dystrybucyjny), 193
Distribution Media Format, 139
dithering (rozstrząsanie), 701
Ditto drive (napędy Ditto), 501
Divestiture (wyzucie z własności), 967
divide overflow (przepełnienie przy dzieleniu), 658
Divx, 139
DIX standard (standard DIX), 768
DL/1, 139
DLC chip (układ DLC), 865
DLCI, 139
DLL, 139
DLP, 139
DLS server (Server DLC), 719
DLSw, 140
DLT, 140
DM, 141
DMA, 141
DMA-33, 141
DMA-66, 141
DMD, 141
DME, 141
DMF, 141
DMI, 141
DMPL, 141
DMS, 141
DMT, 142
DMTF, 142
DMZ, 142
DNIS, 142
DNS, 142
DNS parking (parkowanie domeny), 576
do loop (pętla do), 587
do nothing instruction (instrukcja jałowa), 301

doc file (plik DOC), 598
docking station (stacja dokująca), 767
DocObjects, 143
DoCoMo, 143
docs, 143
DOCSIS, 143
Doctor Watson, 143
DocuComp, 143
document (dokument), 143
document centric (zorientowany dokumentowo), 1004
document collaboration (wspólna praca nad dokumentami), 957
document handling (obsługa dokumentów), 532
document image processing (przetwarzanie obrazów dokumentów), 662
document imaging (zarządzanie obrazami dokumentów), 986
document management (zarządzanie dokumentami), 985
document management system (system zarządzania dokumentami), 794
document mark (znacznik dokumentu), 1002
document processing (przetwarzanie dokumentów), 662
document publishing software (oprogramowanie do składu dokumentów), 552
document retrieval (wyszukiwanie dokumentów), 965
document sharing (współużytkowanie dokumentów), 958
document source (źródło dokumentu), 1007
document viewer (przeglądarka dokumentów), 651
documentation (dokumentacja), 144
DOD, 143
dog bone (nalepka holograficzna), 499
DOI, 143
DOJ, 143
DOLAP, 144
Dolby, 144
Dolby AC-3, 144
Dolby Digital, 144
Dolby Pro Logic, 144
Dolby Stereo, 144
Dolby Surround, 144
Dolch, 144
dollar sign (znak dolara), 1002
DOM, 145
domain (domena), 145
domain controller (kontroler domen), 399
domain name (nazwa domeny), 505
domain name address (adres domeny), 22
domain name system (system nazw domen), 790
domain namespace (przestrzeń nazw domen), 660
domain naming system (system nazewnictwa domen), 790
domain squatting (przywłaszczanie domen), 665
domain-specific language (język domenowy), 342
dominant carrier (operator dominujący), 548
Domino, 145
donating old equipment (podarowanie starego sprzętu), 609
door (drzwi), 182
doorway mode (tryb wejścia), 856
doorway page (strona wejściowa), 777
dopant (domieszka), 145
doping (domieszkowanie), 145
Doppler effect (efekt Dopplera), 208
Doppler radar (radar Dopplera), 675
Doppler shift (przesunięcie Dopplera), 660
DOS %, 145
DOS ., 145
DOS .., 145
DOS /, 145
DOS ::, 145
DOS \, 145
DOS 5, 146
DOS 6, 146
DOS 7, 146
DOS Abort, Retry, 146
DOS antivirus (DOS — program antywirusowy), 162
DOS Append, 146
DOS archive files (DOS — pliki archiwalne), 602
DOS Assign, 146
DOS Attrib, 146
DOS AUTOEXEC.BAT, 147
DOS backslash (ukośnik odwrotny), 871
DOS Backup/Restore, 147
DOS batch file (DOS — plik wsadowy), 160
DOS Break, 148
DOS buffers=, 148
DOS cache (pamięć podręczna DOS-a), 572
DOS Cd, 148
DOS Chdir, 148
DOS Chkdsk, 148
DOS CHKSTATE.SYS, 148
DOS Choice, 148
DOS clean boot (DOS — rozruch „czysty”), 163
DOS Cls, 149
DOS combining files (DOS — łączenie plików), 157
DOS command (polecenie DOS-a), 616
DOS COMMAND.COM, 149
DOS Comp, 149
DOS comparing files (DOS — porównywanie plików), 161
DOS compressing files (kompresowanie plików w DOS-ie), 381
DOS compression ratios (DOS — współczynnik kompresji programu DoubleSpace), 168
DOS Comspec, 149
DOS CONFIG.SYS, 149
DOS Copy, 149
DOS Copy con, 150
DOS Ctty, 150
DOS data recovery (DOS — odzyskiwanie danych), 159
DOS Date, 150
DOS Debug, 150
DOS Defrag, 150
DOS Del, 150
DOS Deltree, 151
DOS device names (DOS — nazwy urządzeń), 159
DOS device=, 151
DOS Devicehigh, 151
DOS Dir, 151
DOS Dircmd, 151
DOS directories (DOS — katalogi), 155
DOS directory rulet (DOS — reguły postępowania z katalogami), 162
DOS disk cache (DOS — bufor dyskowy), 148
DOS Diskcomp, 151
DOS Diskcopy, 152
DOS Dos, 152
DOS Doskey, 152
DOS DoubleSpace, 152
DOS Dozen (dwunastka DOS-a), 190

DOS drive identification (identyfikacja napędów w DOS-ie), 292
DOS DRIVER.SYS, 153
DOS Drivparm, 153
DOS duplicate file names (DOS — duplikaty plików), 153
DOS Editor (DOS Edit), 153
DOS Edlin, 153
DOS EMM386.EXE, 153
DOS environment (DOS — środowisko), 166
DOS Erase, 153
DOS error messages (DOS-owe komunikaty o błędach), 169
DOS Exit, 153
DOS Expand, 153
DOS extender (rozszerzenie DOS-a), 700
DOS extensions (DOS — rozszerzenie nazwy pliku), 163
DOS Fastopen, 153
DOS FAT, 153
DOS FC, 153
DOS FCB, 154
DOS Fdisk, 154
DOS file (plik DOS-owy), 598
DOS file names (DOS — nazwy plików), 159
DOS file transfer (DOS — przesyłanie plików), 162
DOS files=, 154
DOS filters & pipes (filtry i potoki w DOS-ie), 236
DOS Find, 154
DOS Format, 154
DOS hidden file (DOS — plik ukryty), 160
DOS high, 155
DOS high memory (DOS — pamięć wysoka), 160
DOS HIMEM.SYS, 155
DOS Interlink, 155
DOS internal command (DOS — polecenie wewnętrzne), 161
DOS internal command (polecenie wewnętrzne), 616
DOS Join, 155
DOS key commands (DOS — polecenia klawiaturowe), 161
DOS Label, 157
DOS laplink, 157
DOS Lastdrive, 157
DOS Loadfix, 157
DOS Loadhigh, 157
DOS Md, 157
DOS Mem, 157
DOS Memmaker, 158
DOS memory manager (DOS — menedżer pamięci), 158
DOS Mirror, 158
DOS Mkdir, 158
DOS Mode, 158
DOS More, 158
DOS Move, 158
DOS MSAV, 159
DOS Msbackup, 159
DOS MSD, 159
DOS on Mac Card (karta DOS on Mac), 353
DOS online help (DOS — system pomocy), 165
DOS optimizing memory (DOS — optymalizacja pamięci), 160
DOS Path, 160
DOS Path (DOS — ścieżki), 166
DOS path name (DOS — ścieżka dostępu), 165
DOS pipes (DOS — potoki), 161
DOS Print, 161
DOS prompt (DOS — znak zachęty), 168
DOS Rd, 162
DOS Recover, 162
DOS redirection (DOS — przekierowanie), 162
DOS Rem, 162
DOS Rename, 162
DOS Replace, 163
DOS restoring disks (DOS — odzyskiwanie zawartości dysku), 159
DOS Rmdir, 163
DOS root (katalog główny w DOS-ie), 360
DOS ScanDisk, 163
DOS Set, 163
DOS Setver, 163
DOS Share, 163
DOS Shell (powłoka DOS-a), 625
DOS SIZER.EXE, 163
DOS SmartDrive, 163
DOS Sort, 164
DOS stacks=, 164
DOS startup options (DOS — opcje rozruchowe), 159
DOS Subst, 164
DOS switch (DOS — przełącznik), 162
DOS switching directories (DOS — zmiana katalogu), 168
DOS Sys, 165
DOS Sys files (pliki .SYS), 602
DOS system file (DOS — plik systemowy), 160
DOS Task Swapper, 166
DOS text file (DOS-owy plik tekstowy), 170
DOS Time/Date, 166
DOS Tree, 166
DOS Type, 166
DOS UMA, U MB, 166
DOS Undelete, 166
DOS Unformat, 167
DOS upper memory (pamięć wyższa), 573
DOS Ver, 167
DOS Verify, 167
DOS versions (DOS — wersje systemu), 167
DOS Vol, 167
DOS Vsafe, 167
DOS wild cards (DOS — symbole wieloznaczne), 165
DOS window (okno DOS-a), 541
DOS Xcopy, 168
DOS/V, 171
DOS/VS, 171
DOS/VSE, 171
DOS/Win, 171
DOS/Windows, 171
DOS/Windows format (formatowanie w DOS/WINDOWS), 240
DOSmark, 169
Dosshell, 170
Dot (kropka), 404
dot address (adres kropkowy), 23
dot addressable (adresowalny na poziomie kropek), 23
dot band matrix printer (drukarka obręczowo-mozaikowa), 178
dot bomb, 171
dot chart (wykres kropkowy), 961
dot gain (przyrost punktu rastrowego), 665
dot leader tab, 172
dot matrix (mozaika), 486
dot matrix printer (drukarka mozaikowa), 177
dot Net, 172
dot pitch (plamka), 595
dot.com, 172

dotcom, 172
dot-com, 172
dot-com company (dot-com), 172
dot-con, 172
dotTV, 172
double buffering (podwójne buforowanie), 612
double byte characters (znaki dwubajtowe), 1003
double click (dwukrotne kliknięcie), 190
double density (podwójna gęstość), 612
double dots (dwie kropki), 190
double extension (podwójne rozszerzenie), 612
double precision (podwójna precyzja), 612
double quotes (cudzysłów), 109
double scan CGA (podwójnie skanowana CGA), 613
double sided disk (dysk dwustronny), 193
double strike (podwójne uderzenie), 613
double twist, 172
double word (podwójne słowo), 612
DoubleSpace, 172
DOW, 172
down (awaria oprogramowania lub sprzętu czy też sieci), 46
downlink, 172
download (pobranie pliku), 608
download protocol (protokół ściągania plików), 648
downsizing (skalowanie w dół), 733
downstream, 172
Downtime (czas awarii), 117
downward compatible (zgodny w dół), 995
DP workstation (dwuprocesorowa stacja robocza), 190
DPCM, 172
dpi, 172
DPL, 172
DPM, 172
DPMA, 172
DPMI, 173
DPMS, 173
DPOF, 173
DPPX, 173
DPS, 173
DPSK, 173
DQbroker, 173
DQDB, 173
DQpowersuite, 173
Dr. Solomon's, 173
Dr. Watson, 173
Drafix CAD, 173
draft mode (tryb roboczy), 856
drag (przeciągnąć), 650
drag and drop (przeciągnij i upuść), 650
drag lock (przeciąganie z blokadą), 650
Drain (dren), 174
DRAM, 173
D-RAM, 173
DRAW, 173
drawing program (program do rysowania), 637
DRDA, 173
DRDBMS, 173
DR-DOS, 173
DRDRAM, 174
D-RDRAM, 174
Dreamweaver, 174
DRI, 174
dribbleware, 174
drift (dryf, znoszenie, odchylenie), 182
drive (napęd), 500
drive bay (wnęka na napęd), 952
drive door (drzwiczki napędu), 182
drive mapping (mapowanie dysków), 443
drive tray (tacka napędu), 817
drive type (rodzaj napędu), 689
driver (sterownik), 774
DriveSpace, 174
DRM, 174
drop cap (inicjał), 300
drop in (bit obcy), 58
drop shadow (cień), 90
drop ship (bezpośrednia sprzedaż do klientów), 54
drop-down menu (rozwijane menu), 701
dropout (zanik), 982
Downloading (zapchanie łącza), 983
DRP, 174
drum (bęben), 55
drum plotter (ploter bębnowy), 602
drum printer (drukarka bębnowa), 176
drum scanner (skaner bębnowy), 735
Drumbeat, 182
Drumbeat 2000, 182
DRV-04, 182
dry copper, dry wire (łącze wydzielone, linia prywatna), 432
drystone, 182
DS, 182
DS/DD, 183
DS/HD, 183
DS0, 182
DS1, 182
DS2, 182
DS3, 182
DS4, 182
DSA, 182
DSD, 183
DSD AC-3, 183
DSL, 183
DSLAM, 184
DSML, 184
DSOM, 184
DSP, 184
DSR, 184
DSS, 184
DSSS, 184
DSSSL, 184
DST, 184
DSTN, 185
DSU/CSU, 185
DSVD, 185
DSX-1, 185
DTA, 185
DTD, 185
DTE, 185
DTF, 185
DTMF, 186
DTR, 186
DTS, 186
DTV, 186
DUA, 187
dual analog (podwójne połączenie analogowe), 612
dual boot (konfiguracja dwusystemowa), 396
dual input adapter (przejściówka na dwa wejścia), 652
dual monitor (konfiguracja dwumonitorowa), 396
dual Pentium, 187
dual ported RAM (dwuportowy RAM), 190
dual processors (konfiguracja dwuprocesorowa), 396
Dual SC connector (podwójny wtyk SC), 613
dual-band headset (telefon dwuzakresowy), 830

dual-homed (dwusieciowy), 190
dual-mode handset (aparat dwutrybowy), 34
dual-mode phone (telefon dwutrybowy), 830
dual-scan LCD, 187
dub (przegrać taśmę), 652
Dublin Core, 187
dumb network („głupia" sieć), 258
dumb terminal („głupi" terminal), 258
dump (zrzut), 1005
Dumpy, 187
DUN, 187
duplex channel (kanał dupleksowy), 351
duplex printing (drukowanie dupleksowe), 181
duplexed system (system zdupleksowany), 795
duplexing (dupleksowanie), 187
Duplicate file name or file not found, 187
duplicate keys (zdublowane klucze), 991
Duron, 188
duty cycle (żywotność), 1009
DV, 188
DVB, 188
DVC, 188
DVCAM, 188
DVCPRO, 188
DVCR, 188
DVD, 188
DVD Forum, 189
DVD+RW, 189
DVD-A, 189
DVD-Audio, 189
DVD-R/W, 190
DVD-RAM, 189
DVD-ROM, 189
DVD-RW, 190
DVD-Video, 190
DVE, 190
D-VHS, 190
DVI, 190
DVMRP, 190
Dvorak keyboard (klawiatura Dvoraka), 365
DVR, 190
DVR-R (DVD-R), 189
DVST, 190
DVx chip (układ DVDx), 865
DWCFGMG.SYS, 190
DWDM, 190
dweeb, 190
dwell software (program klikający), 638
DWV, 191
DX, 191
DX-03, 191
DX2, 191
DX4, 191
DXF file (plik DXF), 598
DXL, 191
Dyadic (para), 574
dye diffusion (dyfuzja barwnika), 191
dye polymer recording (zapis na kolorowych polimerach), 983
dye sublimation printer (drukarka termosublimacyjna), 180
Dylan, 191
dynamic (dynamiczny), 192
dynamic address translation (dynamiczna translacja adresów), 191
dynamic binding (wiązanie dynamiczne), 916
dynamic compression (dynamiczna kompresja), 191
Dynamic Data Exchange (dynamiczna wymiana danych), 191
Dynamic DNS (dynamiczny DNS), 192
dynamic drive mapping (dynamiczne mapowanie napędów), 192
dynamic HTML (dynamiczny HTML), 192
dynamic invocation (wywoływanie dynamiczne), 967
dynamic IP address (dynamiczny adres IP), 192
dynamic link (łącze dynamiczne), 431
dynamic link library (biblioteka łączona dynamicznie), 56
dynamic memory allocation (dynamiczna alokacja pamięci), 191
dynamic method invocation (dynamiczne wywoływanie metod), 192
dynamic network services (dynamiczne usługi sieciowe), 192
dynamic node addressing (dynamiczne adresowanie węzłów), 191
dynamic partitioning (dynamiczne partycjonowanie), 192
dynamic RAM (dynamiczny RAM), 192
dynamic range (dynamika), 192
dynamic routing (dynamiczny routing), 192
dynamic segmentation (dynamiczna segmentacja), 191
dynamic silicon (dynamiczny krzem), 192
dynamic SQL (dynamiczny SQL), 192
dynatron, 192
dyne (dyna), 191
DYNIX/ptx, 192
dynlink, 192
e-, 201
E & M, 201
e.g., 201
E1, 201
EAI, 201
EAM, 201
EAP, 201
ear & mouth, 201
earl, 201
early binding (wiązanie wczesne), 916
early memories (pierwsze układy pamięci), 591
EAROM, 201
earth satellite thematic sensing (tematyczny odczyt fizyczny danych poprzez satelity), 834
earth station (stacja naziemna), 767
Easel, 201
Easter Egg (jajo wielkanocne), 328
easy drive, 201
Easy PC, 201
easy to learn and use (łatwe do nauki i zastosowania), 431
EasyCAD, 201
Easytrieve, 201
eBay, 201
e-Bay, 202
EBCDIC, 202
EBCDIC chart (tablica EBCDIC), 815
e-beam (e-promień), 221
e-billing, 202
EBKAC, 202
EBL, 202
ebook (eksiążka), 210
e-book (e-książka), 210
EBPP, 202
ebusiness (ebiznes), 202
e-business (e-biznes), 202
ebXML, 202
EC (EH), 209
ecard (ekarta), 210
e-card (e-kartka), 210
eCash, 202
e-cash (e-gotówka), 209
ECC, 202

ECC DIMM RAM, 202
ECC memory (Pamięć ECC), 570
ECC RAM, 202
ECCO, 202
e-centives (e-zachęty), 227
ECF, 202
echo, 203
echo cancellation (eliminowanie echa), 216
echo check (sprawdzanie echa), 763
echo suppressor (eliminator echa), 215
e-cinema (e-kino), 210
ECL, 203
ECLIPSE, 203
ECM, 203
ECMA, 203
ECMA Script, 203
ECMAScript, 203
ECML, 203
ECN, 203
ECNE, 203
e-comm, 203
ecommerce (ehandel), 209
e-commerce (e-handel), 209
e-commerce engineer (inżynier e-handlu), 316
e-commerce service provider (dostawca usług e-handlu), 170
e-content (e-treść), 225
ECP, 203
eCRM, 203
ed, 203
EDA, 203
EDA/SQL, 203
EDFA, 203
EDGAR, 204
EDGE, 204
edge concentrator (koncentrator brzegowy), 394
edge connector (złącze krawędziowe), 998
edge device (urządzenie brzegowe), 880
edge network (sieć brzegowa), 729
edge path adapter (przetwornik ścieżki brzegowej), 664
edge router (router brzegowy), 691
EDI, 204
EDI analyst (analityk EDI), 30
EDID, 204
EDIFACT, 204
e-disk (e-dysk), 206
edit (edytować), 207
edit checking (korekta edycji), 402
edit instruction (instrukcja edycyjna), 301
edit key (klawisz edycji), 367
edit mask (maska edycji), 445
edit mode (tryb edycji), 855
edit program (edytor), 206
edit routine (procedura edycji), 631
editable PostScript (edytowalny PostScript), 207
EDL, 204
Edlin, 204
EDMS, 204
EDO DRAM, 204
EDO RAM, 204
EDP, 204
EDP audit (audyt EDP), 43
EDP auditor (audytor EDP), 43
EDRAM, 204
EDS, 205
EDSAC, 205
education (edukacja), 205
education & training (edukacja i szkolenie), 205
edutainment (edu-zabawa), 205
EDWA, 205
EE, 207
EECMOS, 207
EEMS, 208
EEPROM, 208
eesa, 208
EFF, 208
e-filing, 208
EFNet, 208
e-forms (e-formularze), 209
EFT, 209
EGA, 209
egames, 209
e-games (e-gry), 209
egosurfing, 209
EGP, 209
e-hub, 209
EIA, 209
EIA/422, 209
EIA/423, 209
EIA/449, 209
EIA/485, 209
EIA-232, 209
EIA-568, 209
EIDE, 209
Eiffel, 209
eight-way server (serwer ośmiodrożny), 723
EIGRP, 209
EIO, 209
EIP, 209
EIS, 210
EISA, 210
EJava, 210
EJB, 210
EL display (wyświetlacz EL), 965
El Torito, 212
ELAN, 212
elastic body transformation (elastyczne przekształcanie treści), 212
elastomer, 212
elctrostatic (elektrostatyczność), 214
eldap, 212
ELEC, 212
electricity (elektryczność), 214
electrode (elektroda), 212
electroluminescence (elektroluminescencja), 213
electroluminescent (elektroluminescencyjny), 213
electrolyte (elektrolit), 213
electromagnet (elektromagnes), 213
electromagnetic energy (energia elektromagnetyczna), 219
electromagnetic interference (zakłócenia elektromagnetyczne), 981
electromagnetic radiation (promieniowanie elektromagnetyczne), 646
electromagnetic spectrum (widmo elektromagnetyczne), 917
electromechanical (elektromechanika), 213
electromotive force (siła elektromotoryczna), 732
electron (elektron), 213
electron beam (promień elektronowy), 646
electron beam imaging (tworzenie obrazów za pomocą promienia elektronowego), 860
electron beam lithography (litografia z zastosowaniem promienia elektronowego), 421
electron gun (działo elektronowe), 199
electron tube (lampa elektronowa), 409
electronic (elektronika), 214
electronic auction (aukcja elektroniczna), 43

electronic bill presentment and payment (prezentacja i płatność rachunków elektronicznych), 629
electronic book (książka elektroniczna), 407
electronic cash (gotówka elektroniczna), 261
electronic circuit (obwód elektroniczny), 533
electronic commerce (handel elektroniczny), 272
electronic data interchange (elektroniczna wymiana danych), 214
electronic data processing (elektroniczne przetwarzanie danych), 214
electronic design automation (elektroniczna automatyzacja projektowania), 213
electronic DMZ (elektroniczna strefa DMZ), 214
electronic forms (formularze elektroniczne), 242
Electronic Frontier Foundation (Fundacja Granic Elektronicznych), 246
electronic funds transfer (electroniczny przelew środków), 212
electronic funds transfer (elektroniczny przelew środków), 214
Electronic Industries Association (Stowarzyszenie Producentów Elektroniki), 776
electronic mail (poczta elektroniczna), 608
Electronic Mail Association (Stowarzyszenie Poczty Elektronicznej), 776
Electronic Message Service (Usługa Wiadomości Elektronicznych), 884
electronic messaging (elektroniczne powiadamianie), 214
electronic money (pieniądze elektroniczne), 590
electronic organizer (elektroniczny organizer), 214
Electronic Paper (papier elektroniczny), 574
electronic performance support system (elektroniczny system wspomagania wydajności), 214
electronic picture frame (elektroniczna ramka zdjęcia), 213
electronic prepress (elektroniczne przygotowanie materiałów do druku), 214
electronic prepress (elektroniczne przygotowanie prasy), 214
electronic printer (drukarka elektroniczna), 176
electronic publishing (elektroniczne publikacje), 214
electronic software distribution (elektroniczna dystrybucja oprogramowania), 213
electronic software licensing (elektroniczne licencjonowanie oprogramowania), 214
electronic stamp (znaczek elektroniczny), 1001
electronic still photography (elektroniczna fotografia stacjonarna), 213
electronic switch (elektroniczny przełącznik), 214
electronic typewriter (elektroniczna maszyna do pisania), 213
electronic wallet (portfel elektroniczny), 621
electro-optic (elektroniczno-optyczny), 214
electrophotographic (elektrofotografia), 212
electrosensitive printer (drukarka elektroczuła), 176
electrostatic plotter (ploter elektrostatyczny), 602
electrostatic printer (drukarka elektrostatyczna), 176
elegant program (elegancki program), 212
elevator (winda), 922
ELF, 215
ELFEXT, 215
Eliot, 216
elite, 216
ellipsis (wielokropek), 919
elliptic curve cryptography (kryptografia krzywej eliptycznej), 405
em, 216
EMA, 216
eMachines, 216
EMACS, 216
email, 216
e-mail, 216
email address search sites (witryny wyszukiwania adresów email), 949
e-mail address search sites (wyszukiwarki adresów e-mail), 965
e-mail appliance (urządzenie e-mail), 880
e-mail attachment (załącznik e-mail), 982
e-mail forwarding (przekazywanie poczty e-mail), 652
e-mail header (nagłówek e-mail), 498
e-mail program (program pocztowy), 639
e-mail reader (czytnik e-mail), 121
e-mail server (serwer e-mail), 722
e-mail service (usługa e-mail), 884
e-mail virus (wirus pocztowy), 948
e-market maker (programista rozwiązań e-rynku), 640
EMBARC, 217
Embed The Internet (osadź internet), 559
embedded command (polecenie wbudowane), 616
embedded controller (wbudowany sterownik), 910
embedded database (osadzona baza danych), 559
Embedded Java, 217
embedded SQL (osadzony SQL), 559
embedded SQL (wbudowany SQL), 910
embedded system (system wbudowany), 793
embedded Web server (wbudowany serwer WWW), 910
EmbeddedJava, 217
EMC, 217
emergency boot (awaryjne przeładowanie systemu), 46
EMF, 217
EMI, 217
EMIF, 217
emitter (emiter), 217
emitter--coupled logic (układ logiczny o sprzężeniu emiterowym), 865
EMM, 217
EMM386, 217
e-money (e-pieniądze), 220
emotag (emoznacznik), 217
emoticon (emotikon), 217
employment site (witryna z ofertami pracy), 949
EMR, 217
EMS, 218
EMS emulator (emulator EMS), 218
EMS memory manager (Menedżer pamięci EMS), 454
EMU, 218
emulation mode (tryb emulacji), 856
emulator, 218
en, 219
Encapsulated PostScript (hermetyzowany PostScript), 274
Encapsulated PostScript (zagnieżdżony PostScript), 981

encapsulation (enkapsulacja), 220
Encina, 219
encode (kodować), 374
encoder (urządzenie kodujące), 881
encoding system (system kodowania), 789
Encore, 219
encrypt (szyfrować), 805
encryption (szyfrowanie), 805
end key (klawisz end), 367
end office (centrala końcowa), 84
end office switch (przełączalnia centrali końcowej), 653
end points (punkty końcowe), 667
end user computing (zastosowanie komputerów), 989
Endevor, 219
endian, 219
endian problem (problem porządku bitów), 630
endless loop (pętla nieskończona), 587
Energy Star, 219
energy technology (technologia energii), 827
Enfin, 219
engine (mechanizm), 453
engineer (inżynier), 316
engineering drawing sizes (rozmiary rysunków inżynierskich), 694
English Wizard, 219
Enhanced BIOS (ulepszony BIOS), 871
Enhanced CD (ulepszone CD), 871
Enhanced CD-ROM (ulepszony CD-ROM), 871
Enhanced IDE (ulepszone IDE), 871
Enhanced keyboard (ulepszona klawiatura), 871
enhanced parallel port (ulepszony port równoległy), 871
enhanced resolution (ulepszona rozdzielczość), 871
enhanced service provider (dostawca zaawansowanych usług), 170
enhanced video connector (ulepszone złącze wideo), 871
enhancement (ulepszenie), 871
ENIAC, 219
enqueue (umieścić w kolejce), 872
enquiry character (symbol zapytania), 786
enriched ad (wzbogacona reklama), 967
ENS, 220
enter key (klawisz enter), 367
enterprise (firma), 236
enterprise application integration (integracja aplikacji firmy), 302
enterprise data (dane firmy), 124
enterprise environment (środowisko firmy), 809
enterprise information portal (portal informacyjny firmy), 620
Enterprise JavaBeans, 220
Enterprise Minder, 220
enterprise model (model firmy), 474
enterprise network (sieć firmy), 729
enterprise networking (struktura sieci firmy), 779
Enterprise Networking Services, 220
enterprise portal (portal firmowy), 620
enterprise relationship management (zarządzanie relacjami w firmie), 987
enterprise resource planning (planowanie zasobów w firmie), 595
enterprise storage (pamięć masowa firmy), 571
enterprise storage management (zarządzanie pamięcią masową firmy), 987
enterprise systems management (zarządzanie systemami firmy), 987
entity (encja), 219
entity relationship diagram (diagram związków encji), 135
entity relationship model (model związków encji), 475
entity type (typ encji), 861
entreprenerd (firmowy guru), 237
entropy (entropia), 220
entry (wpis), 956
ENUM, 220
enumerate (wyliczać), 962
envelope (obwiednia), 533
environment (środowisko), 808
environment variable (zmienna środowiskowa), 1001
EO, 220
EOF, 220
EOL, 220
EOM, 220
EOQ, 220
EOT, 220
e-paper (e-papier), 220
EPCDIC, 220
EPG, 220
EPIC, 220
EPIM, 220
epitaxial layer (warstwa epitaksji), 908
EPOC, 220
epoch date (data początku epoki), 126
EPOS, 221
EPP, 221
EPROM, 221
EPROM programmer (programator EPROM), 640
EPS, 221
EPSF, 221
EPSI, 221
Epson emulation (emulacja Epson), 218
EPSS, 221
EQ, 221
equalization (korekcja), 402
equals sign (znak równości), 1003
equation (równanie), 701
ER model (model ER), 474
ERA, 221
erase (usuwać), 886
erase head (głowica kasująca), 258
erbium (erb), 221
ERD, 221
erda port (port erda), 618
erg, 221
ergonomic keyboard (klawiatura ergonomiczna), 365
ergonomics (ergonomia), 221
erl, 222
Erlang, 222
ERM, 222
ERP, 222
error checking (kontrola błędów), 398
error detection & correction (wykrywanie i korekcja błędów), 961
error handling (obsługa błędów), 532
error messages (komunikaty o błędach), 392
error rate (stopa błeędu), 775
error-free channel (kanał bez błędów), 351
Erwin, 222
ES, 222
ES/3090, 222
ES/9000, 222
ESA/370, 222
ESA/390, 222
Esc, 222
escape character (znak poprzedzający sekwencję sterującą), 1003
escape key (klawisz escape), 367
escape sequence (sekwencja sterująca), 718

ESCD, 222
ESCON, 222
ESD, 222
ESDI, 222
ESDL, 222
ESDS, 222
eServer, 222
e-services (e-usługi), 225
ESF, 222
ESL, 223
ESM, 223
ESN, 223
ESP, 223
e-speak, 223
ESRI, 223
ESS, 223
Essbase, 223
estamp (eznaczek), 227
e-stamp (e-znaczek), 227
estimating a programming job (oszacowanie zadania programistycznego), 561
eSuite, 223
eSupport, 223
ET, 223
et al., 223
ET3000, ET4000, 223
e-tailer (e-sprzedawca), 223
e-tailing (e-sprzedaż), 223
etalon, 223
etch (trawić), 849
EtherLoop, 223
Ethernet, 224
Ethernet adapter (karta Ethernet), 354
Ethernet address (adres Ethernet), 22
Ethernet hub (koncentrator Ethernetowy), 394
Ethernet switch (przełącznik Ethernetowy), 654
EtherTalk, 224
EtherWave, 224
ETI, 224
E-time (e-czas), 203
ETL, 225
ETOX, 225
ETSI, 225
Eudora, 225
EULA, 225
Euphoria, 225
Euro, 225
Euro connector (złącze Euro), 998
Eurocard (Eurokarta), 225
European Computer Manufacturers Association (Europejskie Stowarzyszenie Producentów Komputerów), 225
evanescent field (pole powierzchniowe), 615
Evans & Sutherland, 226
EVC, 226
event driven (sterowany zdarzeniami), 774
event management system (system zarządzania zdarzeniami), 794
event manager (menedżer zdarzeń), 455
event monitor (monitor zdarzeń), 481
EVGA, 226
evolware, 226
eWallet, 226
e-wallet (e-portfel), 221
eWorld, 226
exa, 226
Exabyte, 226
examinations (egzaminy), 209
Excel, 226
Exception error 12, 226
exception report (raport z wyjątków), 678
Exchange, 226
Exchange administrator (administrator systemu Exchange), 21
Excite, 226
exclusive NOR, 226
exclusive OR (różnica symetryczna), 702
EXE file (plik EXE), 598
executable (wykonywalny), 961
executable code (kod wykonywalny), 373
execute (wykonywać), 961
execution time (czas wykonywania), 118
exhibitions (wystawa), 964
EXIN, 226
exit console (konsola wyjścia), 397
Expand, 226
expand the tree (rozwinąć drzewo), 701
expanded memory emulator (emulator pamięci EMS), 219
expanded storage (rozszerzona pamięć masowa), 700
expansion board (karta rozszerzeń), 357
expansion bus (magistrala rozszerzeń), 438
expansion slot (gniazdo rozszerzeń), 259
ExperLogo, 226
expert system (system ekspertowy), 788
expireware, 226
explode (rozwijać), 701
exploded view (widok rozsunięty), 918
Explore virus (wirus Explore), 948
ExploreZip virus (wirus ExploreZip), 948
exponent (wykładnik), 961
exponential growth (wzrost wykładniczy), 968
exponential smoothing (wygładzanie wykładnicze), 961
export (eksportować), 212
export filter (filtr eksportu), 234
expose (udostępniać), 864
expression (wyrażenie), 963
extended ASCII (rozszerzony zestaw ASCII), 701
Extended Data Out RAM (pamięć EDO), 570
Extended Edition, 226
Extended Error 53, 226
extended maintenance (rozszerzona obsługa), 700
extended memory (pamięć rozszerzona), 572
extender, 226
extensible (rozszerzalny), 696
Extensible Markup Language (rozszerzalny język znaczników), 696
extension (rozszerzenie), 696
extent (zasięg), 988
exterior gateway protocol (protokół bram zewnętrznych), 647
exterior routing protocol (zewnętrzny protokół routingu), 994
external bus (magistrala zewnętrzna), 439
external cache (zewnętrzna pamięć buforowa), 994
external command (polecenie zewnętrzne), 616
External Data Representation (Reprezentacja Danych Zewnętrznych), 684
external drive (napęd zewnętrzny), 501
external function (funkcja zewnętrzna), 246
external interrupt (przerwanie zewnętrzne), 659
external modem (modem zewnętrzny), 478
external reference (odwołanie zewnętrzne), 538
external sort (sortowanie zewnętrzne), 759
external storage (pamięć zewnętrzna), 573

EXTRA!, 227
Extract (wyodrębniać), 963
extraction, transformation and loading (wydobywanie, transformacja i ładowanie), 960
extranet, 227
extremely low frequency (niezwykle niska częstotliwość), 519
eye candy (słodycze dla oczu), 740
eye tracking (w oka), 808
eyeball (gałka oczna), 250
eyeball driven (sterowany wzrokiem), 774
eyeball hang time (czas zatrzymania wzroku), 118
eyeballs (użytkownicy), 888
EZ drive (napęd EZ), 500
EZ135, 227
eZ80, 227
EZFlyer disk (dysk EZFlyer), 193
e-zine (e-magazyn), 216
f, 229
F connector (złącze typu F), 999
F keys (klawisze Fx), 367
F1 key (klawisz F1), 367
F2F, 229
fab, 229
fabless, 229
fabric (osnowa), 560
Fabry-Perot (filtr), 234
face recognition (rozpoznawanie twarzy), 695
facilities, 229
facilities management (zarządzanie wyposażeniem), 987
facility area map level (poziom obszaru infrastruktury), 625
facsimile, 229
factorial (silnia), 732
fail soft (częściowo odporny na uszkodzenia), 120
failover (przejmowanie zadań), 652
failure horizon (horyzont awarii), 279
fallback system (system zastępczy), 795
fallback/fall forward (fall-back/fall-forward), 230
false drops (błędne dołączenie), 63
FAMOS (FAMOS), 230
fan (wentylator), 914
fan in (zwielokrotnienie wejściowe), 1005
fan out (zwielokrotnienie wyjściowe), 1005
FanCard (FanCard), 230
fan-fold paper (składanka), 737
FAQ, 230
FAQ file (plik FAQ), 598
far pointer (wskaźnik daleki), 957
farad (farad), 230
Fasgrolia, 230
Fast, 230
Fast ATA, 230
Fast Fourier Transform (szybka transformata Fouriera), 804
Fast IP, 230
fast page mode (tryb szybkiego stronicowania), 856
Fast SCSI, 230
FastCGI, 230
FastDisk, 231
FastSite, 231
FAT, 231
fat binary (ciężki plik binarny), 90
fat client (mocny klient), 473
fat finger („ciężki palec”), 90
fat pipe („tłuste łącze”), 844
fat server (mocny serwer), 473
FAT16, 231
FAT32, 231
fatal error (błąd krytyczny), 62
fatal exception (wyjątek krytyczny), 961
FatBits, 231
father file (plik „ojca”), 600
fault (uszkodzenie), 886
fault management (zarządzenie uszkodzeniami), 988
fault resilient (odporny na błędy), 537
fault tolerant (odporny na uszkodzenia), 537
Favorites (Ulubione), 872
fax (faks), 229
fax board (karta faksowa), 354
fax logging (rejestrowanie faksów), 682
fax server (serwer faksów), 722
fax switch (przełącznik faksowy), 654
fax/modem (faksmodem), 229
FC connector (złącze FC), 998
FC-AL, 231
FCB, 231
FCC, 231
FCC Class (klasa FCC), 362
FCFS, 231
fci, 231
FCIF, 231
FCP, 231
FD, 231
FD:OCA, 231
FDD, 231
FDDI, 232
FDISK, 232
FDIV bug (błąd FDIV), 62
FDM, 232
FDMA, 232
FDSE, 232
FDX, 232
FEA, 232
feasibility study (studium osiągalności), 781
feature connector (złącze funkcji specjalnych), 998
feature creep (efekt choinki), 208
feature size (rozmiar funkcji), 693
FEC, 232
FECN, 232
FED, 232
Federal Communications Commission, 233
federal regulations (federalne regulacje prawne), 233
feed drive (napęd szczelinowy), 501
feeware, 233
female connector (złącze żeńskie), 999
femto, 233
femtosecond, 233
FEP, 233
ferric, 233
ferric oxide (tlenek żelazowy), 843
ferromagnetic (ferromagnetyczny), 233
ferromagnetic RAM (ferromagnetyczna pamięć RAM), 233
ferrous (żelazawy), 1009
ferrule (ferrula), 233
FET, 233
fetch, 233
FEXT, 233
FF, 233
FFS, 233
FFT, 233
FHSS, 233
fiber Bragg grating (siatka Bragga), 727
fiber bundle (wiązka światłowodowa), 916
fiber cut (zerwanie światłowodu), 992
Fiber Distributed Data Interface, 233

fiber exhaust (wyczerpanie światłowodu), 960
Fiber Jack, 233
fiber laser (laser światłowodowy), 413
fiber loss (strata na włóknie), 776
fiber optics (technika światłowodowa), 827
fiber optics glossary (słowniczek techniki światłowodowej), 747
fiber-optic (światłowodowy), 809
fiber-optic connectors (złącza światłowodowe), 996
Fibonacci numbers (liczby Fibonacciego), 418
Fibre Channel, Fiber Channel (kanał światłowodowy), 352
FICON, 233
fiddy, 234
field (pole), 614
field effect transistor (tranzystor polowy), 849
field engineer (technik terenowy), 827
field name (nazwa pola), 505
field separator (separator pól), 719
field service (praca w terenie), 628
field squeeze (ściskanie pól), 808
field template (maska pola), 445
fieldbus (fieldbus), 234
Fiery engine (aparat Fiery), 34
FIF, 234
FIFO, 234
fifth-generation computer (komputer piątej generacji), 388
FIGS, 234
file (plik), 597
file and record locking (blokowanie plików i rekordów), 61
file association (skojarzenie pliku), 737
file attachment (plik załączony), 601
file compression (kompresja plików), 381
file conversion (konwersja pliku), 400
file extension (rozszerzenie pliku), 700
file format (format pliku), 240
file grooming (sprzątanie dysku), 763
file handle (uchwyt pliku), 863
file handling (obsługa plików), 532
file layout (układ pliku), 866
file maintenance (konserwacja plików), 397
file manager (menedżer plików), 454
file name (nazwa pliku), 505
file net, 234
File Not Found (Nie można odnaleźć pliku), 515
file protect ring (krążek ochronny), 404
file protection (ochrona plików), 534
file recovery program (program do odtwarzania plików), 637
file relationships (powiązania plików), 624
file server (serwer plików), 723
file sharing protocol (protokół udostępniania plików), 648
file size (rozmiar pliku), 693
file spec (ścieżka pliku), 807
file system (system plików), 792
file transfer program (program do transferu plików), 637
file transfer protocol (protokół przesyłania plików), 648
file type (typ pliku), 861
file upload (przekazywanie pliku), 652
file viewer (przeglądarka plików), 652
File-AID, 234
FileMaker, 234
FileMan, 234
FileNet, 234
fill (wypełnianie), 963
fill pattern (deseń), 133
fill scaling (skalowanie wypełnienia), 733
filler app (wypełniacz), 963
film recorder (naświetlarka do slajdów), 503
filter (filtr), 234
financial planning language (język planowania finansowego), 343
financial planning system (system planowania finansowego), 792
financial software (oprogramowanie finansowe), 552
find me service (usługa Find Me), 884
finger, 236
fingerprint reader (czytnik linii papilarnych), 121
finite element (element skończony), 215
FIO, 236
FIR, 236
firewall (zapora firewall), 983
firewall appliance (urządzenie typu firewall), 882
FireWire, 236
firmware (oprogramowanie sprzętowe), 554
first-generation computer (komputer pierwszej generacji), 388
first-level cache (pamięć podręczna pierwszego poziomu), 572
five nines (pięć dziewiątek), 592
fixate (zamknięcie sesji), 982
fixed data user (użytkownik stały), 888
fixed disk (dysk stały), 195
fixed head disk (dysk o stałych głowicach), 195
fixed length field (pole o stałej długości), 615
fixed length record (rekord o stałej długości), 683
fixed point (stałoprzecinkowy), 768
fixed satellite (stała transmisja satelitarna), 768
fixed wireless (stała transmisja bezprzewodowa), 768
fixed-frequency monitor (monitor o ustalonej częstotliwości), 481
FJ connector (złącze typu FJ), 999
FK, 237
Fkey, 237
flag (znacznik), 1001
flagging (znacznikowanie), 1002
flame (obelgi), 529
flame bait (treści kontrowersyjne), 853
flapping (łopotanie), 432
Flash, 237
flash adapter (adapter Flash), 20
flash BIOS (Flash BIOS), 237
flash card (karta pamięci Flash), 356
flash card adapter (adapter kart pamięci Flash), 20
flash crowd (krótki tłok), 405
flash disk (dysk Flash), 193
flash memory (pamięć Flash), 570
flash RAM, 237
flash ROM, 237
FlashPix, 237
Flashpoint, 237
flat address space (liniowa przestrzeń adresowa), 419
flat file (plik jednorodny), 599
flat network (sieć prosta), 730
flat panel display (wyświetlacz płaski), 966
flat screen (płaskoekranowy), 603
flat shading (cieniowanie płaskie), 89
flatbed plotter (ploter płaski), 603
flatbed scanner (skaner płaski), 736
flatpack (obudowa typu krab), 532
flatten layers (spłaszczyć warstwy), 762

FLC file (plik FLC), 598
flex circuit (obwód giętki), 533
flex print (druk giętki), 174
flexible circuit (obwód elastyczny), 533
flexible disk (dysk elastyczny), 193
FLI file (plik FLI), 598
flick file (flik), 237
flicker (migotanie), 466
flip chip (struktura z kontaktami sferycznymi), 780
flip-flop (przerzutnik), 660
flippy board, 237
flippy-floppy, 237
float, 237
floating point (zmiennoprzecinkowy), 1001
floating point processor (procesor zmiennoprzecinkowy), 632
Flooz, 237
floppy disk (dyskietka), 197
FLOPS, 237
Floptical, 237
flow chart (sieć działań), 729
flow control (kontrola przepływu), 399
FlowCharter, 237
flowcharting program (program do rysowania schematów), 637
flush (opróżnianie), 556
flush center (wyśrodkowanie), 965
flush left (wyrównanie do lewej), 963
flush right (wyrównanie do prawej), 963
flux (strumień magnetyczny), 781
flux transition (zmiana strumienia), 1000
flying head (głowica fruwająca), 258
flying height (wysokość głowicy), 964
FM, 238
FM synthesis (synteza FM), 787
FMD, 238
FMD ROM, 238
FMD/C, 238
Fn key (klawisz Fn), 367
FOAF, 238
FOCA, 238
FOCIS, 238
FOCUS, 238
FOCUS Desktop, 238
FOCUS Fusion, 238
fogging (mgła), 458
FOIA, 238
FOIRL, 238
fold, 238
folder, 238
folder hierarchy (hierarchia folderów), 275
Folio, 239
follow me service (usługa Follow Me), 884
FON file (plik FON), 598
font (czcionka), 118
font cartridge (kartridż czcionek), 358
font characteristics (charakterystyka czcionki), 87
font compiler (kompilator czcionek), 379
font editor (edytor czcionek), 206
font family (rodzina czcionek), 689
font generator (generator czcionek), 252
font manager (menedżer czcionek), 454
font metric (metryka czcionki), 458
font number (numer czcionki), 526
font scaler (rasteryzator czcionek, program skalujący), 678
font style (styl czcionki), 781
font utility (narzędzie do manipulowania czcionkami), 502
font weight (waga czcionki), 905
Fontware, 239
foo, 239
footer (stopka), 775
footnote (przypis), 665
footprint (podstawa), 612
for next loop (pętla for-next), 587
for statement (pętla for), 587
Force, 239
FORE Systems, 239
foreground/background (pierwszoplanowy-drugoplanowy), 592
foreign exchange service (usługa centrali obcej), 884
foreign file (plik obcy), 600
foreign format (format obcy), 240
foreign key (klucz obcy), 370
foreign language characters (znaki narodowe), 1004
ForeRunner, 239
Forest & Trees, 239
fork (rozwidlenie), 701
form (formularz), 242
form factor (współczynnik kształtu), 957
form feed (wysuw strony), 964
form view (widok formularza), 918
formant information (dane formantów), 124
format, 239
format program (program formatujący), 638
formatted text (tekst sformatowany), 828
forms software (oprogramowanie formularzowe), 552
formula (formuła), 242
Forte, 242
Forte for Java, 242
Forte Fusion, 242
Fortezza, 242
FORTH, 242
FORTRAN, 243
forum, 243
forward bias (polaryzacja przewodzenia, polaryzacja dodatnia), 614
forward chaining (wnioskowanie uprzedzające), 952
forward compatible (zgodny „w przód”), 995
forward error correction (korekcja FEC), 402
forward link (łącze „w dół”), 432
forward slash (ukośnik), 871
FOT file (plik FOT), 598
foundry (wytwórnia półprzewodników), 966
fountain fill (wypełnienie tonalne), 963
Four11, 243
fourth-generation computer (komputer czwartej generacji), 384
fourth-generation language (język czwartej generacji), 342
four-way server (serwer czterodrogowy), 722
FoxBASE, 243
FoxPro, 243
FPD, 243
FPGA, 243
FPM RAM, 243
FpML, 243
FPO, 244
fps, 244
FPU, 244
FPX file (plik FPX), 598
FQDN, 244
FQFP, 244
FR4, 244
Fractal Design Painter, 244
fractals (kompresja fraktalna), 381
fractional T1 (częściowa usługa T1), 120
fractional T3 (częściowa usługa T3), 120

FRAD, 244
fragmentation (fragmentacja), 244
fragments (fragmenty), 244
FRAM, 244
frame (ramka), 678
frame buffer (bufor ramki), 68
frame grabber (urządzenie do przechwytywania obrazu), 880
frame relay (Frame Relay), 244
frame switch (przełącznik ramek), 656
frame switching (przełączanie ramek), 654
FrameMaker, 245
frames (obsługa ramek), 532
framing bit (bit ramkujący), 59
FRED, 245
free e-mail (bezpłatna poczta elektroniczna), 53
free Internet service (bezpłatny dostęp do internetu), 53
free ISP (bezpłatny ISP), 53
free mail (darmowy e-mail), 125
Free Software Foundation, 245
free space optics (optyka wolnej przestrzeni), 556
Freedman's law (prawo Freedmana), 628
free-form data (dane o dowolnej postaci), 124
free-form database (niepozycyjna baza danych), 517
free-form language (język niepozycyjny), 343
free-form text (tekst o dowolnej postaci), 828
FreeHand, 245
Freelance Graphics, 245
Freeman Reports, 245
Free-PC, 245
freetext (tekst dowolny), 828
free-text (tekst swobodny), 828
freeware, 245
freeze-frame video (wideo klatkowe), 917
frequency (częstotliwość), 119
frequency division multiplexing (multipleksowanie przez podział częstotliwości), 493
frequency hopping (rozrzut częstotliwości), 695
frequency modulation (modulacja częstotliwości), 479
frequency range (zakres częstotliwości), 981
frequency response (charakterystyka częstotliwościowa), 87
frequency shift (przesunięcie częstotliwości), 660
fresnel zone (strefa Fresnela), 777
FRF.11, 245
FRF.12, 245
friction feed (podawanie dociskowe), 609
frob, 245
front end (fronton), 245
front end processor (procesor czołowy), 632
front-end CASE, 245
FrontPage, 245
frontside bus, 245
FS, 245
FSB, 245
FSIOP, 245
FSK, 245
FSN, 245
FSO, 245
FSR (wolny zasób systemu), 953
FSTN, 245
FT1, 245
FT-1, 245
FTAM, 245
FTG file (plik FTG), 598
FTL, 246
FTP, 246
FTP commands (polecenia FTP), 616
FTP site (witryna FTP), 949
FTS 2000, 246
FTS file (plik FTS), 598
FTTC, 246
FTTH, 246
FTX, 246
FUBAR, 246
FUD factor (współczynnik FUD), 957
fuel cell (ogniwo paliwowe), 540
Fujitsu Siemens, 246
full backup (pełna kopia zapasowa), 584
full bleed (pełny spad), 584
full featured (profesjonalny), 635
full path (pełna ścieżka), 584
full project life cycle (pełny okres życia projektu), 584
full user mobility (pełna mobilność użytkownika), 584
full-duplex (pełnodupleksowy), 584
full-duplex Ethernet (pełnodupleksowa sieć Ethernet), 584
full-height drive (napęd o pełnej wysokości), 501
full-motion video (wideo o pełnej szybkości), 917
full-rate ADSL (linia ADSL o pełnej szybkości), 419
full-screen mode (tryb pełnoekranowy), 856
full-service network (sieć obsługi całościowej), 730
full-text search (wyszukiwanie pełnotekstowe), 965
fully buzzword compliant (buzzword compliant), 70
fully populated (płytka w pełni obsadzona), 607
fully qualified domain name (pełna kwalifikowana nazwa domenowa), 584
function (funkcja), 246
function call (wywołanie funkcji), 967
function keys (klawisze funkcyjne), 367
function library (biblioteka funkcji), 56
function overloading (przeciążanie funkcji), 650
function prototyping (prototypowanie funkcji), 649
functional decomposition (dekompozycja funkcyjna), 132
functional requirements (wymagania funkcjonalne), 962
functional specification (specyfikacja funkcjonalna), 761
fuse (bezpiecznik topikowy), 53
fusible link (połączenie topikowe), 617
fusing (wtapianie), 959
fusion splice (spaw), 760
Future I/O, 247
future Intel chips (procesory firmy Intel), 633
future proof (odporny na przyszłość), 537
Futurebus+, 247
fuzzy computer (komputer o logice rozmytej), 386
fuzzy logic (logika rozmyta), 424
fuzzy logician (logik rozmyty), 423
fuzzy search (wyszukiwanie rozmyte), 965
FW, 247
FWD, 247
FWIW, 247
FWSE, 247
FX, 247
FX 32, 247
FYI, 247

G, 249
G.711, 249
G.721, 249
G.722, 249
G.723, 249
G.723.1, 249
G.726, 249
G.727, 249
G.728, 249
G.729, 249
G.729.A, 249
G.lite, 249
G/L (F/K), 237
G1, 249
G2, 249
G3, 249
G4, 249
G5, 249
G6, 250
gain (wzmocnienie), 968
GAL, 250
Gale Group, 250
gallium arsenide (arsenek galu), 38
Game Blaster, 250
game port (port gier), 618
gaming („giercowanie”), 255
gamma, 250
gamma correction (korekcja gamma), 402
gamut (gama), 250
gang punch, 250
Gantt chart (wykres Gantta), 961
gap (przerwa), 659
gapless (ciągły zapis danych), 88
garbage collection (odśmiecanie), 537
garbage in garbage out (śmiecie na wejściu — śmiecie na wyjściu), 808
GARP, 250
GartnerGroup, 250
GAS, 250
gas discharge display (wyświetlacz jarzeniowy), 966
gas plasma (plazma gazowa), 596
gate (bramka), 65
gate array (matryca bramkowa), 449
gate level specification (specyfikacja poziomu bramek), 761
gated (bramkowy), 66
gatekeeper (strażnik, portier), 776
gateway (brama), 65
Gateway 2000, 250
gateway address (adres bramy), 22
gateway host (urządzenie bramowe), 880
GATF, 250
gather write (zapis zbiorczy), 983
GatorBox, 250
gauss (gaus), 250
Gaussian blur (rozmycie Gaussa), 694
Gaussian distribution (rozkład Gaussa), 693
Gaussian noise (szum Gaussa), 804
Gawk, 250
GB, 250
Gb/s, 251
GBIC, 250
Gbit, 251
Gbs, 251
GByte, 251
G-byte, 251
Gbytes/sec (GB/s), 251
GCOS, 251
GCR, 251
GD&R, 251
GDDM, 251
GDI, 251
GDI printer (drukarka GDI), 176
GDM, 251
GDMO, 251
GE, 251
Geac, 251
GECOS, 251
geek, 251
Geekonics, 251
geekspeak, 251
GEM, 251
Gemini, 251
GEMMS, 251
GEMS, 252
GENA, 252
gender changer (zmieniacz płci), 1000
gene chip (płytka genowa), 607
General failure reading drive x (Błąd ogólny w trakcie odczytu z dysku X), 62
General Fault (błąd ogólny), 62
General MIDI, 252
General Protection Fault (ogólny błąd ochrony), 540
General Public License, 252
generalized program (program uogólniony), 639
general-purpose computer (komputer uniwersalny), 391
general-purpose controller (kontroler uniwersalny), 399
general-purpose language (język uniwersalny), 344
general-purpose machine, 252
generation X (generacja X), 252
generation Y (generacja Y), 252
generator, 252
generic top-level domain (rodzajowe domeny wysokiego poziomu), 689
genetic programming (programowanie genetyczne), 643
Genifer, 253
genlock, 253
GEO, 253
geographic boundary data (dane granic geograficznych), 124
geographic entity (jednostka geograficzna), 340
geographic information system (system informacji geograficznej), 789
geometry accelerator (akcelerator geometryczny), 26
geometry calculations (obliczenia geometryczne), 531
geometry transformation (transformacja geometryczna), 848
GeoPort, 253
GEOS, 253
geostationary (geostacjonarny), 253
geosynchronous (geosynchroniczny), 253
Geoworks Ensemble, 254
germanium (german), 254
gesture recognition (rozpoznawanie gestów), 694
get, 254
getter (getter, pochłaniacz gazów), 254
Gflops, 254
ghost (duch), 187
ghost server (serwer ghostingowy), 722
ghost site (witryna-widmo), 949
ghosting server (serwer obrazów), 722
GHz, 254
giant magnetoresistive (głowica wielka magnetorezystywna), 258
GID file (plik GID), 598
GIF, 255
gift certificates (kupony rabatowe), 407
gig, 255
Gig E, 255
giga, 255

gigabit, 255
Gigabit Ethernet, 255
Gigabit Switch Router, 255
gigabyte (gigabajt), 255
gigaflops, 255
gigahertz (gigaherc), 255
GigaPOP, 255
GigE, 255
GIGO, 255
Gilder Group, 256
GIMP, 256
Gini, 256
GIOP, 256
GIS, 256
GIS basic question types (GIS — podstawowe pytania), 256
GIS development strategy (strategia tworzenia systemu GIS), 776
GIS glossary (słowniczek GIS), 740
GIS standards categories (kategorie standardów GIS), 360
GKS, 256
glare filter (filtr odblasków), 236
glass house („szklany dom”), 803
GLINT, 256
glitch, 256
global (globalny), 257
global positioning system (globalny system pozycjonowania), 257
global search and replace (zamiana globalna), 982
global variable (zmienna globalna), 1001
global village (globalna wioska), 257
Global Virtual Private Network, 257
Globalstar, 257
glocalization (glokalizacja), 257
glossary, 257
GLP, 257
GLperf, 257
glue (oprogramowanie integracyjne), 552
glue chip, 257
glue logic (logika integracyjna), 424
GM, 258
GMR, 258
GMTA, 259
Gnapster, 259
GNOME, 259
GNU, 259
GNU General Public License, 259
Gnutella, 259
GnutellaNet, 260
go, 260
Go2.com, 260
goal seeking (wyszukiwanie celu), 964
GOCA, 260
GoldMine, 260
GoLive, 260
Good Times virus (Good Times), 260
gooey, 260
gooey builder, 260
Google, 260
Gopher, 260
Gopherspace (Goferprzestrzeń), 260
GOPS, 260
Gorizont, 260
GOSIP, 260
goto, 261
GoTo.com, 261
goto-less programming (programowanie bez „goto”), 643
Gouraud shading (cieniowanie Gourauda), 89
GPC, 261
GPCmark, 261
GPEG, 261
GPF, 261
GPI, 261
GPIB, 261
GPL, 261
gppm, 261
GPRS, 261
GPS, 261
GPSS, 262
GQL, 262
GR-2837, 262
grabber, 262
grabber hand („rączka”), 679
graceful degradation (łagodna degradacja), 431
graceful exit (łagodne zakończenie), 431
grade (klasa), 362
graded authentication (uwierzytelnianie klasowe), 887
graded index fiber (włókno o współczynniku stopniowanym), 951
gradient, 262
GRAFCET, 262
GrafPort, 265
gram, 265
grammar checker, 265
Grammatik, 265
grandfather-father-son („dziadek-ojciec-syn”), 199
granularity (ziarnistość), 995
graph (wykres), 961
Graphic Arts Technical Foundation, 265
graphic map features (graficzne elementy mapy), 262
graphical user interface (graficzny interfejs użytkownika), 262
graphics (grafika komputerowa), 263
graphics accelerator (akcelerator graficzny), 26
graphics based (graficzny), 262
graphics character (znak semi-graficzny), 1003
graphics conversion (konwersja grafiki), 400
graphics coprocessor (koprocesor graficzny), 401
Graphics Device Interface, 265
graphics engine (aparat grafiki), 34
graphics file (plik graficzny), 598
graphics formats (formaty graficzne), 241
graphics interface (interfejs graficzny), 306
graphics language (język graficzny), 342
graphics mode (tryb graficzny), 856
graphics port (port grafiki), 618
graphics primitive (kształt podstawowy), 407
graphics processing (przetwarzanie graficzne), 662
graphics processor (procesor graficzny), 632
graphics program (program graficzny), 638
graphics tablet (rysownica), 706
graphics terminal (terminal graficzny), 835
graphics viewer (przeglądarka graficzna), 651
graPHIGS, 265
gratings (siatki), 728
gray hairs, 265
gray mail, 265
gray scale (skala szarości), 733
Graybar, 265
grayware, 266
greater than symbol („większy niż”), 921
greek (pisanie maczkiem), 594
Green Book (Zielona Księga), 995
green PC („zielony” PC), 995
green screen (zielony ekran), 995

Greenwich Mean Time (czas Greenwich), 117
greeting cards, 266
grep, 266
grid (siatka), 727
GRIN, 266
grok, 266
grooming, 266
ground (uziemienie), 888
ground current (prąd ziemnozwarciowy), 629
ground fault (doziemienie), 172
ground loop (pętla uziemienia), 588
ground noise injection (szum uziemienia), 804
group calendaring (kalendarz grupowy), 350
group collaboration products (współpraca grupowa), 958
group scheduling (terminarz grupowy), 836
groupware, 266
GroupWise, 266
GSA, 268
GSAM, 268
GSM, 268
GSM Association, 268
GSMP, 268
GSM-SMS, 268
GSOS, 268
GSR, 268
GSTN, 268
GT, 268
GTK+, 268
gTLD, 268
guard band (pasmo międzykanałowe), 578
Guardian, 268
guest (gość), 260
guest account (konto gościa), 398
guest privileges (uprawnienia gościa), 877
GUI, 269
GUI builder (generator GUI), 252
GUI painter (malarz GUI), 441
GUI widget (widżet GUI), 919
GUID, 269
guiltware, 269
gull-wing lead (przewód łamany do dołu), 664
gulp, 269
GUNZIP, 269
Gupta, 269
guru, 269
gutter (sztabik wewnętrzny), 804
GVIF, 269
GVPN, 269
GVRP, 269
GVS, 269
GXC, 270
GZIP, 270
h, 271
H&J, 271
H.221, 271
H.230, 271
H.231, 271
H.245, 271
H.261, 271
H.262, 271
H.263, 271
H.310, 271
H.320, 271
H.321, 271
H.322, 271
H.323, 271
H.324, 271
H1B, 271
H5, 271
HA, 271
hack (hak), 271
hacker (haker), 271
HAL, 272
half-adder (sumator jednocyfrowy), 781
half-duplex (półdupleksowy), 626
half-height drive (napęd o połówkowej wysokości), 501
half-inch tape (półcalowa taśma magnetyczna), 626
halftone (półtony), 627
ham (radioamator), 676
hammer (młot), 472
Hamming code (kod Hamminga), 371
hand coding (ręczne kodowanie), 685
handheld scanner (skaner ręczny), 736
handle (uchwyt), 863
handler (procedura obsługi), 631
handoff (przekazanie wywołania), 652
hands free computer (hands free), 272
handset (mikrotelefon), 469
handshaking (uzgadnianie), 888
hang (zawieszenie), 990
hanging indent (wysunięcie), 964
hanging paragraph (wysunięcie akapitowe), 964
haptic interface (interfejs dotykowy), 306
haptics (dotykowy), 172
hard boot (restart sprzętowy), 684
hard coded (trwale zakodowany), 855
hard copy (wydruk, kopia trwała), 961
hard disk (dysk twardy), 195
hard disk configuration (konfiguracja dysku twardego), 396
hard disk interfaces (interfejsy dysków twardych), 308
hard disk parameters (parametry dysków twardych), 575
hard disk recorder (nagrywarka dyskowa), 498
hard disk references (informacje o dyskach twardych), 300
hard drive (napęd dysku twardego), 500
hard drive specifications (specyfikacja dysku twardego), 761
hard error (błąd sprzętowy), 63
hard hyphen (twardy łącznik), 860
hard macro, 272
hard return (twardy podział wiersza), 860
hard sectored (twardy podział na sektory), 860
hard space (spacja nierozdzielająca), 759
hard space (twarda spacja), 860
hard token (twardy żeton), 860
Hardcard, 272
hardware circuit (obwód), 533
hardware companies (dostawcy sprzętu), 170
hardware dependent (zależny od platformy sprzętowej), 982
hardware engineer (inżynier wyposażenia), 316
hardware failure (awaria sprzętowa), 46
hardware independent (niezależny od platformy sprzętowej), 518
hardware interface (interfejs sprzętowy), 306
hardware interrupt (przerwanie sprzętowe), 659
hardware key (klucz sprzętowy), 370
hardware monitor (monitor sprzętowy), 481
hardware platforms (platformy sprzętowe), 596
hardware profile (profil sprzętowy), 635
hardware rankings (porównanie sprzętu komputerowego), 618

hardware RIP (sprzętowy procesor RIP), 763
hardware scaling (sprzętowe skalowanie), 763
hardware T&L (sprzętowe transformacje i oświetlanie), 763
hardware vendors (producenci sprzętu komputerowego), 633
hardware virtual memory (sprzętowa pamięć wirtualna), 763
hardwired (wbudowany, połączony trwale), 910
harmonic adapter (adapter harmoniczny), 20
harmonic distortion (zniekształcenia harmoniczne), 1004
Harvard Graphics, 272
hash function (funkcja skrótu), 246
hash total (suma kontrolna), 781
HASP, 272
Hayes, 272
Hayes compatible (zgodny z modemami Hayes), 995
Hayes Smartmodem, 272
HBA, 273
HBL, 273
HC, 273
HCI, 273
HD, 273
HD15, 273
HDA, 273
HDCD, 273
HDD, 273
HDF, 273
HDL, 273
HDLC, 273
HDML, 273
HDR, 273
HD-ROM, 273
HD-ROSETTA, 273
HDS, 273
HDSL, 274
HDTV, 274
HDX, 274
head (głowica), 258
head crash (uderzenie głowicy), 864
head disk assembly (zespół dyskowo-głowicowy), 992
head end (stacja nadawcza), 767
head mounted display (wyświetlacz nagłowny), 966
head skew (skos głowicy), 738
header (nagłówek), 498
header label (etykieta tytułowa), 225
head-per-track disk, 274
health problems (problemy zdrowotne), 631
heap (sterta), 775
heat fusing (wtapianie cieplne), 959
heat sink (radiator), 675
helical scan (skanowanie spiralne, helikalne), 736
Hello, World, 274
help (pomoc), 617
help compiler (kompilator plików pomocy), 379
help desk (dział obsługi klienta), 199
help desk analyst (analityk działu obsługi klienta), 30
help desk software (oprogramowanie działu obsługi klienta), 552
help key (klawisz pomocy), 367
henry (henr), 274
Hercules Graphics (Hercules), 274
Hermes, 274
HERMSEN, 274
Hertz (herc), 274
heterogeneous (heterogeniczny), 274
heterogeneous environment (heterogeniczne środowisko), 274
heuristic (heurystyczny), 274
Hewlett-Packard, 274
hex (szesnastkowy), 803
hex chart (tabela wartości szesnastkowych), 812
hexadecimal (szesnastkowy system liczenia), 803
HFC network (sieć HFC), 729
HFS, 274
HGP, 274
HHOK, 274
hi res, 274
Hi-8, 274
HID, 274
hidden file (plik ukryty), 601
hidden surface removal (usuwanie powierzchni ukrytych), 886
hierarchical (hierarchiczny), 275
hierarchical communications (komunikacja hierarchiczna), 392
hierarchical data format (hierarchiczny format danych), 275
hierarchical database (hierarchiczna baza danych), 275
hierarchical file system (hierarchiczny system plików), 275
hierarchical storage management (hierarchiczne zarządzanie pamięcią), 275
hierarchy (hierarchia), 274
HiFD disk (dyskietka HiFD), 198
high availability (wysoka dostępność), 964
high color, 275
high definition TV (telewizja o wysokiej rozdzilczości), 833
high density (wysoka gęstość), 964
high DOS memory (wysoka pamięć DOS), 964
high memory (pamięć wysoka), 573
High Memory Area, 275
high resolution (wysoka rozdzielczość), 964
High Sierra, 275
high technology (zaawansowana technologia), 979
high-capacity CD-ROM (CD-ROM o dużej pojemności), 82
high-capacity floppy (dyskietka o dużej pojemności), 198
high-density CD-ROM (CD-ROM o wysokiej gęstości), 83
high-level format (formatowanie wysokopoziomowe), 240
high-level interface (interfejs wysokiego poziomu), 307
high-level language (język wysokiego poziomu), 344
highlight (wyróżnienie), 963
highlight bar (podświetlenie), 577
high-pass filter (filtr górnoprzepustowy), 236
high-performance computing (wysoko wydajna technika obliczeniowa), 964
High-Performance Routing, 275
HiJaak, 275
Himalaya, 275
HIMEM.SYS, 275
hints (wskazówki), 956
HIPERLAN, 275
HiPerMOS, 276
hiperspace (hiperprzestrzeń), 276
HIPO, 276
HiPPI, 276
histogram, 276
history (historia), 276
hit rate (współczynnik trafień), 958

Hitachi Data Systems, 276
hits (trafienia), 847
HKEY, 276
HL7, 276
HLLAPI, 276
HLR, 276
HLS, 276
HMA, 277
HMD, 277
HMI light (HMI), 277
HMOS, 277
HNC, 277
Hobbit, 277
Hollerith machine (maszyna Holleritha), 447
holographic storage (holograficzna pamięć masowa), 277
Holy Grail (Święty Graal), 809
holy war (święta wojna), 809
home computer (komputer domowy), 384
home directory (katalog macierzysty), 360
Home key (klawisz Home), 367
home network (sieć domowa), 729
home page (strona główna), 777
Home Plug & Play, 278
home run (odcinek końcowy), 535
home theater (kino domowe), 362
homecam (kamera domowa), 351
HomePNA, 278
HomePort, 278
HomeRF, 278
homogeneous (homogeniczny), 278
homogeneous environment (homogeniczne środowisko), 278
homologation (homologacja), 278
honeypot (garnek miodu), 250
Honeywell, 278
hook (hak), 272
hooked vector (przejęty wektor przerwania), 652
hookemware, 279
hoot and holler (trąbić i krzyczeć), 849
hop (przeskok), 660
hop count (liczba przeskoków), 417
hopper (zasobnik), 989
horizontal market (rynek poziomy), 706
horizontal market software (oprogramowanie dla rynków poziomych), 551
horizontal resolution (rozdzielczość pozioma), 693
horizontal retrace (powrót poziomy), 625
horizontal scaling (skalowanie poziome), 733
horizontal scan frequency (częstotliwość skanowania poziomego), 120
horizontal scan rate (częstotliwość odświeżania poziomego), 119
horizontal scan rate (szybkość skanowania poziomego), 805
horizontal software (oprogramowanie poziome), 553
horizontal sync (częstotliwość synchronizacji poziomej), 120
HOS, 279
host (komputer macierzysty), 386
host adapter (adapter magistrali), 21
host address (adres stacji, adres hosta), 23
host attached (przyłączony do stacji), 665
host based (oparty na hoście), 545
host card (karta hosta), 355
HOST file (plik HOST), 598
host ISP (macierzysty ISP), 434
host mode (tryb hosta), 856
host name (nazwa stacji, nazwa hosta), 506
host-based modem (modem programowy), 478
host-based printer (drukarka korzystająca z pamięci i procesora komputera), 176
host-centric („hostocentryczny”), 279
hostid (identyfikator stacji), 292
hosting, 279
hostname, 279
hosts file (plik hosts), 599
hot backup („gorąca” kopia zapasowa), 260
hot desking, 279
hot docking (podłączanie do stacji dokowania „na gorąco”), 610
hot fix, 279
hot group (gorąca grupa), 260
hot insertion („na gorąco”), 497
hot potato routing (routing typu „hot potato”), 692
hot restart („gorący” restart), 260
hot spare (dysk rezerwowy), 195
hot spot (pole aktywne), 614
hot swap, hot insertion (wymiana „na gorąco”), 962
Hot topics and trends (trendy i „gorące” tematy), 849
hoteling, 279
hotelling, 279
hotfix, 279
HotJava, 279
hotlist (podręczna lista), 611
Hotmail, 279
HotMetal PRO, 279
HotSpot, 280
hourglass (klepsydra), 367
housekeeping (operacje porządkowe), 547
Hover (Aktywowanie), 26
how to access the Internet (jak uzyskać dostęp do internetu), 330
how to access the Web (jak uzyskać dostęp do sieci WWW), 330
how to associate a file with an application (jak skojarzyć plik z aplikacją), 329
how to attach a file (jak załączyć plik), 335
how to back up your files (jak zapisać kopię zapasową plików), 335
how to buy a new computer (jak kupować nowy komputer), 328
how to buy a used computer (jak kupować używany komputer), 328
how to check out a domain name (jak sprawdzić czy nazwa domeny jest wolna), 329
how to compress files (jak kompresować pliki), 328
how to convert files (jak konwertować pliki), 328
how to donate old equipment (jak przekazać stary sprzęt organizacji charytatywnej), 328
how to download a file (jak pobrać plik), 328
how to find a file (jak znaleźć plik), 335
how to find a good computer book (jak znaleźć dobrą książkę komputerową), 335
how to find a job on the Internet (jak znaleźć pracę w internecie), 336
how to find someone on the Net (jak znaleźć osobę w internecie), 335
how to find things on the Net (jak znaleźć różne rzeczy w internecie), 336
how to format a disk (jak sformatować dysk), 329
how to get a domain name (jak kupić nazwę domeny), 328
how to import a file (jak zaimportować plik), 333
how to install a 2nd IDE drive (jak zainstalować drugi dysk IDE), 333
how to install a program (jak zainstalować program), 334

how to look up someone on the Net (jak wyszukać kogoś w internecie), 333
how to make backups (jak utworzyć kopie zapasową), 330
how to protect a floppy (jak zabezpieczyć dyskietkę), 333
how to register a domain name (jak zarejestrować nazwę domeny), 335
how to search the Web (jak przeszukiwać sieć WWW), 329
how to select a PC display system (jak wybrać podsystem wideo komputera PC), 332
how to select a personal computer (jak wybrać komputer osobisty), 330
how to spoof your technical friend (jak zażartować sobie z komputerowca), 335
how to surf the Net (jak „surfować" po Sieci), 330
how to transfer a file (jak przenieść plik), 329
how to transfer a file over the Internet (jak przesłać plik przez internet), 329
HP, 280
HP 1000, 281
HP 3000, 281
HP 9000, 281
HP EIO printer (drukarka HP EIO), 176
HP PA-RISC, 281
HPA, 281
HPC, 281
HP-compatible printer (drukarka zgodna z HP), 181
HPFS, 281
HPGL, 281
HPIB, 281
HPNA, 281
HP-PA, 281
HPR, 281
HPSB, 281
HP-UX, 281
HP-VUE, 281
HREF, 281
HS, 281
HSB, 281
HSCSD, 282
HSI, 282
HSL, 282
HSM, 282
HSP, 282
HSRP, 282
HSSI, 282
HST, 282
HSV, 282
HTAccess, 282
HTM file (plik HTM), 599
HTML, 282
HTML bug (pluskwa HTML), 603
HTML editor (edytor HTML), 207
HTML e-mail (poczta HTML), 608
HTML extension file (plik rozszerzający HTML), 600
HTML table (tabela HTML), 812
HTML tag (znacznik HTML), 1002
HTTP, 282
HTTP proxy, 283
HTTP request header (nagłówek żądania HTTP), 498
HTTP response header (nagłówek odpowiedzi HTTP), 498
HTTP server (serwer HTTP), 722
HTTPd, 283
HTTP-NG, 283
HTTPR, 283
HTTPS, 283
hub (koncentrator), 393
hub ring (pierścień środkowy), 591
hue (odcień), 535
Huffman coding (kodowanie Huffmana), 374
hulappi, 283
Human Genome Project (projekt Ludzki Genom), 645
human interface device (urządzenie interfejsu użytkownika), 881
Hungarian notation (notacja węgierska), 523
hunt (szukanie), 804
Hurricane, 283
HX chipset (HX), 283
hybrid (hybryda), 283
hybrid circuit (obwód hybrydowy), 533
hybrid computer (komputer hybrydowy), 384
hybrid file (plik hybrydowy), 599
hybrid microcircuit (mikroobwód hybrydowy), 467
hybrid network (sieć hybrydowa), 729
Hydra, 283
Hyperaccess, 283
Hypercar, 283
HyperCard, 284
hypercube (hiperkostka), 275
Hyper-G, 284
hypergraphic (hipergrafika), 275
Hyperion, 284
hyperlink (hiperłącze), 276
hypermedia (hipermedia), 276
HyperPAD, 284
HyperScript, 284
HyperStitial, 284
HyperTalk, 284
hypertext (hipertekst), 276
hypertext anchor (kotwica hipertekstowa), 403
hypervisor (hiperwizor), 276
hyperware, 284
Hyperwave Information Server, 284
hyphen ladder (drabinka), 173
hyphenation dictionary (słownik dzielenia wyrazów), 751
hyphenation zone (strefa dzielenia wyrazów), 777
hypotenuse (przeciwprostokątna), 651
hysteresis (histereza), 276
Hz, 284
I LEC, 285
I Love You, 285
I Seek You (Szukam Ciebie), 804
i.d.Centric, 285
i.Link, 285
I/E time (czas wykonania instrukcji), 118
I/O (we-wy), 915
I/O address (adres we/wy), 23
I/O area (obszar We-Wy), 532
I/O bound (ograniczony wejściem-wyjściem), 540
I/O bus (magistrala we-wy), 439
I/O card (karta we-wy), 358
I/O device (urządzenie we-wy), 882
I/O intensive (intensywnie korzystający z we-wy), 304
I/O interface (interfejs we-wy), 307
I/O port (port we-wy), 620
I/O processor (procesor we-wy), 632
I/O statement (Instrukcja We-Wy), 302
I18N, 285
I2, 285
i2 Technologies, 285
i20, 285
I2O, 285
i386, 285
i486, 285
i750, 285
i860, 285

i960, 285
IA-32, 285
IA-64, 285
IAB, 286
IAC, 286
IAD, 286
IAHC, 286
IANA, 286
IANAL, 286
IAP, 286
IAW, 286
IB, 286
i-Bench, 286
IBI, 286
IBIS, 286
IBM, 286
IBM and Microsoft (IBM i Microsoft), 287
IBM format (format IBM), 240
IBM mainframes (komputery IBM mainframe), 391
IBM minicomputers (minikomputery IBM), 470
IBM or Mac (IBM czy Mac), 287
IBM PC, 287
IBM PC Company, 288
IBM server series (seria serwerów IBM), 719
IBM workstation (stacja robocza IBM), 768
IBM-Apple alliance (Sojusz IBM-Apple), 757
IBMBIO.COM, 288
IBM-compatible mainframe (komputer mainframe zgodny z IBM), 386
IBM-compatible PC (komputer PC zgodny z IBM), 388
IBMDOS.COM, 288
IBOC, 288
iBook, 288
IBT, 289
IC, 289
IC card (karta IC), 355
ICA, 289
ICANN, 289
iCAP, 289
I-CASE, 289
ICC profile (profil ICC), 635
ICCA, 289
ICCP, 289
ICE, 289
ICL, 289
ICL Retail Systems, 290
ICML, 290
ICMP, 290
ICMP storm attack, 290
I-commerce (I-handel), 294
iCOMP, 290
icon (ikona), 295
IconAuthor, 291
iconic interface (interfejs z ikonami), 308
ICP, 291
ICQ, 291
ICR, 291
ICS, 291
ICSA, 291
IDA, 291
iDAB, 291
IDAPI, 291
IDB, 291
IDC, 291
IDE, 292
IDE controller (kontroler IDE), 399
IDE file (plik IDE), 599
IDE host adapter (karta IDE), 355
IDE RAID, 292
IDEA, 292
iDEN, 292
IDF, 292
IDL, 293
idle character (znak bezczynności), 1002
idle interrupt (przerwanie bezczynności), 659
idle time (czas bezczynności), 117
IDMSX, 293
IDSL, 293
IDX, 293
IE, 293
IEC, 293
IEEE, 293
IEEE 1284, 293
IEEE 1394, 293
IEEE 488, 293
IEEE 802, 293
IEEE P1394, 293
IEF, 293
IESG, 294
IETF, 294
IEW, 294
IFC, 294
iFCP, 294
IFIP, 294
IFMP, 294
I-frame (I-klatka), 295
IFS, 294
IFSHLP.SYS, 294
IFSMgr, 294
if-then-else, 294
IGES, 294
IGP, 294
iGrafx, 294
IGRP, 294
IHA, 294
IHV, 294
IIA, 294
IIe, 295
IIOP, 295
IIS, 295
IIXNET, 295
IL, 295
ILD, 295
ILE, 296
ILEC, 296
iLink, 296
ill-behaved (źle działający), 1007
illegal operation (niewłaściwa operacja), 518
illustration program (program ilustracyjny), 638
Illustrator, 296
IM, 296
IMA, 296
iMac, 296
image (obraz), 532
image editing (edycja obrazów), 205
image editor (edytor graficzny), 207
image enhancement (poprawianie obrazów), 618
image filter (filtr graficzny), 235
image processing (przetwarzanie obrazów), 662
image protection (zabezpieczanie obrazu), 980
image scaler (układ skalowania obrazu), 870
image viewer (przeglądarka zdjęć), 652
ImageLock, 296
imagemap (mapa obrazu), 442
imagesetter (naświetlarka), 503
imaging (odwzorowanie), 538
imaging system (system zobrazowania), 795

IMAP, 296
IMAP4, 296
IMCO, 296
IMDB, 296
IMer, 296
IMG file (plik IMG), 599
IMG tag (znacznik IMG), 1002
IMHO, 296
immediate access (dostęp bezpośredni), 170
immersive visualization (wizualizacja z zanurzeniem), 951
IMO, 296
iMode, 296
i-Mode, 296
IMP, 296
impact printer, 296
impasto effect (efekt impasto), 208
impedance (impedancja), 297
imperative language (język imperatywny), 342
implementation (implementacja), 297
implode (implodować), 297
import, 297
import filter (filtr importu), 235
imposition (impozycja), 297
imposition (impozycjonowanie), 297
impression (impresja), 297
Impromptu, 297
Improv, 297
IMS, 297
IMT-2000, 297
IMTC, 297
IMUnified, 297
imux, 298
IN, 298
in band (w paśmie), 905
in hardware (sprzętowo), 763
in situ, 298
in software (programowo), 644
in the wild (dziko), 200
inactive window (okno nieaktywne), 541
INAP, 298
in-betweening, 298
inboard, 298
inbox (szkrzynka odbiorcza), 804
incident light (światło łączne), 809
in-circuit emulator (emulator wewnątrzukładowy), 219
include (włączać), 951
Incorrect DOS version (niepoprawna wersja DOS), 517
increment (inkrementacja), 301
incremental backup (przyrostowa kopia zapasowa), 665
incremental spacing (przyrostowe wprowadzanie odstępów), 665
incubator (inkubator), 301
IND$FILE, 298
indent (wyrównywać), 963
Indeo, 298
independent software vendor (niezależny dostawca oprogramowania), 518
index (indeks), 298
index (indeksowanie), 298
index hole (otwór indeksowy), 562
index map (odwzorowanie indeksu), 538
index mark (znak indeksu), 1002
index register (rejestr indeksowy), 681
INDEX.HTML, 298
indexed addressing (adresowanie indeksowe), 23
indexed color (kolor indeksowany), 378
indexed sequential access method (indeksowy dostęp sekwencyjny do plików), 298
indexing (indeksowanie), 298
Indigo, 298
indirection (pośredniość), 622
inductance (indukcyjność), 299
induction (indukcja), 299
inductive device (urządzenie indukcyjne), 881
inductor (cewka), 86
industrial strength (na skalę przemysłową), 497
industrial, scientific and medical band (pasmo przemysłowe, naukowe i medyczne), 578
industry analyst (analityk branżowy), 30
Industry Standard Architecture, 299
IndustryPack, 299
Indy, 299
I-net, 299
inetd, 299
INF file (plik INF), 599
inference engine (mechanizm wnioskujący), 453
InfiniBand, 299
infix notation (notacja infiksowa), 523
Info Select, 299
infobahn, 299
Infobase, 299
infomediary, 299
infopreneur, 299
InfoPump, 299
informate, 300
information (informacje), 299
information appliance (urządzenie informacyjne), 881
information architect (architekt informacji), 36
information broker (broker informacji), 67
Information Builders, 300
information center (centrum informatyki), 86
information collaboration (współpraca informacyjna), 958
information engineering (inżynieria informacji), 316
information hiding (ukrywanie informacji), 871
information highway (autostrada informacyjna), 45
information industry (branża informatyczna), 66
Information Industry Association (Stowarzyszenie Branży Informatycznej), 775
information management (zarządzanie informacjami), 985
information overload (przeciążenie informacyjne), 651
information processing (przetwarzanie informacji), 662
information requirements (wymagania informacyjne), 962
information resource management (zarządzanie zasobami informacyjnymi), 988
information resources (zasoby informacyjne), 989
information service (usługa informacyjna), 884
Information Services (usługi informatyczne), 885
information sharing (współużytkowanie informacji), 958
information superhighway (superautostrada informacyjna), 782
information system (system informatyczny), 789
Information Systems (Systemy Informatyczne), 797
information technology (informatyka), 300
information theory (teoria informacji), 834

information utility (narzędzie informacyjne), 502
information visualization (wizualizacja informacji), 949
information warehouse (hurtownia informacji), 283
information warfare (wojna informacyjna), 952
INFORMIX, 300
InfoSeek, 300
infoware, 300
InfoWindow, 300
infrared (podczerwień), 609
Infrared Data Association, 300
infrared port (port podczerwieni), 619
infrastructure (infrastruktura), 300
Ingres, 300
Ingres II, 300
inheritance (dziedziczenie), 199
inhouse (wewnętrzny), 915
INI file (plik INI), 599
IN-IP convergence (zbieżność IN-IP), 990
INIT, 301
initialization string (ciąg inicjalizacji), 88
initialize (zainicjować), 981
injection loss (osłabienie wtrysku), 560
ink coverage (pokrycie atramentu), 614
ink jet cartridge (kaseta z atramentem), 359
ink jet printer (drukarka atramentowa), 174
Inktome, 301
Inktomi, 301
inline cache (bufor dołączony), 68
inline code (kod wstawiony), 373
inline graphics (grafika wstawiana), 265
inline routine (procedura rozwijana w miejscu wywołania), 631
Inmarsat, 301
in-memory database (baza danych w pamięci), 50
INN, 301
innoculate (wszczepiać), 959
i-node (i-węzeł), 324
inorganic semiconductor (półprzewodnik nieorganiczny), 627
Inprise, 301
Inprise Application Server (Serwer Aplikacji Inprise), 720
in-process server (serwer wewnątrzprocesowy), 724
input (wejście), 913
input area (obszar wejściowy), 532
input device (urządzenie wejściowe), 882
input queue (kolejka wejściowa), 377
input stream (strumień wejściowy), 781
input/output (wejście-wyjście), 913
inquiry program (program do tworzenia zapytań), 638
Ins key (klawisz Ins), 367
insert mode (tryb wstawiania), 856
insertion loss (straty włączenia), 776
inside plant (instalacja wewnętrzna), 301
Insight, 301
insomnia (bezsenność), 54
install program (program instalacyjny), 638
installation spec (specyfikacja instalacji), 761
installed base (podstawa instalacji), 612
InstallShield, 301
instance (egzemplarz), 209
instance variable (zmienna egzemplarza), 1001
instant messaging (natychmiastowe rozsyłanie wiadomości), 504
instant messenger (komunikator internetowy), 392
instant print (natychmiastowy wydruk), 504
instant replay (powtórka), 625
instantiate (konkretyzacja), 397
Institute for Certification (Instytut Certyfikacji), 302
instruction cycle (cykl instrukcji), 116
instruction mix (mieszanka rozkazów), 465
instruction register (rejestr rozkazów), 682
instruction set (zestaw instrukcji), 993
instruction time (czas instrukcji), 117
insulator (izolator), 325
int, 302
int 13, 302
int 14, 302
int 21, 302
integer, 302
Integer BASIC, 302
integrated (zintegrowany), 996
integrated CASE (zintegrowany CASE), 996
integrated circuit (układ scalony), 870
integrated development environment (zintegrowane środowisko programisty), 996
integrated drive electronics (zintegrowana elektronika napędu), 996
integrated injection logic (układ ze wstrzykiwaniem nośników), 870
integrated network (sieć zintegrowana), 731
integrated optics (zintegrowana optyka), 996
Integrated PC Server (zintegrowany serwer PC), 996
integrated software package (zintegrowany pakiet oprogramowania), 996
integration broker (broker integracji), 67
integration server (serwer integracji), 722
integrator, 302
integrity (integralność), 302
Intel, 302
Intel chips (układy Intel), 871
Intel chipsets (zestawy układów Intel), 993
Intel future chips (przyszłe układy Intel), 665
Intel Hub Architecture (architektura koncentratorów Intel), 37
Intel motherboard (płyta główna Intel), 605
Intellect, 304
intellectual property (własność intelektualna), 951
Intellifont, 304
intelligence (inteligencja), 303
intelligent cable (inteligentny przewód), 304
intelligent controller (inteligentny sterownik), 304
intelligent database (inteligentna baza danych), 303
intelligent form (inteligentny formularz), 304
Intelligent Messaging, 304
intelligent modem (inteligentny modem), 304
intelligent network (inteligentna sieć), 303
intelligent paper (inteligentny papier), 304
Intelligent Transportation System (Inteligentny System Transportowy), 304
IntelliMirror, 304
IntelliMouse, 304
IntelliSense, 304
INTELSAT, 304
Intentia, 304
inter, 304

interactive (interaktywny), 305
interactive cable TV (interaktywna telewizja kablowa), 305
interactive fiction (interaktywna fikcja), 305
Interactive Multimedia Association (Stowarzyszenie Interaktywnych Multimediów), 776
interactive session (interaktywna sesja), 305
interactive TV (interaktywna telewizja), 305
Interactive UNIX, 305
interactive video (interaktywne wideo), 305
InterBase, 305
interblock gap (przerwa międzyblokowa), 659
Intercast, 305
interconnect (łączyć wzajemnie), 432
Interdev, 305
interesting stuff (interesujące), 305
interexchange carrier (operator międzycentralowy), 548
interface (interfejs), 305
interface adapter (karta interfejsu), 355
interface definition language (język definicji interfejsu), 342
interface designer (projektant interfejsu), 645
interferometer (interferometr), 308
interframe coding (kodowanie międzyklatkowe), 374
Intergraph, 308
interior gateway protocol (protokół bram wewnętrznych), 647
interior routing protocol (wewnętrzny protokół routingu), 915
interlaced (z przeplotem), 979
interlaced GIF (GIF z przeplotem), 255
interlaced JPEG (JPEG z przeplotem), 346
Interleaf, 308
interleave (przeplot), 659
intermediate language (język pośredni), 344
intermediate node routing (routing węzła pośredniego), 692
intermittent error (błąd nieciągły), 62
intermodal dispersion (rozproszenie intermodalne), 695
internal disk (dysk wewnętrzny), 196
internal drive (napęd wewnętrzny), 501
internal font (czcionka wewnętrzna), 119
internal interrupt (przerwanie wewnętrzne), 659
internal modem (modem wewnętrzny), 478
internal sort (sortowanie wewnętrzne), 759
Internal stack failure, 308
internal storage (pamięć wewnętrzna), 573
International Business Machines, 308
International Data Corporation, 308
International Electrotechnical Commission, 308
International Federation of Information Processing, 308
International Standards Organization, 308
International Telecommunications Union, 308
internationalization (internacjonalizacja), 308
internet, 309
internet 2, 310
Internet access (dostęp do internetu), 171
Internet Access Coalition, 310
Internet access router (serwer dostępowy internetu), 722
Internet Ad Hoc Committee, 310
Internet Adapter (karta dostępu do internetu), 354
Internet advertising (reklamy internetowe), 682
Internet appliance (urządzenie internetowe), 881
Internet Architecture Board, 310
Internet Assigned Numbers Authority, 310
Internet audio, 310
Internet backbones (sieci szkieletowe internetu), 728
Internet cable (internet przez telewizję kablową), 310
Internet cache (bufor internetowy), 68
Internet Cache Protocol, 310
Internet cafe (kawiarenka internetowa), 361
Internet computer (komputer internetowy), 384
Internet content provider (internetowy dostawca zawartości), 313
Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (Internetowa Korporacja Przypisywania Nazw i Adresów), 311
internet daemon (demon internetowy), 133
Internet datacenter (internetowe centrum danych), 312
Internet domain name (internetowa nazwa domeny), 311
Internet e-mail service (internetowa usługa pocztowa), 312
Internet engineer (inżynier internetu), 316
Internet Engineering Steering Group (Inżynierska Grupa Kierowania Internetemp), 316
Internet Engineering Task Force (Internetowy Inżynierski Zespół Specjalny), 313
Internet Explorer, 310
Internet explosion (eksplozja internetu), 212
Internet fax (faks internetowy), 229
Internet firewall (internetowy firewall), 313
Internet Foundation Classes (Podstawa Klasa Internetowa), 612
Internet gateway (brama internetowa), 65
internet II, 310
Internet keyboard (klawiatura internetowa), 365
Internet management software (oprogramowanie do zarządzania internetem), 552
Internet marketplace (rynek internetowy), 706
Internet monitoring (monitorowanie internetu), 481
Internet payment service (internetowa usługa płatnicza), 312
Internet PC (internetowy komputer osobisty), 313
Internet phone (Internetowy telefon), 314
Internet picture frame (internetowa przeglądarka rysunków), 311
Internet postage (poczta internetowa), 608
Internet Protocol (protokół internetowy), 647
Internet protocols (protokoły internetowe), 646
Internet radio (internetowe radio), 312
Internet Relay Chat, 310
Internet Research Task Force, 310
Internet roaming (roaming internetowy), 688
Internet Router (router internetowy), 691
Internet server appliance (urządzenie — serwer internetu), 880
Internet service provider (dostawca internetu), 170
Internet speak (żargon internetu), 1009
Internet storage provider (internetowy dostawca pamięci masowej), 313

Internet Talk Radio, 311
Internet time (epoka internetu), 221
Internet Trojan (trojan internetowy), 854
Internet TV (internet przez telewizję), 310
Internet Usage Policy (polityka wykorzystania internetu), 617
Internet utility (wyszukiwarka internetowa), 965
Internet2, 311
InternetCash, 311
Internetese (internetowcy), 312
Internetspeak (mowa internetu), 486
internetwork (intersieć), 315
interoperability (interoperacyjność), 314
Interoperability Clearinghouse (Urząd Interoperacyjności), 879
interoperable (interoperacyjny), 314
Interpedia, 314
interpolate (interpolować), 314
interpolated resolution (rozdzielczość interpolowana), 693
Interpress, 314
interpret (interpretować), 315
interpreted (interpretowany), 315
interpreted language (język interpretowany), 342
interpreter, 314
interpretive language (język interptretujący), 342
interprocess communication (komunikacja międzyprocesowa), 392
interrecord gap (przerwa międzyrekordowa), 659
interrogate (odpytywać), 537
interrupt (przerwanie), 659
interrupt latency (opóźnienie przerwania), 550
interrupt mask (maska przerwania), 445
interrupt priorities (priorytety przerwań), 630
Interrupt Request (żądanie przerwania), 1009
interrupt vector (wektor przerwań), 914
interrupt-driven (sterowany przerwaniami), 774
intersect (część wspólna zbiorów), 121
intersect (obliczać część wspólną), 531
INTERSOLV, 315
interstitial (przerywnik), 659
interstitial ad (przerywnik reklamowy), 660
Intertainment (rozrywka internetowa), 695
intra, 315
intraframe coding (kodowanie wewnątrzklatkowe), 374
intranet, 315
intranet computer (komputer intranetowy), 384
intranet server (serwer intranetowy), 722
intranet toaster (toster intranetowy), 845
IntranetWare, 315
IntranetWare for Small Business, 315
Invalid directory, 315
Invalid drive specification, 315
Invalid file name or file not found, 316
Invalid media type, 316
invalid page fault, 316
invalid parameter, 316
inverse addressing (adresowanie odwrotne), 23
inverse kinematics (kinematyka odwrotna), 362
inverse multiplexor (multiplekser odwrotny), 492
inverted file (plik odwrócony), 600
inverted list (lista odwrócona), 421
inverter (inwerter), 316
InVircible, 316
invisible GIF (niewidzialny GIF), 518
invoke (wywoływać), 967
IO.SYS, 316
IOCA, 316
IOCS, 316
Iomega, 317
ion deposition (osadzanie jonów), 559
IOS, 317
IOW, 317
IP, 317
IP address (adres IP), 23
IP card (karta IP), 355
IP fax (faks IP), 229
IP gateway (brama IP), 65
IP multicast (multiemisja IP), 491
IP network (sieć IP), 729
IP on Everything, 317
IP over SONET (IP w sieci SONET), 318
IP phone (telefon IP), 830
IP router (router IP), 691
IP SAN, 317
IP Security (bezpieczeństwo IP), 53
IP services switch (przełącznik usług IP), 656
IP space (przestrzeń IP), 660
IP spoofing (zwodzenie IP), 1005
IP storage, 317
IP Switch, 318
IP switching (przełączanie IP), 653
IP telephony (telefonia IP), 831
IP tunneling (tunelowanie IP), 859
IP voice (głos przez IP), 257
IPC, 318
IPCS, 318
IPDC, 318
IPDS, 318
IPI, 318
iPlanet, 318
ipm, 318
IPng, 318
I-PNNI, 318
IPO, 318
IPP, 318
ips, 318
IPSec, 319
IPv4, 319
IPv6, 319
IPX, 319
IQ/Objects, 319
IQ/SmartServer, 319
IR, 319
IRC, 319
IrDA, 319
IrDA port (port IrDA), 618
IRG, 319
Iridium, 319
IRIS, 319
IRIS printer (drukarka IRIS), 176
IRIX, 319
IrLAP, 319
IrLMP, 319
IRM, 319
Irma, 319
Irma board, 320
Irmalan, 320
iron oxide (tlenek żelaza), 843
IRQ, 320
IRQ steering (sterowanie IRQ), 773
IRTF, 320
IS-136, 320
IS-41, 320
IS-54, 320
IS-95, 320
ISA, 320
ISAM, 321
ISAPI, 321

ISC, 321
iSCSI, 321
ISDN, 321
ISDN adapter (karta ISDN), 355
ISDN bonding (spajanie ISDN), 759
ISDN LAN Modem (modem ISDN do sieci LAN), 477
ISDN modem (modem ISDN), 477
ISDN router (router ISDN), 691
ISDN TA (karta TA ISDN), 357
ISDN terminal adapter (karta terminala ISDN), 357
ISEB, 322
iSeries (seria i), 719
IS-IS, 323
ISM band (pasmo ISM), 578
ISO, 323
ISO 13346, 323
ISO 9000, 323
ISO 9000-3, 323
ISO 9660, 323
isochronous (izochroniczny), 325
Isochronous Ethernet (Izochroniczny Ethernet), 325
IsoENET, 323
IsoEthernet, 323
isometric view (widok izometryczny), 918
isotropic (izotropiczny), 325
ISP-based payment service (usługa płatnicza zależna od dostawcy Internetu), 884
ISPF, 323
ISR, 323
issue tracking (śledzenie zagadnień), 808
ISV, 323
iSyndicate, 323
IT, 323
ITAA, 323
Itanium, 323
item (pozycja), 626
iteration (iteracja), 323
iterative development (programowanie iteracyjne), 643
iterative operation (operacja iteracyjna), 547
ITI, 324
ITIL, 324
ITMS (AICPA) (ITMS), 324
ITR, 324
ITS, 324
ITSEC, 324
ITSP, 324
ITU, 324
ITU-T, 324
ITU-TSS, 324
ITV, 324
ITXC, 324
IV, 324
IVD, 324
IVDS, 324
Iverson notation (notacja Iversona), 523
IVR, 324
iWARP, 324
Iway, 324
I-way, 324
IX, 325
IXA, 325
IXC, 325
IXE, 325
IXF, 325
IXP, 325
IZE, 325
J, 327
J/Direct, 339
J++, 327
J2EE, 327
J2ME, 327
J2SE, 327
Jabber, 327
jacket (obwoluta), 533
Jacquard loom (krosno Jacquarda), 404
JAD, 328
JAM, 336
Japanese Electronic Industry Development Assn. (Stowarzyszenie Rozwoju Japońskiego Przemysłu Elektronicznego), 776
Japanese PC market (japoński rynek komputerów PC), 336
JAR, 336
Java, 337
Java 2, 338
Java 2 Standard Edition, 338
Java Bean, 338
Java Beans, 338
Java Card (karta Javy), 355
Java chip (moduł Java chip), 479
Java Community Process, 338
Java compiler (kompilator Javy), 379
Java Connector, 338
Java Foundation Classes, 338
Java platform (platforma Javy), 595
Java Runtime Environment, 338
Java sandbox (piaskownica Javy), 589
Java Server Pages, 338
Java servlet, 338
Java Servlet API (interfejs API serwletów Javy), 306
Java Virtual Machine (wirtualna maszyna Javy), 944
Java Web Server, 338
JavaBean, 338
JavaBeans, 338
Javagator, 338
JavaOS, 338
JavaScript, 339
JavaScript rollover (efekt naprowadzania myszy JavaScript), 208
JavaServer Pages, 339
JavaSoft, 339
JavaSpaces, 339
JavaStation, 339
Javelin Plus, 339
jaybod, 339
Jaz, 339
Jaz disk (dysk Jaz), 193
Jaz drive (napęd Jaz), 500
Jazz, 339
JBOD, 339
JCL, 339
JCP, 339
JDBC, 339
JDK, 339
JEDEC, 339
JEIDA, 340
Jeliot, 340
JES, 340
Jet, 340
JetAdmin, 340
JetDirect, 340
JetForm, 341
JetSend, 341
jewel case (szkatułka), 803
JFC, 345
JFIF, 345
JFS, 345
JHTML, 345
Jigsaw, 345
Jikes, 345
Jini, 345
JIT compiler (kompilator JIT), 379

jitter, 345
jitterati, 345
J-lead (końcówka typu J), 401
JMAPI, 345
JML, 345
JMS, 345
JNDI, 345
JNI, 345
job categories (kategorie zadań), 360
job class (klasa zadań), 363
job control language (język sterowania zadaniami), 344
job descriptions (opis stanowisk), 548
Job Entry Subsystem (podsystem wprowadzania zadań), 612
job management language (język zarządzania zadaniami), 345
job processing (przetwarzanie zadań), 664
job queue (kolejka zadań), 377
job scheduling (harmonogramowanie zadań), 272
job search (poszukiwanie pracy), 622
job sites (witryny poświęcone pracy), 949
job stream (strumień zadań), 781
Joe, 345
join (złączenie), 999
Joint Electronic Device Engineering Council, 345
joint requirements planning (wspólne planowanie wymagań), 957
Joliet file system (system plików Joliet), 792
JOOTT, 345
Josephson junction (złącze Josephsona), 998
journal (dziennik), 200
journaled file system, 345
journaling (rejestrowanie), 682
journaling file system, 346
JOVIAL, 346
joy stick (joystick), 346
JPEG, 346
JPIG, 346
JRMI, 346
JRP, 346
JScript, 346
JSP, 346
JSQL, 346
JTA, 346
JTAG, 346
JTC1, 346
Jughead, 346
Julian date (data juliańska), 126
jump (skok), 737
jumper (zworka), 1006
jumperless (bezzworkowa), 55
junction (złącze), 997
junctor (złączka), 1000
junk e-mail (poczta elektroniczna-śmieć), 608
junk faxes (faksy-śmieci), 230
junk mail (poczta-śmieci), 609
Juno, 346
just a bunch of disks (kilka dysków „w komputerze"), 362
justification (justowanie), 347
justify (justować), 347
just-in-time compiler (kompilator Just In Time), 379
JVM, 347
JWI, 347
JWIC, 347
JXTA, 347
K, 349
K Virtual Machine (wirtualna maszyna K), 944
K&R C, 349
K5, 349
K56Flex, 349
K6, 349
K7, 349
Ka-Band (pasmo Ka), 578
Kaleida, 350
Kanban, 353
Katmai, 360
Katmai New Instructions, 360
kaylock, 361
KB, 361
Kb/s, 361
KB/s, 361
Kbit, 361
Kbits/sec (Kbit/sek), 361
KBM, 361
Kbs, 361
K-byte (K-bajt), 361
Kbytes/sec (Kbajtów/sek), 361
KDE, 361
kek, 361
Kensington lock (zamek Kensingtona), 982
Kerberos, 361
Kermit, 361
kernel (jądro), 339
kerning, 361
Kerr effect (efekt Kerra), 208
key (klawisz), 366
key cap (etykietka klawisza), 225
key click (klik klawisza), 369
key command (polecenie klawiszowe), 616
key driven (sterowany klawiszami), 774
key entry (wprowadzanie klawiaturowe), 956
key escrow (deponowanie klucza), 133
key field (pole kluczowe), 615
key in (posługiwać się klawiaturą), 621
key management (zarządzanie kluczami), 985
key recovery (odtwarzanie klucza), 538
key system (system kluczowy), 789
key telephone system (kluczowy system telefoniczny), 370
KEY:Assemble, 361
KEY:Enterprise, 361
keyboard (klawiatura), 364
keyboard buffer (bufor klawiatury), 68
keyboard commands (polecenia klawiaturowe), 616
keyboard connector (złącze klawiaturowe), 998
keyboard controller (sterownik klawiatury), 775
keyboard drawer (półka na klawiaturę), 626
keyboard enhancer (usprawniacz klawiatury), 885
keyboard interrupt (przerwanie klawiatury), 659
keyboard macro processor (klawiaturowy procesor makr), 366
keyboard processor (procesor klawiatury), 632
keyboard template (szablon klawiaturowy), 800
keyframe (ramka kluczowa), 678
keyframe animation (animacja oparta na klatkach kluczowych), 32
keypad (blok klawiszy), 60
keypunch (dziurkować), 200
keypunch department (wydział dziurkarek), 961
keypunch machine (dziurkarka), 200
Keystroke Cops (policjant klawiszy), 617
keystroke logger (rejestrator wciskanych klawiszy), 682

key-to-disk machine (urządzenie klawisz — dysk), 881
key-to-tape machine (urządzenie klawisz — taśma), 881
keyword (słowo kluczowe), 751
keyword advertising (reklamy na podstawie słów kluczowych), 682
Khornerstones, 361
kHz, 361
kicks, 361
kill (niszczyć), 519
killer app (przebojowa aplikacja), 650
killer bitstream, 362
kilo, 362
kilobit, 362
kilobyte (kilobajt), 362
kilogram, 362
kiosk, 362
Kittyhawk, 362
Klamath, 362
KLOC, 369
kludge, 371
klystron, 371
KNI, 371
KNI SSE, 371
knockout software (oprogramowanie eliminujące), 552
Knowbot, 371
knowledge acquisition (pozyskiwanie wiedzy), 626
knowledge base (baza wiedzy), 50
knowledge based system (system z bazą wiedzy), 794
knowledge domain (domena wiedzy), 145
knowledge engineer (inżynier wiedzy), 316
knowledge management (zarządzanie wiedzą), 987
knowledge representation (reprezentacja wiedzy), 684
knowledge-driven process management (zarządzanie procesami na podstawie wiedzy), 987
KnowledgeMan, 371
known good die, 371
kod „spaghetti”, 372
Kona, 393
Korn shell (powłoka Korn), 625
Kovar, 403
Kruegerapp, 405
KSDS, 407
KSR terminal (terminal KSR), 835
KSU, 407
Ku-Band (Pasmo Ku), 578
KVA, 408
KVM, 408
KVM cable (kabel KVM), 349
KVM over IP (KVM w sieci IP), 408
KVM switch (przełącznik KVM), 655
L1 cache (pamięć podręczna L1), 572
L10N, 409
L2 cache (pamięć podręczna L2), 572
L2F, 409
L2TP, 409
L3_PDU, 409
label (etykieta), 225
label prefix (przedrostek etykiety), 651
ladder DAC (drabinka DAC), 173
LADDIS test (test LADDIS), 839
LADS, 409
LAMA, 409
lambda, 409
lamda switching (przełączanie lambda), 653
lamer, 409
LAN, 409
LAN administrator (administrator sieci LAN), 21
LAN Emulation (emulacja LAN), 218
LAN fax (faks sieciowy), 229
LAN hardware (sprzęt sieciowy), 763
LAN Manager, 410
LAN Network Manager, 411
LAN Requester, 411
LAN segment (segment LAN), 717
LAN Server, 411
LAN station (stacja sieciowa), 768
LAN switch (przełącznik LAN), 655
LAN Workplace, 411
LAN-centric (sieciowy), 729
land, 411
LAND Rover, 411
LANDA, 411
landing zone (strefa lądowania), 777
landline (naziemny), 505
Landmark rating (test Landmark), 839
landscape monitor, 411
LANE, 411
language (język), 341
language processor (procesor języka), 632
LanguageAccess, 411
LANRover, 411
LANtastic, 411
LAP, 411
LapLink, 411
LapLink cable (kabel LapLink), 349
laptop, 412
laptop computer (komputer laptop), 385
large-format printer (drukarka wielkoformatowa), 181
laser, 412
laser diode (dioda laserowa), 137
laser disc (dysk laserowy), 193
laser printer (drukarka laserowa), 176
laser pump (pompa laserowa), 617
laser-class printer (drukarki klasy laserowej), 181
LaserDisc, 413
LaserJet, 413
LaserMaster, 413
LaserWriter, 413
lasso, 413
last mile (ostatnia mila), 560
LAT, 413
LATA, 413
late binding (wiązanie późne), 916
latency (opóźnienie), 550
latent image (ukryty obraz), 871
LaTeX, 413
launch (uruchomić), 879
laws (prawa), 628
Lawson Insight, 413
Lawson Software, 414
layer (warstwa), 908
layer 2 (warstwa 2.), 908
layer 2 switch (przełącznik warstwy 2.), 657
layer 3 (warstwa 3.), 908
layer 3 switch (przełącznik warstwy 3.), 657
layer 4 (warstwa 4.), 908
layer 4 switch (przełącznik warstwy 4.), 657
layered architecture (architektura warstwowa), 37
layers (warstwy), 908
layout setting (ustawienia układu strony), 886
lazy write (leniwy zapis), 416
LBA, 414
LBRV, 414
LBS, 414
LC, 414

LC connector (złącze LC), 998
LCC, 414
LCD, 414
LCD monitor (monitor LCD), 481
LCD panel (panel LCD), 573
LCD printer (drukarka LCD), 177
LCD projector (rzutnik LCD), 706
LCM, 415
L-commerce (L-handel), 417
LCP, 415
LD, 415
LDAP, 415
LDI, 415
LE, 415
lead, 415
lead acid (kwasowo-ołowiowe), 408
lead frame (obudowa z pinami), 533
leaded chip carrier (obudowa układu z pinami), 532
leader (rozbiegówka), 692
lead-in (obszar inicjujący), 532
leading (odstęp międzywierszowy), 537
leading edge (krawędź przednia), 404
leading zeros (wiodące zera), 943
leadless chip carrier (bezpinowa obudowa układu), 53
lead-out (obszar zamykający), 532
leaf (liść), 421
League for Programming Freedom, 415
leaky bucket (cieknący pojemnik), 89
leapfrog test (test przeskokowy), 840
Learning Company, 415
leased line (łącze dzierżawione), 431
leased line modem (modem łącza dzierżawionego), 477
least significant digit (najmniej znacząca cyfra), 499
LEC, 415
LECS, 415
LED, 415
LED printer (drukarka LED), 177
left click (kliknąć lewym przyciskiem), 369
left justify (wyrównywanie do lewej), 963
legacy (dziedzictwo), 199
legacy card (karta tradycyjna), 357
legacy data (dziedzictwo danych), 199
legacy LAN (klasyczna sieć LAN), 364
legacy protocol (klasyczny protokół), 364
legacy system (system klasyczny), 789
legacy-free PC (komputer PC bez urządzeń klasycznych), 388
legal area map level (poziom prawny obszaru mapy), 626
Legato, 416
Lempel Ziv, 416
LEN, 416
LEO, 416
LEP, 416
LES, 416
less than symbol (symbol mniejszy niż), 786
letter bomb (bomba listowa), 63
letter quality (jakość listowa), 336
level 1 cache (pamięć podręczna 1. poziomu), 571
level 2 cache (pamięć podręczna 2. poziomu), 572
Level 3, 416
Level 6 (Poziom 6), 625
Level 7 (Poziom 7), 625
lex, 416
lexicographer (leksykograf), 416
lexicographic sort (sortowanie leksykograficzne), 758
LEXIS-NEXIS, 416
Lexmark, 417
LF, 417
LGMR, 417
LHA, 417
LHARC, 417
Liberate, 417
librarian (bibliotekarz), 56
library (biblioteka), 55
library function (funkcja biblioteczna), 246
library management (zarządzanie bibliotekami), 985
library routine (procedura biblioteczna), 631
license agreement (umowa licencyjna), 873
LIFO, 418
ligature (ligatura), 418
light bar (belka), 51
light emitting diode (dioda świecąca), 137
light emitting polymer (świecący polimer), 809
light guide (wiązka światłowodów), 916
light pen (pióro świetlne), 593
light source (źródło światła), 1007
light version (wersja zubożona), 914
Light-01, 418
LightShip, 418
lightwave (fala świetlna), 230
lightwave system (system światłowodowy), 792
lightweight protocol („lekki" protokół), 416
LIM EMS, 418
LIMDOW, 418
limited-distance modem (modem ograniczonej odległości), 478
limulator, 419
Linda, 419
line adapter (adapter łącza), 20
line analyzer (analizator łącza), 31
line art, 419
line bonding (rozdzielanie łącza), 692
line break (koniec wiersza), 397
line card (karta łącza), 355
line concentration (koncentracja łączy), 393
line conditioning (dostosowywanie łączy), 171
line dot matrix printer (wierszowa drukarka igłowa), 921
line drawing (ilustracja z linii), 296
line driver (wzmacniacz linii), 967
line editor (edytor wierszowy), 207
line feed (wysuw wiersza), 964
line frequency (częstotliwość łącza), 119
line level (poziom łącza), 625
line load (obciążenie łącza), 529
line matrix printer (wierszowa drukarka mozaikowa), 921
line number (numer wiersza), 526
line of code (wiersz kodu), 920
line of sight (linia wzroku), 419
line printer (drukarka wierszowa), 181
line segment (segment linii), 717
line speed (szybkość łącza), 804
line squeeze (ścieśnianie wierszy), 807
linear (liniowy), 419
linear density (gęstość liniowa), 254
linear editing (edycja liniowa), 205
linear programming (programowanie liniowe), 643
linear video (liniowe wideo), 419
linear video editing (edycja liniowego wideo), 205
linear video editing (liniowa edycja wideo), 419

linear Web site (liniowa witryna WWW), 419
lines of code (wiersze kodu), 921
lines of resolution (linie rozdzielczości), 419
Line-ux, 419
lingua franca, 419
link (łącze), 432
link analysis (analiza łącza), 31
link block (blok łącza), 60
link checking (sprawdzanie łącza), 763
link consistency (spójność łączy), 762
link edit (konsolidować), 397
link rot (błędne łącze), 63
link state protocol (protokół stanu łącza), 648
Link Support Layer (warstwa obsługi łącza), 908
link text (tekst łącza), 828
linkage (łączenie), 432
linkage editor (program konsolidujący), 639
linked list (powiązana lista), 624
Linpack, 419
Linux, 419
LIPS, 420
Liquid Audio, 420
liquid crystal display (wyświetlacz ciekłokrystaliczny), 965
liquid crystal shutters (migawki ciekłokrystaliczne), 465
Lisa, 420
LISP, 420
list (lista), 420
list processing (przetwarzanie listowe), 662
list processing language (język przetwarzania listowego), 344
listing (wydruk), 960
listproc, 421
LISTSERV, 421
lit fiber (jasny światłowód), 336
literal (literał), 421
lithium ion (litowo-jonowa), 421
lithium polymer (litowo-polimerowa), 421
lithography (litografia), 421
little endian (najpierw młodszy), 499
live link (aktywne łącze), 26
Live Object, 422
LiveMotion, 422
LiveScript, 422
liveware, 422
LiveWire, 422
LiveWire Professional, 422
LIW, 422
LLC, 422
LLCC, 422
LMDS, 422
LMHOSTS file (plik LMHOSTS), 599
LNK file (plik LNK), 599
LNP, 422
load (ładować), 431
load balancing (równoważenie obciążenia), 702
load coil (cewka obciążająca), 87
load module (moduł ładowalny), 479
load sharing (współużytkowanie obciążenia), 958
load test (test obciążenia), 839
load testing software (oprogramowanie testów obciążenia), 554
load/unload ramp (rampa ładowania-rozładowania), 678
loaded (załadowany), 982
loaded line (linia z obciążeniem), 419
loader (program ładujący), 639
loader routine (procedura ładująca), 631
LoadRunner, 422
LOB, 422
lobe length (długość płata), 140
local access (dostęp lokalny), 171
local access carrier (operator lokalnego dostępu), 548
local area network (sieć lokalna), 730
local bus (magistrala lokalna), 438
local bypass (lokalne obejście), 425
local console (lokalna konsola), 425
local drive (lokalny napęd), 425
local echo (lokalne echo), 425
local exchange (lokalna centrala), 425
local exchange carrier (operator lokalny), 548
local loop (lokalna pętla), 425
local memory (pamięć lokalna), 571
local resource (lokalny zasób), 425
local storage (lokalna pamięć masowa), 425
local variable (zmienna lokalna), 1001
localization (lokalizacja), 425
LocalTalk, 422
location broker (broker lokalizacji), 67
location services (usługi lokalne), 885
location-based services (usługi zależne od lokalizacji), 885
lock down (zablokować), 981
lock manager (menedżer blokad), 454
locking (blokowanie), 61
lockup (zablokowanie), 981
log off (wylogować), 962
log on (zalogować), 982
logic (logika), 423
logic analyzer (analizator logiki), 31
logic array (matryca logiczna), 449
logic board (karta logiczna), 355
logic bomb (bomba logiczna), 63
logic chip (układ logiczny), 865
logic circuit (obwód logiczny), 533
logic controller (sterownik logiczny), 775
logic design (projekt logiki), 645
logic diagram (wykres logiczny), 961
logic error (błąd logiczny), 62
logic function (funkcja logiczna), 246
logic gate (bramka logiczna), 65
logic operation (operacja logiczna), 547
logic synthesis (synteza logiki), 787
logical (logiczny), 422
Logical Block Addressing (adresowanie bloków logicznych), 23
logical data group (grupa danych logicznych), 267
logical design (projekt logiczny), 645
logical drive (napęd logiczny), 501
logical expression (wyrażenie logiczne), 963
logical field (pole logiczne), 615
Logical Link Control (zarządzanie łączem logicznym), 986
logical lock (blokada logiczna), 61
logical operator (operator logiczny), 548
logical partition (partycja logiczna), 576
logical record (rekord logiczny), 682
Logical Unit (jednostka logiczna), 340
logical unit number (numer jednostki logicznej), 526
logical vs. physical (logiczny vs. fizyczny), 422
logic-seeking printer (drukarka z wyszukiwaniem logicznym), 181
login (logować), 425
Logo, 424
logo police (policja logo), 616
logoff (wylogowanie), 962
logon (logowanie), 425

logout, 425
LOL, 425
long, 425
long card (długa karta), 140
long file names (długie nazwy plików), 140
long haul (dalekosiężna), 124
long lines (łącza dalekosiężne), 431
longitudinal recording (zapis wzdłużny), 983
longitudinal redundancy check (kontrola wzdłużna redundancji), 399
look and feel, 425
lookaside cache (boczna pamięć podręczna), 63
lookup table (tabela przeglądowa), 812
loop (pętla), 587
loop back (pętla zwrotna), 588
loopback plug (wtyczka pętli zwrotnej), 959
loosely coupled (luźno powiązany), 429
lossless compression (kompresja bezstratna), 380
lossy compression (kompresja stratna), 381
lost cluster (utracony klaster), 887
lost packet (utracony pakiet), 887
Lotus, 425
Lotus 1-2-3, 425
Lotus menu (menu Lotusa), 455
Lotus Notes, 426
Lotus Notes Visual Programmer, 426
Lotus Script, 426
LotusScript, 426
Loudcloud, 426
low density (niska gęstość), 519
low entry networking (sieć klasy podstawowej), 729
low frequency (niska częstotliwość), 519
low memory (niska pamięć), 519
low radiation (niski poziom promieniowania), 519
low resolution (niska rozdzielczość), 519
low-earth orbit (niskoorbitowy), 519
lower CASE (systemy CASE niższego poziomu), 797
low-level access (dostęp niskopoziomowy), 171
low-level format (format IBM), 240
low-level interface (interfejs niskopoziomowy), 306
low-level language (język niskopoziomowy), 343
low-orbit satellite (satelita niskoorbitowy), 710
low-pass filter (filtr dolnoprzepustowy), 234
LPAR, 426
lpi, 426
lpm, 426
LPR/LPD, 426
LPT1, 426
LPX, 427
LQ, 427
LQFP, 427
LR, 427
LRC, 427
LS-120, 427
LSAPI, 427
LSI, 427
LSI-11, 427
LSL, 427
LT, 427
LTO, 427
LTPS, 427
LTPS TFT LCD, 427
LU, 427
LU 6.2, 428
Lucent, 428
Luddite (luddysta), 428
luggable (przewoźny), 664
lumen, 428
luminance (luminancja), 428
LUN, 428
LUNI, 428
LUR/DLUS, 429
lurk (podpatrywać), 610
lux (luks), 428
LVD, 429
LVDS, 429
LX chipset (zestaw układów LX), 993
Lycos, 429
Lynx, 429
LZW, 429
M, 433
M1, 433
M2, 433
ma, 433
MAC, 433
MAC address (adres MAC), 23
Mac clone (klon komputera Macintosh), 369
Mac emulator (emulator Macintosh), 219
MAC layer (warstwa MAC), 908
Mac OS, 433
Mac OS X, 433
Mac to midrange, 433
MacAPPC, 433
MacBench, 433
MacDFT, 433
Mach, 433
machine (podzespół), 613
machine address (adres maszynowy), 23
machine cycle (cykl maszynowy), 116
machine dependent (dedykowane sprzętowo), 131
machine independent (niezależny sprzętowo), 518
machine instruction (instrukcja maszynowa), 301
machine language (język maszynowy), 342
machine readable (format rozpoznawalny przez system), 240
Macintosh, 434
Macintosh clone (klon systemu Macintosh), 369
Macintosh Toolbox, 436
Macintosh User Group, 436
MacIRMA, 436
MacLink Plus, 436
MacNeal-Schwendler, 436
MacPaint, 436
macro (makro), 441
macro call (wywołanie makra), 967
macro cell (makrokomórka), 441
macro generator (generator makr), 253
macro instruction (makroinstrukcja), 441
macro keypad, 436
macro language (język makr), 342
macro processor (procesor makr), 632
macro recorder (rejestrator makra), 682
macro virus (wirus-makro), 949
Macromedia, 436
Macromedia Freehand, 436
macroprocessing (makroprzetwarzanie), 441
Macster, 436
MacTerminal, 436
MacWrite, 437
MAE, 437
Maestro, 437
mag, 437

magazine style columns (styl kolumnowy), 781
Magellan, 437
Magic Cap, 437
Magic Link, 437
magnetic card (karta magnetyczna), 358
magnetic coercivity (koercyjność magnetyczna), 377
magnetic disk (dysk magnetyczny), 193
magnetic disk & tape (taśma i dysk magnetyczny), 819
magnetic drum (bęben magnetyczny), 55
magnetic field (pole magnetyczne), 615
magnetic ink (atrament magnetyczny), 43
magnetic oxide (tlenek magnetyczny), 843
magnetic recording (zapis magnetyczny), 983
magnetic stripe (magnetyczny pasek), 440
magnetic tape (taśma magnetyczna), 819
magnetographic (technologia magnetograficzna), 827
magneto-optic disk (dysk magneto-optyczny), 193
magnetoresistive (technologia magnetorezystywna), 827
magnetron, 440
Magstar, 440
Magstar MP, 440
mail API, 441
mail bomb (pocztowa „bomba"), 609
mail enabled (uproszczony klient poczty), 877
mail merge (korespondencja seryjna), 402
mail program (program poczty), 639
mail protocol (protokół poczty), 648
mail proxy, 441
mail reader (klient poczty), 368
mail server (serwer poczty), 723
mail system (system poczty), 792
mail virus (wirus rozprowadzany pocztą elektroniczną), 948
mailbot, 441
mailbox (skrzynka pocztowa), 739
mailer, 441
mailing list (lista wysyłkowa), 421
main distribution frame (główny punkt rozdzielczy), 258
main loop (pętla główna programu), 587
main processor (główny procesor), 258
main storage (główny magazyn danych), 258
mainframe (komputer przemysłowy), 388
mainframe programmer (programista systemów przemysłowych), 641
mainframe programmer/analyst (programista-analityk systemów przemysłowych), 641
mainframe systems analyst (analityk systemów przemysłowych), 30
maintenance (konserwacja), 397
maintenance credits, 441
maintenance service (serwis), 724
MAJC, 441
Majordomo, 441
make, 441
makefile, 441
male connector (złącze męskie), 999
Maltron keyboard (klawiatura Maltron), 365
malware, 441
Mammoth tape (taśma Mammoth), 821
MAN, 441
man machine interface (interfejs człowiek-komputer), 306
man page (strona dokumentacji systemowej man), 777
managed hub (koncentrator zarządzalny), 395
management console (konsola zarządzania), 397
Management Information Base, 441
management information system (system zarządzania informacją), 794
management science (nauka o zarządzaniu), 505
management support (wsparcie zarządzania), 957
management system (system zarządzania), 794
ManageWise, 441
Manchester Code, 442
ManMan, 442
MANTIS, 442
mantissa (mantysa), 442
manufacturing software (oprogramowanie produkcyjne), 553
map (map), 442
map accuracy (dokładność mapy), 143
MAPI, 443
MAPI method (metoda MAPI), 457
MAPICS, 443
MAPPER, 443
mapping (mapowanie), 443
MAPS, 444
Marconi, 444
marginal test (test marginesowy), 839
Marimba, 444
mark (znacznik), 1001
Mark I, 444
mark sensing (odczyt znaczników), 536
mark up (znakowanie), 1004
market cap (wartość kapitału), 909
marking engine (element drukujący), 215
markup language (język znaczników), 345
Marvel, 445
MAS, 445
mask (maska), 445
mask bit (bit maski), 58
maskable interrupts (przerwania maskowalne), 659
masked (zamaskowany), 982
masked ROM (nieprogramowalna pamięć ROM), 517
masking software (oprogramowanie maskujące), 553
massage (era masowego przekazu), 221
massively parallel (masowe przetwarzanie równoległe), 445
master (nadrzędny), 498
master boot record, 446
master card (karta sterująca), 358
master clock (zegar nadrzędny), 992
master console (konsola nadrzędna), 397
master control program (nadrzędny program sterujący), 498
master file (plik nadrzędny), 599
master record (rekord nadrzędny), 683
master-slave communications (komunikacja nadrzędno-podrzędna), 392
match print (odbitka próbna), 535
material dispersion (dyspersja materiału), 199
math coprocessor (koprocesor matematyczny), 401
Mathcad, 449
Mathematica, 449
mathematical expression (wyrażenie matematyczne), 963
mathematical function (funkcja matematyczna), 246
MATLAB, 449
matrix (macierz), 433
matrix router (router macierzowy), 691
MAU, 449
maximize (maksymalizacja), 441
Maya, 449

MB, 450
MB/s, 450
MBC, 450
Mbit, 450
Mbits/sec (Mbit/s), 450
Mbone, 450
Mbps, 450
MBR, 450
Mbs, 450
m-business, 450
Mbyte (Mbajt), 450
M-byte (M-bajt), 450
Mbytes/sec (Mbajtów/s), 450
MC68000, 450
MCA, 450
McAfee, 450
MCB, 450
MCC, 450
MCDBA, 450
MCGA, 450
MCI, 450
MCI decision, 450
McIntosh, 450
MCIS, 450
McKinley, 451
MCM, 451
m-commerce, 451
MCP, 451
MCS, 451
MCSD, 451
MCSE, 451
MCT, 451
MCU, 451
MD, 452
MD DATA, 452
MD2, 452
MD4, 452
MD5, 452
MDA, 452
MDAC, 452
MDBS IV, 452
MDC, 452
MDDB, 452
MDF, 452
MDI, 452
MDI port (port MDI), 618
MDIS, 452
MDI-X port (port MDI-X), 619
MDRAM, 452
MDU, 452
mean time between failure (średni czas pomiędzy awariami), 808
mean time to repair (średni czas naprawy), 808
meatspace (przestrzeń fizyczna), 660
mechanical splice (splot mechaniczny), 762
media (nośnik), 522
media access method (metoda dostępu do nośnika), 457
media bus (magistrala danych), 438
media control (sterowanie nośnikiem), 773
Media Control Interface, 453
media conversion (konwersja nośnika), 400
media converter (konwerter nośnika), 401
media failure (uszkodzenie nośnika), 886
media gateway (bramka nośników), 65
media gateway controller (kontroler bramki nośników), 399
Media GX, 453
media player (odtwarzacz multimedialny), 538
media processing (przetwarzanie nośnika), 662
media processor (procesor multimedialny), 632
Media Vision, 453
MediaMap, 453
medium frequency (zakres częstotliwości fal średnich), 981
MEDLINE, 453
meg, 453
mega, 453
megabit, 453
megabyte (megabajt), 453
MEGACO, 453
megaflops (megaflopy), 453
megahertz (megaherc), 453
megapel, 453
megapixel (megapiksel), 453
MEL, 453
Melissa virus (wirus Melissa), 948
meltdown (całkowita awaria), 74
MEM, 453
membrane keyboard (klawiatura membranowa), 365
Memmaker, 453
memo field (pole memo), 615
memory (pamięć), 568
memory access time (czas dostępu do pamięci), 117
memory address space (przestrzeń adresowa pamięci), 660
memory bank (bank pamięci), 49
memory based (bazujące na pamięci), 50
memory cache (pamięć podręczna), 571
memory card (karta pamięci), 356
memory cell (komórka pamięci), 378
memory chip (układ pamięci), 865
memory compression (kompresja pamięci), 381
memory cycle (cykl pamięci), 116
memory cycle time (czas trwania cyklu pamięci), 118
memory dump (zrzut pamięci), 1005
memory effect (zjawisko pamięci kształtu), 996
memory hierarchy (hierarchia pamięci), 275
memory interleaving (przeplatanie pamięci), 658
memory leak („wyciek" pamięci), 960
memory management (zarządzanie pamięcią), 986
memory manager (menedżer pamięci), 454
memory map (mapa pamięci), 443
memory mapped I/O (port we-wy mapowany do pamięci), 620
memory module (moduł pamięci), 479
memory protection (ochrona pamięci), 534
memory sniffing (sprawdzanie pamięci), 763
Memory Stick, 453
memory types (typy pamięci), 862
memory typewriter (maszyna do pisania wyposażona w pamięć), 446
Memphis, 454
MEMS, 454
mentor, 455
menu, 455
menu bar (pasek menu), 577
menu-driven (sterowany za pomocą menu), 774
menuing software, 456
MEO, 456
MERANT, 456
Merced, 456
merchant account (konto handlowe), 398
merchant server (serwer handlowy), 722
Mercury chipset (chipset Mercury), 88
merge (scalanie), 710
merge purge (scalanie i usuwanie), 710

mesa (tworzenie wysepki), 861
mesh (krata), 404
mesh network (sieć o topologii „każdy z każdym"), 730
message (wiadomość), 916
message based (system oparty na komunikatach), 790
message broker, 456
message digest (skrót wiadomości), 738
message digest (streszczenie wiadomości), 777
message handling (przetwarzanie wiadomości), 663
Message Handling Service, 456
message handling system (system przetwarzania wiadomości), 792
message header (nagłówek wiadomości), 498
message queue (kolejka wiadomości), 377
message sequence chart, 456
message switch (przełącznik wiadomości), 657
message thread (wątek na grupie dyskysyjnej), 910
message transfer agent, 456
MessagePad, 456
messaging (kolejkowanie), 377
messaging API (interfejs kolejkowania API), 306
messaging gateway (bramka komunikacji), 65
messaging middleware (systemy kolejkowania warstwy pośredniej), 797
messaging protocol (protokół kolejkowania), 647
messaging switch (przełącznik kolejkowania), 655
messaging system (system kolejkowania), 789
meta, 456
meta ad (metareklama), 457
meta refresh, 456
meta tag (metaznacznik), 457
MetaCrawler, 456
metadata (metadane), 456
Metadata Coalition, 456
MetaDirectory, 456
metafile (metaplik), 457
Metaframe, 456
metal oxide semiconductor (tranzystor polowy MOS), 849
metal oxide varistor (układ MOV.), 865
metalanguage (metajęzyk), 457
metalization layer (warstwa metalizacyjna), 908
metamail (Metamail), 457
metamerism (metameria), 457
metaphor (metafora), 456
metasearch engine (metawyszukiwarka), 457
metasearch sites (strony wyszukujące), 778
metasite (metastrona internetowa), 457
MetaStream, 457
Metcalfe's law (Prawo Metcalfe'a), 628
meter (metr), 458
method (metoda), 457
methodology (metodologia), 458
Methods, 457
metric (metryczny), 458
metric system (system metryczny), 790
Metropolitan Area Ethernet, 458
Metropolitan Area Exchange, 458
metropolitan area network, 458
mezzanine card (karta pośrednia), 357
MFC, 458
MF-COBOL, 458
mFCP, 458
MFD, 458
Mflops (Mflopy), 458
MFM, 458
MFP, 458
MGA, 458
MGCP, 458
MGP, 458
MHS, 459
MHz, 459
MIB, 459
MIC, 459
MIC connector (złącze MIC), 998
mickey, 459
MICR, 459
micro (mikro), 466
Micro ATX, 460
Micro Channel, 460
Micro Focus, 460
micro machine (mikromaszyna), 467
micro machining (mikroprodukcja), 468
micro manager (mikromenedżer), 467
Micro PDP-11, 460
micro to mainframe, 460
MicroBGA, 460
microbrowser (mikroprzeglądarka), 468
microchip (mikrochip), 466
microchip art, 460
microchip module (moduł mikrochipu), 479
microcircuit (mikroukład), 469
microcode (mikrokod), 467
Microcom Protocol, 460
microcommerce (mikrohandel), 466
microcomputer (mikrokomputer), 467
Microcomputer Industry Association, 460
Microcomputer Managers Association, 460
microcontroller (mikrokontroler), 467
microdisplay (mikrowyświetlacz), 469
Microdrive, 460
microelectromechanical systems (systemy mikroelektromechaniczne), 797
microelectronic (mikroelektronika), 466
microfiche (mikrokarta), 467
Microfilm (mikrofilm), 466
microfloppy, 460
microform (mikroforma), 466
Micrografx, 461
Micrografx Designer, 461
Micrografx Graphics Suite, 461
micrographics (mikrografika), 466
microimage (mikroobraz), 467
microinstruction (mikroinstrukcja), 466
microjacket (mikroosłona), 468
microJava, 461
microkernel (mikrojądro), 466
microlithography (mikrolitografia), 467
micromainframe (miniaturowy komputer przemysłowy), 470
micromechanics (mikromechanika), 467
micrometer (mikrometr), 467
micromini (mikromini), 467
micron (mikron), 467
micropayment (mikropłatność), 468
Micropolis, 461
micropower (mikromoc), 467
microprocessor (mikroprocesor), 468
microprocessor based (oparty na mikroprocesorze), 545
microprogram (mikroprogram), 468
microprogramming (mikropogramowanie), 468
micropublishing (mikropublikacja), 468
microrepublishing (mikropublikacja wtórna), 468
microsecond (mikrosekunda), 469

microsegmentation (mikrosegmentacja), 468
Microsoft, 461
Microsoft .NET, 462
Microsoft Access, 462
Microsoft and IBM (Microsoft i IBM), 462
Microsoft BackOffice, 462
Microsoft Bob, 462
Microsoft C, 462
Microsoft certification (programy certyfikacyjne firmy Microsoft), 644
Microsoft Certified Professional, 462
Microsoft Cluster Server, 462
Microsoft Consulting Services, 462
Microsoft DLC, 462
Microsoft Exchange, 462
Microsoft Internet Explorer, 462
Microsoft Internet Information Server, 463
Microsoft Mail, 463
Microsoft Management Console, 463
Microsoft Message Queue Server, 463
Microsoft Net, 463
Microsoft Network, 463
Microsoft Office, 463
Microsoft Plus!, 463
Microsoft SQL Server, 463
Microsoft SQL Server OLAP Services, 463
Microsoft TechNet, 463
Microsoft Transaction Server, 463
Microsoft Virtual Machine, 464
Microsoft Wallet, 464
Microsoft Windows, 464
Microsoft Windows network (Sieć Microsoft Windows), 730
Microsoft Word (Word), 953
Microsoft Works, 464
Microsoft.NET, 464
Microsoftie, 464
microspacing (mikropozycjonowanie), 468
MicroStation, 464
MicroVAX, 464
microwave (mikrofale), 466
Microwindows, 464
MID file (Plik MID), 599
middle tier (warstwa pośrednia), 908
middleware (systemy warstwy pośredniej), 799
MIDI, 464
MIDI file (Plik MIDI), 599
MIDI Mapper, 464
MIDI messages (komunikaty MIDI), 392
MIDI patch (głos MIDI), 257
MIDI sequencer (Sekwenser MIDI), 718
MIDI sound module (moduł dźwiękowy MIDI), 479
MIDI voices (głosy MIDI), 257
midicomputer (midikomputer), 465
midlet, 465
MIDP, 465
midpoint load (środkowy punkt startowy), 808
midrange computer (komputer średniej klasy), 391
midrange programmer (programista komputerów średniej klasy), 640
MIF, 465
migration (migracja), 466
migration path (ścieżka migracji), 807
mil, 469
MIL STD, 469
mill, 469
Millenium Bug (pluskwa milenijna), 603
millennium (milenium), 469
Millennium project (Projekt Millennium), 645
Miller Freeman, 469
milli (mili), 469
milliamp (miliamper), 469
Millicent, 469
millimeter (milimetr), 469
million (milion), 469
millisecond (milisekunda), 469
MIMD, 469
MIME, 469
MIME type (typ MIME), 861
Mind-it, 469
mini, 470
mini CD, 470
mini CD-ROM, 470
mini notebook, 470
Mini PCI, 470
Miniature Card, 470
minicartridge (minikaseta), 470
minicomputer (minikomputer), 470
MiniDisc, 470
MiniDV, 470
minifloppy, 470
minimize (minimalizacja), 471
mini-phone connector (miniaturowe złącze słuchawkowe), 470
mini-supercomputer (minisuperkomputer), 471
Minitel, 471
MINIX, 471
minor key (klucz dodatkowy), 370
minus sign (znak minus), 1002
MIO, 471
MIP mapping (mapowanie MIP), 443
MIPS, 471
MIPS Computer, 471
mIRC, 471
Mirror III, 471
mirror site, 471
mirrored, 471
mirroring, 471
Mirrors, 471
MIS, 472
MIS director (dyrektor ds. informatyki), 192
missing links (nieaktualne odnośniki), 515
mission critical, 472
mitso, 472
Mixed Mode CD, 472
Mixed Mode CD-ROM, 472
mixed object (obiekt złożony), 530
mixed reality (rzeczywistość mieszana), 706
mixed signal (sygnał mieszany), 785
M-JPEG, 472
MKS, 472
MKS system (system MKS), 790
ML, 472
MLP, 472
MLPF, 472
MM, 472
MMA, 472
MMC, 472
MMCA, 472
MMCD, 472
MMDS, 472
MME, 472
MMI, 472
MMU, 472
MMVF, 472
MMX, 472
mnemonic (mnemonik), 473
MNP, 473
MO, 473

MO:DCA, 473
MO7, 473
mobile (urządzenie mobilne), 881
mobile agent (mobilny agent), 473
mobile computing (przetwarzanie mobilne), 662
mobile data (dane mobilne), 124
mobile data user (użytkownik mobilny), 888
Mobile Daughter Card, 473
mobile Internet (mobilny internet), 473
Mobile IP, 473
mobile positioning (lokalizacja obiektu mobilnego), 425
mobile processor (procesor mobilny), 632
mobile satellite (satelita mobilny), 710
mobile wireless (bezprzewodowa transmisja mobilna), 54
Mobitex, 473
mobo, 473
mod, 474
modal, 474
modal bandwidth (przepustowość modalna), 659
modal dispersion (dyspersja modalna), 199
mode (tryb, mod), 857
model, 474
model-based expert system (system ekspertowy oparty na modelach), 789
modeling (modelowanie), 475
modem, 476
modem bonding (łączenie modemów), 432
modem eliminator (eliminator modemu), 215
modem lights (kontrolki stanu), 399
modem PC Card (karta modemowa PC Card), 355
modem pool (pula modemów), 666
modem router, 478
modem server (serwer modemowy), 722
modem status signals (oznaczenia statusu modemu), 563
modem teaming (grupowanie modemów), 268
moderated newsgroup (monitorowana grupa dyskusyjna), 481
modify structure, 478
Modula-2, 478
Modula-3, 478
modular chassis (obudowa modułowa), 532
modular hub (koncentrator modułowy), 394
modular programming (programowanie modułowe), 643
Modular Windows, 479
modularity (modułowość), 480
modulate (modulowanie), 479
module (moduł), 479
modulo, 479
MOF, 480
moire (mora), 483
MOLAP, 480
molecular beam epitaxy (epitaksja wiązki molekularnej), 220
molecular memory (pamięć cząsteczkowa), 570
MOM, 480
monadic (pojedynczy), 613
Monarch, 480
Monday Morning Webmaster, 480
money (elektroniczne pieniądze), 214
moniker (indywiduator), 299
Monitor (monitor), 480
monitor calibrator (kalibrator monitora), 350
monitor profile (profil monitora), 635
monitor size (wielkość monitora), 919
mono, 481
monochrome (monochromatyczny), 481
monolithic integrated circuit (monolityczny układ scalony), 482
monophonic (monofoniczny), 482
monospaced font (czcionka o stałej szerokości), 118
Monte Carlo method (metoda Monte Carlo), 457
Monterey, 482
MOO, 482
Moore's law (prawo Moore'a), 628
mopier, 482
MOPS, 482
mopy, 482
MORE II, 483
morphing (morfing), 483
Morris worm („robak" Morrisa), 688
Morse code (alfabet Morse'a), 27
Mortice Kern, 483
MOS, 483
Mosaic, 483
MoSCoW list (lista MoSCoW), 421
MOSFET, 483
Mosiac, 483
MOSPF, 484
most significant digit (najbardziej znacząca cyfra), 499
MOT, 484
mother glass (szklana płyta „matka"), 803
motherboard (płyta główna), 604
Motif, 484
motion capture (rejestracja ruchu), 682
Motion JPEG, 485
motion path (ścieżka ruchu), 807
motion video (sekwencja wideo), 718
Motorola, 485
mount (montowanie), 482
mouse (mysz), 494
mouse emulator (emulator myszy), 219
mouse miles („przebieg" myszy), 650
mouse pad (podkładka pod mysz), 609
mouse port (port myszy), 619
mouse trails (ślad kursora), 808
mouseover, 486
MOV, 486
MOV surge suppression (eliminator skoków napięcia MOV), 215
moved to Atlanta, 486
moves-adds-changes (przesuwa-dodaje-zmienia), 661
movie file (sekwencja wideo), 718
Mozilla, 486
MP, 486
MP3, 486
MP3 file sharing (współużytkowanie plików MP3), 958
MP3 player (odtwarzacz plików MP3), 538
Mpact chip (układ Mpact), 865
MPC, 486
MPC601, 487
MPE/iX, 487
MPEG, 487
MPEG Audio Layer 3, 487
MPEG decoder (dekoder MPEG), 132
MPG, 487
MPK, 487
MPLamdaS, 487
MPLS, 487
MPOA, 487
MPOFR, 487
MPP, 487
MPPC, 488
MPPE, 488

MPPP, 488
MPR, 488
MPR II, 488
MPS, 488
MPU, 488
MPU-401, 488
MQ, 488
MQFP, 488
MQSeries, 488
MQSeries Integrator, 488
MR, 488
M-R, 488
MRAM, 488
MRCI, 488
MRP, 489
MRP II, 489
ms, 489
MS Access, 489
MS Mail, 489
MS SQL, 489
MS SQL Server, 489
MS Virtual Machine, 489
MS Word, 489
MSA, 489
MSa/s, 489
MSAA, 489
MSAP, 489
MSAudio, 489
MSC, 489
MSCDEX, 489
MSCS, 489
MSDN, 490
MS-DOS, 490
MSDOS.SYS, 490
MSI, 490
MSIE, 490
MSMQ, 490
MSN, 490
MS-Net, 490
MSO, 490
MSP, 490
mSQL, 490
mSQL-JDBC, 490
MSVBM50.DLL, 490
MSVBM60.DLL, 490
MSVBVMxx.DLL, 490
MS-Windows, 490
MS-Works, 490
MSXML, 490
MTA, 490
MTBF, 490
MTBSO, 490
MTF, 490
MTOPS, 491
MT-RJ connector (złącze MT-RJ), 998
MTS, 491
MTSO, 491
MTTR, 491
MTU, 491
MUA, 491
MUCK, 491
MUD, 491
MUG, 491
mu-Law, 491
multi user (wieloużytkownikowy), 920
Multibank DRAM, 491
MULTIBUS, 491
multicast (rozsyłanie grupowe), 695
multicast backbone (sieć szkieletowa oparta na rozsyłaniu grupowym), 731
multicast routing protocol (protokół routowania wykorzystujący rozsyłanie grupowe), 648
multichip module, 491
multicomputer (multikomputer), 491
multi-config (konfiguracja złożona), 396
MULTICS, 491
multidimensional database (wielowymiarowa baza danych), 920
multidimensional query (wielowymiarowe zapytanie), 920
multidimensional views (widoki wielowymiarowe), 918
multidrop line, 491
MultiFinder, 491
multifrequency monitor (monitor wieloczęstotliwościowy), 481
multifunction drive (urządzenie wielofunkcyjne), 882
multifunction printer (drukarka wielofunkcyjna), 181
multihandset cordless (bezprzewodowy telefon wielosłuchawkowy), 54
multihomed, 491
multi-homed, 491
multilaunch (wielokrotne wywołanie), 919
multilayer optical disk (wielowarstwowy dysk optyczny), 920
multilayer switch (przełącznik wielowarstwowy), 657
multilevel optical disk (wielopoziomy dysk optyczny), 919
multiline (multilinia), 491
Multilink PPP, 491
multilocation extension dialing, 491
multimastering (multimastering), 492
MultiMate, 492
multimedia, 492
MultiMedia Card, 492
multimedia conferencing (konferencja multimedialna), 395
Multimedia Extensions, 492
multimedia monitor (monitor multimedialny), 481
multimedia PC (multimedialny komputer PC), 492
multimedia upgrade kit (multimedialny zestaw aktualizacyjny), 492
MultiMediaCard, 492
multimode fiber (światłowód wielomodowy), 809
multipath (odbiór wielodrożny), 535
MultiPlan, 492
Multiple Document Interface, 492
multiple inheritance (dziedziczenie wielokrotne), 200
Multiple Master, 492
multiple platforms (oprogramowanie wieloplatformowe), 555
multiple zone recording (metoda zapisu danych z prędkością strefową), 458
multiplexing (multipleksowanie), 493
multiplexor (multiplekser), 492
multiplexor channel (kanał multipleksera), 352
multiplier lock (blokada mnożnika), 61
multiplier-accumulator (koprocesor mnożąco-przechowujący), 401
multipoint (system wielopunktowy), 793
multipoint conferencing (konferencja wielopunktowa), 395
multipoint control unit, 493
multipoint line (łącze wielopunktowe), 432
multiport bridge (most wieloportowy), 484
multiport repeater (repeater wieloportowy), 684
multiport serial card (wieloportowa karta szeregowa), 919
multiported memory (pamięć wieloportowa), 573
Multiprise, 493
multiprocessing (wieloprzetwarzanie), 919
multiprocessor (system wieloprocesorowy), 793

multiprogramming (wieloprogramowość), 919
multiprotocol router (router wieloprotokołowy), 691
multipurpose cadastre system (uniwersalny system katastralny), 876
MultiRead CD-ROM, 493
MultiRead drive (napęd MultiRead), 501
multi-read drive (napęd obsługujący wiele formatów), 501
multiscanning, 493
multiservice switch (przełącznik wielousługowy), 657
multisession (multisesja), 493
multisession drive (napęd obsługujący multisesję), 501
Multistation Access Unit, 493
Multisync monitor (monitor MultiSync), 481
multi-tapping, 493
multitasking (wielozadaniowość), 920
multitenant (budynek wielolokalowy), 68
multithreading (wielowątkowość), 920
multi-timbral (polifonia), 617
multiuser (system wielodostępny), 793
Multiuser DOS, 493
multiuser NT, 493
multivariate (wiele zmiennych), 919
MultiWin, 493
MUMPS, 493
MUSE, 493
MUSH, 493
music CD, 493
music titles (baza tytułów piosenek), 50
Musicam, 493
Mustang, 493
muteks, 493
mutter machine, 493
MUX, 493
MVGA, 493
MVIP, 494
MVP, 494
MVS, 494
MVS/ESA, 494
MVS/XA, 494
My Computer (Mój komputer), 486
My Network Places (Moje miejsca sieciowe), 480
MYOB, 494
MySQL, 494
N-8-1, 497
NA4NT, 497
NACCB, 497
Nacchio's law (Prawo Nacchio), 629
NACOMEX, 497
NADN, 497
NAEC, 498
nag screen, 498
nagware, 498
nailed up, 498
NAK, 499
name mangling (konwersja nazw), 400
name resolution (tłumaczenie nazw), 844
name server (serwer nazw), 722
Named Pipes, 499
names (usługa nazewnicza), 884
namespace (przestrzeń nazw), 660
naming fiascos (niefortunne nazewnictwo), 516
N-AMPS, 499
NAND, 499
nanny software, 499
nano, 499
nanojet, 499
nanometer (nanometr), 499
nanosecond (nanosekunda), 499
nanotechnology (nanotechnologia), 499
nanotubes (nanorurki), 499
NAP, 499
NAPLPS, 502
Napster, 502
narrowband (wąskie pasmo), 910
narrowcast, 502
NAS, 503
NAT, 504
National Association of Systems Integrators, 504
National Center for Supercomputer Applications, 504
National Computer Exchange, 504
National Computer Graphics Association, 504
National Computer Security Association, 504
National Computer Security Center, 504
National Cristina Foundation, 504
National Information Infrastructure, 504
National Institute of Standards & Technology, 504
National Semiconductor, 504
National Software Testing Lab, 504
National TV Standards Committee, 504
native capacity (pojemność standardowa), 613
native file (plik standardowy), 600
native format (własny format pliku), 240
native language (kod maszynowy), 372
native mode (tryb macierzysty), 856
Native Signal Processing, 504
natively (w trybie własnym), 905
NATURAL, 504
natural language (język naturalny), 343
natural language query (zapytanie w języku naturalnym), 984
natural language recognition (rozpoznawanie języka naturalnego), 694
NAU, 504
nav, 505
navigable database (baza danych z możliwością nawigacji), 50
navigate (surfowanie), 784
navigation bar (pasek nawigacji), 577
navigation key (klawisz nawigacji), 367
navigation system (system nawigacji), 790
Navigator, 505
Naviken, 505
NB card (karta NB), 356
NBS, 506
NC machine (urządzenie NC), 881
NC1, 506
NCA, 506
NCB, 506
NCF, 506
NCF file (plik NCF), 600
NCGA, 506
NCI, 506
NCITS, 506
NCOS, 506
NCP, 506
NCR, 506
NCR paper (papier NCR), 574
NCRP, 507
NCSA, 507
NCSC, 507
NCSI, 507
NCTP, 507
NDA, 507
n-dimensional (n-wymiarowy), 527
NDIS, 508
NDMP, 508
NDPS, 508
nDRAM, 508

NDS, 508
NE, 508
NE1000, 508
NE2000, 508
near field optics, 508
near letter quality, 508
near online (dostępne prawie cały czas), 171
nearest neighbor, 508
nearline, 508
NEAT chipset (chipset NEAT), 88
neat stuff, 508
NEBS compliant (zgodne z NEBS), 994
NEC, 508
NECT, 508
negative logic (logika ujemna), 424
nematic (nematyk), 508
nemonic (nemonik), 508
neo-Luddism (neoluddyzm), 508
neo-Luddite (neoluddysta), 508
NEON e-Biz Integrator, 508
NeoPlanet, 509
neper, 509
Neptune chipset (chipset Neptune), 88
nerd, 509
nerd bird, 509
nerd rustler, 509
nerdspeak, 509
NEST, 509
nested folder (katalog zagnieżdżony), 360
nesting (zagnieżdżanie), 981
NET Act, 509
Net appliance, 509
Net PC, 509
Net phone, 509
Net TV, 509
Net2phone, 509
NetApp Filer, 509
NetBeans, 509
NetBench, 509
NetBEUI, 509
NetBEUI network (sieć NetBEUI), 730
NetBIOS, 509
netbooey (netbui), 510
NetBurst, 510
NetBus, 510
NetCache, 510
NetCam, 510
netcast, 510
Netcaster, 510
Netcenter, 510
NetCool, 510
Netdocs, 510
NetDynamics, 510
netfilter (filtr sieci), 236
Netfinity, 510
Nethead, 511
netid (identyfikator sieciowy), 292
netiquette (netykieta), 514
Netizen (internauta), 308
Netlib, 511
netlist, 511
netmask (maska sieci), 445
NetMeeting, 511
NetNews, 511
NetObjects Fusion, 511
netopath, 511
NetPC, 511
Netra, 511
Net-savvy, 511
Netscape, 511
Netscape Application Builder, 511
Netscape Application Server, 511
Netscape Collabra, 511
Netscape color palette (paleta kolorów programu Netscape), 567
Netscape Communicator, 511
Netscape Composer, 512
Netscape Conference, 512
Netscape Constellation, 512
Netscape Enterprise Server, 512
Netscape Extension Builder, 512
Netscape LiveWire, 512
Netscape Messenger, 512
Netscape Navigator, 512
Netscape Netcaster, 512
Netscape palette (paleta programu Netscape), 568
Netscape plug-in („wtyczka” programu Netscape), 960
NetShow, 512
netsourcing, 512
netspeak, 512
netsplit, 512
NetView, 512
netViz, 512
NetVue, 512
netwar (cybernetyczna wojna), 110
NetWare, 512
NetWare 5, 513
NetWare 6, 513
NetWare certification (certyfikat NetWare), 86
NetWare client (klient NetWare), 368
NetWare Core Protocol, 513
NetWare Directory Services, 513
NetWare ELS, 513
NetWare for Small Business, 513
NetWare Global Messaging, 513
NetWare Lite, 513
NetWare Loadable Module, 513
NetWare Management System, 513
NetWare NFS, 513
NetWare peer-to-peer network, 513
NetWare shell (powłoka NetWare), 625
NetWare SMP, 513
NetWare Users International, 514
NetWire, 514
network (sieć), 729
network access server (sieciowy serwer dostępowy), 729
network access unit (sieciowe urządzenie dostępowe), 729
network accounting (księgowanie sieci), 407
network adapter, network card, network interface card (karta sieciowa), 357
network address translation (translacja adresów sieciowych), 848
network administrator (administrator sieci), 21
network appliance (urządzenie), 882
network architecture (architektura sieci), 37
Network Associates, 514
network cloud („chmurka” sieciowa), 88
network computer (komputer sieciowy), 390
Network Computer Rererence Profile, 514
network control block (sieciowy blok kontrolny), 729
network control center (centrum nadzoru sieci), 86
network control program (program nadzorujący sieć), 639
network database (sieciowa baza danych), 728
network drive (dysk sieciowy), 195
network driver (sterownik sieciowy), 775
network driver interface (interfejs sterownika sieci), 306
Network Driver Interface Specification, 514

network effect (efekt sieciowy), 208
network engineer (inżynier sieci), 316
network externality (rozszerzalność sieci), 696
Network File System, 514
Network in a Box, 514
Network Information Service, 514
network layer (warstwa sieciowa), 908
network management (zarządzanie siecią), 987
network management console (konsola zarządzająca siecią), 397
network meltdown (przeciążenie sieci), 651
network modem (modem sieciowy), 478
Network Neighborhood (Otoczenie sieciowe), 561
Network OLE, 514
network operating system (sieciowy system operacyjny), 729
network operations center (sieciowe centrum operacyjne), 729
network operator (operator sieci), 548
network printer (drukarka sieciowa), 178
network processor (procesor sieciowy), 632
network protocol (protokół sieciowy), 648
network ready (oprogramowanie sieciowe), 554
network resource planning (planowanie zasobów sieciowych), 595
network security (zabezpieczenia sieci), 980
network segment (segment sieci), 717
network server (serwer sieciowy), 723
network switch (przełącznik sieciowy), 656
network time protocol (sieciowy protokół czasu), 729
network transparency („przezroczystość" sieci), 665
network vulnerability probe (próba wykrycia słabych punktów sieci), 649
network-attached storage, 514
NetWorker, 514
networking (tworzenie sieci), 860
Neugents, 514
neural network (sieć neuronowa), 730
New Era, 514
New Internet Computer, 514
new media (nowe formy przekazu), 523
new public network (nowa sieć publiczna), 523
newbie, 514
newline (nowy wiersz), 523
NeWS, 514
news and weather (wiadomości i pogoda), 916
news server (serwer grup dyskusyjnych), 722
newsfeed (wiadomości grupy dyskusyjnej), 916
newsgroup (grupa dyskusyjna), 267
newsreader (przeglądarka grup dyskusyjnych), 652
Newton, 514
NewWave, 514
NexGen, 514
NeXT, 514
next generation Internet (internet następnej generacji), 310
Nextel, 514
NextStep, 514
NFR, 515
NFS, 515
NFuse, 515
NGI, 515
NGIO, 515
NGM, 515
NGWS, 515
NHRP, 515
NI, 515
nibble mode memory (pamięć półbajtowa), 572
NIC, 515
NICAD, 515
NICC, 515
NiCd, 515
nickel cadmium (bateria niklowo-kadmowa), 50
nickel hybride (hybryda niklowa), 283
nickel metal hybride (hybryda niklowa-metalowa), 283
nickname (przydomek), 665
Nifty Serve, 519
NIH, 519
NII, 519
Nile, 519
NIP, 519
NIS, 519
NIST, 519
nit, 519
Nixdorf, 519
nixie, 519
NJE, 519
N-key rollover, 519
NLB, 519
NLI, 519
NLM, 519
NLQ, 519
NLSP, 520
NLX motherboard (płyta główna NLX), 605
nm, 520
NMI, 520
NMOS, 520
NMS, 520
NMT, 520
nn, 520
NNI, 520
NNTP, 520
NNTP client (klient NNTP), 368
no parity (brak parzystości), 65
no wait state memory (pamięć nie wymagająca cyklu oczekiwania), 571
NOC, 520
NOCTI, 520
nodal (węzłowe), 915
nodal processing delay (opóźnienie przetwarzającego węzła), 550
node (węzeł), 915
node address (adres węzła), 23
noise (szum), 804
NOMAD, 520
NOMDA, 520
NOME, 520
non trivial (nietrywialne), 517
non-blocking, 520
non-breaking space (znak „twardej" spacji), 1003
non-cacheable content (zawartość niebuforowana), 990
non-desktop device (urządzenie przenośne), 881
non-document mode (tryb tekstowy), 856
non-impact printer (drukarka bezuderzeniowa), 176
non-interlaced (bez przeplotu), 53
nonlinear (nieliniowy), 517
nonlinear editing (edycja nieliniowa), 205
nonlinear video editing (nieliniowy montaż wideo), 517
nonmaskable interrupt (przerwanie niemaskowalne), 659
non-modal (beztrybowy), 55

non-numeric programming (programowanie nienumeryczne), 643
non-parity memory (pamięć bez parzystości), 569
non-parity RAM (pamięć RAM bez parzystości), 572
non-preemptive multitasking (wielozadaniowość bez wywłaszczenia), 920
non-procedural language (język nieproceduralny), 343
non-repudiation (bez odmowy), 53
non-return-to-zero, 520
non-routable protocol (protokół nieroutowalny), 648
NonStop, 520
Non-system disk error or disk error (Brak dysku systemowego lub błąd dysku), 64
non-volatile memory (pamięć nieulotna), 571
no-op, 520
NOP, 520
NOR, 520
normal wear (codzienna eksploatacja), 95
normalization (normalizacja), 520
Normandy, 520
Nortel Networks, 520
Northbridge, 521
Northgate, 521
Norton Desktop for Windows, 521
Norton Navigator, 521
Norton SI, 521
Norton Utilities, 521
NOS, 521
NOS/VE, 521
NOT, 522
Not ready error reading drive x (Brak możliwości odczytu dyskietki w stacji x), 65
Not ready writing device PRN (Urządzenie PRN nie jest gotowe do zapisu), 881
Nota Bene, 522
notation (notacja), 522
not-com, 523
Notepad (Notatnik), 523
Notes, 523
Notes ViP, 523
notwork, 523
Nova, 523
NovaNET, 523
Novell, 523
Novell Directory Services, 523
Novell DOS, 523
Novell network (sieć Novell), 730
Novonyx, 523
NOW project (projekt NOW), 645
NP, 524
NPA, 524
NPA/Nxx, 524
NPN, 524
nroff (Nroff), 524
NRP, 524
nrt-VBR, 524
NRZ, 524
NRZI, 524
ns, 524
NSAPI, 524
NSBD, 524
NSFnet, 524
NSM, 524
NSP, 524
NSS, 525
NSTL, 525
NT, 525
NT 4, 525
NT Cluster Server, 525
NT File System, 525
NT multiuser, 525
NT1, 525
NT-1, 525
NT4, 525
NTAS, 525
NTFS, 525
NTFSDOS, 525
n-tier (n-warstwowy), 527
NTP, 525
NTSC, 525
NTSC port (port NTSC), 619
NTT DoCoMo, 525
NTTP, 525
NTVDM, 525
NuBus, 525
NUI, 525
nuke, 525
NUL, 525
null, 526
null modem cable (kabel modemu zerowego), 350
null pointer (wskaźnik zerowy), 957
null string (łańcuch pusty), 431
null value (wartość null), 909
Num Lock, 526
NUMA, 526
NUMA-Q, 526
Number 9, 526
number cruncher, 526
number cruncher (młyn), 472
number crunching, 526
number crunching (przemiał liczb), 658
Number Nine, 526
number sign (znak #), 1002
numbers (liczby), 418
numeric data (dane liczbowe), 124
numeric field (pole numeryczne), 615
numeric keypad (klawiatura numeryczna), 365
numerical aperture (wartość apertury), 909
numerical control (urządzenia sterowane numerycznie), 879
NUON, 526
NURB, 526
NutCRACKER, 527
Nutella, 527
NVRAM, 527
NWAdmin, 527
NWLink, 527
Nx586, 527
Nx686, 527
NxN switch (przełącznik NxN), 655
Nyquist law (prawo Nyquista), 629
Nyquist rate (częstotliwość Nyquista), 119
NZ, 527
OA, 529
OAI, 529
OASIS, 529
OAW, 529
object (obiekt), 530
object browser (przeglądarka obiektów), 652
object bus (szyna obiektowa), 805
object code (kod obiektowy), 372
object computer (komputer obiektowy), 386
Object Database Management Group, 531
object language (język obiektowy), 343
Object Linking and Embedding (łączenie i osadzanie obiektów), 432
Object Management Architecture, 531
Object Management Group, 531
object model (model obiektowy), 474
object module (moduł obiektowy), 479

Object Packager (Pakowarka obiektów), 567
object program (program obiektowy), 639
Object Request Broker, 531
object signing (podpisywanie obiektów), 611
object technology (technologia obiektowa), 827
object technology references (technologie obiektowe — informacje), 828
object-based (obiektowy), 530
Objective-C, 531
object-oriented database (obiektowa baza danych), 530
object-oriented DBMS (obiektowy system SZBD), 530
object-oriented graphics (grafika obiektowa), 265
object-oriented interface (interfejs obiektowy), 306
object-oriented operating system (obiektowy system operacyjny), 530
object-oriented programming (programowanie obiektowe), 643
ObjectPro, 531
object-relational database (obiektowo-relacyjna baza danych), 530
object-relational DBMS (obiektowo-relacyjny SZBD), 530
objects (obiekty), 531
ObjectStudio, 531
ObjectView, 531
ObjectVision, 531
ObjectWindows, 531
ObjectWorks, 531
OC, 533
OC1, 533
OC-1, 533
OC12, 533
OC-12, 533
OC192, 533
OC-192, 533
OC3, 533
OC-3, 533
OC48, 533
OC-48, 533
occam, 533
OCE, 534
OCF, 534
Ockamy, 534
OCR, 534
octet (oktet), 541
OCX, 534
ODAPI, 535
ODBC, 535
ODBCDirect, 535
ODBMS, 535
ODI, 536
Odin, 536
ODMA, 536
ODMG, 536
ODS, 537
ODSI, 537
ODT, 538
Oe, 539
OEB, 539
OEL, 539
OEM, 539
OEM font (czcionka OEM), 118
OEM Service Release 2, 539
OEMI, 539
OEO, 539
Oersted (ersted), 222
OFDM, 539
off site (poza stanowiskiem), 625
offboard (poza płytą), 625
off-hook (słuchawka zdjęta z widełek), 751
Office, 539
Office 2000, 539
office automation (automatyzacja biura), 45
office document (dokument biurowy), 143
Office document (Dokument Office), 143
Office Mac, 539
Office Vision, 540
Office XP, 540
OfficeJet, 540
offline, 540
offline advertising (reklama offline), 682
offline browser (przeglądarka offline), 652
offline reader (czytnik offline), 121
offline storage (pamięć offline), 571
offload (rozładowanie obciążenia), 693
offset (przesunięcie), 660
offset lithography (litografia offsetowa), 421
offset press (maszyna offsetowa), 448
off-the-shelf (z półki), 979
OH, 540
ohnosecond („sekunda — o nie”), 718
OIC, 540
Oil Change, 540
OJI, 540
OK, 540
Okamie, 540
Okidata, 540
OLAP, 541
OLAP cube (kostka OLAP), 403
OLAP Services (usługi OLAP), 885
OLCP, 542
OLE, 542
OLE container (pojemnik OLE), 613
OLE control (kontrolka OLE), 399
OLE custom control (kontrolka użytkownika), 399
OLE Database, 542
OLE DB, 542
OLE server (serwer OLE), 723
OLED, 542
OLR, 543
OLTP, 543
om, 543
OM1, 543
OMA, 543
OME, 543
OMEGAMON, 543
OMG, 543
OMI, 543
omnidirectional (wielokierunkowy), 919
OmniKey keyboard (klawiatura OmniKey), 366
OmniPage, 543
OMNIS 7, 543
OmniTRACS, 543
OMR, 543
OMT, 543
OM-Transact, 543
on die (w tym samym układzie), 905
on the fly (w locie), 905
On2, 543
On2Movie, 543
ONA, 544
onboard (na płycie), 497
on-demand printing (drukowanie na żądanie), 181
one-click buying (zakupy za jednym kliknięciem), 982
one-off (jednorazowo), 340
ones density (gęstość jedynek), 254
one-way hash function (jednokierunkowa funkcja skrótu), 339

on-hook (na widełkach), 497
onion diagram (diagram cebulowy), 134
online, 544
online advertising (reklama online), 682
online auction (aukcja internetowa), 43
online complex processing (złożone przetwarzanie online), 1000
online coupons (kupony internetowe), 407
online help (pomoc elektroniczna), 617
online industry (przemysł online), 658
online marketplace (giełda internetowa), 254
online postage (internetowe znaczki pocztowe), 313
online services (usługi online), 885
online stalker (internetowy natręt), 313
online stamps („znaczki pocztowe" online), 1001
online storefront (sklep online), 737
online transaction processing (przetwarzanie transakcji online), 663
OnNow, 544
ontology (ontologia), 544
Onyx, 544
OO, 544
OOB bug (robak OOB), 688
OOB data (Dane OOB), 124
OOBE, 544
oobie, 544
OODB, 544
OODBMS, 544
OOO, 544
OOOS, 544
OOP, 544
OOPL, 544
OOPS, 544
OORDBMS, 544
OOSE, 544
OOT, 544
op amp (wzmacniacz operacyjny), 967
op code, 544
Opal, 544
OPC, 545
open (otworzyć), 562
open architecture (otwarta architektura), 561
Open Blueprint, 545
open computing (otwarte przetwarzanie), 562
Open Database Connectivity, 545
Open Data-link Interface, 545
Open Desktop, 545
Open eBook, 545
open file (plik otwarty), 600
Open Group, 545
OPEN LOOK, 545
Open Market, 545
Open Messaging Environment, 546
open pipe (otwarty kanał), 562
open reel (otwarta szpula), 561
Open Server, 546
open shop (ośrodek obliczeniowy otwarty), 561
Open Software Foundation, 546
open source, 546
open source UNIX (darmowy UNIX), 125
open standard (otwarty standard), 562
open storage (otwarte magazynowanie), 562
open system (system otwarty), 792
Open System Interconnection, 546
open systems (systemy otwarte), 798
Open Transport, 546
OpenAir, 546
OpenBSD, 546
OpenDoc, 546
OpenDoc parts (części OpenDoc), 120
OpenGL, 546
OpenLDI, 546
OpenMail, 546
OpenMG, 546
OpenNT, 546
OpenPIC, 546
OpenROAD, 546
OpenStep, 546
OpenType, 546
OpenView, 547
OpenVME, 547
OpenVMS, 547
Openwave, 547
Openwave Mobile Access Gateway, 547
Openwave Mobile Browser (mobilna przeglądarka Openwave), 473
Opera, 547
operand, 547
operating system (system operacyjny), 790
operation code (kod operacji), 372
operational data store (operacyjny magazyn danych), 547
operations (operacje), 547
operations manager (menedżer operacji), 454
operations research (badania nad operacjami), 47
operator, 547
operator overloading (przeciążanie operatorów), 650
operator services (usługi operatora), 885
OPI, 548
OPROM, 556
OPS, 556
optical amplifier (wzmacniacz optyczny), 968
optical bands (pasma optyczne), 577
optical character recognition (optyczne rozpoznawanie znaków), 556
optical cross-connect (zwrotnica optyczna), 1006
optical disk (płyta optyczna), 605
optical disk library (biblioteka płyt optycznych), 56
optical fiber (włókno optyczne), 951
optical isolator (izolator optyczny), 325
optical jukebox (optyczna szafa grająca), 556
optical media (nośniki optyczne), 522
optical mouse (mysz optyczna), 495
optical networking (sieci optyczne), 728
optical reader (czytnik optyczny), 121
optical recognition (cyfrowe rozpoznawanie), 113
optical resolution (rozdzielczość optyczna), 693
optical scanner (skaner optyczny), 736
optical storage (pamięć optyczna), 571
Optical Storage Technology Association, 556
optical switch (przełącznik optyczny), 655
optical wireless (optyczne sieci bezprzewodowe), 556
optical zoom (zoom optyczny), 1004
Opti-Jack, 556
optimizer (optymalizator), 556
opt-in (opcja reklamowa), 545
opt-in e-mail (opcja reklamowa e-mail), 545
option ROM, 556
optoelectronics (optoelektronika), 556
opt-out (usunięcie opcji reklamowej), 886
OQL, 556
OR, 556
Oracle, 556
Oracle Browser, 557

Oracle Data Query, 557
Oracle Documents, 557
Oracle Express Server, 557
Oracle Forms, 557
Oracle Media Server, 557
Oracle Parallel Server, 557
Oracle Rdb, 557
Oracle Reports, 557
Oracle Universal Server, 557
Oracle8, 557
Oracle8i (Oracle8i), 557
Oracle8i Appliance, 557
Oracle9i (Oracle9i), 557
Orange Book (pomarańczowa księga), 617
ORB, 557
ORB disk (dysk ORB), 195
ORB gateway (brama ORB), 65
Orbix, 557
ORDBMS, 557
order (kolejność), 377
order of magnitude (rząd wielkości), 706
ordinal number (liczba porządkowa), 417
organic chemistry (chemia organiczna), 87
organic compound (związek organiczny), 1005
organic LED (organiczny LED), 557
organic semiconductor (półprzewodnik organiczny), 627
organizer, 557
orientation (orientacja), 557
origin server (serwer pochodzenia), 723
original equipment manufacturer (producent oryginalnego sprzętu), 635
OROM, 557
orphan (sierota), 731
orthogonal (ortogonalny), 558
OS, 558
OS 10, 558
OS X, 558
OS/2, 558
OS/2 for Windows, 558
OS/2 PM, 558
OS/2 Warp, 558
OS/2 Warp Connect, 559
OS/360, 559
OS/390, 559
OS/400, 559
OS/8, 559
OS/9000, 559
OS-9, 559
Osborne I, 559
oscillate (oscylować), 560
oscillator (oscylator), 559
oscilloscope (oscyloskop), 560
OSD, 560
OSDL, 560
OSF, 560
OSF/Motif, 560
OSI, 560
OSI model (model OSI), 474
OSI stack (stos OSI), 775
OSP, 560
OSPF, 560
OSS, 560
OSTA, 560
OSU, 561
OSX, 561
OT, 561
OTDR, 561
OTG, 561
OTP, 561
OTPROM, 561
OUI, 562
out of box (rozpakowanie z oryginalnego opakowania i instalacja), 694
out of the box (prosto z pudła), 646
outboard (nie na płycie), 515
outbox (skrzynka nadawcza), 739
outdent (wycięcie), 960
outer join (złączenie zewnętrzne), 1000
outline font (czcionka krawędziowa), 118
outline processor (procesor konspektów), 632
Outlook, 562
out-of-band (poza pasmem), 625
out-of-band data (dane poza pasmem), 124
out-of-process server (serwer pozaprocesowy), 723
output (wyjście), 961
output area (obszar wyjściowy), 532
output bound (spowolnienie na wyjściu), 762
output device (urządzenie wyjściowe), 882
outside plant (instalacja zewnętrzna), 301
outside the box (myśleć inaczej), 495
outsourcing, 562
overclock (podkręcanie), 610
OverDrive CPU (Procesor OverDrive), 632
overflow error (błąd przepełnienia), 62
overflow server (serwer przepełnieniowy), 723
overhead (nadmiarowy ruch), 497
overlay (nakładka), 499
overlay card (karta nakładkowa), 356
overload server (serwer pomocniczy), 723
overloading (przeciążanie), 650
oversampling (nadpróbkowanie), 497
overscan (skanowanie nadmiarowe), 736
overstrike (przekreślenie), 653
oversubscribed (przeciążenie), 651
overwrite (zastępować), 989
OWL, 562
ownership tag (znak własności), 1003
P Series (Seria P), 719
P&D, 565
P1394, 565
P2, 565
P24T, 565
P2P, 565
P3, 565
P3P, 565
P4, 565
P5, 565
P55C, 565
P6, 565
P6 class (klasa P6), 362
P7, 565
P75, P90, P100, itd., 565
PABX, 565
PAC, 565
PACBASE, 565
pack, 565
pack (pakowanie), 567
packaged software (oprogramowanie pudełkowe), 553
Packard Bell NEC, 565
packed decimal (spakowany format dziesiętny), 759
packet (pakiet), 566
packet cellular (pakietowa transmisja komórkowa), 567
packet classification (klasyfikacja pakietów), 364
Packet Exchange Protocol (protokół wymiany pakietów), 649
packet filtering (filtrowanie pakietów), 236

packet loss (strata pakietu), 776
packet over SONET, 565
packet overhead (nadmiar pakietowy), 497
packet radio (radio pakietowe), 675
packet switching (przełączanie pakietów), 653
packet telephony (telefonia pakietowa), 832
packetized voice (pakietowy głos), 567
packing density (gęstość upakowania), 254
pad, 566
padding (znaki wypełnienia), 1004
paddle (manipulator), 442
page (strona), 777
page break (znak podziału strony), 1003
page description language (język opisu strony), 343
page fault (błąd strony), 63
page frame (ramka strony), 678
page header (nagłówek strony), 498
page hijacking (kradzież stron), 403
page layout program (program do składu), 637
page makeup (formatowanie strony), 240
page mode memory (pamięć stronicowa), 572
page on demand (strona na żądanie), 777
page printer (drukarka stronicowa), 179
page recognition (rozpoznawanie stron), 694
page source (źródło strony), 1007
page view (obejrzenie strony), 529
PageMill, 566
pagination (paginacja), 566
paging (stronicowanie), 777
paint program (program do malowania), 637
Painter, 566
pair gain (przewody z odzysku), 664
PAL, 567
palette (paleta), 567
Palm, 568
PalmPilot, 568
palmtop, 568
PAM, 568
PAN, 573
panacea (panaceum), 573
Panda Project (Projekt Panda), 645
Panduit, 573
Pantone Matching System (Pantone), 574
Panvalet, 574
PAP, 574
paper tape (taśma papierowa), 821
paper tape (taśma perforowana), 821
paperless office (biuro bez papieru), 59
paradigm (paradygmat), 574
Paradise, 574
Paradox, 574
paragraph (paragraf), 575
paragraph tag (znacznik akapitu), 1001
parallel channel (kanał równoległy), 352
parallel computer (komputer równoległy), 389
parallel data query (zapytanie równoległe), 984
Parallel Enterprise Server, 575
parallel interface (interfejs równoległy), 306
parallel port (port równoległy), 619
parallel processing (przetwarzanie równoległe), 662
Parallel Query Server, 575
parallel server (serwer równoległy), 723
Parallel Sysplex, 575
Parallel Transaction Server, 575
parallel transmission (transmisja równoległa), 848
parallelism (równoległość), 701
parallelizing (zrównoleglenie), 1004
parameter (parametr), 575
parameter RAM (parametryczny RAM), 575
parameter-driven (oprogramowanie parametryzowane), 553
parametric modeling (modelowanie parametryczne), 476
PARC, 575
parcel maps, 576
parent directory (katalog nadrzędny), 360
parent program (program nadrzędny), 639
parental control software (oprogramowanie do kontroli rodzicielskiej), 551
parent-child (rodzic-dziecko), 689
parentheses (nawiasy klamrowe), 505
parenthesis (nawias okrągły), 505
PA-RISC, 576
parity (parzystość), 576
parity bit (bit parzystości), 59
parity drive (napęd parzystości), 501
parity error (błąd parzystości), 62
parity memory (pamięć z kontrolą parzystości), 573
parity RAM (RAM z kontrolą parzystości), 677
park (zaparkować), 982
PARM, 576
parse (rozbiór gramatyczny (składniowy), 692
parser, 576
parsing, 576
partial CAV (częściowy CAV), 120
partition (partycja), 576
partition table (tablica partycji), 816
partitioning (partycjonowanie), 576
PartitionMagic, 576
Pascal, 576
Pascaline, 577
passive backplane (płyta montażowa), 605
passive component (element pasywny), 215
passive hub (koncentrator pasywny), 394
passive matrix (pasywna matryca), 578
passive star (pasywna gwiazda), 578
Passport, 578
Passport IntRprise, 578
passthrough SQL, 578
password (hasło), 272
password hint (podpowiedź do hasła), 611
paste (wklej), 951
paste bomb (bomba śmieciowa), 63
patch (łata), 431
patch cord (paczkord), 566
patch panel (panel krosujący), 573
path (ścieżka), 807
path determination (ustalanie ścieżki), 886
Path not found, 579
path vector protocol (protokół wektora ścieżki), 649
PATHWORKS, 579
PATROL, 579
PAX, 579
payload (ładunek), 431
payment service (usługa płatności), 884
payware, 579
PB, 579
PBX, 579
PC, 579
PC 95, 580
PC 97, 580
PC 98, 580
PC 99, 580

PC 9x, 580
PC bus (magistrala PC), 438
PC Card (karta PC), 356
PC Card adapter (adapter PCMCIA), 21
PC chipset (chipset PC), 88
PC clone (klon PC), 369
PC color codes (kody kolorów PC), 374
PC compatible (zgodny z PC), 995
PC configuration (konfiguracja „peceta”), 396
PC conflicts (konflikty sprzętowe), 397
PC CPU models (rodziny procesorów PC), 689
PC data buses (magistrale danych PC), 439
PC display modes (tryby graficzne PC), 858
PC display modes (details) (tryby graficzne PC (szczegóły), 857
PC EXPO, 580
PC floppy disks (dyskietki PC), 198
PC hard disks (dyski twarde PC), 197
PC I/O addressing (adresowanie we-wy), 23
PC input/output (wejście-wyjście PC), 913
PC keyboard (klawiatura PC), 366
PC keyboards (klawiatury PC), 366
PC LAN, 580
PC memory (pamięć PC), 571
PC memory map (mapa pamięci komputera PC), 443
PC network (sieć PC), 730
PC operating environments (systemy operacyjne komputerów PC), 797
PC Paintbrush, 580
PC Postage, 580
PC printers (drukarki PC), 181
PC screen resolutions (rozdzielczości ekranowe pecetów), 692
PC server (serwer PC), 723
PC software specialist (specjalista ds. oprogramowania), 760
PC subscription service (wypożyczanie pecetów), 963
PC technician (technik komputerowy), 827
PC Tools, 580
PC troubleshooting (rozwiązywanie problemów z komputerami PC), 701
PC*MIP, 581
PC/104, 580
PC/104+, 581
PC/TV, 582
PC100, 580
PC104, 580
PC133, 581
PC66, 581
PC-8, 581
pcANYWHERE, 581
Pcard, 581
PCAV, 581
P-CAV, 581
PCB, 581
PCD file (plik PCD), 600
PC-DOS, 581
PCI, 581
PCI steering (sterowanie PCI), 773
PCI-ISA Passive Backplane (pasywna płyta PCI-ISA), 579
PCIset, 581
PCIx, 581
PCI-X, 581
PCjr, 581
PCL, 582
PCM, 582
PCM modem (modem PCM), 478
PCMCIA, 582
PC-MOS/386, 582
p-code (kod-p), 374
Pcradio, 582
PCS, 582
PCT, 582
PCTE, 582
PC-to-host, 582
PCTV, 582
PCX, 582
PD disk (płyta PD), 606
PD software (oprogramowanie PD), 553
PDA, 582
PDC, 582
PDES, 583
PDF, 583
PDF417, 583
PDIAL, 583
PDIP, 583
PDL, 583
PDM, 583
PDMS, 583
PDN, 583
PDP, 583
PDQ, 583
PDS, 583
PDU, 584
PE, 584
PE format (format PE), 240
PEBCAK (PIMKAK), 593
pedestrian speed (szybkość pieszego), 804
peek-poke, 584
peer, 584
peer protocol (protokół równorzędny), 648
peer review (wspólna analiza kodu), 957
peering, 584
peer-to-peer, 584
peer-to-peer communications (komunikacja peer-to-peer), 392
peer-to-peer computing (przetwarzanie peer-to-peer), 662
peer-to-peer network (sieć peer-to-peer), 730
Pegasus, 584
pel, 584
PEM, 584
pen computing (przetwarzanie ruchu pisaka), 663
pen plotter (ploter pisakowy), 603
pen tablet (tablet pisakowy), 814
Pen Windows, 584
pen-based computing (komputery pisakowe), 392
penetration test (test penetracji), 839
Penguinhead (pingwinogłowy), 593
PenPoint, 584
Pentium, 584
Pentium 4, 585
Pentium class (klasy Pentium), 363
Pentium clone (klon Pentium), 369
Pentium II, 585
Pentium II class (klasy Pentium II), 363
Pentium III, 586
Pentium III class (klasy Pentium III), 363
Pentium IV, 586
Pentium MMX, 586
Pentium Pro, 586
Pentium Pro class (klasy Pentium Pro), 363
Pentium upgradable (Z), 979
pentode (pentoda), 586
PeopleSoft, 586
PEP, 586
PEPPER board (płyta PEPPER), 606
per clock (w cyklu), 905
per seat (na stanowisko), 497

per seat licensing (licencja stanowiskowa), 417
percent sign (znak procentu), 1003
perceptual audio coding (percepcyjne kodowanie audio), 586
percussive maintenance (terapia wstrząsowa), 834
Pereos, 586
PerfectOffice, 586
performance ratings (wskaźniki wydajności), 957
peripheral (urządzenie peryferyjne), 881
peripheral bus (magistrala peryferyjna), 438
Peripheral Component Interconnect, 586
peripheral controller (kontroler urządzeń peryferyjnych), 399
peripheral device (urządzenie peryferyjne (zewnętrzne), 881
Perl, 586
permanent font (czcionka stała), 119
permanent memory (pamięć stała), 572
permanent virtual circuit (stały obwód wirtualny), 768
permutation (permutacja), 586
perpendicular recording (zapis prostopadły), 983
persistence (poświata, trwałość), 622
persistent data (trwałe dane), 855
persistent object (obiekt stały), 530
personal area network, 586
personal communications services, 586
personal communicator (osobisty komunikator), 560
personal computer (komputer osobisty), 386
personal digital assistant (cyfrowy asystent), 114
personal information manager (menedżer informacji osobistych), 454
Personal Intelligent Communicator, 586
Personal NetWare, 586
personal workstation (osobista stacja robocza), 560
PersonaLink, 587
PersonalJava, 587
pervasive computing (wszechobecna komputeryzacja), 959
pervasive workplace (wszechobecne biuro), 959
PET computer (komputer PET), 388
peta, 587
petabyte (petabajt), 587
PEX, 587
PFA file (plik PFA), 600
PFB file (plik PFB), 600
PFM file (plik PFM), 600
PFQ, 588
PFS:First Choice, 588
PFS:Write, 588
PGA, 588
PGP, 588
PgUp/PgDn keys (klawisze PgUp/PgDn), 367
phantom call (pozorne połączenie telefoniczne), 626
phantom lines (linie przerywane), 419
phase change (zmiana fazy), 1000
phase change disk (płyta wykorzystująca zmianę fazy), 607
phase change printer (drukarka wykorzystująca zmianę fazy), 181
phase encoding (kodowanie fazy), 374
phase locked (blokada fazy), 61
phase modulation (modulacja fazy), 479
phase-shift keying (kluczowanie z przesunięciem fazy), 370
PHIGS, 588
Phoenix BIOS, 588
phone connector (duży jack), 188
phone hawk (telefoniczny łupieżca), 832
phone-home (telefon do domu), 830
phoneme (fonem), 239
PhoneNET, 588
Phong shading (cieniowanie Phonga), 89
phono connector (złącze chinch), 997
phosphor (fosfor), 243
Photo CD, 588
photo editing (edycja fotografii), 205
photo illustration program (program fotoilustracyjny), 638
photo printer (drukarka fotograficzna), 176
photo scanner (skaner fotograficzny), 735
photocomposition (fotokompozycja), 243
photoconductor (fotoprzewodnik), 243
PhotoDeluxe, 588
photodetector (fotodetektor), 243
PhotoDraw, 588
photoelectric (fotoelektryczny), 243
photolithography (fotolitografia), 243
photomask (maska fotograficzna), 445
photomicrography (mikrofotografia), 466
photomultiplier tube (tuba fotowzmacniająca), 859
photon (foton), 243
photonic (fotonowy), 243
photonic sensor (czujnik fotonowy), 121
photonic switch (przełącznik fotonowy), 654
photonics (systemy fotonowe), 797
photooptic memory (pamięć fotooptyczna), 571
photorealistic (fotorealistyczny), 243
photorealistic image synthesis (fotorealistyczna synteza obrazów), 243
photoresist (klisza fotoutrwaldzalna), 369
photosensitive (fotoczuły), 243
photosensor (fotosensor), 243
Photoshop, 588
Photoshop plug-in (wtyczka do Photoshopa), 959
phototypesetter (fotoskładarka), 243
PHP, 589
phreaker, 589
PHS, 589
PHS-WLL, 589
physical (fizyczny), 237
physical address (adres fizyczny), 23
physical drive (napęd fizyczny), 500
physical format (fizyczny format), 237
physical link (fizyczne łącze), 237
physical lock (blokada fizyczna), 61
Physical Unit (jednostka fizyczna), 340
pi, 589
PIC, 590
pica, 590
pICAsso, 590
Pick System, 590
PICMG, 590
pico, 590
picoJava, 590
picometer (pikometr), 592
picosecond (pikosekunda), 592
PICS, 590
PICT, 590
picture (wzorzec), 968
Picture CD, 590
picture element (element obrazu), 215
Picture Level Benchmark, 590
Picture Publisher, 590
Picturephone, 590
pictures (obrazki), 532
PID, 590

pie chart (wykres kołowy), 961
piezoelectric (piezoelektryczny), 592
PIF, 592
piggyback board (karta pomocnicza), 356
pigtail (elastyczny przewód wielożyłowy), 212
PII, 592
PIL, 592
PILOT, 592
PIM, 592
pin, 593
pin compatible (zgodny na poziomie pinów), 994
pin grid array, 593
pinch roller (wałek dociskający), 906
pincushioning (zniekształcenia poduszkowe), 1004
ping, 593
Ping of Death (ping śmierci), 593
ping pong, 593
ping-pong buffer (bufor ping-pong), 68
Pink Elephant, 593
pink noise (szum różowy), 804
pinouts (schemat połączeń), 711
PIO mode (tryb PIO), 856
PIP, 594
pipe (potok), 622
pipeline burst cache (potokowa pamięć podręczna), 622
pipeline processing (przetwarzanie potokowe), 662
Pippin, 594
piracy (piractwo), 594
piracy investigator (kontroler oprogramowania), 399
pit, 594
pitch (przyrost, położenie), 665
pitch-yaw-roll, 595
pivot table (tabela przestawna), 812
PIX firewall (firewalle PIX), 236
pixel (piksel), 592
pixel depth (głębia pikseli), 257
pixelated (pikselizacja), 592
PixelPaint, 595
Pixie, 595
Pixy, 595
pJava, 595
PJL, 595
PK software, 595
PKI (IKP), 295
PKUNZIP, 595
PKZIP, 595
PKZIP cross platform (PKZIP na różnych platformach), 595
PL/I, 596
PL/M, 602
PL/SQL, 603
PL1, 595
PLA, 595
plain vanilla (podstawowe funkcje), 612
plaintext (czysty tekst), 121
plaintext (tekst jawny), 828
planar, 595
planning system (system planowania), 792
plasma display (wyświetlacz plazmowy), 966
plastic LCC (plastykowy obudowa LCC), 595
plastic quad flat package (plastykowa obudowa QFP), 595
platen (wałek), 906
platform (platforma), 595
platform dependent (zależny od platformy), 982
Platinum, 596
PLATO, 596
platter (talerz), 817
PLB, 596
PLBmark, 596
PLBsurf93, 596
PLBwire93, 596
PLC, 596
PLCC, 596
PLD, 596
plenum (przestrzeń wentylacyjna), 660
plenum cable (okablowanie ścienne), 540
plesiochronous (quasi-synchroniczny), 672
plot (plotować), 603
plotter (ploter), 602
Plotter in a Cartridge (ploter w kartridżu), 603
PLP, 603
plug and hope (podłącz i licz na to, że zadziała), 610
plug and play, 603
Plug and Play BIOS (BIOS Plug and Play), 58
plug and pray (podłącz i módl się), 610
plug and tell (podłącz i wykryj), 610
plug compatible (w pełni zgodny), 905
plugboard (płyta rozdzielcza), 606
plugfest (test na żywym organizmie), 839
plug-in (wtyczka), 959
plug-inless (nie wymagający wtyczki), 515
plugs & sockets (wtyczki i gniazda), 960
plus sign (znak plus), 1003
PM, 607
PMC, 607
PMD, 607
PMJI, 607
PMMU, 607
PMOS, 607
PMPO, 607
PMS, 607
PMT, 607
PN sequence (sekwencja PN), 718
PNG, 607
PNNI, 607
PnP, 607
pocket computer (komputer kieszonkowy), 385
Pocket Excel, 608
Pocket Internet Explorer, 608
Pocket PC, 608
Pocket Word, 608
PocketZip disk (dysk PocketZip), 195
POD, 609
point and shoot (wskaż i kliknij), 957
point code (kod punktu), 372
point of presence (punkt świadczenia usług), 667
point of sale (punkt sprzedaży), 667
point product (rozwiązanie punktowe), 701
point sampling (próbkowanie punktowe), 649
point solution (doraźne rozwiązanie), 145
PointCast, 613
pointer (wskaźnik), 956
pointing device (urządzenie wskazujące), 882
pointing stick (manetka sterująca), 442
point-to-multipoint (punkt-wielopunkt), 667
point-to-point (dwupunktowy), 190
Point-to-Point Protocol (protokół dwupunktowy), 647
Poisson distribution (rozkład Poissona), 693
poke, 613
polarity (polaryzacja), 614
polarized (spolaryzowany), 762
policy (strategia), 776

policy based (zgodna z polityką firmy), 994
policy management (zarządzanie polityką firmy), 987
policy routing protocol (protokół polityki routingu), 648
Polish notation (notacja polska), 523
polling (odpytywanie), 537
polling cycle (cykl odpytywania), 116
polycarbonate (poliwęglan), 617
polygon (wielokąt), 919
polyhedron (wielościan), 920
polyimide (poliamid), 616
polyline (polilinia), 617
polymer (polimer), 617
polymer diode (dioda polimerowa), 137
polymer LED (LEDa polimerowa), 416
polymorphic tweening (przejścia polimorficzne), 652
polymorphic virus (wirus polimorficzny), 948
polymorphism (polimorfizm), 617
polyphonic (polifoniczny), 617
poly-si (poli-si), 617
polysilicon (krzem polikrystaliczny), 406
polysilicon LCD (polikrystaliczny LCD), 617
PON, 618
POP, 618
POP server (serwer POP), 723
POP-1, 618
POP3, 618
Popper, 618
populate (zapełniać), 983
popup (menu podręczne), 455
port, 618
port (przenosić program), 658
port 80, 618
port address (adres portu), 23
port aggregation (agregacja portów), 25
port configuration hub (koncentrator konfigurujący porty), 394
port density (gęstość portów), 254
port expander (rozszerzacz portów), 696
port multiplier (rozgałęźnik portów), 693
port number (numer portu), 526
port replicator (replikator portów), 684
port scanning (skanowanie portów), 736
port speed (szybkość portu), 804
port switching hub (koncentrator przełączający porty), 394
portability (przenośność), 658
portable (przenośny), 658
portable computer (komputer przenośny), 389
Portable NetWare, 620
portal, 620
porting (przenoszenie), 658
portrait (portret), 621
POS, 621
POS keyboard (klawiatura POS), 366
POSIT, 621
positional lighting (oświetlenie punktowe), 561
positional sound (dźwięk przestrzenny), 200
positive logic (logika dodatnia), 424
POSIX, 621
POSSI, 621
POST, 621
POST card (karta POST), 357
POST code (kod POST), 372
post dial delay (opóźnienie po wybraniu numeru), 550
Post Office Protocol, 621
postage sites (strony ze znaczkami), 778
Postalsoft, 621
posterization (posteryzacja), 621
postfix notation (notacja przyrostowa), 523
post-PC era (era post-PC), 221
postprocessor (postprocesor), 621
PostScript, 621
PostScript emulation (emulacja PostScriptu), 218
pot, 622
potentiometer (potencjometr), 622
POTS splitter (rozdzielacz POTS), 692
POV-Ray, 623
POWER, 623
power (moc), 473
power adapter (wtyczka transformatorowa), 960
power down (wyłączenie, brak zasilania, stan obniżonego poboru mocy), 962
power good, 623
power management (zarządzanie energią), 985
power margin (margines mocy), 444
power platform (wydajna platforma), 960
power supply (zasilacz), 988
power supply glossary (zasilacze — słowniczek pojęć), 988
power surge (skok napięcia), 737
power up (włączyć zasilanie), 951
power user (zaawansowany użytkownik), 979
PowerBook, 623
PowerBuilder, 623
PowerCD, 623
PowerChip, 623
PowerHouse, 623
PowerMac, 623
PowerOpen, 623
PowerPC, 623
PowerPC Platform (platforma PowerPC), 596
PowerPlay, 624
PowerPoint, 624
PowerSCSI, 624
PowerShare, 624
Powersoft, 624
PowerTalk, 624
PowerToys, 624
poziomo, 626
PPC, 627
PPCP, 627
PPD file (plik PPD), 600
PPGA, 627
pph (sng), 755
ppi, 627
ppm (snm), 755
PPP, 627
PPPoE, 628
pps (pns), 607
PPTP, 628
PQFP, 628
PR/SM, 650
pragma, 628
prairie dogging (efekt pieska preriowego), 208
PRAM, 628
precedence (pierwszeństwo operatorów), 591
precision (precyzja), 629
precomp (prekompensacja), 629
precompile (prekompilować), 629
preconfigured (prekonfigurowany), 629
predicate (predykat), 629
predication (predykcja), 629
predictive branching (przewidywanie rozgałęzień kodu), 664

preemptive multitasking (wielozadaniowość z wywłaszczaniem), 920
preferences (preferencje), 629
prefetch (pobieranie z wyprzedzeniem), 608
prefix notation (notacja prefiksowa), 523
premises distribution system (system okablowania budynku), 790
premium content (płatne treści), 604
premium digital content (płatne treści cyfrowe), 604
PReP, 629
pre-packaged software (przygotowany pakiet oprogramowania), 665
prepress, 629
preprocessor (preprocesor), 629
presence (obecność), 529
presentation graphics (grafika prezentacyjna), 265
presentation layer (warstwa prezentacji), 908
Presentation Level Protocol (protokół warstwy prezentacji), 649
presentation logic (logika prezentacyjna), 424
Presentation Manager, 629
presentation services protocol (protokół warstwy prezentacyjnej), 649
press proof (próbka drukarska), 649
Prestel, 629
Pretty Good Privacy, 629
PrettyPark, 629
preventive maintenance (konserwacja prewencyjna), 397
PRI, 630
PRI/T1, 630
Primary Domain Controller (Podstawowy Kontroler Domeny), 612
primary index (indeks podstawowy), 298
primary key (klucz podstawowy), 370
primary partition (partycja podstawowa), 576
Primary Rate (prędkość podstawowa), 630
primary storage (pamięć podstawowa), 572
primitive (podstawowy element), 612
PRINCE 2, 630
print buffer (bufor wydruku), 68
print column (kolumna wydruku), 378
print engine (silnik drukujący), 732
print head (głowica drukująca), 258
print image (obraz wydruku), 532
print image format (format obrazu wydruku), 240
Print Manager (Menedżer wydruku), 455
print screen (wydruk ekranu), 961
print server (serwer druku), 722
print spooler (kolejka wydruku), 377
print to disk (drukowanie do pliku), 181
printed circuit board (płytka drukowana), 607
printer (drukarka), 174
printer buffer (bufor drukarki), 68
printer cable (kabel do drukarki), 349
Printer Control Language (Język Kontroli Drukarki), 342
printer description file (plik opisu drukarki), 600
printer driver (sterownik drukarki), 774
printer engine (silnik drukarki), 732
printer file (plik drukarki), 598
printer font (czcionka drukarkowa), 118
printing protocol (protokół drukowania), 647
PRISM, 630
privacy (poufność), 622
Privacy Enhanced Mail (poczta o zwiekszonym poziomie bezpieczeństwa), 608
privacy policy (polityka poufności danych), 617
private branch exchange (centralka telefoniczna), 85
private carrier (prywatny operator telekomunikacyjny), 650
private data network (prywatna sieć wymiany danych), 650
Private Eye, 630
private file (plik prywatny), 600
private key (klucz prywatny), 370
private line (linia prywatna), 419
private Web site (prywatna strona WWW), 650
privileged mode (tryb uprzywilejowany), 856
PRMD, 630
PRML, 630
PRMS, 630
PRN, 630
Pro*COBOL, 649
problem-oriented language (język zorientowany problemowo), 345
procedural language (język proceduralny), 344
procedural rendering (rendering proceduralny), 684
procedural texture (tekstura proceduralna), 829
procedure oriented (proceduralny), 631
process (przetwarzać), 661
process bound (obciążenie przetwarzaniem), 529
process color (kolor procesowy), 378
process control (kontrola procesów), 398
process identifier (identyfikator procesu), 292
process management (zarządzanie procesami), 987
process manufacturing (produkcja przetwórcza), 635
process printing (druk procesowy), 174
process technology (technologia procesowa), 827
processing (przetwarzanie), 661
processor (procesor), 631
processor complex (kompleks procesorów), 380
processor core (rdzeń procesora), 680
Processor Direct Slot, 633
Processor Independent NetWare, 633
processor unit (jednostka procesorowa), 340
Procomm Plus, 633
Prodigy, 633
ProDOS, 633
product data management (zarządzanie danymi o produkcie), 985
production database (produkcyjna baza danych), 635
production printer (drukarka produkcyjna), 178
production system (system produkcyjny), 792
productivity (produktywność), 635
productivity software (oprogramowanie zwiększające produktywność), 555
productivity suite (wydajny zestaw aplikacji), 960
Professional Write, 635
Professional YAM, 635
proficiency tests (testy biegłości), 840
PROFS, 636
Profusion chipset (chipset Profusion), 88
ProgMan, 636
PROGMAN.INI, 636
program, 636
program counter (licznik programu), 418

program development (tworzenie programu), 860
Program Files (Windows — folder Program Files), 926
program generator (generator programów), 253
Program Information File, 638
program logic (logika programu), 424
program maintenance (utrzymywanie programów), 887
Program Manager (menedżer programów), 454
Program Neighborhood (otoczenie programowe), 561
program state (tryb programu), 856
program statement (instrukcja programu), 302
program status word (słowo stanu programu), 751
program step (krok programu), 404
programmability (programowalność), 641
programmable (programowalny), 641
programmable calculator (kalkulator programowalny), 350
programmable IC (programowalny IC), 641
Programmable Interrupt Controller (programowalny kontroler przerwań), 641
programmable logic array (programowalna matryca logiczna), 641
programmable logic controller (programowalny kontroler logiczny), 641
programmable logic device (programowalne urządzenie logiczne), 641
programmable read only memory (programowalna pamięć tylko do odczytu), 641
programmable shading (programowalne cieniowanie), 641
programmatically (programistycznie), 641
programmer (programista), 640
programmer analyst (analityk-programista), 31
Programmer's Switch (przełączniki programisty), 658
programming (programowanie), 641
programming tests (testy z programowania), 841
Programs menu (Windows — menu Programy), 928
program-to-program communications (komunikaty międzyprogramowe), 392
Progress, 645
progressive GIF (progresywny GIF), 645
progressive JPEG (progresywny JPEG), 645
progressive scan (progresywny), 645
project leader (kierownik projektu), 361
project life cycle (cykl życia produktu), 116
project manager (menedżer projektu), 455
Project StoreX (Projekt StoreX), 645
projection panel (panel projekcyjny), 574
PROLOG, 646
PROM, 646
PROM blower (programator PROM), 640
PROM programmer (programator pamięci PROM), 640
promiscuous mode (tryb mieszany), 856
prompt (znak zachęty), 1003
propagation (propagacja), 646
propagation delay (opóźnienie propagacji), 550
property list (lista właściwości), 421
Property Sheet (Właściwości), 951
proportional font (czcionka proporcjonalna), 119
proportional spacing (proporcjonalne odstępy), 646
proprietary protocol (protokół zastrzeżony prawnie), 649
proprietary software (prawnie chronione oprogramowanie), 628
protection (zabezpieczenie), 980
protection error (błąd ochrony), 62
protocol (protokół), 646
protocol port (port protokołu), 619
protocol stack (stos protokołów), 775
protocol-based DRAM (protokołowa pamięć DRAM), 646
protocol-based RAM (protokołowa pamięć RAM), 646
provisioning (świadczenie usług lub obsługi), 809
proxy, 649
proxy cache (bufor proxy), 68
proxy server (serwer proxy), 723
Prt Sc, 650
ps, 665
PS/1, 665
PS/2 bus (magistrala PS/2), 438
PS/2 connector (złącze PS/2), 998
PS/2 keyboard (klawiatura PS/2), 366
PS/2 mouse (mysz PS/2), 495
PS/2 port (port PS/2), 619
PS2, 666
PSCRIPT.DRV, 666
pSeries, 666
pseudo code (pseudokod), 666
pseudo compiler (pseudokompilator), 666
pseudo language (pseudojęzyk), 666
pseudo-duplexing (pseudodupleksowanie), 666
pseudo-random (pseudolosowe), 666
PSF, 666
PSN, 666
PSS, 666
PSW, 666
psycho-acoustic model (model psychoakustyczny), 475
p-System, 666
PTG&LI, 666
p-to-p, 666
PTT, 666
PU, 666
PU 2.1, 666
public data network (publiczna sieć danych), 666
public domain software (oprogramowanie public domain), 553
public file (plik publiczny), 600
public key (klucz publiczny), 370
public key cryptography (kryptografia z wykorzystaniem klucza publicznego), 406
public key infrastructure (infrastruktura klucza publicznego), 300
public Web site (publiczna strona WWW), 666
public/private key cryptography (kryptografia z wykorzystaniem klucza publicznego i prywatnego), 406
publish and subscribe messaging (system obsługi subskrypcji), 790
publish-subscribe (publikacja-subskrypcja), 666
puck (punktor), 667
pull model (model pull), 475
pull technology (technologia pull), 828
pull-down menu (menu rozwijane), 455
pulling glass (ciągnięcie szkła), 88
pulse code modulation (modulacja impulsowo-kodowa), 479
pulse dispersion (dyspersja impulsu), 199
pulse level device (urządzenie impulsowe), 881
PUMA, 667

pump laser (laser pompujący, „pompa laserowa”), 412
punch block (łącznik zaciskowy), 432
punch in (wprowadzać, wklepywać), 956
pundit (mędrzec), 458
Pure Java, 667
pure play (stawiać na), 773
PURL, 667
push client (klient technologii push), 368
push model (model push), 475
push technology (technologia push), 828
push/pull tractor (traktor ciągnąco-pchający), 847
push-pop, 668
pushware, 668
put, 668
PVC, 668
PVCS, 668
PVGA, 668
PVM, 668
PVN, 668
PVR („magnetowid cyfrowy”), 440
PWB, 668
Px64, 668
PXE, 668
PXP, 668
Pyramid, 668
Python, 668
Q switch, 669
Q&A, 669
QA, 669
QA analyst (analityk QA), 30
QAM, 669
QBasic, 669
QBE, 669
Q-bus, 669
QCIF, 669
QDOS, 669
QEMM, 669
QFE, 669
QFP, 669
QIC, 670
QIC-157, 670
QIC-EX, 670
QIC-Wide, 670
QMF, 670
Qmodem Pro, 671
QMS, 671
QNX, 671
QoS, 671
Qpass, 671
QppD, 671
QPS, 671
Q-server, 671
Qt, 671
QTAM, 671
QthD, 671
quad tree (drzewo czwórkowe), 182
quadbit, 671
Quadra, 671
quadrature amplitude modulation (kwadraturowa modulacja amplitudy), 408
quadrillion (biliard), 56
QUALCOMM, 672
quality of service (jakość usługi), 336
QUAM, 672
quantization (kwantyzacja), 408
quantization error (błąd kwantyzacji), 62
quantization noise (szum kwantyzacji), 804
quantize (kwantyzować), 408
quants (ilościowiec), 296
quantum computing (kwantowa technika obliczeniowa), 408
quantum cryptography (kryptografia kwantowa), 405
quantum mechanics (mechanika kwantowa), 452
quarantine (kwarantanna), 408
QuarkImmedia, 672
QuarkXPress, 672
QuarkXTension, 672
Quarterdeck, 672
quartz crystal (kwarc), 408
Quattro Pro, 672
qubit, 672
query (zapytanie), 984
query by example (zapytanie przez przykład), 984
query decomposition (dekompozycja zapytania), 132
query language (język zapytań), 344
query program (generator zapytań), 253
Quest, 672
Quest disk, 672
question mark (znak zapytania), 1003
queue (kolejka), 377
Quick B, 672
quick tape („szybka taśma”), 804
QuickApp, 672
QuickBASIC, 672
QuickBooks, 672
QuickC, 672
quick-connect block (łączówka szczelinowa), 432
QuickDB, 672
QuickDraw, 672
Quicken, 672
QuickPascal, 672
QuickPeer, 672
QuickSilver, 673
QuickTime, 673
QuickTime VR, 673
QuickWin, 673
Quinta, 673
quoted printable encoding (kodowanie drukowalne), 374
quotes (cytaty), 117
qwerty keyboard (klawiatura QWERTY), 366
Qwest, 673
R/3, 675
R10000, 675
R3000, 675
R4000, 675
R5000, 675
R8000, 675
RAB, 675
RACE, 675
RACE encoding (kodowanie RACE), 374
RACF, 675
rack (panel, stojak), 574
rack mounted (panelowy, montowany w stojaku), 574
rack unit (jednostka panelowa), 340
RAD, 675
RAD tool (narzędzie RAD), 503
radar, 675
radio, 675
radio buttons (pola opcji), 614
radio frequency (częstotliwość radiowa), 120
radio frequency interference (interferencja częstotliwości radiowych), 308
Radio Shack, 676
radio signal (sygnał radiowy), 785
radio spectrum (widmo radiowe), 918
radiolocation (radiolokacja), 676
radiosity (metoda bilansu energetycznego), 457
RADIUS, 676

radix (podstawa systemu liczenia), 612
radix point (kropka pozycyjna), 404
RADSL, 676
R-ADSL, 676
ragged right (chorągiewka), 88
RAID, 676
RAID Advisory Board (rada doradcza RAID), 675
Rail, 677
Rainbow, 677
RAM, 677
RAM cache (bufor RAM), 68
RAM card (karta pamięci RAM), 356
RAM chip (układ RAM), 866
RAM cram (przepełnienie pamięci), 658
RAM disk (RAM-dysk), 678
RAM doubler (kompresja pamięci RAM), 381
RAM latency (opóźnienie pamięci RAM), 550
RAM Mobile, 677
RAM network, 677
RAM refresh (odświeżanie pamięci RAM), 538
RAM resident (rezydentny), 685
RAMAC, 677
Raman amplifier (wzmacniacz Ramana), 968
Rambus DRAM, 677
RAMDAC, 677
Ramdrive, 678
RAMIS, 678
RAMP-C, 678
random access memory (pamięć o dostępie swobodnym), 571
random noise (szum losowy), 804
random number generator (generator liczb losowych), 252
RangeLAN, 678
ransom note typography („żądanie okupu”), 1009
rapid application development (szybkie tworzenie aplikacji), 804
rapid prototyping (szybkie tworzenie prototypów), 804
RapidCAD, 678
RARP, 678
RAS, 678
raster, 678
raster display (wyświetlacz rastrowy), 966
raster image processor (procesor grafiki rastrowej), 632
raster scan (odchylanie rastrowe), 535
raster scan display (monitor rastrowy), 481
rasterize (rasteryzować), 678
Rational Apex, 679
Rational Rose, 679
raw (surowy), 784
raw capacity (pojemność przed formatowaniem), 613
raw data („surowe” dane), 784
Raw Iron, 679
ray tracing (śledzenie promienia wodzącego), 808
RBHC, 679
RBL, 679
RBOC, 679
RC2, 679
RC4, 679
RC5, 679
RCA connector (RCA („cinch”) — złącze), 679
RCS, 679
Rdb, 679
RDBMS, 679
RDBMS (SZRBD), 804
RDF, 679
RDO, 679
RDP, 679
RDRAM, 679
RDS, 680
Reachout, 680
read (odczyt), 536
read channel (kanał odczytu), 352
read cycle (cykl odczytu), 116
read error (błąd odczytu), 62
read notification (potwierdzenie przeczytania), 622
read only (tylko do odczytu), 861
read only memory (pamięć tylko-do-odczytu), 573
read only rights (uprawnienie tylko-odczyt), 877
read rights (uprawnienie odczytu), 877
read the flaming manual, 680
read/write (odczyt-zapis), 536
read/write head (głowica odczytująco-zapisująca), 258
read/write memory (pamięć typu odczyt-zapis), 573
read/write rights (uprawnienie odczyt-zapis), 877
reader (czytnik), 121
readme file (plik readme), 600
readout (wskaźnik cyfrowy), 957
read-while-write (odczyt w trakcie zapisu), 536
Real Audio, 680
Real Mode (tryb rzeczywisty), 856
Real Mode driver (sterownik trybu rzeczywistego), 775
real storage (pamięć rzeczywista), 572
Real Video, 680
RealAudio, 680
Realizer, 680
RealMagic, 680
RealMedia, 680
RealPC, 680
RealPlayer, 680
realtime (czasu rzeczywistego), 118
realtime audio (przesyłanie dźwięku w czasie rzeczywistym), 661
realtime chat (rozmowa w czasie rzeczywistym), 694
realtime clock (zegar czasu rzeczywistego), 992
realtime compression (kompresja w czasie rzeczywistym), 381
realtime conferencing (połączenie konferencyjne w czasie rzeczywistym), 617
realtime credit card processing (przetwarzanie kart kredytowych w czasie rzeczywistym), 662
realtime image (grafika czasu rzeczywistego), 262
realtime information system (system informacyjny czasu rzeczywistego), 789
realtime operating system (system operacyjny czasu rzeczywistego), 792
realtime system (system czasu rzeczywistego), 788
realtime video (wideo w czasie rzeczywistym), 917
RealVideo, 680
reasonable test (test zdroworozsądkowy), 840
reboot (ponowny rozruch), 618
receiver (odbiornik), 535
recompile (rekompilować), 682
record (rekord), 682
record format (format rekordu), 240
record head (głowica rejestrująca), 258
record layout (układ rekordu), 866
record locking (blokowanie rekordów), 61
record mark (znacznik rekordu), 1002

record number (numer rekordu), 526
records management (zarządzanie aktami), 985
recovery (odzyskiwanie), 538
recruiter information (dane rekrutacyjne), 124
rectifier (prostownik), 646
recursion (rekurencja), 683
recycle bin (kosz), 403
recycling old computers (recykling starych komputerów), 680
Red Book (Czerwona Księga), 119
red green blue (czerwony-zielony-niebieski), 119
Red Hat, 680
redaction (redakcja), 680
redirection (readresowanie), 680
redirector (zwrotnica (readresator), 1006
redlining (wyróżnianie zmian), 963
redraw (przerysować), 659
redundancy (nadmiar), 497
redundancy check (kontrola nadmiarowa), 398
redundant (nadmiarowy), 497
Redwood, 680
ReelMagic, 680
reengineering (reinżynieria), 681
reentrant code (kod wielobieżny), 373
referential integrity (spójność odwołań), 762
referrer (polecający), 615
Reflection, 680
reflection mapping (mapowanie odbić), 443
reflective art (odblaskowy), 535
reflective media (materiał odblaskowy), 449
Reflective Memory, 681
reflective spot (znak końca taśmy), 1002
reflective VGA (odblaskowy ekran VGA), 535
reflow (lutowanie rozpływowe), 429
reformat (reformatowanie), 681
refraction (załamanie), 982
refractive index (współczynnik załamania), 958
refresh (odświeżanie), 538
refresh rate (częstotliwość odświeżania), 119
REGEDIT.EXE, 681
regenerator, 681
ReGIS, 681
register (rejestr), 681
register level compatibility (zgodny na poziomie rejestrów), 995
regression testing (testowanie regresyjne), 840
reinstall (przeinstalowanie), 652
reintermediation (powrót do roli pośrednika), 625
related files (pliki powiązane), 602
relational calculus (rachunek relacyjny), 675
relational database (relacyjna baza danych), 683
relational DBMS (relacyjny system SZBD), 683
relational model (model relacyjny), 475
relational operator (operator relacyjny), 548
relational query (zapytanie relacyjne), 984
relative address (adres względny), 23
relative movement (przesunięcie względne), 660
relative path (ścieżka względna), 808
relative reference (odwołanie względne), 538
relative URL (względny adres URL), 967
relative vector (wektor względny), 914
relay (przekaźnik), 653
Relay Gold, 683
release (edycja), 205
Reliable HTTP, 683
Reliant, 683
reload (ponowne ładowanie), 618
relocatable code (kod relokowalny), 372
Rem, 683
remedial maintenance (konserwacja interwencyjna), 397
remmed out („wyremować”), 963
remote access (zdalny dostęp), 991
remote access concentrator (koncentrator zdalnego dostępu), 395
remote access router (router zdalnego dostępu), 691
remote access server (serwer zdalnego dostępu), 724
Remote Access Service (usługa zdalnego dostępu), 884
remote access software (oprogramowanie zdalnego dostępu), 555
remote batch (zdalne przetwarzanie wsadowe), 991
remote boot (zdalny rozruch), 991
remote bridge (zdalny most), 991
remote call forwarding (zdalne przekazywanie wywołań), 990
remote communications (zdalna komunikacja), 990
remote console (zdalna konsola), 990
remote control software (oprogramowanie zdalnego sterowania), 555
Remote Desktop Protocol (protokół zdalnego pulpitu), 649
remote echo (zdalne echo), 990
remote emergency boot (zdalny rozruch awaryjny), 991
Remote Imaging Protocol (protokół zdalnego przetwarzania obrazów), 649
remote invocation (zdalne wywołanie), 991
remote new system startup (zdalne uruchamianie nowego systemu), 991
remote node (zdalny węzeł), 991
remote procedure call (zdalne wywoływanie procedur), 991
remote resource (zdalny zasób), 991
remote sensing (pomiary zdalne), 617
remote startup (zdalne uruchamianie), 991
remote wake-up (zdalne uaktywnianie), 991
remote-office router (router zdalny), 691
removable disk (dysk wymienny), 197
Renaissance CS, 683
rendering, 683
Renderman interface (interfejs Renderman), 306
repeater (wzmacniacz), 967
repetitive brain injury (uraz przeciążeniowy mózgu), 879
repetitive strain injury (uraz przeciążeniowy mięśni), 879
Replica, 684
replication (replikacja), 684
report (raport), 678
report file (plik raportu), 600
report format (format raportu), 240
report program generator (generator programów raportowych), 253
report writer (generator raportów), 253
repository (repozytorium), 684
reproducer (reproduktor), 684
reprographics (reprografia), 684
repurpose (przeformatowanie), 651
Requester, 684
resampling (ponowne próbkowanie), 618
ResEdit, 684

reserved word (słowo zarezerwowane), 751
reset button (reset), 684
resident module (moduł rezydentny), 480
resident program (program rezydentny), 639
resident protection (ochrona rezydentna), 534
residential gateway (brama domowa), 65
resistor (opornik), 550
resolution (rozdzielczość), 692
resolve (rozwiązywać), 701
resolver (klient usługi nazw), 368
resource (zasób), 989
resource compiler (kompilator zasobów), 380
resource discovery (rozpoznawanie zasobów), 695
resource fork (blok zasobów), 60
resource manager (menedżer zasobów), 455
resource requirements (wymagane zasoby), 962
response time (czas odpowiedzi), 118
responsibility (odpowiedzialność), 537
restart, 684
restricted function (funkcja zastrzeżona), 246
retrieve (pobrać), 608
return (powrót), 625
return key (klawisz Return), 367
reusability (wielokrotnego użycia), 920
reverse bias (polaryzacja w kierunku zaporowym), 614
reverse DNS (odwrócony system DNS), 538
reverse engineer (inżynieria odwrotna), 316
reverse link (łącze „w górę”), 432
reverse polish notation (odwrotna notacja polska), 538
reverse proxy cache (odwrotny bufor proxy), 538
reverse video (negacja obrazu), 508
rewritable (wielokrotnego zapisu), 919
REXX, 684
RF, 685
RF modulation (modulacja RF), 479
RF shielding (ekranowanie RF), 210
RF/ID, 685
RFC, 685
RFI, 685
RFID, 685
RFP, 685
RFS, 685
RFT, 685
RGB, 685
RGB color (kolor RGB), 378
RGB monitor (monitor RGB), 481
Rhapsody, 685
RHYTHM, 685
RIAA, 685
ribbon cable (kabel taśmowy), 350
rich text (tekst wzbogacony), 829
RichLink, 685
Ricochet, 686
RIFF, 686
right click (prawe kliknięcie), 628
right justify (dosunięcie do prawej), 171
rightsizing (dobieranie właściwego rozmiaru), 143
rigid disk (dysk sztywny), 195
RIMM, 686
ring (pierścień), 590
ring network (sieć pierścieniowa), 730
RIP, 686
RISC, 686
RISC System/6000, 686
riser card (nadkarta), 497
Rivest-Shamir-Adleman, 687
RJ-11, 687
RJ-21, 687
RJ-45, 687
RJ-48, 687
RJE, 687
RL, 687
RLE, 687
RLL, 687
RLL interface (interfejs RLL), 306
rlogin, 687
RMA, 687
RMI, 687
RMI over IIOP (RMI przez IIOP), 687
RMI/IIOP, 687
RMON, 687
RMON probe (sonda RMON), 757
RMS, 688
rn, 688
RNI, 688
RO, 688
RO terminal (terminal odbiorczy), 835
roaming (mobilność), 473
RoboCAD, 688
robot, 688
robotics (robotyka), 689
robust (solidny), 757
Rocket eBook, 689
rogue site (oszukańcza witryna WWW), 561
ROLAP, 689
roll in/roll out (sprowadzanie-odprowadzanie), 763
rollback (wycofanie transakcji), 960
rollover (najazd), 689
ROM, 690
ROM BIOS, 690
ROM BIOS swapping (wymiana pamięci ROM BIOS), 962
ROM card (karta pamięci ROM), 356
ROM emulator (emulator pamięci ROM), 219
ROMable (ROM-owalny), 690
roman type (antykwa), 33
root (korzeń), 402
root directory (katalog główny), 360
root domain (domena główna), 145
root mean square (średnia kwadratowa), 808
root server (serwer root), 723
ROP, 690
RosettaNet, 690
rot13, 690
rotating ad (reklama dynamiczna), 682
rotational delay (opóźnienie rotacyjne), 550
ROTFL, 690
rotoscope (rotoskopia), 690
round robin (karuzela), 358
routable protocol (protokół routowalny), 648
route dampening (tłumienie tras), 844
route miles (długość sieci), 141
route server (serwer tras), 724
router, 690
router cache (pamięć podręczna routera), 572
router cluster (klaster ruterów), 363
router droppings („zrzuty ruterów”), 1005
router protocol (protokół routerów), 648
router table (tablica routera), 816
routine (procedura), 631
routing (routing, wyznaczanie tras), 692
Routing Information Protocol (protokół informowania o trasach), 647

routing protocol (protokół routingu, protokół wyznaczania tras), 648
routing switch (przełącznik routingu), 656
routing table (tablica routingu), 816
row (wiersz), 920
RPC, 702
RPG, 702
RPGLE, 702
rpm, 702
RPN, 703
RPQ, 703
RRAS, 703
RS/6000, 703
RS-170, 703
RS232, 703
RS-232, 703
RS-422, 703
RS-423, 703
RS-449, 703
RS-485, 703
RS-530, 703
RSA, 704
RSAC, 704
RSCS, 704
RSDL, 704
rsh, 704
RSI, 704
RSTS/E, 704
RSVP, 704
RSX-11, 704
RT, 704
RT-11, 704
RTC, 704
RTC/BIOS fix, 704
RTCP, 704
RTF, 704
RTFM, 704
RTL, 705
RTOS, 705
RTP, 705
RTS, 705
RTSP, 705
RTTI, 705
RTUA, 705
rt-VBR, 705
RU, 705
rubout key (klawisz usuwania), 367
ruggedized PC (wstrząsoodporny komputer PC), 959
rule-based expert system (regułowy system ekspertowy), 681
rules (reguły), 681
rules based (regułowy), 681
Rumbaugh, 705
run (uruchomienie), 879
run around (oblewanie), 531
run length limited (ograniczona długość serii), 540
run native (uruchomienie w trybie macierzystym), 879
run on top of (wykorzystywać program), 961
run time (czas wykonania), 118
run under (pracować pod kontrolą), 628
runt („reszta”), 684
runtime (wykonawczy), 961
runtime version (wersja wykonawcza), 914
RUP, 705
RVP, 705
RWIN, 706
RX, 706
RXD, 706
S interface (S — interfejs), 707
S.M.A.R.T., 707
S/360, 707
S/370, 707
S/390, 707
S/3x, 707
S/key, 736
S/MIME, 753
S/PDIF, 760
S/PDIF port (port S/PDIF), 619
S-100 bus, 707
S3, 707
S3 chip (S3 — akcelerator), 707
SAA, 707
sabermetrician, 707
SACD, 707
SAD, 707
Safe Mode (tryb awaryjny), 855
Safe-Tcl, 707
sag (SAG, załamanie napięcia), 707
SAGE, 707
salaries (płace), 603
salary survey (badania wynagrodzeń), 47
SAM, 707
Samba, 707
Samna, 708
sample size (rozmiar próbki), 693
sampling (próbkowanie), 649
sampling rate (częstotliwość próbkowania), 119
samurai (samuraj), 708
SAN, 708
Sand Hill Road, 709
sandbox (piaskownica), 589
sans-serif (bezszeryfowy), 55
Santa Cruz Operation, 709
SAP, 709
SAPI, 709
SAR, 709
SAS, 709
SAS System, 709
SASI, 710
SATAN, 710
satcom, 710
satellite (satelita), 710
satellite channel (kanał satelitarny), 352
satellite computer (komputer satelitarny), 390
satellite link (łącze satelitarne), 432
satellite modem (modem satelitarny), 478
satellite radio (radio satelitarne), 675
saturation (nasycenie), 503
save (zapisać), 983
Save As (Zapisz jako), 983
Save command (Zapisz — polecenie), 983
SAX, 710
Sbus, 710
SC connector (złącze SC), 998
SCA, 710
SCADA, 710
SCAI, 710
scalability (skalowalność), 733
scalable (skalowalny), 733
scalable font (czcionka skalowalna), 119
scalar (skalar), 733
scalar processor (procesor skalarny), 632
scalar variable (zmienna skalarna), 1001
scale (skalować), 733
scaler, 711
scaling (skalowanie), 733
SCAM, 711
scan (skanować), 736
scan converter (konwerter skanujący), 401
scan head (głowica skanująca), 258
scan line (linia skanowania), 419
scan rate (szybkość skanowania), 804

scan technology (skanowanie układów scalonych), 736
ScanDisk, 711
ScanJet, 711
scanner (skaner), 733
scanning device (urządzenie skanujące), 882
SCART connector (złącze SCART), 998
scatter diagram (diagram punktowy), 134
scatter plot (wykres punktowy), 961
scatter read (odczyt rozrzucony), 536
SCbus, 711
S-CDMA, 711
scene description language (język opisu sceny), 343
SCERT, 711
scheduler (zarządca procesów/wątków/zadań), 985
schema (schemat), 711
Scheme, 711
Schottky, 711
SCI, 712
scientific computer (komputer naukowy), 386
scientific language (język naukowy), 343
scientific notation (notacja naukowa), 523
scientific visualization (wizualizacja naukowa), 950
SCL, 712
SCM, 712
SCM file (plik SCM), 600
SCMS, 712
SCO, 712
SCO Merge, 712
SCO MPX, 712
SCO Open Desktop, 712
SCO OpenServer, 712
SCO SMP, 712
SCO UNIX, 712
SCO UnixWare, 712
SCO UnixWare 7, 712
SCO Wabi, 712
SCO XENIX, 712
scope (zakres), 981
SCP, 712
scramble (mieszać), 465
scrambler (szyfrator), 805
scrambling, 713
ScramDisk, 713
Scrapbook, 713
scratch disk (dysk tymczasowy), 196
scratch tape (taśma robocza), 822
scratchpad (pamięć notatnikowa), 571
screen (ekran), 210
screen angle (kąt rastra), 361
screen capture (przechwytywanie ekranu), 650
screen dump (zrzut ekranu), 1005
screen font (czcionka ekranowa), 118
screen frequency (gęstość rastra), 254
screen grabber (program do przechwytywania ekranu), 637
screen grid (siatka ekranująca), 728
screen modes (tryby pracy ekranu), 858
screen name (nazwa ekranowa), 505
screen overlay (nakładka ekranu), 499
screen reader (czytnik ekranu), 121
screen resolution (rozdzielczość ekranu), 692
screen saver (wygaszacz ekranu), 961
ScreenCam, 713
scriplet (skrypcik), 738
script (skrypt), 738
script error (błąd skryptu), 63
script kiddie (skryptowy bobas), 739
script language (język skryptów), 344
ScriptActive, 713
Script-Fu, 713
scripting host (host skryptów), 279
scripting language (język skryptowy), 344
scriptlet (skryptlet), 739
ScriptX, 713
scroll (przewijać), 664
scroll arrow (strzałka przewijania), 781
scroll back buffer (bufor przewijania wstecz), 68
scroll bar (pasek przewijania), 577
Scroll Lock, 713
scroll mouse (mysz z kółkiem), 495
scrollable (przewijalny), 664
scrollable field (pole przewijalne), 615
scrollable window (okno przewijalne), 541
scrub, 713
scrubbing, 713
SCSA, 713
SCSI, 713
SCSI asynchronous mode (tryb asynchroniczny SCSI), 855
SCSI chain (łańcuch SCSI), 431
SCSI controller (kontroler SCSI), 399
SCSI host adapter (adapter SCSI), 21
SCSI switch (przełącznik SCSI), 656
SCSI synchronous mode (tryb synchroniczny SCSI), 856
SCSI termination (terminator SCSI), 836
scuzzy, 715
SD, 715
SD Card, 715
S-DARS, 715
SDBN, 715
SDDS, 715
SDF, 715
SDH, 715
SDI, 715
SDI/O Card, 715
S-DIMM, 715
SDIP, 715
SDK, 715
SDL, 715
SDLC, 716
SDMA, 716
SDMI, 716
SDP, 716
SDRAM, 716
SDSL, 716
SDTV, 716
SDX, 716
SE, 716
Seagate, 716
SEAlink, 716
seamless integration (bezszwowa integracja), 55
search (wyszukiwanie), 964
search and replace (wyszukiwanie i zastępowanie), 965
search box (pole wyszukiwania), 615
search engine (aparat wyszukiwania), 34
search engine optimization (optymalizacja aparatu wyszukiwania), 556
search key (klucz wyszukiwania), 370
search path (ścieżka wyszukiwania), 808
search scope (zakres wyszukiwania), 981
search sites (wyszukiwarki), 965
searchable database (przeszukiwalna baza danych), 661
seat (stanowisko), 772
Sebring ring (pierścień Sebringa), 590
SEC, 716
SECAM, 717
SECC, 717
second system syndrome (syndrom drugiego systemu), 786

secondary cache (pamięć drugiego poziomu), 570
secondary channel (kanał pomocniczy), 352
secondary index (indeks pomocniczy), 298
secondary storage (pamięć pomocnicza), 572
second-generation computer (komputer drugiej generacji), 384
second-level cache (pamięć podręczna drugiego poziomu), 572
secret key cryptography (kryptografia klucza tajnego), 405
SECS/GEM, 717
sector (sektor), 718
sector interleave (przeplot sektorów), 659
sector map (mapa sektorów), 443
sector sparing (wykorzystanie sektorów zapasowych), 961
sector tandem (tandem sektora), 818
secure server (bezpieczny serwer), 53
secure site (bezpieczna witryna WWW), 53
secure transaction (bezpieczna transakcja), 53
secure Web protocol (bezpieczny protokół WWW), 53
secure Web server (bezpieczny serwer WWW), 53
SecurID card (SecurID), 717
security (zabezpieczenia), 980
security audit (inspekcja zabezpieczeń), 301
security card (karta dostępowa), 354
security ID, 717
security kernel (jądro zabezpieczeń), 339
security levels (poziomy zabezpieczeń), 626
security protocol (protokół zabezpieczeń), 649
security scan (skanowanie zabezpieczeń), 736
sed, 717
seed (ziarno), 995
seek (pozycjonować), 626
seek time (czas wyszukiwania), 118
seeleck, 717
segment, 717
segment register (rejestr segmentu), 682
segmented address space (segmentowana przestrzeń adresowa), 717
segmented network (segmentacja sieci), 717
SEI, 717
Sel, 718
Select All (Zaznacz wszystko), 990
selection sort (sortowanie przez wybór), 758
selective calling (wywoływanie selektywne), 967
selector channel (kanał selektorowy), 352
Selectric typewriter (maszyna do pisania Selectric), 446
self-clocking (autozegar), 45
self-documenting code (zrozumiały kod), 1004
self-healing network (samouzdrawiająca się sieć), 708
self-subscribing (subskrybowanie dobrowolne), 781
semantic error (błąd semantyczny), 63
semantic gap (luka semantyczna), 428
semantic processor (procesor semantyczny), 632
semantics (semantyka), 718
semaphore (semafor), 718
semiconductor (półprzewodnik), 627
semiconductor device (element półprzewodnikowy), 215
semiconductor IP (IP układu), 318
semiconductor laser (laser półprzewodnikowy), 412
sendmail, 718
sensor (czujnik), 121
SEPP, 719
sequence check (sprawdzenie kolejności), 763
Sequenced Packet Exchange (sekwencyjna wymiana pakietów), 718
sequencer (sekwenser), 718
Sequent, 719
sequential (sekwencyjny), 718
sequential access method (metoda dostępu sekwencyjnego), 457
sequential access storage device (urządzenie o dostępie sekwencyjnym), 881
sequential scan (skanowanie sekwencyjne), 736
serial (szeregowy), 802
serial async card (karta asynchronicznej komunikacji szeregowej), 353
serial bus (magistrala szeregowa), 438
serial computer (komputer szeregowy), 391
serial dot matrix printer (szeregowa drukarka mozaikowa), 802
Serial Infrared (szeregowe łącze komunikacji w podczerwieni), 802
serial interface (interfejs szeregowy), 307
Serial Line IP (IP na łączu szeregowym), 317
serial matrix printer (drukarka szeregowa mozaikowa), 179
serial mouse (mysz szeregowa), 495
serial number (numer seryjny), 526
serial port (port szeregowy), 619
serial printer (drukarka szeregowa), 179
Serial SCSI (szeregowy interfejs SCSI), 802
serial transmission (transmisja szeregowa), 848
serialize (serializować), 719
Series 1900, 719
Series 2900, 719
Series 39, 719
series mode surge suppression (szeregowe eliminowanie skoków napięcia), 802
Series/1, 719
serif (szeryf), 803
serpentine recording (nagrywanie wężykowate), 498
server (serwer), 719
server appliance (urządzenie serwerowe), 881
server application (aplikacja serwerowa), 34
server based (serwerowy), 724
server based rules (reguły serwerowe), 681
server farm (zespół serwerów), 992
server program (program serwera), 639
server software (oprogramowanie serwerowe), 554
server-based computing (przetwarzanie serwerowe), 663
ServerBench, 719
server-centric („przeznaczony dla serwera”), 664
ServerNet, 719
servers (serwery), 724
server-side (strony serwera), 778
server-side include (dołączanie dokumentów po stronie serwera), 144
server-side script (skrypt strony serwera), 739
service (usługa), 883
service bureau (biuro usług), 59
service discovery (wykrywanie usług), 961

service engineer (serwisant), 724
service level agreement (umowa o poziom usług), 873
service level management system (system zarządzania poziomem usług), 794
service pack (pakiet serwisowy), 567
Service Provider (SP), 759
service provider (usługodawca), 885
Service Provider Interface (interfejs usługodawcy), 307
service-aware switch (przełącznik z rozpoznawaniem usług), 658
servlet (serwlet), 724
servo (serwomechanizm), 725
session (sesja), 725
session layer (warstwa sesji), 908
SET, 725
set theory (teoria zbiorów), 834
SETI, 725
SETL, 725
settlement rate (opłata likwidacyjna), 550
set-top box (dekoder), 132
setup, 725
setup memory (pamięć konfiguracyjna), 571
setup program (program Setup), 640
setup string (ciąg konfiguracyjny), 88
SETUP.INF, 725
seven dwarfs (siedmiu krasnoludków), 731
seven-segment display (wyświetlacz siedmiosegmentowy), 966
seven-segment display (wyświetlacz siedmiosegmentowy), 966
seven-segment display (wyświetlacz siedmiosegmentowy), 966
SEX/GEM, 725
SGI, 725
SGML, 726
SGRAM, 726
sh, 726
SHA-1, 726
shading (cieniowanie), 89
shadow mask (maska kineskopu), 445
shadow RAM (powielenie w pamięci RAM), 624
shaped CD (profilowy dysk CD), 636
share (udział), 865
share name (nazwa udziału), 506
SHARE.EXE, 726
shared DASD (współużytkowany system DASD), 958
shared Ethernet (Ethernet ze współużytkowaniem), 224
shared logic (wspólna logika), 957
shared media LAN (sieć LAN ze współużytkowaniem nośnika), 730
shared memory (pamięć współużytkowana), 573
shared resource (współużytkowany zasób), 958
shared slot (gniazdo uniwersalne), 259
share-level security (zabezpieczenia na poziomie udziałów), 980
shareware, 726
Sharing Violation (naruszenie zasad współużytkowania), 502
Shark disk, 726
sheet feeder (podajnik arkuszowy), 609
sheet-fed scanner (skaner arkuszowy), 735
shelfware („półkownik”), 626
shell (powłoka), 625
shell account (konto shellowe), 398
shell out (wyjście do powłoki), 961
shell script (skrypt powłoki), 739
Sherlock, 727
shielded pair (skrętka ekranowana), 738
shift register (rejestr przesuwny), 682
Shiva, 727
Shlaer-Mellor, 727
Shockmachine, 727
Shockwave, 727
shopping bot (robot do zakupów), 689
shopping cart (koszyk), 403
short, 727
short card (krótka karta rozszerzeń), 405
short haul (krótki zasięg), 405
short messaging (krótka wiadomość tekstowa), 405
shortcut (skrót), 738
shortcut key (klawisz skrótu), 367
shortcuts (skróty), 738
shorthand (stenografia), 773
short-haul modem (modem krótkiego zasięgu), 477
shout (krzyczeć), 407
shovelware (oprogramowanie ładowane szuflą), 553
shows (pokazy), 613
Shrink DIP, 727
SHS virus (wirus SHS), 949
SHTML, 727
SHTTP, 727
shunt (bocznikować), 63
shut down (zamknąć system), 982
SI, 727
SID, 728
sideband (wstęga boczna), 958
SideBar, 728
Sidekick, 728
sidetone (efekt lokalny), 208
SIDF, 728
Siemens, 731
Siemens Computer, 731
Siemens Nixdorf, 731
SIG, 731
SIGCAT, 731
SiGe, 731
SIGGRAPH, 731
sign off, 731
sign on, 731
signal (sygnał), 785
signal converter (konwerter sygnału), 401
signal path (ścieżka sygnału), 807
signal processing (przetwarzanie sygnału), 663
signal to noise ratio (względny wskaźnik szumów), 967
signaling (sygnalizacja), 785
signaling in/out-of-band (sygnalizacja wewnątrz- i pozapasmowa), 785
signaling point (punkt sygnalizacyjny), 667
signature (arkusz drukarski), 37
signature (sygnatura), 785
signature file (plik podpisu), 600
signed document (podpisany dokument), 611
significant digits (liczby znaczące), 418
SIIA, 731
silence suppression (eliminowanie ciszy), 216
silica (krzemionka), 406
silica gel (silikażel, żel krzemionkowy), 731
silicon (krzem), 406
Silicon Alley (Krzemowa Aleja), 406
silicon compiler (kompilator krzemowy), 379
silicon dioxide (dwutlenek krzemu), 191
silicon disk (dysk krzemowy), 193
Silicon Forest (Krzemowy Las), 407
silicon foundry (krzemowa odlewnia), 406
silicon germanium (germanek krzemu), 254
Silicon Glen (Krzemowy Jar), 407

Silicon Graphics, 731
silicon nitride (azotek krzemu), 46
silicon on insulator (krzem na izolatorze), 406
silicon on sapphire (krzem na szafirze), 406
Silicon Prarie (Krzemowa Preria), 407
Silicon Valley (Krzemowa Dolina), 406
SiLK, 731
SilkRoad, 731
SIM, 732
SimCity 2000, 732
SIMD, 732
SIMM, 732
SIMM converter (konwerter modułów SIMM), 400
SIMOX, 732
Simple Mail Interface (prosty interfejs pocztowy), 646
Simple Mail Transfer Protocol (prosty protokół przesyłania poczty), 646
Simple Network Managment Protocol (prosty protokół zarządzania siecią), 646
Simply Interactive PC, 732
SIMSCRIPT, 732
SIMULA, 732
simulation (symulacja), 786
simultaneous voice and data (jednoczesne przesyłanie głosu i danych), 339
sine (sinus), 732
sine wave (fala sinusoidalna), 230
single board computer (komputer jednopłytkowy), 384
single density disk (dysk o pojedynczej gęstości zapisu), 195
Single Document Interface (interfejs jednodokumentowy), 306
single inheritance (jednodziedziczenie), 339
single in-line memory module (jednorzędowy moduł pamięci), 340
single in-line package (obudowa jednorzędowa), 532
single point of failure (pojedynczy punkt awaryjny), 613
single precision (pojedyncza precyzja), 613
single quotes (pojedynczy cudzysłów), 613
single session (jednosesyjny), 340
single sided disk (dysk jednostronny), 193
single sign-on (jednokrotne logowanie), 340
single threading (jednowątkowość), 340
Single UNIX Specification, 732
single-ended configuration (konfiguracja asymetryczna), 396
single-hub cartridge (kaseta jednoszpulowa), 358
singlemode fiber (włókno światłowodowe jednomodowe), 952
single-mode fiber (włókno jednomodowe), 951
single-system image (wrażenie jednolitego systemu), 956
sink (ujście), 865
SIP, 732
SIPC, 733
SIPP, 733
SIR, 733
SISD, 733
SIT file (plik SIT), 600
site license (licencja lokacji), 417
site management (zarządzanie ośrodkiem), 986
site map (mapa witryny), 443
SiteMill, 733
Sito Erastotenesa, 733
six degrees of freedom (sześć stopni swobody), 803
SIXEL, 733
skew (pochylenie), 608
skin (skóra), 738
skin effect (naskórkowość), 503
Skinny DIP, 737
sky wave (fala przestrzenna), 230
SkyTel, 739
SL Enhanced, 739
SLA, 739
slamming, 740
slashdot effect (efekt Slashdota), 208
slate PC („gliniany” PC), 256
slave (podległy), 610
slave tube (lampa podległa), 409
SLC, 740
SLDRAM, 740
SLED, 740
Sledgehammer, 740
sleep (uśpienie), 886
slew rate (szybkość narastania napięcia), 804
slice and dice (przekroje i rzuty), 653
slick, 740
slide adapter (adapter slajdów), 21
slide scanner (skaner do slajdów), 735
slider (suwak), 784
slideware („oprogramowanie slajdowe”), 554
sliding window (okno przesuwne), 541
slime (muł), 493
SLIP, 740
SLM, 740
slot (gniazdo, szczelina, przedział), 259
Slot 1, 740
Slot 2, 740
Slot A, 740
slot loading (ładowanie szczelinowe), 431
slot mask (maska szczelinowa), 445
slot pitch (rozstaw szczelin), 695
slow scan TV (mała częstotliwość klatek), 441
slow scan TV (mała częstotliwość ramki), 441
slug (wiersz linotypowy), 920
SMA, 751
SMA connector (złącze SMA), 998
small outline gull-wing (łamany o małej ramce), 431
small outline IC (układ scalony o małej ramce), 870
small outline J-lead (o małej ramce z wyprowadzeniami „J”), 529
Smalltalk, 751
Smalltalk/V, 752
SMART, 752
smart apostrophes (apostrofy drukarskie), 35
smart appliance (urządzenie inteligentne), 881
smart book (książka inteligentna), 407
smart browser (inteligentna przeglądarka), 303
smart browsing (inteligentne przeglądanie), 303
smart cable (przewód inteligentny), 664
smart car (inteligentny samochód), 304
smart card (karta inteligentna), 355
SMART drive (napęd SMART), 501
smart house (inteligentny dom), 303
smart install program (inteligentny program instalacyjny), 304
Smart Media, 752
smart network (sieć inteligentna), 729
smart pager (inteligentny pager), 304
smart phone (inteligentny telefon), 304

smart picture frame (inteligentna rama obrazu), 303
smart quotes (cudzysłowy drukarskie), 109
Smart Sockets, 752
Smart Start, 752
Smart Tags, 752
smart terminal (inteligentny terminal), 304
Smart Warehouse, 752
SmartBase, 752
Smartcom, 752
Smartdrive, 752
SmartFilter, 752
SmartMart, 752
SmartMedia, 752
SmartMode, 752
SmartNIC, 752
SmartServer, 752
SmartSockets, 752
smartstamps (inteligentne znaczki), 303
SmartSuite, 752
Smarty, 752
SMB, 753
SMBus, 753
SMD, 753
SMDS, 753
SME, 753
SMF, 753
SMI, 753
SMIL, 753
smile (uśmiech), 886
SMM, 753
smoke test (test dymowy), 839
smoothed data (dane wygładzone), 125
smoothing circuit (obwód wygładzający), 533
SMP, 753
SMPTE, 754
SMR, 754
SMRAM, 754
SMS, 754
SMS Installer, 754
SMT, 754
SMTP, 754
smurf attack (atak smurfów), 40
SNA, 754
SNA Over Async (SNA na łączu asynchronicznym), 755
SNA-A, 755
SNADS, 755
snail mail (poczta ślimacza), 609
Snap Server, 755
snap to (przyciąganie), 665
Snap! Server, 755
snap-in (przystawka), 665
snapshot (migawka), 465
snapshot dump (zrzut migawkowy), 1005
snapshot program (generator zrzutów pamięci), 253
SNARC, 755
SND file (plik SND), 600
sneakernet (sieć piesza), 730
sneezer (kichacz), 361
sneezing (kichanie), 361
SNIA, 755
sniffer (szperacz), 804
snippet, 755
SNMP, 755
SNOBOL, 755
snow (śnieżenie), 808
snowflake structure („płatek śniegu”), 604
SNR, 756
SOAP, 756
SoC, 756
social engineer (socjotechnik), 756
Society for Information Display, 756
Society for Information Management, 756
Society for Motion Picture and TV Engineers, 756
socket (gniazdo), 259
Socket 370, 756
Socket 7, 756
Socket 8, 756
socket flash (gniazdowa pamięć Flash), 259
socket mount (montaż gniazdowy), 482
socket services (usługi gniazd), 885
socketed (montowanie w podstawce), 482
SOCKS, 756
SOCKS server (serwer SOCKS), 723
SODIMM, 756
SO-DIMM, 756
soft, 756
soft copy (wersja elektroniczna), 914
soft error (błąd miękki), 62
soft font (czcionka ładowalna), 118
soft handoff (miękkie przekazywanie wywołań), 465
soft hyphen (miękki łącznik), 465
soft key (klawisz programowy), 367
soft launch (uruchamianie programowe (wieloetapowe), 879
soft macro, 756
soft modem (modem programowy), 478
soft patch (prowizoryczny program korygujący), 649
soft return (miękki powrót karetki, miękki podział wiersza), 465
soft sectored (miękki podział na sektory), 465
SOFTBANK COMDEX, 756
SoftPC, 756
Softstrip, 756
softswitch (przełącznik programowalny), 656
Soft-Switch, 756
software (oprogramowanie), 550
software bug (defekt oprogramowania), 131
software bus (magistrala programowa), 438
Software Carousel, 756
software codec (kodek programowy), 373
software companies (firmy produkujące oprogramowanie), 237
software configuration management (zarządzanie konfiguracją oprogramowania), 986
software distribution program (program dystrybucyjny), 638
software engineer (inżynier oprogramowania), 316
software engineering (inżynieria oprogramowania), 316
Software Engineering Institute, 756
software house (producent oprogramowania), 635
software IC („programowy układ scalony”), 644
software interrupt (przerwanie programowe), 659
Software Maintenance Association, 756
software metering (zliczanie oprogramowania), 996
software metrics (miary oprogramowania), 459
software package (pakiet oprogramowania), 567
software piracy (piractwo), 594
software programmer (projektant oprogramowania), 645
software protection (ochrona oprogramowania), 534
software publisher (wydawca oprogramowania), 960

Software Publishers Association, 756
software reuse (wielokrotne użycieoprogramowania), 919
software RIP (programowy procesor RIP), 644
software stack (stos programowy), 775
software tool (narzędzie programistyczne), 503
software validation (sprawdzanie zgodności funkcjonalnej), 763
software vendors (producenci oprogramowania), 633
SoftWindows, 756
SOG, 756
SOHO, 756
SOI, 757
SOIC, 757
SoIP, 757
SOJ, 757
Solaris, 757
solder (lut), 429
solder ball (kulka lutu), 407
solder mask (maska lutownicza), 445
soldered (lutowany), 429
solenoid, 757
solid ink printer (drukarka stałoatramentowa), 178
solid logic (logika monolityczna), 424
solid modeling (modelowanie bryłowe), 475
solid state (monolityczny), 482
solid state disk (dysk monolityczny), 195
solid state laser (laser monolityczny), 412
solid state memory (pamięć monolityczna), 571
solid state relay (przekaźnik monolityczny), 653
soliton, 757
solutions (rozwiązania), 701
solver (mechanizm rozwiązywania), 453
SOM, 757
SONET, 757
SONET ring (pierścień SONET), 590
SONICblue, 758
SOP, 758
Sophos, 758
sort (sortowanie), 758
sort field (pole sortowania), 615
sort key (klucz sortowania), 370
sortation (sortacja), 758
sorter, 758
SOS, 759
SOT, 759
sound bandwidth (pasmo dźwiękowe), 578
Sound Blaster, 759
sound board (adapter dźwięku), 20
sound card (karta dźwiękowa), 354
source (źródło), 1007
source code (kod źródłowy), 373
source code compatible (zgodny na poziomie kodu źródłowego), 994
source code management (zarządzanie kodem źródłowym), 985
source computer (komputer źródłowy), 391
source data (dane źródłowe), 125
source data acquisition (pozyskiwanie danych źródłowych), 626
source data capture (zbieranie danych źródłowych), 990
source directory (katalog źródłowy), 360
source disk (dysk źródłowy), 197
source document (dokument źródłowy), 144
source drive (napęd źródłowy), 501
Source Edp, 759
source language (język źródłowy), 345
source program (program źródłowy), 640
source route bridging (mostkowanie trasy źródłowej), 484
source statement (instrukcja źródłowa), 302
Southbridge (mostek południowy), 484
SOX, 759
SP2, 759
SPA, 759
space (spacja), 759
space/time (rozmiar/czas), 693
spam (spamować), 760
spam relay (tranzytowanie spamu), 849
spamdexing (spamdeksowanie), 759
spamming (spamowanie), 760
SPARC, 760
SparQ disk (SparQ), 760
spatial data (dane przestrzenne), 124
spatial light modulator (przestrzenny modulator światła), 660
spatial resolution (rozdzielczość przestrzenna), 693
spatially immersive display (zanurzenie przestrzenne), 982
spawn (rozmnożyć proces), 694
SPD, 760
SPDIF, 760
speaker recognition (identyfikacja głosowa), 292
spec, 760
Spec 1170, 760
SPEC CPU92, 760
SPEC CPU95, 760
SPEC SFS 1, 760
spec sheet (dane techniczne), 125
SPECfp, 760
special character (znak specjalny), 1003
specialized mobile radio (specjalne radio przenośne), 760
special-purpose computer (komputer specjalizowany), 391
special-purpose language (język specjalizowany), 344
specification (specyfikacja), 761
SPECint, 760
SPECmark, 760
specs, 760
Spectra, 760
Spectra 70, 761
spectral bands (pasma widma), 578
spectral color (barwa widmowa), 49
spectral response (wrażliwość widmowa), 956
spectral width (szerokość widma), 802
spectroscopy (spektroskopia), 761
spectrum (widmo), 917
SPECweb96, 761
SPECweb97, 761
speech codec (kodek mowy), 373
speech compression (kompresja mowy), 381
speech recognition (rozpoznawanie mowy), 694
speech synthesis (synteza mowy), 787
speed buffering (buforowanie szybkości), 69
Speed Doubler, 761
speed of electricity/light (szybkość fal elektromagnetycznych/światła), 804
SPEEDE, 761
speedif port, 761
Speedo, 761
Speedware, 761
spell checker (korektor pisowni), 402
Sperry, 762
SPGA, 762
spherization (sferyzacja), 725
SPI, 762

SPICE, 762
SPID, 762
spider (pająk), 566
spike (impuls szpilkowy), 297
spindle (trzpień), 858
SpinRite, 762
Spitfire, 762
SPL, 762
splash screen (winieta programu), 942
splay tree (drzewo Splay), 182
SPLD, 762
splice (sklejka), 737
spline (splajn), 762
split screen (podział ekranu), 613
Splitterless ADSL, 762
spoof (podrabiać), 611
spoofing (zwodzenie), 1005
spoofing your technical friend (żartowanie z komputerowców), 1009
spool (kolejka we-wy), 377
spooling, 762
spot color (kolor dodatkowy), 377
SPP, 763
spread spectrum (spektrum rozrzutu), 761
Spreadsheet Connector, 763
sprite (sprajt), 763
SPS, 763
SPSS, 764
spt, 764
SPUFI, 764
sputtering (napylanie katodowe), 502
SPX, 764
spyware (oprogramowanie szpiegujące), 554
SQFP, 764
SQL, 764
SQL engine („silnik" SQL), 732
SQL Forms, 764
SQL precompiler (prekompilator SQL), 629
SQL Server, 764
SQL Windows, 764
SQL*Forms, 764
SQL/DS, 764
SQLBase Server, 764
SQLJ, 764
SQLWindows, 764
SQR, 764
square wave (fala prostokątna), 230
SQUID, 764
SRAM, 764
S-RAM, 764
SRAPI, 764
SRB, 764
SRI, 764
SRPI, 765
SRSC, 765
SRT, 765
SS/DD, 766
SS7, 765
SSA, 766
SSAD, 766
SSADM, 766
SSCP, 766
SSD, 766
SSE, 766
SSE2, 766
SSFDC, 766
SSI, 766
SSJS, 766
SSL, 766
SSP, 766
ST, 767
ST connector (złącze ST), 999
ST412, 767
ST506, 767
ST506 RLL, 767
stack (stos), 775
stack dump (zrzut stosu), 1005
stack fault (błąd stosu), 63
stack overflow (przepełnienie stosu), 658
stack pointer (wskaźnik stosu), 957
stack underflow (niedopełnienie stosu), 516
stackable hub (koncentrator wieżowy), 394
stacker (układarka), 870
stacks, 768
stackware (talia), 817
staging server (serwer próbny), 723
STAIRS, 768
stair-stepping („schodki"), 711
Stamps.com, 768
stand-alone PC (samodzielny komputer PC), 708
standard (norma), 520
standard cell (komórka standardowa), 378
standard data format (standardowy format danych), 769
standard deviation (odchylenie standardowe), 535
standard input (wejście standardowe), 913
standard mapping (odwzorowanie standardowe), 538
standard memory (pamięć standardowa), 572
Standard Messaging Format (standardowy format wymiany komunikatów), 769
Standard Mode (tryb standardowy), 856
standard output (wyjście standardowe), 961
standards (standardy), 771
standards — character codes (standardy — kody znakowe), 769
standards — communications & networking (standardy — komunikacja i sieci), 770
standards — DBMSs (standardy — SZBD), 771
standards — file management systems (standardy — systemy zarządzania plikami), 771
standards — graphics systems (standardy — systemy graficzne), 770
standards — hardware interfaces (standardy — interfejsy sprzętowe), 769
standards — Internet (standardy — internet), 769
standards — machine languages (standary — języki maszynowe), 771
standards — operating systems (standardy — systemy operacyjne), 770
standards — programming langauges (standardy — języki programowania), 769
standards — storage media (standardy — nośniki pamięci masowej), 770
standards — text systems (standardy — systemy przetwarzania tekstu), 770
standby power system (system zasilania rezerwowego), 795
Star, 772
star configuration (konfiguracja gwiazdy), 396
star network (sieć o topologii gwiazdy), 730
Star Office, 772
Star Portal, 772
star query (zapytanie gwiazdowe), 984
star schema (schemat gwiazdowy), 711
star topology (topologia gwiazdy), 845
Star:Flashpoint, 772
Starfire, 772
Starlan, 772
StarOffice, 772
StarPortal, 772

start bit (bit startowy), 59
Start menu (menu Start), 456
start/stop transmission (transmisja start-stopowa), 848
StartUp folder (folder Autostart), 239
startup routine (procedura uruchomieniowa), 631
STARTUP.CMD, 772
stat mux, 772
state (stan), 768
stateful inspection (inspekcja stanowa), 301
stateless (bezstanowy), 54
statement (instrukcja), 301
state-of-the-art (state of the art), 773
static (statyczny), 773
static ad (reklama statyczna), 682
static binding (wiązanie statyczne), 916
static column memory (statyczna pamięć kolumnowa), 773
static electricity (elektryczność statyczna), 214
static HTML (statyczny kod HTML), 773
static IP address (statyczny adres IP), 773
static RAM (statyczna pamięć RAM), 773
static routing (routing statyczny), 691
static SQL (statyczny kod SQL), 773
static typing (statyczne deklaracje typu), 773
station (stacja), 767
stationery (papeteria), 574
statistical multiplexor (multiplekser statystyczny), 492
status line (wiersz stanu), 920
STD bus (magistrala STD), 438
stdin, 773
STDM, 773
stdout, 773
stealth virus (wirus „stealth" (utajniony), 949
Steelhead, 773
steganography (steganografia), 773
STEP, 773
step frame (przechwytywanie klatek), 650
step index fiber (włókno o współczynniku uskokowym), 951
stepper motor (silnik krokowy), 732
stereophonic (stereofoniczny), 773
Sterling Software, 773
stick font (czcionka kreskowa), 118
stick model (model kreskowy), 474
stickiness (lepkość), 416
sticky (lepki), 416
sticky connection (przedłużone połączenie), 651
StickyKeys (KlawiszeTrwałe), 367
stiction (tarcie spoczynkowe), 819
stilb, 775
STN, 775
stochastic (stochastyczny), 775
stop bit, 775
stop-motion animation (animacja poklatkowa), 32
storage (pamięć masowa), 571
storage area network (sieć pamięci masowej), 730
storage array (macierz pamięci masowej), 434
storage capacity (pojemność pamięci masowej), 613
storage device (urządzenie pamięci masowej), 881
storage hierarchy (hierarchia pamięci), 275
storage management (zarządzania magazynowaniem danych), 985
Storage Management Services (usługi zarządzania magazynowaniem danych), 885
storage media (nośnik pamięci masowej), 522
storage over IP (pamięć masowa oparta na protokole IP), 571
storage subsystem (podsystem pamięci masowej), 612
storage system (system pamięci masowej), 792
storage technologies (technologie pamięci masowych), 828
storage virtualization (wirtualizacja pamięci masowej), 943
StorageTek, 775
store locator service (lokalizator sklepów), 425
store-and-forward switch (przełącznik pamiętająco-wysyłający), 655
stored procedure (procedura składowana), 631
stored program concept (zaprogramowanie w pamięci), 984
stored-value card (karta gotówkowa), 354
storewidth (rozpiętość magazynu danych), 694
StoreX, 775
StoryServer, 775
STP, 776
straight through processing (przetwarzanie przelotowe), 662
Strand88, 776
StrataFlash, 776
Stratus, 776
stream (strumień), 780
stream cipher (szyfr strumieniowy), 805
streaming (przesyłanie strumieniowe), 661
streaming audio (przesyłanie strumieniowe dźwięku), 661
streaming data (dane strumieniowe), 124
streaming media (przesyłanie strumieniowe multimediów), 661
streaming tape (streamer), 776
streaming video (przesyłanie strumieniowe wideo), 661
Streamline, 776
stream-oriented file (plik strumieniowy), 601
STREAMS, 776
STRETCH, 777
stretch blt (operacja blt z rozciąganiem), 547
stretching (rozciąganie), 692
string (ciąg), 88
string handling (obsługa ciągów), 532
Stringy Floppy, 777
striping (paskowanie), 577
stroke (pociągnięcie), 608
stroke font (czcionka liniowa), 118
stroke weight (szerokość linii), 802
strong encryption (szyfrowanie silne), 805
strong typing (ścisła kontrola typów), 808
StrongARM, 777
structured data (dane strukturalne), 124
structured programming (programowanie strukturalne), 644
structured query language (strukturalny język zapytań), 780
Structured Storage (strukturalna pamięć masowa), 780
STS-1, 781
stub (procedura pośrednicząca, pniak), 631
stub file (pniak), 607
StuffIt, 781
stupid network (sieć głupia), 729
style sheet (arkusz stylów), 37
stylus (pióro), 593
subarea node (węzeł podobszaru), 915
subclass (podklasa), 609
subdirectory (podkatalog), 609

subdomain (poddomena), 609
subfolder (podfolder), 609
submarining (nurkowanie), 527
submenu (podmenu), 610
subnet (podsieć), 611
subnet mask (maska podsieci), 445
subnetting (tworzenie podsieci), 860
subnotebook, 781
subroutine (podprogram), 611
subschema (podschemat), 611
subscribe (subskrybować), 781
subscript (indeks dolny), 298
subset (podzbiór funkcji), 613
substrate (podłoże), 610
substring (podciąg), 609
subsystem (podsystem), 612
subtract (różnica zbiorów), 702
subwoofer, 781
SUI, 781
suit (garnitur), 250
SuiteSpot, 781
Sun, 781
SunGard, 782
Sun-Netscape Alliance, 782
SunOS, 782
SunSoft, 782
Super 7, 782
Super Audio CD, 782
Super Density Disc (Super Density Disc, dysk o super gęstości), 782
super floppy (superdyskietka), 783
Super POP, 782
Super VGA, 782
Super7, 782
Superbase, 783
SuperCalc, 783
superclass (superklasa, nadklasa), 783
supercomputer (superkomputer), 783
supercomputer sites (superkomputery — lista), 783
superconductor (nadprzewodnik), 498
SuperDisk, 783
SuperDLT, 783
SuperDrive, 783
superframe, 783
SuperKermit, 783
SuperKey, 783
supermini, 783
SuperNOS, 783
SuperPaint, 783
superparamagnetic limit (ograniczenie nadparamagnetyczne), 540
superscalar (superskalarny), 784
superscript (indeks górny), 298
superserver (superserwer), 783
superset (nadzbiór), 498
SUPERSTITIAL, 784
supertwist (superskręt), 784
superuser (superużytkownik), 784
supervisor (program nadzorczy), 639
supervisor call (wywołanie systemowe), 967
supervisor control program (systemowy program sterujący), 797
supervisor mode (tryb nadzoru), 856
supervisor state (tryb nadzorczy), 856
suppliers (dostawcy), 170
supply chain management (zarządzanie łańcuchem dostaw), 986
supply chain system (system łańcucha dostaw), 790
support (obsługa), 532
suppressor grid (siatka zerowa), 728
SUPRA, 784
surf abuse (nadużycie „surfowania”), 498
surf control (kontrola „surfowania”), 399
surf the Net („surfować” po Sieci), 784
surface (powierzchnia), 624
surface modeling (modelowanie powierzchni), 476
surface mount (montaż powierzchniowy), 482
surface normal (normalna), 520
surface Web (powierzchnia sieci WWW), 624
surfing, 784
surge protection (filtrowanie przepięć), 236
surge protector (eliminator skoków napięcia), 215
surge suppression (eliminowanie skoków napięcia), 216
surge suppressor (eliminator przepięć), 215
SUS, 784
suspend and resume (wstrzymać i wznowić), 959
SV, 784
SVC, 784
SVD, 784
SVG, 784
SVGA, 784
S-VHS, 784
SVID, 784
S-video, 784
SVR4, 784
SVR5, 784
swap file (plik wymiany), 601
SWAP protocol (SWAP — protokół), 784
SwapCrypt, 784
swapping (wymiana pamięci), 962
sweet spot („słodki punkt”), 740
Swing, 785
switch fabric (osnowa przełączająca), 560
switch router (router przełączający), 691
Switched 56, 785
switched broadband network (przełączana sieć szerokopasmowa), 653
switched digital service (komutowana usługa cyfrowa), 393
switched Ethernet (przełączana sieć Ethernet), 653
switched line (łącze komutowane), 431
switched multimegabit data service (komutowana, wielomegabitowa usługa danych), 393
switched network (sieć komutowana), 730
switched SCSI (przełączana magistrala SCSI), 653
switched virtual circuit (komutowany obwód wirtualny), 393
switching hub (koncentrator przełączający), 394
switch-to-computer (łącze przełącznik-komputer), 432
SX, 785
SXGA, 785
Sybase, 785
Sybase database (Sybase — baza danych), 785
Sybase System, 785
Sybperl, 785
SyJet disk (SyJet), 786
SYLK file (SYLK), 786
Symantec, 786
Symbian, 786
Symbian OS, 786
symbol, 786
symbol set (zestaw symboli), 993
symbolic language (język symboliczny), 344
symmetric (symetryczny), 786
symmetric compression (kompresja symetryczna), 381
symmetric DSL (symetryczna linia DSL), 786

symmetric encryption (szyfrowanie symetryczne), 805
symmetric multiprocessing (symetryczne przetwarzanie wieloprocesorowe), 786
Symphony, 786
SYN flood attack (atak „SYN flood"), 40
sync character (znak synchronizacyjny), 1003
sync generator (generator synchronizujący), 253
synchronous (synchroniczny), 786
synchronous mode (tryb synchroniczny), 856
synchronous protocol (protokół synchroniczny), 648
synchronous transmission (transmisja synchroniczna), 848
syndromes (syndromy), 787
synergy (synergia), 787
Synopsys, 787
syntax (składnia), 737
syntax error (błąd składniowy), 63
synthesis (synteza), 787
synthesize (syntetyzować), 787
synthesizer (syntezator), 787
SyQuest, 787
SyQuest disk (SyQuest — dysk), 787
sysadmin, 788
SYSCON, 788
sysgen, 788
sysop, 788
Sysplex, 788
SysReq key (SysReq), 788
system, 788
System 2000, 788
System 7, 788
System 8, 788
System 9, 788
system administrator (administrator systemu), 21
system analyst (analityk systemowy), 30
System Application Architecture (systemowa architektura aplikacji), 796
system BIOS, 788
system board (płyta systemowa), 607
system bus (magistrala systemowa), 438
system development cycle (cykl produkcyjny systemu), 116
system development methodology (metodologia wytwarzania systemów), 458
system disk (dysk systemowy), 195
system failure (awaria systemu), 46
system file (plik systemowy), 601
system folder (folder systemowy), 239
system font (czcionka systemowa), 119
System Halted (System zatrzymany), 795
system image (obraz systemu), 532
system integrator (integrator systemowy), 302
system level (poziom systemu), 626
system life cycle (cykl życia systemu), 116
system management (zarządzanie systemem), 987
System Management Bus (magistrala zarządzania systemem), 439
System Management Interrupt (system zarządzania przerwaniami), 794
System Management Mode (tryb zarządzania systemem), 856
system memory (pamięć systemowa), 572
System Network Architecture (systemowa architektura sieci), 796
System Object Model (systemowy model obiektów), 796
system policy (założenia systemowe), 982
system program (program systemowy), 640
system programmer (programista systemowy), 640
system prompt (systemowy znak zachęty), 797
system resources (zasoby systemowe), 989
system software (oprogramowanie systemowe), 554
system test (test systemu), 840
system time/date (czas systemowy), 118
System Tray (zasobnik systemowy), 989
system unit (jednostka systemowa), 340
System V Release 4.0, 793
System V.4, 793
SYSTEM.DAT, 795
SYSTEM.INI, 795
System/3, 795
System/32, 795
System/34, 795
System/36, 795
System/360, 796
System/370, 796
System/38, 796
System/390, 796
System/3x, 796
System/88, 796
systems (systemy), 797
systems administrator (administrator systemów), 21
systems analysis & design (analiza i projektowanie systemów), 31
systems analyst (analityk systemów), 30
systems disk (dysk(i) systemowy), 197
systems engineer (inżynier systemów), 316
systems house (wytwórca systemów), 966
systems integration (integracja systemów), 302
systems integrator (integrator systemów), 302
systems management (zarządzanie systemami), 987
Systems Management Server (serwer zarządzania systemami), 724
systems person (systemowiec), 796
systems program (program systemu), 640
systems programmer (programista systemów), 640
Systems Programming Language (język programowania systemów), 344
systems representative (przedstawiciel ds. systemów), 651
systems software (oprogramowanie systemu), 554
SystemView, 797
SYSTIMAX, 800
systolic array (tablica skurczowa), 816
SysTray, 800
T, 811
T interface (T – interfejs), 811
T&L (transformacja i oświetlanie), 848
T.120, 811
T.2, 811
T.30, 811
T.4, 811
T.6, 811
T.RES, 811
T.share, 811
T.TUD, 811
T+0, 811
T+1, 811
T+3, 811
T+5, 811
T1, 812
T1 font (T1 – czcionka), 812
T1/E1, 812
T1/PRI, 812
T2, 812

T3, 812
T4, 812
T9, 812
TA, 812
tab, 812
tab character (znak tabulacji), 1003
tab delimited (rozdzielany tabulatorami), 692
tab key (klawisz tabulacji), 367
tab stop (pozycja tabulacji), 626
tabbing (tabulacja), 817
table (tabela), 812
table lookup (wyszukiwanie w tabeli), 965
table view (widok tabeli), 918
tablet computer (tablet, komputer tabliczkowy), 814
tablet cursor (wskaźnik), 957
tablet PC, 814
tabulate (tabularyzować), 817
tabulating equipment (wyposażenie tabulacyjne), 963
tabulator, 817
TACACS, 817
TACS, 817
TAD, 817
tag (znacznik), 1001
tag RAM, 817
tag sort (sortowanie znacznikowe), 759
tag switching (przełączanie znacznikowe), 654
tag-based language (język znacznikowy), 345
Tailgate, 817
Taligent, 818
talk-off, 818
TalOS, 818
Tandem, 818
tandem office (centrala tandemowa), 84
tandem processors (procesory tandemowe), 633
tandem switch (przełącznik tandemowy), 656
tandem/toll office, 818
tandem/toll switch, 818
Tandy, 818
Tanner, 818
tanstaafl, 818
tantalum capacitor (kondensator tantalowy), 395
TAO, 818
tap, 818
tape automated bonding (automatyczny montaż taśmowy), 44
tape automation (zmieniacz taśm), 1000
tape backup (archiwizacja na taśmach), 37
tape cartridge (kartridż z taśmą), 358
tape cassette (kaseta taśmowa), 359
tape drive (napęd taśm), 501
tape dump (zrzut taśmy), 1005
tape library (biblioteka taśm), 56
tape mark (znacznik taśmy), 1002
tape out (nagrać i oddać), 498
tape transport (mechanizm przesuwu taśmy), 453
taped out (nagrany i oddany), 498
TAPI, 819
tar, 819
tarball („kula smoły”), 407
Targa, 819
target computer (komputer docelowy), 384
target directory (katalog docelowy), 359
target disk (dysk docelowy), 192
target drive (napęd docelowy), 500
target language (język docelowy), 342
target machine (maszyna docelowa), 446
tariff (taryfa), 819
task (zadanie), 981
task management (zarządzanie zadaniami), 987
task swapping (wymiana zadań), 962
task switching (przełączanie zadań), 654
taskbar (pasek zadań), 577
TAWPI, 822
TAXI, 822
TB, 822
Tbit, 822
Tbits/sec (Tb/s), 822
TBps, Tbps, 822
TByte, 822
T-byte, 822
Tbytes/sec, 822
TCAL, 822
T-cal, 822
TCAM, 822
TCAP, 822
T-carrier, 822
TCF, 822
Tcl/Tk, 823
TCM, 823
TCO, 823
TCP, 823
TCP splicing (zestawianie łączy TCP), 993
TCP/IP, 826
TCP/IP abc’s (TCP/IP — omówienie), 823
TCP/IP stack (stos TCP/IP), 775
TCSEC, 826
TCU, 826
TDD, 826
TDES, 826
TDM, 826
TDMA, 826
TEA, 827
tear down (rozmontować obwód), 694
tear-off menu (menu odrywane), 455
tech support (pomoc techniczna), 617
techie, 827
TechNet, 827
Technical Office Protocol, 827
technical writer, tech writer (autor dokumentacji), 45
technology (technologia), 827
technology transfer (transfer technologii), 847
technophile (technofil), 827
technophobic (technofob), 827
technorealism (technorealizm), 828
technoscaping (technoarchitektura), 827
telco, 829
Telcordia, 829
tele, 829
telecom, 829
Telecom Act of 1996, 829
telecom company, telecommunications company (firma telekomunikacyjna), 237
telecom hotel (hotel telekomunikacyjny), 279
telecommunications (telekomunikacja), 832
Telecommunications Act of 1996 (ustawa telekomunikacyjna z 1996 roku), 886
Telecommunications Industry Association, 829
telecommunity (telespołeczność), 833
telecommuter (telepracownik), 833
telecon, 829
teleconferencing (telekonferencja), 832
telecopying (telekopiowanie), 832
teledensity (gęstość sieci telefonicznej), 254

Teledesic, 829
Teledildonics, 830
telefax (telefaks), 830
telegraph (telegraf), 832
tele-immersion (teleimersja), 832
telemanagement (telezarządzanie), 833
telemarketing, 832
telematics (telematyka), 832
telemedicine (telemedycyna), 833
telemetry (telemetria), 833
Telenet, 833
telephone (telefon), 830
telephone channel (kanał telefoniczny), 353
telephone switch (przełącznik telefoniczny), 656
telephone wiring (okablowanie telefoniczne), 540
telephony (telefonia), 831
Telephony API (interfejs programowania funkcji telefonicznych), 306
telephony server (serwer telefonii), 724
Telephony Server NLM (moduł NLM serwera telefonii), 479
Telephony Services API (interfejs programowania usług telefonicznych), 306
telepresence surgery (telechirurgia), 829
teleprinter (dalekopis), 123
teleprocessing (teleprzetwarzanie), 833
teleprocessing monitor (monitor teleprzetwarzania), 481
Telescript, 833
teleservices (teleserwis), 833
teleteaching (telenauka), 833
teletext (teletekst), 833
Teletype, 833
teletype interface (interfejs dalekopisowy), 306
teletype mode (tryb dalekopisowy (TTY), 855
teletypewriter (dalekopis), 124
televaulting (teleskarbiec), 833
telewebber (telewebowiec), 833
telework (telepraca), 833
Teligent, 833
TeLink, 833
Telnet, 833
Telon, 834
TELRIC, 834
temp directory (TEMP — katalog), 834
temp folder (TEMP — folder), 834
TEMPEST, 834
template (szablon), 800
temporary directory (katalog tymczasowy), 360
temporary file (plik tymczasowy), 601
temporary folder (folder tymczasowy), 239
temporary font (czcionka tymczasowa), 119
ter, 834
tera, 834
terabit, 834
terabyte (terabajt), 834
teraflops (teraflop), 834
Terastor, 834
term set (zestaw zakończeniowy), 993
terminal, 834
terminal adapter (adapter terminala), 21
terminal emulation (emulacja terminala), 218
terminal mode (tryb terminala), 856
terminal server (serwer terminali), 724
Terminal Services (usługi terminalowe), 885
terminal session (sesja terminala), 725
terminal strip (listwa zaciskowa), 421
terminal window (okno terminala), 541
termination (zakończenie), 981
terminator, 836
terminology (terminologia), 836
terra, 839
terraflop, 839
terrestrial link (łącze naziemne), 432
test automation software (oprogramowanie do automatyzacji testowania), 551
test data (dane testowe), 125
testing (testowanie), 840
tests (testy), 840
tethered (na uwięzi), 497
tetrode (tetroda), 841
TeX, 841
Texas Instruments, 841
texel (teksel), 828
text (tekst), 828
text based (tekstowy), 829
text editing (edycja tekstu), 205
text editor (edytor tekstów), 207
text entry (wprowadzanie tekstu), 956
text field (pole tekstowe), 615
text file (plik tekstowy), 601
text management (zarządzanie tekstem), 987
text messaging (wiadomości tekstowe), 916
text mode (tryb tekstowy), 856
text-to-speech (konwersja tekstu na mowę), 400
texture map (tekstura), 829
texture mapping (odwzorowanie tekstur), 538
texture memory (pamięć tekstur), 573
TFT, 841
TFT LCD, 841
TFTP, 841
TGA, 841
The Computer Glossary, 841
The Computer Museum, 841
The Grid, 841
The Learning Company, 841
The Open Group, 841
The Rail, 841
the Web (Wielka Światowa Pajęczyna), 919
thematic map (mapa tematyczna), 443
theme-based search (wyszukiwanie tematyczne), 965
thermal calibration (kalibracja termiczna), 350
thermal dye transfer (termiczne nanoszenie barwy), 834
thermal grease (pasta termoprzewodząca), 578
thermal recalibration (rekalibracja termiczna), 682
thermal sensor (czujnik termiczny), 121
thermal transfer (druk termiczny), 174
thermal wax transfer printer (drukarka termiczna), 180
thick Ethernet („gruby” Ethernet), 267
thick film (grubowarstwowy), 267
ThickNet, 841
ThickWire, 841
thimble printer (drukarka naparstkowa), 178
thin client (cienki klient), 89
thin film (cienkowarstwowy), 90
thin film deposition (osadzanie cienkowarstwowe), 559
thin film head (głowica cienkowarstwowa), 258
thin pipe („chude łącze”), 88
thin server (serwer uproszczony), 724
ThinkPad, 841

ThinNet, 841
ThinWire, 841
third normal form (trzecia postać normalna), 858
third party (firma niezależna), 237
third-generation computer (komputer trzeciej generacji), 391
third-generation language (język trzeciej generacji), 344
THOR, 841
Thoroughbred Basic, 841
thrashing (migotanie), 466
thread (wątek), 910
threaded connector (złącze gwintowane), 998
threaded discussion (dyskusja z wątkami), 198
threading (obsługa wątków), 532
three degrees of freedom (trzy stopnie swobody), 858
three-spindle drive (trzy trzpienie napędów), 858
three-state logic element (trójstanowy element logiczny), 854
three-tier client/server (trójwarstwowa aplikacja klient-serwer), 854
threshold (próg), 650
throughput (przepustowość), 659
thru-hole (przewlekany), 664
thumb, 841
thumb culture (kultura kciuka), 407
thumbnail (miniaturka), 470
Thunderbird, 841
thunk, 841
THX, 841
THz, 842
TI, 842
TIA, 842
TIA/EIA-232, 842
TIA/EIA-568, 842
TIA/EIA-569, 842
TIA/EIA-606, 842
TIA/EIA-607, 842
TIC, 842
tick (takt), 817
tickle (sygnał aktywności), 785
tickle packet (pakiet aktywności), 566
tickler (system przypominania), 792
Tier 1 (pierwsza kategoria), 591
TIES, 842
TIF file (plik TIF), 601
TIFF, 842
TIGA, 843
Tiger, 843
tight code (zwarty kod), 1005
tightly coupled (ściśle powiązany), 808
tilde (tylda), 861
tile (sąsiadująco), 710
Tillamook, 843
timbre (barwa dźwięku), 49
Timbuktu, 843
time base generator (generator podstawy czasu), 253
time out (przeterminowanie), 661
time shifting (przemieszczenie w czasie), 658
time slice (odcinek czasu), 535
time slot (szczelina czasowa), 802
time synchronization (synchronizacja czasowa), 786
timed out (przekroczenie limitu czasu), 653
time-division multiplexing (multipleksowanie przez podział czasu), 493
time-of-day clock (zegar godzinowy komputera), 992
timeout (limit czasu), 418
timer interrupt (przerwanie zegarowe), 659
timesharing (podział czasu), 613
timestamp (znacznik czasu), 1002
timing clock (zegar taktowania), 992
timing signals (taktowanie), 817
tin, 843
Tiny BASIC, 843
TIP, 843
tip and ring (końcówka i pierścień), 401
TIRIS, 843
TI-RPC, 843
Titanium, 843
Tivoli Enterprise Management, 843
Tk, 843
TLA, 843
TLAN, 843
TLD, 843
TLI, 843
TLS, 843
TM1, 844
TMDS, 844
TME, 844
TMN, 844
TN, 844
TN3270, 844
TNT, 844
to the recruiter (jak wybierać pracowników), 330
toaster (toster), 845
TOC, 844
TOF, 844
toggle (przełączać), 653
toggle switch (przełącznik dwupozycyjny), 654
token (żeton), 1009
token bus network (sieć żetonowa magistralowa), 731
token passing (przekazywanie żetonu), 652
Token Ring, 844
Token Ring adapter (adapter Token Ring), 21
Token Ring connector (złącze Token Ring), 999
token ring network (sieć żetonowa pierścieniowa), 731
TokenTalk, 845
toll office (centrala rozliczeniowa), 84
toll quality audio (jakość telefoniczna), 336
toll switch (przełącznik rozliczeniowy), 656
toll/tandem office (centrala tandemowa rozliczeniowa), 84
toll/tandem switch (przełącznik tandemowy rozliczeniowy), 656
tombstoning (nagrobek), 498
tomography (tomografia), 845
toneloc, 845
toner, 845
TONS, 845
tool (narzędzie), 502
tool kit, 845
tool palette (paleta narzędzi), 567
toolbar (pasek narzędzi), 577
ToolBook, 845
toolbox (przybornik), 665
toolkit (zestaw narzędzi), 993
Tools menu (Narzędzia — menu), 502
tools vendor, tool vendor (producent narzędzi), 635
TOP, 845
top level domain (domena wysokiego poziomu), 145
top of file (początek pliku), 608
topdown design (projektowanie zstępujące), 646

topdown programming (programowanie zstępujące), 644
topographic map (mapa topograficzna), 443
topology (topologia), 845
TOPS, 845
top-tier vendor (producent „z górnej półki"), 635
TopTOOLS, 845
TOPVIEW, 845
torn down (rozmontowany), 694
TOS, 845
TOTAL, 845
total bypass (obejście całkowite), 529
total internal reflection (całkowite odbicie wewnętrzne), 74
touch screen (ekran dotykowy), 210
touch typing (pisanie bezzwrokowe), 594
touchpad (tabliczka dotykowa), 816
tower (wieża), 921
TP, 846
TP monitor (monitor TP), 481
TP0 — TP4, 846
TPA, 846
TPC, 846
TPC-A, 846
TPC-B, 846
TPC-C, 846
TPC-D, 846
TPF, 846
tpi, 846
TPM, 846
tpmC, 846
TPMS, 846
TPO, 846
TP-PMD, 846
TPS, 846
tpsA, 846
tpsB, 846
TQFP, 846
TQM, 846
TR, 846
trace (wektoryzacja), 914
Traceroute, 846
TRACERT, 846
track (ścieżka), 807
track density (gęstość ścieżek), 254
track-at-once, 846
trackball (manipulator kulowy), 442
tracking (rozstaw), 695
TrackPoint, 847
trackstick, 847
TrackWrite, 847
tractor feed (traktor), 847
TRADACOMS, 847
trade shows (targi), 819
trademarks (znaki towarowe), 1004
traffic (ruch sieciowy), 705
traffic engineering (inżynieria ruchu sieciowego), 316
traffic management (zarządzanie ruchem sieciowym), 987
traffic shaping (kształtowanie ruchu sieciowego), 407
traffic surge protection (ochrona przed skokami ruchu sieciowego), 534
trailer, 847
trailer label (etykieta końca zbioru), 225
train (pociąg), 608
train printer (drukarka seryjna), 178
training (nauka), 504
Transact, 847
transaction (transakcja), 847
transaction environment (środowisko transakcyjne), 809
transaction file (plik transakcji), 601
transaction monitor (monitor transakcji), 481
transaction processing (przetwarzanie transakcyjne), 663
transaction tracking system (system śledzenia transakcji), 792
transactional software (oprogramowanie transakcyjne), 555
transceiver (transceiver, nadbiornik), 847
transcode (przekodować), 653
transcribe (przepisać), 658
transducer (przetwornik), 664
transfer (przesyłać), 661
transfer protocol (protokół przesyłania danych), 648
transfer rate (szybkość przesyłania), 804
transfer time (czas przesyłania), 118
transformer (transformator), 848
transient (przebieg przejściowy), 650
transient area (obszar tymczasowy), 532
transient data (dane tymczasowe), 125
transient state (stan przejściowy), 768
transistor (tranzystor), 849
transistor transistor logic (układ logiczny tranzystorowo-tranzystorowy), 865
translate (translacja), 848
translating bridge (most translacyjny), 484
translation layer (warstwa translacji), 908
TransLISP PLUS, 848
translucency (półprzezroczystość), 627
Transmeta, 848
transmission (transmisja), 848
transmission channel (kanał transmisji), 353
Transmission Control Unit (jednostka sterowania transmisją), 340
transmission multiplexor (multiplekser transmisyjny), 492
transmission speed (szybkość transmisji), 805
transmissive art (przepuszczalny), 659
transmit (transmitować), 848
transmitter (nadajnik), 497
transmogrify (zmiana całkowita), 1000
transparency (transparentność), 848
transparency adapter (przystawka do przezroczy), 665
transparent (przezroczysty), 665
transparent bridge (most przezroczysty), 484
transparent cache (przezroczysty bufor), 665
transparent GIF (przezroczysty plik GIF), 665
transparent LAN service („przezroczysta" usługa sieci LAN), 664
transparent media (nośnik przezroczysty), 522
transparent media adapter (adapter nośników przezroczystych), 21
transparent network (sieć przezroczysta), 730
transponder, 849
transport layer (warstwa transportowa), 908
Transport Level Interface (interfejs poziomu transportu), 306
transport protocol (protokół transportowy), 648
transport services (usługi transportowe), 885
transputer, 849
trap (pułapka), 667
trap door (trapdoor), 849
trapdoor (furtka), 246
trash can (kosz na śmieci), 403
trashware (oprogramowanie „śmietnikowe"), 554
Travan, 849
tray (taca), 817

tray card (wkładka CD, inlay), 951
tray drive (napęd z tacką), 501
tray load (tacka), 817
tree (drzewo), 182
treeware (materiały drzewne), 449
Trellis-coded modulation (modulacja Trellisa), 479
trends („gorące" tematy), 260
Trenton Computer Festival, 853
triangle (trójkąt), 854
triangle setup (konfigurowanie trójkątów), 396
trichromatic (trójchromatyczny), 854
trigger (wyzwalacz), 967
trilinear interpolation (interpolacja trójliniowa), 314
trillion (bilion), 56
Trilogy, 853
Trimetra, 853
Trinux, 853
triode (trioda), 853
Triple DES (potrójne szyfrowanie DES), 622
triple dub (potrójne „dablju"), 622
triple precision (potrójna precyzja), 622
triple twist (potrójny skręt), 622
TRITON, 853
Triton chipset (Triton — chipset), 853
trivestiture (trywestytura), 858
trn, 854
troff, 854
Trojan (trojan), 854
Trojan horse (koń trojański), 401
Trojan virus (wirus trojański), 949
trolling (trolowanie), 854
TRON, 854
troubleshoot (rozwiązywać problemy), 701
TRS-80, 854
Tru64 UNIX, 854
True BASIC, 854
true color, 854
True Web Integration, 854
TrueImage, 854
TrueMotion, 854
TrueType, 854
TrueX, 854
truncate (obcinać), 529
trunk, 855
trust relationship (relacja zaufania), 683
TRUSTe, 855
trusted computer system (bezpieczny system komputerowy), 53
trusted domain relationship (międzydomenowa relacja zaufania), 465
trustee (powiernik), 624
truth table (matryca prawdziwości), 449
TSAPI, 858
TSAT, 858
Tseng Labs, 858
TSO, 859
TSOP, 859
T-span, 859
TSR, 859
TSS, 859
TT font (czcionka TT), 119
TTCN, 859
TTF file (plik TTF), 601
TTFN, 859
TTL, 859
TTS, 859
TTY protocol (protokół TTY), 648
tube (lampa), 409
tunable laser (laser przestrajalny), 413
tuner, 859
tunneling (tunelowanie), 859
TUO, 859
tuple (krotka), 404
Turbo C, 859
turbo code (turbokodowanie), 859
Turbo Mouse, 859
Turbo Pascal, 859
TURBOchannel, 859
Turing test (test Turinga), 840
turnaround document (dokument obiegowy), 143
turnaround time (czas obiegu), 117
turnkey system (system „pod klucz"), 792
turnpike effect (efekt korka), 208
Turtle Beach, 859
Turtle Graphics (grafika żółwia), 265
tutorial (samouczek), 708
TUV (TÜV), 860
Tuxedo, 860
TV, 860
TV board (karta TV), 357
TV in a window (okno TV), 541
TV recorder (nagrywarka telewizyjna), 498
TV tuner board (karta tunera TV), 357
TV-out port (TV out — port), 860
TVPC, 860
TWAIN, 860
tweak (podkręcać), 610
tweening (uśrednianie), 886
twinax, 860
twinax card (karta twinax), 358
twinaxial (kabel twinax), 350
TWIP, 860
twisted nematic (skręcone kryształy nematyczne), 738
twisted pair (skrętka telefoniczna), 738
two-out-of-five code (kod „dwa z pięciu"), 371
two-phase commit (zatwierdzanie dwufazowe), 990
two-spindle drive (napęd o dwu trzpieniach), 501
two-tier client/server (dwuwarstwowa architektura klient-serwer), 191
two-way radio (dwukierunkowe radio), 190
two-wire lines (łącze dwuprzewodowe, łącze jednotorowe), 431
TWX, 861
TX, 861
TX chipset (TX — chipset), 861
TXD, 861
TXT file (plik TXT), 601
type, 861
Type 1 connector (złącze Type 1), 999
Type 1 font (Type 1 — czcionka), 861
Type 3 font (Type 3 — czcionka), 861
Type A plug (wtyk typu A), 960
Type B plug (wtyk typu B), 960
type ball (kulista głowica drukująca), 407
type casting (rzutowanie typów), 706
type font (czcionka stylu pisma), 119
type scaler (rasteryzator pisma), 678
typeahead buffer (bufor wpisywania), 68
typeface (krój pisma), 404
typeface family (rodzina krojów), 689
typematic (samopowtarzanie), 708
typeover mode (tryb zastępowania), 857
typesetter (składarka), 737
typewriter font (czcionka dalekopisowa), 118
typewriter keyboard (klawiatura maszyny do pisania), 365
typing, 861
typographer's quotes (cudzysłowy typograficzne), 109
U, 863

U interface (interfejs U), 307
U.S. Robotics, 863
UA, 863
UAE, 863
UART, 863
UART overrun (przepełnienie układu UART), 658
UBR, 863
UCC 2B, 863
UCE, 863
UCITA, 863
UCR, 864
UCSD p-System, 864
UDA, 864
UDDI, 864
UDF, 864
UDI, 864
UDMA, 864
UDP, 864
UDP/IP, 865
UFO, 865
ugly code (nieczytelny kod), 516
UHF, 865
UI, 865
UI specialist (projektant interfejsu użytkownika), 645
UIDL, 865
UIMX, 865
ULAW, 871
u-Law, 871
ULS server, 871
ULSI, 871
Ultra ATA, 871
Ultra DMA, 871
Ultra DMA/100, 871
Ultra DMA/33, 871
Ultra DMA/66, 871
Ultra IDE, 871
Ultra SCSI, 871
UltraCard, 871
ultrafiche, 872
UltraJava, 872
UltraSPARC, 872
ultraviolet (nadfiolet), 497
Ultrium, 872
ULTRIX, 872
UM, 872
UMA, 872
UMB, 872
umbrella term, 872
UML, 872
UMTS, 873
unary (unarny), 873
unbalanced line (tor niesymetryczny), 845
unbundle, 873
unbundling, 873
UNC, 873
uncached speed (szybkość transmisji niebuforowanej), 805
unchannelized (bezkanałowość), 53
unconditional branch (skok bezwarunkowy), 737
undelete (odtworzenie), 538
under cover removal, 873
underflow (przepełnienie), 658
Undernet, 873
underrun (przepełnienie bufora), 658
underscan, 873
underscore (znak podkreślenia), 1003
undo (wycofywanie), 960
UNI, 873
Unibus, 873
unicast (transmisja jednostkowa), 848
unicast routing protocol (protokół routingu obsługujący transmisję jednostkową), 648
Unicenter, 874
Unicode, 874
unidirectional (jednokierunkowy), 340
UNIFACE, 874
unified messaging (zunifikowany system informacyjny), 1005
Unified Modelling Langauge, 874
Uniform Resource Locator, 874
UniForum, 874
UNIFY 2000, 874
Unimodem, 874
uninstall (deinstalacja), 131
uninstaller (deinstalator), 131
Uninterruptible Application Error, 874
uninterruptible power supply (zasilacz awaryjny), 988
union (unia), 873
uniprocessor (uniprocesor), 874
unique visitors (unikalni użytkownicy), 874
UniSQL, 874
Unisys, 874
unit record equipment, 875
unit test (test jednostkowy), 839
UNIVAC I, 875
UniVBE, 875
Univel, 875
universal client (uniwersalny klient), 875
Universal DSL, 875
Universal Naming Convention, 875
Universal Plug and Play, 875
universal port replicator (uniwersalny replikator portu), 875
Universal Product Code, 875
Universal Serial Bus, 875
universal server (uniwersalny serwer), 875
universal time (czas uniwersalny), 118
UniVerse, 875
UNIX, 876
UNIX 93, 877
UNIX 95, 877
UNIX 98, 877
UNIX International, 877
UNIX server (serwer uniksowy), 724
UNIX shell account (konto systemu UNIX), 398
UNIX socket (gniazdo systemu UNIX), 259
UNIX to UNIX copy, 877
UNIX/X, 877
UnixWare, 877
unlicensed band (pasmo nie zastrzeżone), 578
unload, 877
UNMA, 877
unmanaged hub (koncentrator bez funkcji zarządzania), 394
unmark (odznaczenie), 538
unpack (rozpakowanie), 694
unqualified address (adres niekwalifikowany), 23
unscramble (odszyfrowywanie), 537
unshielded twisted pair (skrętka nieekranowana), 738
unstructured data (dane niestrukturalne), 124
unsubscribe (usunięcie subskrypcji), 886
untethered (niezwiązany), 518
unzip, 877
up (włączone), 951
UP technology, 877
UP.Browser, 877
UP.Link Server, 877
UPA, 877
UPC, 877
upgrade (uaktualnienie), 863

uplink, 877
uplink port (port uplink), 620
upload, 877
UPnP, 877
upper ASCII, 877
Upper Memory Area, 877
Upper Memory Block, 877
UPS, 877
upstream, 879
uptime (czas bezawaryjnej pracy), 117
upward compatible (kompatybilność „do przodu"), 379
upward compatible (zgodność „do przodu"), 994
urban legend (miejska legenda), 465
URI, 879
URL, 879
URL hijacking, 879
URL switch (przełącznik URL), 656
usability (użyteczność), 888
usability lab (testery użyteczności), 840
USB, 882
USB hub (koncentrator USB), 394
USB modem (modem USB), 478
use-case analysis (analiza przypadków użycia), 31
use-case analysis (metoda analizy przypadków użycia), 457
used computers (używane komputery), 888
Usenet, 883
USENIX, 883
user (użytkownik), 888
user account (konto użytkownika), 398
user agent, 883
user area (obszar użytkownika), 532
User Datagram Protocol, 883
user default profile (domyślny profil użytkownika), 145
user defined (zdefiniowane przez użytkownika), 991
user friendly (przyjazny użytkownikowi), 665
user group (grupa użytkowników), 267
user interface (interfejs użytkownika), 307
user level (poziom użytkownika), 626
user profile (profil użytkownika), 636
user provisioning, 883
user session (sesja użytkownika), 725
user sessions (liczba sesji użytkownika), 418
USER.DAT, 883
userid (identyfikator użytkownika), 292
user-level security (kontrola dostępu na poziomie użytkownika), 398
username (nazwa użytkownika), 506
USG, 883
USL, 883
USO, 885
USOC, 885
USR, 885
USRobotics, 885
USRT, 886
UTC, 886
UTF, 886
UTF-7, 887
UTF-8, 887
UTG, 887
utilities (narzędzia), 502
utility program (program narzędziowy), 639
UTP, 887
UTP Ethernet, 887
UTS, 887
UUcoding, 887
UUCP, 887
UUdecode, 887
UUencode, 887
UUNET, 887
UWC Consortium, 887
UWC-136, 887
UWCC, 887
UXGA, 887
V dot (V.), 889
V Series, 889
V.110, 889
V.120, 889
V.17, 889
V.21, 889
V.22, 889
V.22bis, 889
V.23, 889
V.24, 889
V.25, 889
V.25bis, 889
V.26, 889
V.26bis, 889
V.26ter, 890
V.27, 890
V.27bis, 890
V.27ter, 890
V.28, 890
V.29, 890
V.32, 890
V.32bis, 890
V.32terbo, 890
V.33, 890
V.34, 890
V.35, 890
V.42, 890
V.42bis, 890
V.44, 890
V.54, 890
V.56, 890
V.90, 891
V.92, 891
V.Everything, 891
V.Fast Class, 891
V.FC, 891
V.PCM, 891
V20, V30, 891
VAC, 891
vacuum tube (lampa próżniowa), 409
vacuum tube types (typy lamp próżniowych), 862
VAD, 891
VADSL, 891
VAFC, 891
VAIO, 891
validity checking (walidacja), 906
value (wartość), 909
Value Added Process, 891
value added reseller, 891
value market, 891
value PC, 891
value proposition, 891
value-added network (sieci przydanej wartości), 728
vampire tap, 891
VAN, 891
vandal (wandal), 906
VAP, 891
vaporware, 891
VAR, 892
variable (zmienna), 1000
variable data printing (drukowanie różnorodnych danych), 181
variable length field (pole o zmiennej długości), 615
variable length record (rekord o zmiennej długości), 683
varname, 892
VAX, 892

VAXcluster, 892
VAXELN, 892
VAXmate, 892
VAXstation, 892
VB, 892
VB Script, 892
VB3, 892
VB4, 892
VB5, 892
VB6, 892
VBA, 892
VBE, 892
VBE/AI, 892
vBNS, 892
Vbox, 892
VBR, 892
VBRUNxxx.DLL, 892
VBS, 893
VBScript, 893
VBX, 893
VC, 893
Vcache, 893
vCalendar, 893
vCard, 893
VCD, 893
V-Chip, 893
VCO, 893
V-Commerce, 893
VCPI, 893
VCR, 893
VCS, 893
VCSEL, 893
VdB, 893
Vdeck, 893
VDI, 894
Vdisk, 894
VDM, 894
VDS, 894
VDSL, 894
VDT, 894
VDT radiation (promieniowanie VDT), 646
VDU, 894
vector (wektor), 914
vector display (monitor wektorowy), 481
vector font (czcionka wektorowa), 119
vector graphics (grafika wektorowa), 265
vector processor (procesor wektorowy), 632
vector to raster (konwersja wektorowo-rastrowa), 400
Vectra, 894
veesa, 894
Venn diagram (diagram Venn), 135
Ventura Publisher, 894
verbose (tryb rozszerzony), 856
verify (weryfikacja), 914
Verilog, 894
VERITAS file system (system plików VERITAS), 792
Veronica, 894
version (wersja), 914
version control (kontrola wersji), 399
version number (numer wersji), 526
Versit, 894
vertex (wierzchołek), 921
vertical bandwidth (częstotliwość pionowa), 119
vertical bar (pionowa kreska), 593
vertical market (rynek „pionowy”), 706
vertical market software) (vertical software (oprogramowanie dla rynku „pionowego”), 551
vertical portal (portal „pionowy”), 620
vertical recording (zapis wgłębny), 983
vertical redundancy checking, 894
vertical resolution (rozdzielczość pionowa), 693
vertical retrace (powrót plamki w kierunku pionowym), 625
vertical scaling (skalowanie w kierunku pionowym), 733
vertical scan rate (częstotliwość odświeżania pionowego), 119
VerticalNet, 894
Vertigo, 894
verti-port, 894
very large instruction word, 894
very long instruction word, 894
VESA, 894
VESA Advanced Feature Connector, 894
VESA BIOS, 894
VESA BIOS Extension, 894
VESA BIOS Extension/Audio Interface, 895
VESA DDC, 895
VESA Display Data Channel, 895
VESA Display Power Management Signaling, 895
VESA DPMS, 895
VESA driver (sterownik VESA), 775
VESA Enhanced Video Connector, 895
VESA local bus, 895
VESA Media Channel, 895
VESA modes (tryby VESA), 858
VESA Plug and Display, 895
VESA screen modes (tryby graficzne VESA), 858
VESA/EISA, 895
VESA/ISA, 896
vesicular film (film pęcherzykowy), 234
Vespa, 896
VFAT, 896
VFP, 896
VfW, 896
VGA, 896
VGA adapter, VGA card (karta graficzna VGA), 355
VGA feature connector (VGA Feature Connector), 896
VGA HC, 896
VGA pass through, 896
VHD, 896
VHDCI, 896
VHDL, 896
VHDSL, 897
VHF, 897
VHS, 897
VHSIC, 897
vi, 897
via, 897
video (wideo), 916
Video 1, 897
video accelerator (akcelerator wideo), 26
video bandwidth (szerokość pasma wideo), 802
video camera (kamera wideo), 351
video capture board (karta do przechwytywania obrazu), 353
video capture board (karta przechwytująca obraz), 357
Video CD, 897
video clip (wideoklip), 917
video codec (kodek wideo), 374
video compression (kompresja wideo), 381
video controller (kontroler graficzny), 399
Video Device Interface, 897
video digitizer (przetwornik graficzny), 664
video editing (montaż wideo), 482
video editor, 897

video effects (efekty wideo), 208
Video Electronics Standards Association, 897
Video for Windows, 897
Video Graphics Array, 897
video graphics board (karta graficzna), 355
video on demand (wideo na żądanie), 917
video overlay, 897
video port (port Video), 620
video RAM, 897
video server (serwer wideo), 724
video streaming (transmisja obrazu w trybie strumieniowym), 848
video terminal (terminal wideo), 835
Video Toaster, 897
video window (okno wideo), 541
Video1, 898
VideoCd, 898
videodisc (wideodisk), 917
videographer, 898
video-out port (port Video Out), 620
videophone (wideofon), 917
videotape (taśma wideo), 822
videotex (wideotekst), 917
view (widok, perspektywa), 918
viewable image (rzeczywista wielkość ekranu), 706
Viewdata, 898
viewer (przeglądarka), 651
Viewperf, 898
viewport, 898
Vignette StoryServer, 898
vignetting (winietowanie), 942
VIM, 898
VINES, 898
ViP, 898
viral marketing (marketing wirusowy), 444
viral programming (tworzenie wirusów), 860
ViRGE, 898
virtual (wirtualny), 945
Virtual 8086 Mode (wirtualny tryb 8086), 947
virtual card (karta wirtualna), 358
virtual circuit (wirtualny obwód), 946
virtual community (wirtualna społeczność), 945
virtual companion (wirtualny przyjaciel), 946
virtual company (wirtualna firma), 944
virtual connection (wirtualne połączenie), 945
virtual desktop (wirtualny pulpit), 946
virtual desktop services (usługi wirtualnego pulpitu), 885
virtual device (wirtualne urządzenie), 945
virtual device driver (sterownik urządzenia wirtualnego), 775
Virtual Device Interface, 898
virtual disk (wirtualny dysk), 945
virtual display (wirtualny ekran), 945
Virtual DOS Machine (wirtualna maszyna DOS), 944
virtual greeting card (wirtualna pocztówka), 944
virtual image (wirtualny obraz), 946
virtual ISP (wirtualny dostawca usług internetowych), 945
virtual LAN (wirtualna sieć lokalna), 944
virtual library (wirtualna biblioteka), 943
virtual machine (wirtualna maszyna), 944
Virtual Machine Manager, 898
virtual memory (pamięć wirtualna), 573
virtual mentoring (wirtualne doradztwo), 945
virtual monitor (wirtualny monitor), 946
virtual network (wirtualna sieć), 944
virtual newscaster (wirtualny prezenter), 946
virtual operating system (wirtualny system operacyjny), 947
virtual peripheral (wirtualne urządzenie peryferyjne), 945
virtual printer (wirtualna drukarka), 943
virtual private network (wirtualna sieć prywatna), 945
virtual processing (wirtualne przetwarzanie), 945
virtual processor (wirtualny procesor), 946
virtual reality (wirtualna rzeczywistość), 944
virtual root (wirtualny katalog główny), 946
virtual route (wirtualna trasa), 945
virtual routing (wirtualny routing), 947
virtual screen (wirtualny ekran), 946
virtual server (wirtualny serwer), 947
virtual storage (wirtualny magazyn danych), 946
virtual store (wirtualny sklep), 947
virtual subnet (wirtualna podsieć), 944
virtual supercomputer (wirtualny superkomputer), 947
virtual tape (wirtualna taśma), 945
virtual tape system (wirtualny system taśmowy), 947
virtual terminal (wirtualny terminal), 947
virtual toolkit (wirtualne programy narzędziowe), 945
virtual workgroup (wirtualna grupa robocza), 944
virtualize (wirtualizacja), 943
virus (wirus), 947
virus hoaxes (żartobliwe wirusy), 1009
virus scanner (skaner antywirusowy), 734
virus signature (sygnatura wirusa), 786
virus signature file (plik sygnatur wirusów), 601
VirusScan, 898
VIS, 898
visa, 898
ViSCA, 898
VisiBroker, 898
VisiCalc, 898
Visio, 898
Vision, 898
Vision Server, 898
visit (odwiedzenie), 538
Visor, 898
Visual Age, 898
Visual AppBuilder, 898
Visual Basic, 899
Visual Basic Control, 899
Visual C++, 899
Visual Cafe, 899
visual computing (wizualizacja komputerowa), 950
Visual dBASE, 899
Visual FoxPro, 899
Visual InterDev, 899
Visual J++, 899
Visual Objects, 899
Visual Page, 899
visual programming (programwanie wizualne), 644
Visual Smalltalk, 899
Visual Smalltalk Enterprise, 899
Visual Studio, 899
visual tool (narzędzie wizualne), 503
Visual Workbench, 900
Visual Works, 900
VisualAge, 900
visualization (wizualizacja), 949
VisualWorks, 900

VITA, 900
Viterbi decoder (dekoder Viterbiego), 132
vixel, 900
VKD, 900
VLAN, 900
VLB, 900
VL-bus, 900
VLD scanner (skaner VLD), 736
VLDB, 900
VLF, 900
VLIW, 900
VLR, 900
VLSI, 900
VM, 900
VM Channel, 900
VM/386, 900
VM/SP, 901
v-mail, 900
VMARK, 900
VMC, 901
VME, 901
VME bus (magistrala VME), 439
VME card (karta VME), 358
VMEbus, 901
VML, 901
VMM, 901
VMRAM, 901
VMS, 901
VMTP, 901
VOC, 901
vocoder (wokoder), 952
VOD, 901
VoDSL, 901
VOFDM, 901
VoFR, 901
voice (głos), 257
voice analyst (analityk systemów głosowych), 30
voice channel (kanał głosowy), 352
voice chat, 901
voice codec (kodek głosu), 373
voice coil (cewka drgająca), 87
voice compression (kompresja głosu), 381
voice grade (barwa głosu), 49
voice information service (informacyjna usługa głosowa), 300
voice mail (poczta głosowa), 608
voice menu (menu głosowe), 455
voice messaging (poczta głosowa), 608
voice navigation (sterowanie głosem), 773
voice network (sieć transmisji głosu), 731
voice over IP, 901
voice processing (przetwarzanie głosu), 662
voice recognition (rozpoznawanie głosu), 694
voice response (generowanie głosu), 253
voice store and forward (zapisywanie i przekierowywanie głosu), 983
voiceprint (próbka głosu), 649
VoiceSpan, 901
VoiceView, 901
VoiceXML, 902
VoIP, 902
volatile memory (pamięć ulotna), 573
volt (wolt), 953
voltage regulator (regulator napięcia), 681
volt-amps (woltoamper), 953
volume (wolumen), 953
volume label (etykieta wolumenu), 225
volume serial number (numer seryjny wolumenu), 526
volume set (zestaw wolumenów), 993
volumetric texture (tekstura objętościowa), 829
volumetrics (wolumetryka), 953
VON, 902
von Neumann architecture (architektura von Neumanna), 37
Voodoo Graphics, 902
vortal (wortal), 955
VOS, 902
voxel (Voxel), 902
Voyetra, 902
VP ratio (wskaźnik VP), 957
VP3, 902
VP4, 902
VPC, 902
VPN, 902
VPS, 902
VR, 902
Vr Series, 902
Vr10000, 902
Vr4400, 902
Vr5000, 902
VRAM, 902
VRC, 902
VRML, 902
VS, 902
VSAM, 902
VSAT, 902
VSB, 902
VSE, 902
VSHARE.386, 902
VSPA, 903
VSX, 903
VT, 903
VT 100, 200, 300, etc. (VT 100, 200, 300 itp.), 903
VTAM, 903
VTOC, 903
VTR, 903
VTS, 903
VUE, 903
VUI, 903
vulnerabilities (luki w zabezpieczeniach), 428
vulnerability (luka w zabezpieczeniach), 428
VUP, 903
VX chipset (chipset VX), 88
VxD, 903
VxFS, 903
VXML, 903
W2K, 905
W3C, 905
WAA, 905
Wabi, 905
wafer (wafel), 905
wafer scale integration (integracja do wielkości wafla), 302
WAFL, 905
WAIS, 906
wait state (cykl oczekiwania), 116
Wake-on-LAN, 906
walkie talkie, 906
wall humping, 906
wallet („portfel”), 621
wallpaper (tapeta), 819
Walsh code (kod Walsha), 373
Walsh-Hadamard code (kod Walsha-Hadamarda), 373
WAMBAM, 906
WAN, 906
WAN administrator (administrator sieci WAN), 21
wand, 906
Wang, 907
WAP, 907
WAP Forum, 907
WAP gateway (bramka WAP), 65
war dialer, 907

warehouse (hurtownia danych), 283
Warehouse BOSS, 907
wares (zwrot(y) ware), 1006
warez, 907
warm boot („gorący" restart), 260
warm swap (wymiana „w locie"), 962
warmware, 907
Warnier-Orr diagram (diagram Warniera-Orra), 135
WARP, 907
Warp Server, 908
watchdog packet (pakiet alarmowy), 566
Watcom compilers (kompilatory Watcom), 380
Watcom SQL, 910
waterfall („wodospad"), 952
watermark („znak wodny"), 1003
watt (wat), 909
WAV, 910
wave (fala), 230
wave audio, waveform audio (dźwięk cyfrowy), 200
wave soldering (lutowanie falowe), 429
waveform (kształt fali), 407
waveguide (falowód), 230
waveguide dispersion (rozproszenie falowodu), 695
wavelength (długość fali), 140
wavelength division multiplexing, 910
wavelet compression (kompresja falkowa), 380
wavelets (falki), 230
wave-particle duality (dualizm falowo-korpuskuralny), 187
wavetable (Wavetable), 910
wavetable synthesis (synteza Wavetable), 787
WAW, 910
ways (wways), 960
WBEM, 910
WBT, 910
WCDMA, 910
W-CDMA, 910
WDM, 911
weak typing (słaba kontrola typów), 740
wearable computer (komputer „noszony"), 386
Web accelerator (akcelerator WWW), 26
Web address (adres internetowy), 23
Web aggregator (internetowy agregator), 313
Web application server (internetowy serwer aplikacji), 313
Web authoring software (system tworzenia stron internetowych), 793
Web based (bazujące na technologii WWW), 50
Web beacon, 911
Web box (przystawka internetowa), 665
Web browser (przeglądarka internetowa), 652
Web bug (internetowy „robak"), 313
Web cache (internetowy serwer buforujący), 314
Web client (klient WWW), 368
Web clipping (selekcja zawartości strony internetowej), 718
Web cluster (klaster serwerów WWW), 363
Web conferencing (konferencja internetowa), 395
Web connect (łączenie z serwerem WWW), 432
Web converter (konwerter internetowy), 400
Web cramming, 911
Web designer (projektant stron internetowych), 645
Web development software (środowisko tworzenia stron internetowych), 809
Web directories (katalogi internetowe), 360
Web e-mail (klient poczty elektronicznej oparty na przeglądarce), 368
Web enabled (zgodne z technologią WWW), 994
Web Express, 911
Web farm (farma serwerów WWW), 230
Web filter (filtr internetowy), 236
Web filtering (filtrowanie danych internetowych), 236
Web hosting, 911
Web hub (internetowa platforma), 311
Web integration specialist (integrator technologii WWW), 302
Web log (internetowy rejestr), 313
Web logic, 911
Web mail service (usługa poczty elektronicznej opartej na technologii WWW), 884
Web master (administrator serwera WWW), 21
Web monitoring (monitorowanie stron internetowych), 481
Web objects, 911
Web pad, 911
Web page (strona internetowa), 777
Web page editor (edytor stron internetowych), 207
Web palette (paleta internetowa), 567
Web payment service (usługa płatności internetowych), 884
Web PC (internetowy komputer), 313
Web player (gracz na rynku technologii WWW), 262
Web player (internetowy odtwarzacz), 313
Web portal (portal internetowy), 620
Web programmer (programista aplikacji internetowych), 640
Web programming (programowanie aplikacji internetowych), 643
Web publishing (publikowanie stron internetowych), 666
Web rage (internetowa złość), 312
Web ring, 911
Web search engines (wyszukiwarki internetowe), 965
Web search sites (strony z wyszukiwarkami internetowymi), 778
Web services (usługa internetowa), 884
Web site management (zarządzanie serwerem WWW), 987
Web site name (nazwa strony internetowej), 506
Web slate (internetowa tabliczka), 312
Web switch (przełącznik internetowy), 654
Web switching (przełączanie internetowe), 653
Web TV, 911
Web white pages (internetowe książki adresowe), 312
Web yellow pages (internetowe książki adresowe), 312
Web-based application (aplikacja internetowa), 34
Web-based e-mail (klient poczty elektronicznej oparty na przeglądarce internetowej), 368
Web-based payment service (płatność realizowana z poziomu przeglądarki), 604
WebBench, 911
WebCam, 911
Webcast, 911
Web-centric (związane z technologią WWW), 1005
WebCompass, 911
WebCrawler, 911
WebDAV, 912

Web-enabled call center (internetowe centrum telefoniczne), 312
WebFOCUS, 912
WebGain Studio, 912
Webhead, 912
Webhippie, 912
Webified, 912
Webinar, 912
Webisode, 912
Weblication, 912
Weblog, 912
Weblogic, 912
WebMail, 912
Webmaster, 912
Webmistress, 912
WebNFS, 912
WebObjects, 912
Webpad, 912
WebPDA, 912
WebRazor Pro, 912
Webring, 912
WebShare (Webshare), 912
Websphere, 913
Webtop, 913
Web-to-phone (telefonia internetowa), 831
WebTV, 913
Webzine, 913
WECA, 913
Weitek coprocessor (koprocesor Weitek), 401
well-behaved (dobrze napisany program), 143
well-known port (ogólnie znany numer portu), 540
Western Digital, 914
Western Electric, 914
WetPC, 915
wetware, 915
WfM, 915
WFW, 915
wheel mouse (mysz mechaniczna), 495
Whetstones, 915
Whirlwind, 915
Whistler, 916
White Book, 916
white box (białe pudełko), 55
white box testing (testowanie metodą białej skrzynki), 840
white hat hacker (włamywacz w „białych rękawiczkach"), 951
white noise (biały szum), 55
white pages (książki adresowe), 407
white paper, 916
white point (punkt bieli), 667
whiteboard (tablica), 814
whois, 916
WHQL, 916
wide area adapter (karta sieci WAN), 357
Wide Area Information Server, 916
wide area network (sieć rozległa), 731
Wide SCSI, 916
wideband (szerokopasmowa), 802
wide-format printer (drukarka szerokoformatowa), 179
widget, 917
widget set (zestaw widgetów), 993
widow & orphan („wdowa" i „sierota"), 911
width table (szerokość tabeli), 802
Wi-Fi, 921
wild cards (znaki grupowe), 1003
Willamette, 921
wimp interface (interfejs WIMP), 307
Win, 921
Win 9x interface (interfejs systemów Win 9x), 307
Win 9x/3.1 Differences (Windows — różnice pomiędzy platformami 3.1 i 9x), 932
Win abc's (Windows — abc), 925
Win Associating files (kojarzenie plików z programami), 377
Win Change window appearance (Windows — zmiana wyglądu okna (schematu kolorów), 941
Win Change window position and size (Windows — zmiana wielkości i położenia okna), 940
Win Clipboard (Windows — schowek systemu), 933
Win Configuration settings (Windows — konfiguracja systemu), 927
Win Control panels (Windows — Panel sterowania), 930
Win Copy between windows (Windows — kopiowanie pomiędzy oknami), 927
Win Create new folder (Windows — tworzenie nowego katalogu), 935
Win Device Manager (Windows — Menedżer urządzeń), 928
Win Dial-up Networking (Windows — narzędzie Dial-up Networking), 929
Win Display settings (Windows — ustawienia wyświetlania), 937
Win Drag and Drop (Windows — przeciąganie i upuszczanie), 931
Win Explorer (Eksplorator Windows), 211
Win File Association (Windows — kojarzenie typów plików z programami), 926
Win File names (nazwy plików w systemie Windows), 506
Win File Open (Windows — otwieranie plików), 930
Win File Open multiple files (Windows — otwieranie wielu plików), 930
Win File Types (Windows — typy plików), 935
Win Finding files (Windows — wyszukiwanie plików), 940
Win Folder organization (Windows — organizacja katalogów), 930
Win Format a disk (formatowanie dysku w systemie Windows), 240
Win Hardware configuration (Windows — konfiguracja sprzętu), 927
Win Hide Taskbar (Windows — ukrywanie paska zadań), 936
Win IRQs (Windows — przerwania IRQ), 932
Win Keyboard commands (Windows — skróty klawiaturowe), 933
Win Long file names (długie nazwy plików w systemie Windows), 140
Win Long file names (Windows — długie nazwy plików), 926
Win Maximize windows (Windows — maksymalizacja okien), 927
Win Minimize windows (Windows — minimalizacja okien), 929
Win Move windows (Windows — przemieszczanie okien), 932
Win My Computer (Windows — okno Mój komputer), 929
Win My Network Places (ikona Moje miejsca sieciowe w systemie Windows), 295
Win Network Neighborhood (ikona Otoczenie sieciowe systemu Windows), 295
Win Open With (Windows — Otwórz z), 930
Win Path hierarchy (hierarchia ścieżek w systemie Windows), 275
Win Path hierarchy (Windows — hierarchia ścieżek), 926
Win Print screen (drukowanie zrzutu ekranu w systemie Windows), 181
Win Print screen (Windows — zrzut ekranu), 941

Win Properties (Windows — menu kontekstowe Właściwości), 928
Win Recognizing a peripheral (Windows — wykrywanie urządzeń), 940
Win Registry (Windows — rejestr systemu), 932
Win Rescan peripherals (Windows — ponowne wykrywanie urządzeń), 931
Win Resize windows (Windows — zmiana wielkości okien), 940
Win Run DOS programs (Windows — uruchamianie programów DOS-owych), 937
Win Run Windows programs (Windows — uruchamianie programów), 936
Win Safe Mode (Windows — tryb awaryjny), 935
Win Searching for text (Windows — wyszukiwanie tekstu), 940
Win Sharing files (Windows — udostępnianie plików), 935
Win Short file names (Windows — krótkie nazwy plików), 927
Win Shortcuts (Windows — skróty do plików i katalogów), 933
Win Show desktop (Windows — wyświetlanie pulpitu), 940
Win Show file extensions (Windows — rozszerzenia nazw plików), 932
Win Start & stop (Windows — uruchamianie i wyłączanie systemu), 936
Win Start menu (Windows — menu Start), 928
Win Switch windows (Windows — przełączanie pomiędzy oknami), 931
Win Taskbar (Windows — pasek zadań), 930
Win Technical details (Windows — szczegóły konfiguracji), 934
Win Tips (Windows — wskazówki), 939
Win Typing special characters (Windows — wprowadzanie znaków specjalnych), 938
Win Undo (Windows — cofanie operacji), 926
Win Version number (Windows — numer wersji systemu), 929
WIN.COM, 921
WIN.INI, 922
Win2K, 922
Win32, 922
Win32s, 922
Winamp, 922
WinBatch, 922
WinBench, 922
Winchester disk (dysk Winchester), 196
WinChip, 922
WinCIM, 922
Wincode, 922
Wind/U, 941
WinDisk, 922
windoid, 922
window (okno), 541
window manager (menedżer okien), 454
window system (system okienkowy), 790
Windows, 922
Windows — DNA, 926
Windows 1.0, 923
Windows 2.0, 923
Windows 2000, 923
Windows 3.0, 924
Windows 3.1, 924
Windows 3.11, 924
Windows 3.x modes (Windows — tryby pracy systemu 3.x), 935
Windows 4GL, 924
Windows 95, 924
Windows 95 interface (interfejs systemu Windows 95), 307
Windows 95/98/ME/NT/2000, 924
Windows 95/98/ME/NT/2000/XP, 924
Windows 95/98/NT/2000/XP, 924
Windows 95B, 924
Windows 95C, 924
Windows 95J, 924
Windows 97, 924
Windows 98, 924
Windows 98 SE, 925
Windows 9x, 925
Windows accelerator (akcelerator Windows), 26
Windows batch file (Windows — plik wsadowy), 931
Windows call (Windows — wywołanie systemowe), 940
Windows CE, 925
Windows command line (Windows — wiersz polecenia), 938
Windows configuration settings (Windows — ustawienia konfiguracyjne), 937
windows environment (środowisko Windows), 809
Windows error message (Windows — komunikat o błędzie), 927
Windows for Workgroups, 926
Windows help system (Windows — system pomocy), 934
Windows history (historia systemu Windows), 276
Windows history (Windows — historia systemu), 926
Windows ME, 927
Windows Media, 927
Windows Media format (format Windows Media), 240
Windows Media Packager, 927
Windows Media Player, 927
Windows Media Rights Manager, 927
Windows Media Technologies, 928
Windows Metafile, 928
Windows Millenium Edition, 929
Windows network (sieć Windows), 731
Windows NT, 929
Windows on Windows, 930
Windows path (Windows — ścieżka dostępu), 934
Windows Printing System, 931
windows program (program okienkowy), 639
Windows requirements (wymagania systemu Windows), 962
Windows Resource Kit, 932
Windows Script Host, 933
Windows Scripting Host, 933
Windows SDK, 933
Windows Second Edition, 933
Windows settings (Windows — ustawienia), 937
Windows shell (Windows — powłoka systemu), 931
Windows SNA APIs (interfejsy programowania Windows SNA), 308
Windows sockets (gniazda w systemie Windows), 259
Windows sockets (Windows — gniazda), 926
Windows Sound System, 934
Windows swap file (Windows — plik wymiany), 931
Windows Telephony, 934
Windows terminal (terminal Windows), 835
Windows Terminal Server, 934
Windows Update, 936
Windows versions (Windows — wersje systemu), 937
WINDOWS WORLD, 938
Windows XP, 940

Windows/286, 941
Windows/386, 941
Windows-based terminal (terminal oparty na systemie Windows), 835
Windows-based Terminal Server (system Windows Terminal Server), 794
Windoze, 941
Wine, 941
WINFILE.EXE, 941
WinFrame, 941
WinG, 942
WINGZ, 942
WinInet, 942
WinInstall, 942
WinJet, 942
WINMAIL.DAT, 942
WinMark, 942
WinNT, 942
WinNuke, 942
Win-OS/2, 942
WINS, 942
Winsock, 942
Winsock client (klient Winsock), 368
Winstone, 943
Wintel, 943
Winterm, 943
WinWord, 943
WinXS, 943
WinZip, 943
wire (kabel), 349
wire speed (maksymalna szybkość transmisji), 441
wire trace (ścieżka), 807
wire wrap (owijanie końcówek), 562
wired (okablowany), 540
wired access point (punkt dostępu do systemu przewodowego), 667
wireframe modeling (model siatkowy), 475
wirehead (majsterkowicz), 441
wireless (bezprzewodowa), 54
wireless bridge (mostek beprzewodowy), 484
wireless broadband (szerokopasmowa sieć bezprzewodowa), 802
wireless cable (bezprzewodowa sieć kablowa), 54
wireless data (przesyłanie danych siecią bezprzewodową), 661
Wireless Fidelity, 943
wireless generations (generacje technologii bezprzewodowych), 252
wireless glossary (terminologia sieci bezprzewodowych), 836
wireless LAN (bezprzewodowa sieć lokalna), 54
wireless local loop (pętla lokalna w sieci bezprzewodowej), 587
wireless modem (modem bezprzewodowy), 477
wireless networking (bezprzewodowa transmisja danych), 54
wireless optics (optyczna sieć bezprzewodowa), 556
wireless portal (portal dla użytkowników mobilnych), 620
wireless service provider (dostawca usług w oparciu o sieć bezprzewodową), 170
wireless technologies (technologie sieci bezprzewodowych), 828
wiring rack (szafa kablowa), 800
WISP, 949
WITI, 949
wizard (kreator), 404
WK1, 951
WKS, 951
WLAN, 951
WLL, 951
WMF, 952
WMI, 952
WML, 952
WMT, 952
WO, 952
WOLAP, 952
Wolfe-Spence tests (testy Wolfe-Spence'a), 841
Wolfpack, 952
word (słowo), 751
word addressable (adresowalny), 23
Word file (dokument programu Word), 143
Word for Windows, 953
Word macro (makro programu Word), 441
Word macro virus (wirus makra programu Word), 948
Word Pro, 953
word processing (edycja tekstu), 205
word processing machine (komputer przenośny), 389
word processor (edytor tekstu), 207
word separator (separator słowa), 719
word stuffing, 953
word wheel (Word wheel), 953
word wrap (zawijanie tekstu), 990
WordBASIC, 953
WordPad, 953
WordPerfect, 953
WordPerfect Corporation, 953
WordPerfect Office, 953
WordPerfect Suite, 954
WordStar, 954
WordStar diamond („diament" WordStar), 135
work function (praca wyjścia), 628
workflow (obieg zadań), 529
workflow automation (automatyzacja obiegu zadań), 45
workgroup (grupa robocza), 267
workgroup switch (przełącznik dla grup roboczych), 654
workgroup system (system dla grup roboczych), 788
working directory (katalog roboczy), 360
working draft (dokument roboczy), 143
Workplace, 954
Workplace Shell, 954
worksheet compiler (kompilator arkuszy kalkulacyjnych), 379
workstation (stacja robocza), 767
World Wide Wait, 954
World Wide Web, 954
World Wide Web Consortium, 955
World Wild Web, 955
WorldNet, 955
WorldWorx, 955
WORM, 955
worm („robak"), 688
Worm.ExploreZip virus (wirus Worm.ExploreZip), 949
WOSA, 955
WOW, 956
WPAN, 956
WPBX, 956
WPG, 956
WPS, 956
WRAM, 956
wrapper (program „owijający"), 639
wrist rest (podkładka pod nadgarstki), 609
wrist strap (pasek uziemiający), 577
wrist support (ochrona nadgarstków), 534
writable DVD (format DVD umożliwiający zapis), 240
write (zapis), 983
write access (kontrola dostępu przy zapisie), 398

write back cache (pamięć podręczna Write Back), 572
write cycle (cykl zapisu), 116
write error (błąd zapisu), 63
write once (nośnik jednorazowego zapisu), 522
write once CD (płyta CD z możliwością jednorazowego zapisu), 604
write once-run anywhere (uniwersalne programy), 875
write only code, 956
write precompensation (wstępna kompensacja przy zapisie), 958
write protect (ochrona przed zapisem), 534
Write protect error (błąd ochrony przed zapisem), 62
write protect notch (wycięcie blokady przed zapisem), 960
write through cache (pamięć podręczna Write Through), 572
writer (osoba pisząca), 560
wrong-reading, 956
WRQ, 956
WSDL, 956
WSFL, 956
WSH, 956
WSI, 956
WSP, 957
WTS, 959
WUGNET, 960
WWW, 960
WXmodem, 960
WYSIWYG, 964
WYSIWYG MOL, 964
x, 969
x-, 969
X Bitmap, 969
X Image Extension, 969
X library, 969
X Pixelmap, 969
X Pixmap, 969
X protocol, 969
X Series, 969
X server (serwer X), 724
X standard (standard X), 769
X terminal (terminal X), 836
X toolkit, 969
X Window, 969
X Windows, 969
X.12, 969
X.21, 969
X.25, 969
X.28, 970
X.29, 970
X.3, 970
X.32, 970
X.400, 970
X.400 API Association, 970
X.445, 970
X.500, 970
X.509, 970
X.75, 970
X.PC, 970
X/Open, 974
X/Open Portability Guide, 974
X11, 970
X12, 970
x2, 970
X25, 970
X400, 970
X500, 971
x86, 971
x-86, 971
x86 based (oparty na x86), 545
x86 clone (klon x86), 369
x86 compatible (zgodne z x86), 994
x86 emulator (emulator x86), 219
XA, 971
XAPIA, 971
x-axis (oś x), 561
Xbase, 971
X-based (Zgodne z X), 994
XBM, 971
Xbox, 971
XCIS, 971
XCMD, 971
Xcopy, 971
XDB Enterprise Server, 971
XDF, 971
XDR, 971
xDSL, 971
XENIX, 971
Xeon, 971
xerography (kserografia), 407
Xerox, 971
Xerox Network Services, 972
Xerox PARC, 972
XFCN, 972
xfr, 972
XGA, 972
x-height (wysokość x), 964
XHTML, 973
XICS, 973
XIE, 973
XIP, 973
Xlib, 973
XLink, 973
XLISP, 973
XLL, 973
XLR Connector (złącze XLR), 999
XMI, 973
XML, 973
XML namespace (przestrzeń nazw języka XML), 660
XML parser (parser języka XML), 576
XML Protocol, 973
XML repository (magazyn schematów XML), 437
XML schema (schemat XML), 711
XML schema library (biblioteka schematu XML), 56
XML tag set (zestaw znaczników XML), 993
XML vocabulary (słownik XML), 751
XML-Data, 973
XML-Data Reduced, 973
XMLP, 973
XML-RPC, 973
Xmodem, 973
XMP, 974
XMS, 974
XMT, 974
XNOR, 974
XNS, 974
xon-xoff, 974
Xopen, 974
XOR, 974
XP, 974
XPath, 974
XPEDITER, 974
XPG, 974
Xplor, 974
XPM, 974
Xpointer, 974
xSeries, 975
XSL, 975
XSLT, 975
xSP, 975
XT, 975
XT bus (magistrala XT), 439
XT class (klasa XT), 363

XT interface (interfejs XT), 307
XTACACS, 975
XTI, 975
XTP, 975
XTree, 975
Xtrieve, 975
XVT, 975
XWindows, 975
x-y matrix (macierz x-y), 434
x-y monitor (monitor x-y), 481
xy plotter (ploter x-y), 603
XyWrite dla Windows, 975
XyWrite III Plus, 975
x-y-z matrix (macierz x-y-z), 434
Y, (R-Y), (B-Y), 977
Y/C video, 977
Y2K, 977
Y2K compliant (zgodność z rokiem 2000), 994
Y2K problem (problem roku 2000), 630
YAAP, 977
yacc, 977
Yahoo!, 977
Yahoo! Mail, 977
Yahoo! Messenger, 977
Yahoo! Store, 977
Yahooligans!, 977
Yankee Group, 977
y-axis (oś y), 561
YCrCb, 977
Year 2038 problem (problem roku 2038), 631
Yellow Book, 977
Yellow Box, 977
Yellow Pages, 978
yield (uzysk), 888
YIQ, 978
YK2, 978
Ymodem, 978
yocto, 978
yotta, 978
youth grinder, 978
YUV, 978
Z, 979
z buffer (bufor Z), 69
Z Series, 979
z/Architecture, 985
z/OS, 1004
Z180, 979
Z280, 979
Z380, 979
Z39.50, 979
Z80, 979
Z8000, 979
ZAI, 981
ZAK, 981
zap, 982
ZAW, 990
z-axis (oś z), 561
ZBR, 990
ZCAV, 990
Z-CAV, 990
ZCLV, 990
Z-CLV, 990
ZDBOp, 991
ZDNet, 991
zebra strip (taśma „zebra”), 822
zeen, 992
ZENworks, 992
zeon, 992
zepto, 992
zero administration (zero administracji), 992
zero latency (brak opóźnienia), 65
zero suppression (brak wypełnienia), 65
zero wait state (brak cyklu oczekiwania), 64
zero-slot LAN, 992
zetta, 994
ZIF socket (gniazdo ZIF), 259
ZiffNet, 995
Zilog, 995
zinc air (bateria cynkowo-powietrzna), 49
zine, 996
zip (pakowanie), 567
Zip disk (dysk Zip), 197
Zip drive (napęd Zip), 501
ZIP file (plik ZIP), 602
ZipCD, 996
zipped (spakowany), 759
zipped file (plik spakowany), 600
Zmodem, 1001
zone (strefa), 776
zone bit recording (zapis bitowy z podziałem na strefy), 983
zone file (plik stref), 600
zoned constant angular velocity (zoned CAV), 1004
zoned constant linear velocity (zoned CLV), 1004
Zoo, 1004
zoom (powiększenie lub pomniejszenie), 624
Zoomed Video Port, 1004
Zortech compilers (kompilatory Zortech), 380
zSeries, 1005
ZV Port, 1005
ZyIMAGE, 1006
ZyINDEX, 1006

O

o małej ramce z wyprowadzeniami „J” (small outline J-lead) Patrz *SOJ*.

OA (*Open Architecture Development Group*) Organizacja założona w 1991 roku przez firmę IBM Japan, mająca na celu promowanie komputerów PC w Japonii. Patrz *DOS/V*.

OAI (*Open Application Interface*) Interfejs między komputerem a telefonem, pozwalający komputerowi kontrolować i konfigurować operacje centralek PBX i ACD.

OASIS (*Organization for the Advancement of Structured Information Standards*, Billerica, USA, www.oasis-open.org) Organizacja zaangażowana w promowanie publicznych standardów przechowywania informacji, takich jak XML, SGML oraz CGM. Sponsoruje seminaria, konferencje, wystawy i inne imprezy o charakterze edukacyjnym.

OAW (*Optically Assisted Winchester*) Technologia dysków komputerowych rozwijana przez firmę Seagate, przypominająca rozwiązania magnetooptyczne. Za operacje magnetyczne i optyczne odpowiedzialna jest ta sama głowica, a nie dwie niezależne głowice umieszczone po obu stronach talerza, jak to ma miejsce w konkurencyjnych rozwiązaniach. Technologia OAW została stworzona przez dział firmy Seagate o nazwie Quinta. Wykorzystuje ona wiązkę światła kierowaną na obracające się, mikroelektromechaniczne lustro (MEMS), co pozwala uzyskać gęstość zapisu rzędu 100 000 tpi i większą. Patrz *dysk magneto-optyczny*.

obciążenie łącza (line load) **(1)** W telekomunikacji: procentowa wartość czasu, przez jaką kanał telekomunikacyjny jest zajęty. **(2)** W elektronice: wartość prądu przesyłanego w obwodzie.

obciążenie przetwarzaniem (process bound) Wymuszenie na procesorze przetworzenia tak dużej ilości danych, że zakłóca to równowagę między przetwarzaniem danych a obsługą operacji wejścia-wyjścia. W zależności od tego, jak system operacyjny przydziela czas poszczególnym aplikacjom, niektóre programy mogą tak obciążyć procesor, że pozostałe zostają wyraźnie spowolnione. Patrz *wielozadaniowość z wywłaszczaniem*. Na komputerze osobistym taka sytuacja może wystąpić na przykład w trakcie przeliczania arkusza kalkulacyjnego.

obcinać (truncate) Usuwać początkowe lub końcowe cyfry lub znaki z pewnego elementu danych, bez analizowania pozostałej części ciągu. Obcięcie jest stosowane najczęściej przy przenoszeniu danych do rekordów o mniejszym rozmiarze pól.

obcinanie (clipping) Odcinanie zewnętrznych krawędzi lub brzegów słowa, sygnału lub rysunku. W przypadku renderowania lub wyświetlania sceny 3D obcinanie usuwa wszystkie obiekty lub ich części, które nie są widoczne na ekranie.

obecność (presence) Obecność danej osoby w danej chwili w internecie. Tego określenia używa się zazwyczaj w odniesieniu do komunikatorów internetowych. Patrz *lista kumpli*.

obejrzenie strony (page view) Strony internetowe mogą być bardzo długie i zawierać dowolną liczbę obrazków. Obejrzenie takiego dokumentu HTML i wszystkich skojarzonych z nim obrazów uznawane jest za „przeczytanie strony”. Tak więc przeczytanie strony jest tym samym, co obejrzenie strony, tylko wówczas, gdy nie zawiera ona żadnych elementów graficznych. Patrz *trafienia*.

obejście (bypass) W komunikacji: ominięcie lokalnej firmy telefonicznej z wykorzystaniem satelitów i systemów mikrofalowych.

obejście całkowite (total bypass) Pominięcie lokalnych i międzymiastowych operatorów telefonicznych poprzez użycie komunikacji satelitarnej.

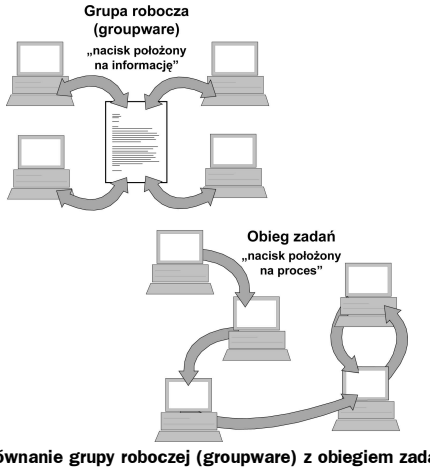
obelgi (flame) Komunikacja e-mailowa o szczególnie emocjonalnym charakterze. W ocenie zachowań kulturalnych i niegrzecznych można się jednak różnić, stąd klasyfikacja wiadomości e-mail jako obelgi również pozostaje subiektywna. Obelgami są na pewno wulgaryzmy i przekleństwa. Patrz *netykieta* i *święta wojna*.

obieg zadań (workflow) Zautomatyzowany przepływ dokumentów do użytkowników odpowiedzialnych za ich edycję. Obieg zadań ma na celu przekazywanie informacji wymaganej na każdym etapie procesu biznesowego. Dokumenty mogą być fizycznie przesyłane za pośrednictwem sieci lub przechowywane we wspólnej bazie danych, do której w odpowiednim momencie mają dostęp wybrani użytkownicy. W celu powiadomienia menedżerów o opóźnieniach w realizacji operacji w systemie mogą zostać zastosowane wyzwalacze (triggers).

Ręczny obieg dokumentów w organizacji jest podatny na błędy. Dokumenty mogą zaginąć lub cały czas wędrować do kosza na śmieci. Automatyczny obieg zadań określa chwile czasowe, które zapewniają, że dokumenty zostaną dostarczone w z góry wyznaczonym terminie, a ponadto że ich edycją we właściwej kolejności zajmą się kompetentne osoby.

Integracja obiegu zadań z istniejącym oprogramowaniem może być związana z koniecznością ponownego wykonania wielu prac programistycznych. Wynika to stąd, że pomimo tego, iż niezależny program obsługujący obieg zadań może wywołać całą aplikację, to system obiegu zadań musi mieć możliwość uruchomienia pojedynczych procedur umieszczonych wewnątrz aplikacji. W efekcie — w celu opracowania odpowiednich interfejsów — producenci oprogramowania rozpoczęli współpracę z firmami tworzącymi systemy obiegu zadań lub we własnym zakresie zaprojektowali takie rozwiązania. Oczekuje się, że standardy systemów obiegu zadań, opracowane przez organizację WFMC (*Workflow Management Coalition*), zagwarantują możliwość współpracy różnych programów i systemów opartych na obiegu zadań.

Oprogramowanie bazujące na obiegu zadań nie jest tym samym, co aplikacje przeznaczone dla grup roboczych, inaczej określane terminem groupware. Obieg zadań realizuje procesy krok po kroku, natomiast w systemach grup roboczych nacisk położony jest na współużytkowanie informacji przez użytkowników i umożliwianie im uczestniczenia w grupach dyskusyjnych opartych na wątkach.

Porównanie grupy roboczej (groupware) z obiegiem zadań
W oprogramowaniu przeznaczonym dla grup roboczych (groupware) nacisk położony jest na przetwarzanie informacji i umożliwienie użytkownikom jej współużytkowania. Z kolei w oprogramowaniu opartym na obiegu zadań bardziej istotny jest proces, który pełni funkcję kontenera przechowującego informacje. Obieg zadań łączy w sobie zasady decydujące o wykonywanych zadaniach, a ponadto koordynuje przepływ informacji wymaganych przy ich realizacji. W tym przypadku nacisk jest kładziony bardziej na proces niż na informację (ilustracja została zamieszczona na zgodą firmy Delphi Consulting Group)

obiekt (object) **(1)** Moduł zawierający dane i procedury, które je przetwarzają. Obiekty są podstawowymi elementami programów komputerowych tworzonych w technologii obiektowej. Patrz *technologia obiektowa* i *programowanie obiektowe*.

(2) W dokumencie, który powstał na skutek złączenia kilku innych dokumentów, jest to niezależny blok danych, tekstu lub obrazów, który został utworzony w tej samej aplikacji.

Obiekt ActiveX (ActiveX object) Patrz *komponent ActiveX*.

obiekt COM (COM object) Komponent programowy zgodny ze specyfikacją firmy Microsoft *Component Object Model* (COM). Patrz *COM*.

obiekt stały (persistent object) Obiekt, który istnieje nawet po usunięciu z pamięci programu, który go utworzył. Aby można było wykorzystywać go w kolejnych sesjach, trzeba zapisać informacje o jego bieżącym stanie i o klasie, do której należy. W technologiach obiektowych zapisywanie obiektów do późniejszego użytku nazywamy utrwalaniem danych.

obiekt złożony (mixed object) Synonim *dokument złożony*.

obiektowa baza danych (object-oriented database) Baza danych przechowująca abstrakcyjne typy danych (obiekty) i zarządzana przez obiektowy system SZBD. Patrz *obiektowy system SZBD*.

obiektowo-relacyjna baza danych (object-relational database) Patrz *uniwersalny serwer*.

obiektowo-relacyjny SZBD (object-relational DBMS) Patrz *uniwersalny serwer*.

obiektowy (object-based) Mający związek z technologią obiektową. Patrz *technologia obiektowa*.

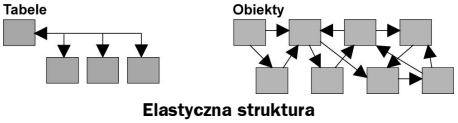
obiektowy system operacyjny (object-oriented operating system) System operacyjny zbudowany w architekturze obiektowej.

obiektowy system SZBD (object-oriented DBMS) System zarządzania bazami danych (SZBD), który nadzoruje obiekty będące abstrakcyjnymi typami danych. Tego rodzaju systemy nadają się do obsługi danych, między którymi występują skomplikowane zależności, trudne do przedstawienia w relacyjnych i procesowych bazach danych. Mogą one również przechowywać dane multimedialne (obrazy, nagrania audio oraz sekwencje wideo).

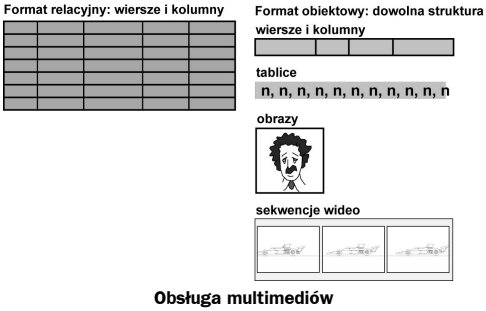
Relacyjne systemy DBMS projektuje się w taki sposób, aby mogły one przechowywać liczby, teksty złożone ze znaków alfanumerycznych oraz daty. Obsługują one też pola LOB, w których mogą się znaleźć dane binarne (obrazki, nagrania wideo itp.). Jednak program obsługujący bazę danych nie może bezpośrednio operować na polach tego typu. W tym celu trzeba utworzyć osobną aplikację lub wykorzystać jakiś program pośredniczący (middleware). Z kolei w obiektowych bazach danych obiekt przechowujący obrazek lub nagranie może zawierać instrukcje odpowiadające za wyświetlenie go na ekranie, które mogą zostać wywołane bezpośrednio przez system DBMS.

Niektóre systemy ODBMS są w całości obiektowe, a dostęp do nich odbywa się za pośrednictwem aplikacji napisanych w jednym z obiektowych języków programowania. Istnieją też takie systemy, z których korzysta się za pośrednictwem języka SQL lub jednej z jego odmian.

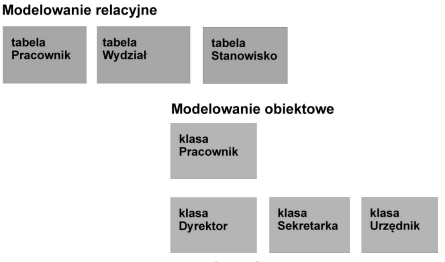
Przykładami w pełni obiektowych systemów obsługi baz danych są: Gemstone firmy Servio Corporation, Object Store firmy Object Design oraz ONTOS DB firmy Ontos. Coraz częściej systemy obiektowe (ODBMS) integrowane są z systemami relacyjnymi (RDBMS), w wyniku czego powstaje jedno środowisko, w którym można przeprowadzać wszystkie operacje biznesowe, a także przechowywać dane multimedialne i inne skomplikowane struktury danych. Firma UniSQL była jednym z pierwszych dostawców, którzy wprowadził na rynek produkt łączący w sobie funkcjonalność obu opisywanych tu systemów; z czasem wszyscy więksi producenci relacyjnych baz danych poszli tym śladem. Patrz *uniwersalny serwer* oraz *ODMG*.

Elastyczna struktura
Systemy obiektowe oferują większą elastyczność niż relacyjne bazy danych. Podczas gdy w tych ostatnich można z łatwością stosować relacje „jeden do wielu" i „wiele do jednego", obiektowe bazy danych obsługują też model „wiele do wielu". Obiektowe bazy danych są naturalnym wyborem w przypadku systemów przetwarzania informacji, w których wymagane jest opisanie złożonych zależności między danymi. Są one w takiej sytuacji dużo lepszym rozwiązaniem niż bazy relacyjne, w których dane muszą zostać „upchnięte" w odpowiednie wiersze i kolumny

Obsługa multimediów
Relacyjne bazy danych przechowują wszystko w wierszach i kolumnach. Choć obsługują one pola zawierające duże obiekty binarne (LOB), czyli w praktyce dowolne dane, bazy obiektowe mają tę przewagę, że można w nich umieścić również procedury odpowiadające za wyświetlanie obiektów LOB na ekranie

Modelowanie obiektowe

Gdy w systemach przetwarzania informacji stosuje się modelowanie obiektowe, możliwe jest stosowanie dziedziczenia, co daje ogromne możliwości. Zamiast tworzenia dwóch oddzielnych tabel, z których jedna zawiera informacje o pracownikach danego działu, a druga o możliwych do objęcia stanowiskach, modeluje się jedynie typ pracownik. Klasa pracownik zawiera dane i procedury odnoszące się do wszystkich pracowników. Z kolei każda podklasa (dyrektor, sekretarka itd.) zawiera tylko te dane i procedury, które są unikatowe dla danego stanowiska. Wszystkie zmiany mogą być wprowadzane globalnie bądź lokalnie. Wystarczy jedynie zmodyfikować definicję wybranej klasy

obiekty (objects) Patrz *technologia obiektowa* i *programowanie obiektowe*.

obiekty rozproszone (distributed objects) Moduły programowe zaprojektowane z myślą o wzajemnej współpracy, ale umieszczone w różnych systemach komputerowych firmy. Program na jednym komputerze wysyła komunikaty do obiektu na innym, zdalnym komputerze i żąda przetworzenia pewnych informacji. Wyniki tej operacji są odsyłane z powrotem do nadawcy komunikatu. Patrz *CORBA* i *DCOM*.

Object Database Management Group (*Object Database Management Group*, Burnsville, USA, www.odmg.org) Założona w 1991 roku organizacja, której celem jest promowanie standardów obiektowych baz danych. Standardy ODMG rozszerzają języki C++ i Smalltalk o elementy pozwalające na uzyskiwanie dostępu do obiektowych baz danych. W ich skład wchodzi też nadzbiór języka SQL 92 Entry Level, będącego najpopularniejszą odmianą SQL.

Organizacja ODMG zajmuje się definiowaniem interfejsów do baz danych, podczas gdy *Object Management Group* (OMG) definiuje interfejsy pozwalające na wykorzystywanie obiektów w środowiskach rozproszonych. Model obiektowy opracowany przez ODMG jest zgodny z podstawowym modelem architektury OMA (*Object Management Architecture*), opracowanej przez OMG. Patrz *OMA* oraz *CORBA*.

Object Management Architecture Definicja standardowego modelu obiektowego, opracowanego przez Object Management Group. Opisuje on zachowanie obiektów w środowisku rozproszonym. Składnik architektury OMA odpowiadający za komunikację między obiektami nazywa się Common Object Request Broker, w skrócie CORBA. Z terminem tym można spotkać się znacznie częściej niż z OMA, ale należy pamiętać, że CORBA jest tylko jego częścią. Patrz *CORBA*.

Object Management Group (*Object Management Group*, Framingham w USA, www.omg.org) Międzynarodowa organizacja założona w 1989 roku w celu promowania technologii mających stać się otwartymi standardami dla projektowania i tworzenia aplikacji obiektowych. OMG jest twórcą architektury OMA (*Object Management Architecture*), czyli standardowego modelu obiektowego wykorzystywanego w środowiskach rozproszonych, znanego jako CORBA. Patrz *CORBA*. Patrz również *Object Database Management Group*.

Object Request Broker Patrz *ORB*.

Objective-C Pierwsza komercyjna, obiektowa wersja języka C. Jest ona przeznaczona dla komputerów PC, Mac oraz dla stacji roboczych pracujących pod kontrolą różnych odmian systemu operacyjnego UNIX. Jej twórcą jest firma Stepstone Corporation. Później projekt został przejęty przez NeXT Computer.

ObjectPro Obiektowy system do tworzenia aplikacji klient-serwer, opracowany przez firmę Platinum Technology, przejęty później przez Computer Associates i włączony do aplikacji tejże firmy o nazwie CleverPath Aion. System ObjectPro dysponował własnym językiem programowania i tworzył programy wykonywalne przeznaczone dla systemów Windows, HP/UX oraz Solaris. System obsługiwał najważniejsze bazy danych i pozwalał na pracę w trybie interpretacji poleceń.

ObjectStudio Obiektowy system do tworzenia aplikacji klient-serwer w języku Smalltalk, przeznaczony dla systemów z rodziny Windows. Pierwszą wersję pakietu ObjectStudio opracowała firma Easel Corporation, przejęta następnie przez VMARK Software. ObjectStudio zostało wówczas sprzedane firmie Cincom.

ObjectView Patrz *KEY:Assemble*.

ObjectVision Używany niegdyś pakiet do tworzenia aplikacji dla Windows i OS/2 2.0, opracowany przez firmę Borland. Umożliwiał on tworzenie interfejsu użytkownika i definiowanie logiki programu w trybie graficznym. Pozwalał też na wiązanie aplikacji z plikami baz danych i arkuszy kalkulacyjnych.

ObjectWindows Patrz *OWL*.

ObjectWorks Patrz *VisualWorks*.

oblewanie (run around) W DTP: układanie tekstu wokół grafiki.

obliczać (compute) Wykonywać operacje matematyczne; termin oznacza też ogólne przetwarzanie przez komputer. Wyjaśnienie „trzech C" i sposobu przetwarzania danych przez komputer znajduje się w haśle *komputer*.

obliczać część wspólną (intersect) W relacyjnej bazie danych: operacja polegająca na porównywaniu dwóch zbiorów i utworzeniu trzeciego, w którym znajdują się rekordy wspólne dla obu porównywanych zbiorów. Na przykład wykonanie tej operacji dla zbioru Amerykanów i programistów spowoduje utworzenie zbioru amerykańskich programistów.

obliczenia geometryczne (geometry calculations) W grafice 3D: obliczanie podstawowych właściwości każdego punktu (wierzchołka) trójkątów tworzących obiekty sceny 3D. Podstawowe właściwości to m.in. współrzędne, wartości RGB, przezroczystość alfa i współczynnik odbijania światła. Obliczenia geometryczne obejmują przekształcenia współrzędnych 3D na odpowiednie współrzędne 2D, obcinanie elementów niewidocznych na ekranie i wyznaczanie oświetlenia.

obliczeniowy (computational) Wymagający obliczeń. Coś, co jest „wysoce obliczeniowe", wymaga dużej ilości kalkulacji.

obniżenie napięcia (brownout) Obniżenie napięcia zasilania na pewien okres czasu. Jeżeli trwa przez dłuższy czas, może być niebezpieczne dla urządzeń elektronicznych. Obniżenie napięcia może powodować migotanie lub zaciemnienie monitora, a komputer może sprawiać problemy. Patrz *zaciemnienie*. Obecnie używane zasilacze w sprzecie elektronicznym najczęściej pozwalają na poprawną pracę w zakresie napięć sieci energetycznej od 160 i 170 do 250 V.

obraz (image) **(1)** Obraz (grafika).
(2) Patrz *obraz systemu*.

obraz dysku (disk image) Skopiowana sektor po sektorze zawartość dysku twardego, umieszczona w jednym pliku. Obrazy dysków wykorzystuje się do kopiowania całych dysków twardych. Patrz plik IMG.

obraz karty (card image) Reprezentacja karty dziurkowanej, w której każda dziurka jest reprezentowana przez bit na taśmie lub dysku.

obraz systemu (system image) **(1)** Kompletna zawartość pamięci, łącznie z systemem operacyjnym i uruchomionymi programami.
(2) Perspektywa klastra systemów komputerowych zorganizowanych tak, aby można było z nich korzystać jak z systemu pojedynczego, ułatwiająca zarządzanie systemem. Patrz *wirtualny serwer* i *Sysplex*.

obraz wydruku (print image) Dokument tekstowy lub graficzny przygotowany do wydruku. Są w nim osadzone kody formatujące dla danej drukarki. W przypadku plików tekstowych obrazy wydruku mają na każdej stronie nagłówki, stopki i numery stron.

obrazki (pictures) Patrz *grafika komputerowa* i *formaty graficzne*.

obrazy ASCII (ASCII art) Rysunek utworzony za pomocą znaków tekstowych z zestawu ASCII. Jest wykonywany ręcznie lub za pomocą programów konwertujących skanowane rysunki na postać znaków ASCII. Poniższy rysunek został utworzony przez artystkę ASCII, Joan Stark z Westlake (Ohio). Obrazy ASCII wymagają dużo wyobraźni. Więcej prac Joan oraz innych artystów można obejrzeć w galerii znajdującej się pod adresem www.ascii-art.com.

obsługa (support) **(1)** Pomoc przy instalacji i konserwacji sprzętu lub oprogramowania, zapewniana przez sprzedawcę produktu.
(2) Możliwość współpracy z pewnym oprogramowaniem lub produktem sprzętowym. Przykładowo, jeżeli komputer „zapewnia obsługę wielu procesorów", oznacza to, że można w nim zamontować więcej niż jeden procesor. Jeżeli system programowania „zapewnia obsługę systemu Windows", można w nim tworzyć aplikacje dla tego systemu. Jeżeli system „zapewnia obsługę popularnych baz danych", oznacza to, że jest wyposażony w interfejsy tych baz danych.

obsługa błędów (error handling) Procedury w programach, wywoływane w reakcji na błędy. Jakość obsługi błędów mierzy się tym, w jaki sposób program informuje użytkownika o takich sytuacjach oraz jakie proponuje sposoby wyjścia z sytuacji.

obsługa ciągów (string handling) Funkcje operujące na danych alfanumerycznych (nazwach, adresach, tekście itp.). Typowe funkcje obsługi ciągów to operacje na tablicach ciągów, wyrównywanie do prawej, do lewej i centrowanie oraz szukanie wystąpienia pewnej sekwencji znaków.

obsługa dokumentów (document handling) Procedury określające, jak mają być traktowane i przesyłane dokumenty papierowe, przeznaczone do zeskanowania lub wprowadzenia do komputera.

obsługa plików (file handling) Praca z przechowywanymi na dysku twardym plikami. Patrz *plik*, *uchwyt pliku* i *zarządzanie dyskiem*.

obsługa ramek (frames) Funkcja przeglądarki WWW, która umożliwia wyświetlenie strony WWW w oddzielonej części okna. Starsze przeglądarki nie obsługują tej funkcji, co powoduje, że wiele witryn WWW jest projektowanych w dwóch wersjach — przeznaczonych dla przeglądarek nowszych i starszych.

obsługa wątków (threading) Patrz *wielowątkowość*.

obszar działania operatora (carrier serving area) Obszar geograficzny łączony przez firmę telefoniczną w jedną sieć transmisji cyfrowej. Każdy obszar działania (CSA) jest obsługiwany przez pętlę cyfrową (DLC), która multipleksuje setki linii analogowych w jednej, bardzo szybkiej magistrali cyfrowej. Rozmiar fizyczny obszaru CSA jest zależny od liczby linii obsługiwanych przez DLC oraz od gęstości zaludnienia. Patrz *centrala telefoniczna*.

obszar inicjujący (lead-in) Grupa 4500 sektorów, zapisana na początku sesji zapisu płyty CD-R. Podczas zamykania sesji w obszarze inicjującym zapisywany jest spis treści oraz lokalizacja, w której można zapisać następną sesję. Porównaj z *obszar zamykający*.

obszar tymczasowy (transient area) Obszar pamięci wykorzystywany do przechowywania wykonywanych programów. Jako obszar tymczasowy wykorzystuje się większość pamięci komputera.

obszar użytkownika (user area) Część dysku lub pamięci, przeznaczona na dane użytkownika.

obszar wejściowy (input area) Zarezerwowany segment pamięci, wykorzystywany do przyjmowania danych z urządzeń peryferyjnych. Synonim *bufor*.

obszar We-Wy (I/O area) Zarezerwowany segment pamięci, wykorzystywany do pobierania danych z urządzenia wejściowego lub w celu gromadzenia danych, które mają być przesłane do urządzenia wyjściowego. Patrz *bufor*.

obszar wyjściowy (output area) Zarezerwowany segment pamięci wykorzystywany do zbierania danych, które mają być wysłane z komputera. Synonim *bufor*.

obszar zamykający (lead-out) Grupa sektorów zapisywana na końcu sesji zapisu płyty CD-R, oznaczająca koniec danych. Pierwszy obszar zamykający ma rozmiar 6750 sektorów, natomiast wszystkie kolejne mają rozmiar 2250 sektorów. Porównaj z *obszar inicjujący*.

obudowa jednorzędowa (single in-line package) Patrz *SIP*.

obudowa modułowa (modular chassis) Urządzenie pełniące funkcję rozszerzenia, umożliwiające instalację modułów różnego typu. Zazwyczaj w tego typu obudowę są wyposażone takie urządzenia sieciowe, jak przełącznik i router. Patrz *karta łącza*.

obudowa typu krab (flatpack) Plastykowy, prostokątny układ scalony do montażu powierzchniowego z końcówkami (nóżkami) z czterech stron, wyprowadzonymi poziomo na zewnątrz. Końcówki są wyginane i docinane w trakcie montażu. Patrz *QFP* i *obudowa układu*.

obudowa układu (chip package) Obudowa układu wkładana (montaż na podstawkach) lub lutowana (montaż powierzchniowy) do płytki drukowanej. Patrz *CDIP*, *CERDIP*, *CERQUAD*, *CLCC*, *DIP*, *obudowa typu krab*, *PLCC*, *QFP*, *MCM*, *MCP*, *SOP*, *SOIC*, *SOJ* i *TSOP*.

obudowa układu z pinami (leaded chip carrier) Układ scalony montowany powierzchniowo, w którym wykorzystuje się

piny wystające z układu. Porównaj z *bezpinowa obudowa układu*. Patrz *PLCC*.

obudowa z pinami (lead frame) Popularny typ obudowy układów scalonych, w których metalowe nóżki wystają z podstawy. Technologia sięga początków układów DIP, ale jest w dalszym ciągu powszechnie używana w wielu odmianach układów. Patrz *obudowa układu*.

Układy z nóżkami

Na tych przekrojach pokazano różnice pomiędzy układami z nóżkami (lead frame) w odmianach standardowej oraz CSP (ilustrację zamieszczono dzięki uprzejmości Josepha Fjelstada)

obwiednia (envelope) **(1)** Zakres częstotliwości dla określonej operacji.

(2) Grupa bitów lub elementów w pakiecie, interpretowana jako osobna jednostka.

obwoluta (jacket) Plastikowa obudowa dyskietki. Dyskietki 5,25" są wbudowane w elastyczną obwolutę, natomiast w dyskietkach 3,5" obwoluta jest sztywna.

obwód (hardware circuit) System złożony z elementów elektronicznych, takich jak tranzystory, rezystory i kondensatory. W przypadku komputerów i innych urządzeń cyfrowych niemal wszystkie obwody to układy scalone. Pojedynczy układ scalony zawiera cały podsystem — procesor, kontroler, kodek itp. Wyjątkiem pozostaje zasilacz i inne urządzenia, w których wykorzystuje się transformatory i elementy dyskretne, które są zbyt duże, aby umieścić je w układzie scalonym.

obwód cyfrowy (digital circuit) Obwód elektroniczny pobierający i przetwarzający dane w postaci cyfrowej (wł.-wył.), zgodnie z regułami algebry Boole'a (AND, OR, NOT itd.). Patrz *układ scalony*.

Cyfrowa hydraulika!

Obwód cyfrowy można wyobrazić sobie jako sieć hydrauliczną. Ścieżki poszczególnych obwodów to rury, tranzystory to zawory, a prąd elektryczny to woda. Wyobraź sobie, że odkręcasz zawór, a woda przepływa przez niego i w końcu trafia na kolejny zawór, który otwiera się, aby ją przepuścić i umożliwić jej dotarcie do kolejnego zaworu itd.

Rezystor można postrzegać jako dużą rurę, która na końcu zawiera redukcję do dużo mniejszej rury, natomiast kondensator przypomina zbiornik na wodę. Z kolei dioda to zawór przepuszczający wodę tylko w jednym kierunku.

obwód Darlingtona (Darlington circuit) Obwód wzmacniający, wykorzystujący dwa połączone ze sobą tranzystory.

obwód elastyczny (flexible circuit) Układ przewodników naniesiony na giętką błonę, która odgrywa rolę nieprzewodzącej (dielektrycznej) podstawy. Wierzch pokrywa się dielektryczną warstwą zabezpieczającą. Obwód elastyczny to giętka wersja obwodu drukowanego. Stosowanie obwodów elastycznych pozwala często przyspieszyć budowanie urządzenia. Możliwość ich wyginania nie jest w trakcie normalnej pracy wykorzystywana.

obwód elektroniczny (electronic circuit) Patrz *obwód cyfrowy*.

obwód giętki (flex circuit) Patrz *obwód elastyczny*.

obwód hybrydowy (hybrid circuit) Obwód zawierający różne typy układów. Patrz *sygnał mieszany* i *mikroobwód hybrydowy*.

obwód logiczny (logic circuit) Obwód wykonujący funkcję przetwarzającą lub zarządzającą. Porównaj z *pamięć*.

obwód wygładzający (smoothing circuit) Elektroniczny obwód filtrujący w zasilaczu z prostownikiem, który usuwa tętnienie prądu zmiennego.

OC (*Optical Carrier*) Prędkości przesyłu danych, zdefiniowane w specyfikacji SONET. OC definiuje prędkości, z jakimi pracują urządzenia optyczne, natomiast jego odpowiednikiem dla urządzeń elektrycznych jest STS.

Serwis		Prędkość świadczenia usług (Mb/s)	
OC-1	STS-1	51,84	(28 DS1 lub 1 DS3)
OC-3	STS-3	155,52	(3 STS-1)
OC-3c	STS-3c	155,52	(sumaryczna)
OC-12	STS-12	622,08	(12 STS-1, 4 STS-3)
OC-12c	STS-12c	622,08	(12 STS-1, 4 STS-3c)
OC-48	STS-48	2 488,32	(48 STS-1, 16 STS-3)
OC-192	STS-192	9 953,28	(192 STS-1, 64 STS-3)
OC-768	STS-768	38 813,12	(768 STS-1, 256 STS-3)

OC1 Patrz *OC*.

OC-1 Prędkość przesyłu danych, zdefiniowana w standardzie SONET i równa 51,84 Mb/s. Patrz *OC*.

OC12 Patrz *OC*.

OC-12 Prędkość przesyłu danych, zdefiniowana w standardzie SONET i równa 622,08 Mb/s. Patrz *OC*.

OC192 Patrz *OC*.

OC-192 Prędkość przesyłu danych, zdefiniowana w standardzie SONET i równa 9 953,28 Mb/s. Patrz *OC*.

OC3 Patrz *OC*.

OC-3 Prędkość przesyłu danych, zdefiniowana w standardzie SONET i równa 155,52 Mb/s. Patrz *OC*.

OC48 Patrz *OC*.

OC-48 Prędkość przesyłu danych, zdefiniowana w standardzie SONET i równa 2488,32 Mb/s. Patrz *OC*.

occam Język przetwarzania równoległego, zaprojektowany z myślą o obsłudze operacji współbieżnych. Kod języka occam nadaje się do niemal bezpośredniego uruchamiania na transputerach INMOS. Poniższe instrukcje wczytują dwie zmienne i jednocześnie inkrementują ich wartości. Wyrażenie PAR oznacza, że najbliższe instrukcje mają zostać wykonane jednocześnie, natomiast SEQ oznacza konieczność wykonania ich jedna po drugiej.

```
PAR
  SEQ
    chan1 ? item1
    item1 := item1 + 1
  SEQ
    chan2 ? item2
    item2 := item2 + 1
```

OCE Patrz *AOCE*.

OCF (*OpenCard Framework*) Specyfikacja inteligentnych kart, opracowana przez konsorcjum OpenCard. Została ona opublikowana na początku 1998 roku i jest standardem opisującym karty wykorzystywane w bankomatach, przystawkach telewizyjnych i terminalach płatniczych.

ochrona nadgarstków (wrist support) Rozwiązanie, które poprzez utrzymywanie dłoni w położeniu nieszkodliwym dla nadgarstków zapobiega wystąpieniu syndromu cieśni nadgarstków. Produkt przypomina bandaż, który jest zakładany na nadgarstki.

ochrona oprogramowania (software protection) Patrz *zabezpieczenie przed kopiowaniem*.

ochrona pamięci (memory protection) Metoda zapobiegająca przypadkowemu zapisywaniu danych przez jeden program w obszarze pamięci przydzielonym innemu programowi. Przy zastosowaniu różnych rozwiązań ochrony pamięci wokół programu jest tworzona granica, która uniemożliwia jego instrukcjom odwoływanie się do danych znajdujących się poza nią.

W momencie, gdy program przekroczy ustaloną dla niego granicę, system operacyjny komputera, taki jak DOS lub Windows 3.x (lub starsze wersje), ulega „zawieszeniu" (błąd krytyczny, awaria). Systemy operacyjne takie jak UNIX, OS/2 i Windows NT są bardziej stabilne, dlatego też zazwyczaj umożliwiają zamknięcie błędnie działającego programu bez ingerencji w działanie pozostałych aplikacji, które są aktywne.

ochrona plików (file protection) Ochrona przed przypadkowym usunięciem danych. Fizyczną ochronę plików na wymiennym nośniku danych zapewnia zwykle zmiana pozycji przełącznika lub dźwigni albo też zakrycie specjalnego wycięcia. Zapis jest wówczas niemożliwy — nawet wtedy, gdy oprogramowanie przekazuje do podzespołów komputera odpowiednie polecenia. Przykładowo w przypadku taśmy półcalowej zabezpieczenie fizyczne polega na usunięciu plastykowego krążka.

Logiczną ochronę plików zapewnia system operacyjny, który może traktować pewne pliki jako pliki tylko do odczytu. Dzięki temu zarówno zwykłe pliki (do odczytu i zapisu), jak i pliki przeznaczone tylko do odczytu mogą być przechowywane na tym samym woluminie dyskowym. Pliki mogą również zostać określone jako ukryte, co sprawia, że pozostają niewidoczne dla większości programów.

Jesteś zabezpieczony!
Jeśli w dyskietkach 3,5" oba otwory są widoczne, włączone jest zabezpieczenie dyskietki przed zapisem

ochrona przed skokami ruchu sieciowego (traffic surge protection) Zabezpieczanie serwera przed przeciążeniem występującym w wyniku nagłego wzrostu liczby żądań klientów. Patrz *serwer pomocniczy*, *krótki tłok* i *przełącznik internetowy*.

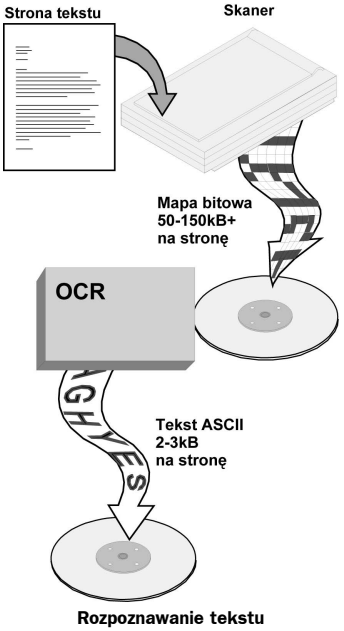
ochrona przed zapisem (write protect) Ustawienie uniemożliwiające usunięcie pliku z dysku lub jego modyfikację. Patrz *ochrona plików*.

ochrona rezydentna (resident protection) Program antywirusowy lub podobny, który pozostaje w pamięci komputera.

Ockamy Patrz *Akamai*.

OCR (*Optical Character Recognition*) Rozpoznawanie znaków wydrukowanych na papierze przez maszynę. Systemy OCR radzą sobie z wieloma różnymi krojami pisma. Potrafią też rozpoznawać teksty napisane na maszynie lub wydrukowane z komputera. Zaawansowane systemy OCR umożliwiają również rozpoznawanie pisma odręcznego.

Po zeskanowaniu dokumentu do komputera ma on postać mapy bitowej, czyli obrazka, na którym widoczny jest tekst. Oprogramowanie OCR analizuje ciemne i jasne obszary takiego obrazu, wyodrębniając poszczególne litery i cyfry i zamieniając je na znaki systemu ASCII. Rozpoznawanie pisma odręcznego jest dużo trudniejsze. Podobne problemy sprawiają stare, spłowiałe i rozmazane wydruki. Skanowanie dokumentów i przetwarzanie ich za pomocą programów OCR ma w sobie niekiedy więcej ze sztuki niż z nauki.

Rozpoznawanie tekstu
Po zeskanowaniu tekst ma postać „fotografii" przechowywanej na komputerze. Oprogramowanie OCR potrafi zamienić obrazki na ciągi pojedynczych znaków. Tekst w takiej postaci zajmuje znacznie mniej miejsca na dysku

OCX (*OLE Control EXtension*) Technologia modułów programowych opracowana przez Microsoft, pozwalająca na rozszerzanie funkcjonalności programów przeznaczonych dla środowiska Windows. Aplikacje te mogą wykorzystywać gotowe komponenty OCX. Z punktu widzenia użytkownika kontrolki OCX są częścią programu. Często spotyka się też określenie „kontrolki OLE".

Kontrolki OCX są rozwiązaniem drugiej generacji. Wcześniej Microsoft promował 16-bitowe kontrolki VBX, które można było pisać jedynie w języku Visual Basic. W przeciwieństwie do nich moduły OCX można tworzyć w wielu różnych językach. Mogą one mieć postać 16- lub 32-bitową. Ograniczono też interfejs implementowany przez kontrolki — po to, aby uprościć interakcje

zachodzące między nimi w sieci WWW. Z czasem przekształciły się one w kontrolki ActiveX. Patrz *VBX*.

oczyszczanie adresu (address cleansing) Konwersja adresu pocztowego na standardową postać ustaloną przez amerykańską pocztę. Wykorzystywane są standardowe skróty, a kody pocztowe są konwertowane na postać 9-cyfrową. Patrz *PC Postage*.

oczyszczanie danych (data scrubbing) (1) Zwiększanie spójności i adekwatności danych. Chodzi tu o eliminowanie powtarzających się rekordów, poprawianie błędów ortograficznych i literówek w nazwiskach oraz adresach, upewnianie się, że wszystkie opisy mają zbliżoną postać, poprawianie błędów składniowych, interpunkcyjnych itp. Często jest tak, że proces oczyszczania danych trzeba przeprowadzić przed połączeniem dwóch baz danych w jedną.

(2) W systemie dyskowym RAID jest to monitorowanie i korygowanie błędów bitów parzystości, które mogą się od czasu do czasu pojawić, w celu utrzymania synchronizacji pomiędzy dyskami.

oczyszczanie dysku (disk grooming) Kasowanie starych i niepotrzebnych plików z dysku.

ODAPI (*Open Data API*) Interfejs programowania baz danych, opracowany przez firmę Borland. Po wprowadzeniu pewnych zmian przekształcono go w interfejs IDAPI. Patrz *Borland Database Engine*.

ODBC (*Open DataBase Connectivity*) Interfejs programowania baz danych, opracowany przez firmę Microsoft. Za jego pomocą wszystkie aplikacje Windows korzystające z baz danych za pośrednictwem sieci mogą posługiwać się tym samym zestawem wywołań. Na ODBC składają się wywołania funkcji umieszczane przez programistów w aplikacjach oraz sterowniki ODBC, przekształcające te wywołania do postaci wymaganej w konkretnym SZBD.

W systemach baz danych typu klient-serwer, takich jak Oracle czy SQL Server, sterowniki ODBC zapewniają dostęp do silnika baz danych. Z kolei w bazach dla komputerów osobistych, takich jak dBASE czy FoxPro, sterowniki ODBC operują bezpośrednio na docelowych danych. Mechanizm ODBC współpracuje zarówno z bazami, które obsługują język SQL, jak i z tymi, które tego nie robią. Wszystkie aplikacje końcowe komunikują się ze sterownikiem ODBC w języku SQL, a ten — jeżeli baza nie obsługuje tego języka — przekłada uzyskane informacje na rodzimy język bazy danych. Patrz *JDBC*.

ODBCDirect Patrz *DAO*.

odbiornik (receiver) Urządzenie, które odbiera sygnały. Porównaj z *nadajnik*.

odbiór wielodrożny (multipath) Termin dotyczy sygnału radiowego, który na skutek odbić od budynków oraz innych przeszkód ulega rozbiciu na dwie lub więcej ścieżek. Przykładem takiego sygnału są zjawy na kanale telewizyjnym.

odbitka próbna (match print) W przygotowaniu do druku: termin określający wysokiej jakości próbny wydruk, przeznaczony do wglądu dla odbiorcy oraz jako wzór dla osoby obsługującej maszynę drukarską. Odbitka próbna jest uzyskiwana metodą naświetlania klisz CMYK na jeden arkusz światłoczułego materiału. Patrz *kluczowanie kolorów* i *próbka drukarska*.

odbity e-mail (bounced e-mail) Przesyłka e-mail zwrócona nadawcy. Zazwyczaj zwroty następują z powodu błędu w nazwie lub niewłaściwego adresu. Przesyłka e-mail może również nie być przyjęta, jeżeli jej rozmiar przekracza limit określony przez dostawcę internetu. Patrz *e-mail*.

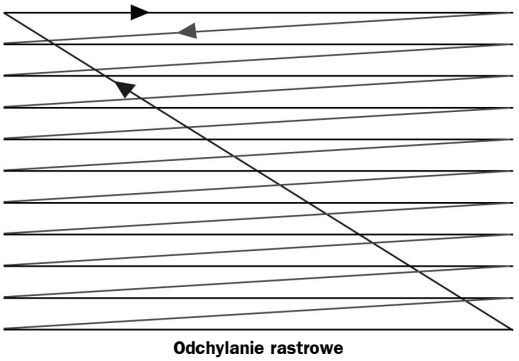
odblaskowy (reflective art) Patrz *materiał odblaskowy*.

odblaskowy ekran VGA (reflective VGA) Ekran ciekłokrystaliczny, który wymaga jasnego, rozproszonego oświetlenia. Znacznie lepszą widoczność obrazu zapewniają ekrany podświetlane od tyłu i z boku.

odblokowanie (Deblock) Oddzielenie rekordów od bloku.

ODBMS Patrz *obiektowy system SZBD*.

odchylanie rastrowe (raster scan) Wyświetlanie obrazu wideo wiersz po wierszu. Metoda stosowana w monitorach komputerowych i telewizorach. Strumień elektronów jest odchylany tak, aby padał na luminofor ekranu w układzie wierszowym, od lewej do prawej, poczynając od lewego górnego rogu. Po dojściu do końca poziomej linii wiązka jest wyłączana i przenoszona na lewą stronę ekranu, do kolejnej linii. Jest to tzw. powrót poziomy. Po dotarciu do prawego dolnego rogu ekranu następuje powrót pionowy, czyli skierowanie działa elektronowego do lewego górnego rogu ekranu. W przypadku sygnału telewizyjnego powrót pionowy określa się jako wygaszanie pionowe.

Odchylanie rastrowe

Obraz wyświetlaczy rastrowych jest generowany wiersz po wierszu (linie pozione), od lewego górnego rogu do prawego dolnego rogu. Równolegle ukośne linie symbolizują powrót poziomy, a linia biegnąca po przekątnej — powrót pionowy

odchylenie standardowe (standard deviation) W statystyce: średnia różnica między wartościami serii a średnią serii.

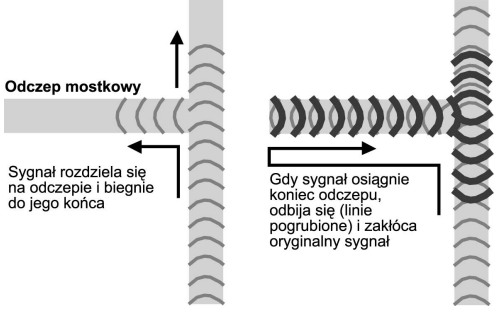
odcień (hue) Dominująca długość fali w danym kolorze. System (model) kolorów opisuje kolory przy użyciu odcienia, nasycenia i jaskrawości. Odcień to dominujący kolor, nasycenie to jego intensywność, a jaskrawość to jego jasność. Patrz *HSB*.

odcień ciągły (continuous tone) Proces drukowania, w wyniku którego powstaje produkt podobny do fotografii. W obrazie o tonacji ciągłej wzory pikselowe (poszczególne kropki) są niewidoczne lub słabo widoczne pod szkłem powiększającym. Różne technologie sublimacyjne, CYCOLOR oraz laserowe, zapewniają do 256 odcieni koloru, a nawet mieszanie atramentów. Patrz *drukarka contone*, *drukarka termosublimacyjna* i *CYCOLOR*.

odcinek czasu (time slice) Krótki przedział czasu, przypisywany kolejno użytkownikom lub programom w systemie wielozadaniowym lub z podziałem czasu. Długość odcinków czasu wyraża się najczęściej w milisekundach.

odcinek końcowy (home run) Przewód, który zaczyna się w centralnym punkcie dystrybucyjnym, takim jak koncentrator lub centrala PBX, i biegnie do stacji końcowej, bez dodatkowych połączeń z innymi urządzeniami. Typowe przebiegi końcowe można spotkać w sieciach o topologii gwiazdowej.

odczep mostkowy (bridged tap) W telefonii: dowolna para kabli wpleciona w główną parę. Wiele nieużywanych odczepów mostkowych pozostaje z czasów, gdy łącza towarzyskie były normą i dwa lub więcej odczepów było wykonywanych na niemal każdej linii. Dodatkowe odczepy były później odcinane, zakańczane i ginęły w labiryncie kabli, co utrudniało ich lokalizację. Odczepy mostkowe powodują niepożądane odbicia, które mogą zakłócić sygnały o wysokich częstotliwościach, używane w nowoczesnych technologiach transmisji.

odczyt (read) Wprowadzanie danych do komputera z urządzenia peryferyjnego (dysku, taśmy itp.). Podobnie jak czytanie książki lub odtwarzanie taśmy magnetofonowej, odczyt nie powoduje zniszczenia odczytywanych danych.

Odczyt ma charakter operacji wejściowej dla komputera i wyjściowej dla urządzenia peryferyjnego. Jeżeli dane są przesyłane do urządzenia peryferyjnego lub kopiowane do innej lokalizacji w pamięci, mamy do czynienia z operacją odczytu z pamięci (lub „odczytu pamięci"). Każda zewnętrzna i wewnętrzna operacja przesyłania danych wiąże się z ich odczytem z pewnej lokalizacji i zapisem w innej.

odczyt rozrzucony (scatter read) Możliwość pobierania danych z dwóch lub większej liczby nieciągłych obszarów pamięci przy użyciu pojedynczej operacji odczytu. Patrz *zapis zbiorczy*.

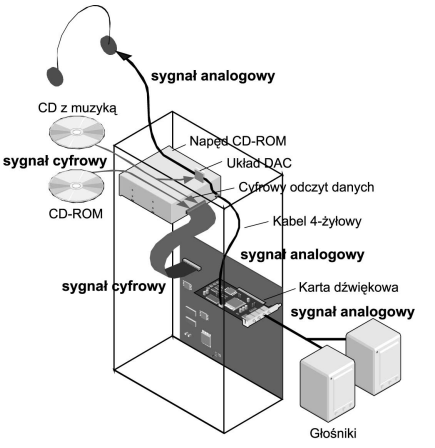
odczyt w trakcie zapisu (read-while-write) Funkcja napędów taśm, umożliwiająca natychmiastowe odczytywanie zapisywanych danych w celu ich weryfikacji. Umożliwia uniknięcie dwukrotnego przewijania taśmy.

odczyt znaczników (mark sensing) Detekcja linii wykonanych ołówkiem we wcześniej zdefiniowanych ramkach, znajdujących się na papierowym formularzu. Formularz zawiera obszary ograniczające zakres każdego ruchu ołówka i odpowiadające słowom „tak", „nie", pojedynczej cyfrze lub literze, w wyniku czego dla każdego pytania dostępne są wszystkie możliwe odpowiedzi. Czytnik znaczników wykrywa je i zamienia na postać cyfrową.

odczytywanie cyfrowego dźwięku (digital audio extraction) Obsługiwana przez większość nowych napędów CD-ROM funkcja przesyłania dźwięku z płyt kompaktowych w postaci cyfrowej, bezpośrednio do głównej magistrali komputera (IDE lub SCSI), tak samo jak przesyłane są dane zapisane na płytach CD-ROM. Ze starszych napędów sygnał musi wyjść przez złącze analogowe, które podłączane jest do wejścia na karcie dźwiękowej. Musi też zostać ponownie przekształcony na postać cyfrową, co pogarsza jakość dźwięku. Patrz *kabel audio napędu CD-ROM* i *MP3*.

odczyt-zapis (read/write) **(1)** Określenie stosowane w odniesieniu do urządzeń, które mogą wysyłać i odbierać (lub odczytywać i zapisywać) dane.

(2) Rodzaj pliku, który może być aktualizowany lub usunięty.

Wyjścia cyfrowe i analogowe

Napędy CD-ROM zamieniają dane audio zapisane na płytach CD na postać cyfrową i przesyłają je do karty graficznej oraz do słuchawek. Wysyłają one też dane do głównej magistrali komputera, co nazywamy „odczytywaniem cyfrowego dźwięku"

oddzielacz (decollator) Urządzenie oddzielające od siebie wieloczęściowe formularze papierowe, wypełniane przez kalkę.

ODI (*Open Data-Link Interface*) Interfejs sterownika sieciowego opracowany przez firmę Novell. ODI powstał na bazie interfejsu LSL, zaprojektowanego przez firmę AT&T na potrzeby systemu operacyjnego UNIX System V. Patrz *interfejs sterownika sieci* i *LSL*.

Odin Emulator pozwalający na uruchamianie 32-bitowych aplikacji dla Windows w systemie OS/2. Jest to produkt typu Open Source. Co prawda istnieją rozszerzenia OS/2 pozwalające uruchamiać programy przeznaczone dla Windows, ale potrafią one emulować najwyżej Windows 95, w związku z czym działają tylko niektóre programy. Odin emuluje natomiast pełny interfejs Win32 systemów Windows NT/2000. Zespół zajmujący się rozwijaniem tego produktu pochodzi z Niemiec, co tłumaczy nazwę Odin — w mitologii nordyckiej i germańskiej oznacza ona „najwyższego boga". Więcej informacji na temat Odina znajdziesz pod adresem http://en.os2.org/projects/odin.

ODMA (1) (*Open Document Management API*) Interfejs programistyczny umożliwiający aplikacjom klienckim komunikowanie się z systemem zarządzania dokumentami, uruchomionym na serwerze.

(2) (*Optical Disc Manufacturing Association*, Milford, USA, www.odma.com) Organizacja zajmująca się różnymi zagadnieniami związanymi z produkcją, testowaniem, oznaczaniem i pakowaniem płyt CD i DVD.

ODMG Patrz *Object Database Management Group*.

odmowa dostępu (access denied) System nie może pobrać żądanego pliku. Najczęściej oznacza to, że plik, który chcemy otworzyć, jest już otwarty w innej aplikacji. Może to również znaczyć, że celowo zabroniono dostępu do tego pliku. Patrz *plik ukryty*.

odmowa obsługi (denial of service) Sytuacja, w której system nie może już odpowiadać na prawidłowe zapytania. Patrz *atak odmowy obsługi*.

„odpluskwienie", debugowanie (Debug) Poprawienie problemu ze sprzętem lub oprogramowaniem. Debugowanie aplikacji polega na odnajdywaniu błędów w ich algorytmach, natomiast „odpluskwianie" sprzętu to odszukiwanie błędnie zaprojektowanych obwodów. Patrz *DOS Debug*.

odporny na błędy (fault resilient) Patrz *wysoka dostępność*.

odporny na przyszłość (future proof) Żargonowe określenie produktów, które nie staną się szybko przestarzałe. W przemyśle komputerowym tego rodzaju produktów jest stosunkowo niewiele. Wyjątkiem mogą być światłowody, w przypadku których oczekuje się, że będą mogły zapewnić niewyobrażalne jeszcze dziś przepustowości.

odporny na uszkodzenia (fault tolerant) Zdolność nieprzerwanego kontynuowania pracy mimo wystąpienia awarii sprzętowej. Komputer odporny na uszkodzenia musi zostać od podstaw zaprojektowany pod kątem niezawodności. Wykorzystuje się w nim po dwa procesory (lub więcej), zestawy pamięci, dysków i (lub) zasilacze. W przypadku awarii jednego z elementów urządzenie rezerwowe natychmiast przejmuje jego funkcje.

Wiele systemów projektuje się pod kątem możliwości odtwarzania stanu sprzed awarii, opartych na szybkim wykrywaniu zakłóceń i zastępowaniu komputera jednostką rezerwową. Tak zabezpieczane systemy, mimo częstego określania ich jako odporne na uszkodzenia, klasyfikuje się jako systemy „o wysokiej dostępności" (high availability).

Właściwe systemy odporne na uszkodzenia należą do najbardziej kosztownych. Większość nadmiarowego wyposażenia pozostaje niewykorzystana aż do momentu wystąpienia awarii. Z drugiej strony systemy odporne na uszkodzenia zapewniają zachowanie po awarii niezmienionych parametrów wydajnościowych. W przypadku systemów o wysokiej dostępności wartości wielu z nich często nie są zachowywane.

Jako dużych producentów systemów komputerowych odpornych na uszkodzenia dla rynku związanego z przetwarzaniem transakcji (OLTP) można wskazać firmy Tandem i Stratus. Komputery firmy Stratus wykorzystują operatorzy międzynarodowi, oferujący usługi marszrutowania połączeń z numerami 0-800 i inne usługi związane z dostępem do sieci z zewnątrz. Patrz *zarządzenie uszkodzeniami*.

odpowiedzialność (responsibility) W technologii obiektowej: etap przetwarzania danych, który może być wykonany przez dany obiekt.

odpowiedź dźwiękowa (audio response) Patrz *generowanie głosu*.

odpytywać (interrogate) **(1)** Wyszukiwać, podsumowywać lub zliczać rekordy w pliku. Patrz *zapytanie*.

(2) Testować warunek lub status terminala albo systemu komputerowego.

odpytywanie (polling) **(1)** Technika wykorzystywana w systemach łączności, za pomocą której sprawdza się, kiedy terminal jest gotowy do wysłania danych. W tym celu komputer przez cały czas bada po kolei wszystkie podłączone do niego terminale. Jeżeli któryś z nich ma gotowe do wysłania dane, odsyła potwierdzenie i rozpoczyna się transmisja. Jest to przeciwieństwo rozwiązania opartego na przerwaniach, w którym to terminal wysyła do komputera sygnał informujący, że chce przesłać jakieś dane.

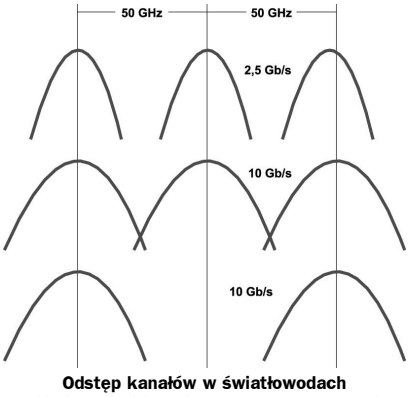
(2) Technika polegająca na ciągłym badaniu urządzenia peryferyjnego i sprawdzaniu, czy nie chce ono przesłać jakichś danych. W ten sposób można na przykład sprawdzać, czy naciśnięto klawisz myszy lub czy port komunikacyjny nie odebrał jakichś danych. Jest to przeciwieństwo rozwiązania opartego na przerwaniach, w których to system operacyjny wysyła sygnały wstrzymujące na chwilę pracę komputera.

ODS (*Operational Data Store*) Baza danych zaprojektowana z myślą o wykonywaniu zapytań na danych transakcyjnych. ODS jest często tymczasową „przechowalnią" danych, które mają trafić do hurtowni danych. Różni się ona od tej ostatniej tym, że przechowywane w niej informacje są na bieżąco uaktualniane, natomiast dane, które trafiają do hurtowni danych, mają charakter stały. Bazy ODS projektuje się z myślą o wydajnym przeprowadzaniu wielu zapytań na niewielkich ilościach danych (na przykład zapytań o stan konta). Z kolei hurtownie danych tworzy się z myślą o rozbudowanych zapytaniach, wykonywanych na bardzo wielu danych.

ODSI (*Open Directory Services Interface*) Interfejs programistyczny opracowany przez Microsoft. Pozwala on uzyskać dostęp do usług katalogowych i usług DNS świadczonych w sieci.

odsłona (ad view) Synonim *impresja*.

odstęp kanałów (channel spacing) Szerokość pasma przypisana każdemu kanałowi w systemie komunikacyjnym przesyłającym wiele częstotliwości, jak na przykład w światłowodach. Jest on mierzony jako odstęp pomiędzy środkami częstotliwości (lub fali) sąsiednich kanałów. Patrz *pasmo międzykanałowe*.

Odstęp kanałów w światłowodach

Pierwszy przykład — 10 Gb/s z odstępem 50 GHz — powoduje niewielkie nakładanie kanałów, ale w przypadku 100 GHz już ten efekt nie występuje. W pierwszym przykładzie zapewniona jest większa przepustowość, ale nakładanie może być wystarczające, aby pojawiały się znaczne przesłuchy (rysunek otrzymany dzięki uprzejmości Jeffa Hechta)

odstęp międzywierszowy (leading) W typografii: pionowy odstęp pomiędzy wierszami wydruku (pomiędzy wierszami podstawowymi). Nazwa pochodzi z czasów początków składu drukarskiego, kiedy spacje uzyskiwało się za pomocą cienkich pasków ołowiu (ang. lead). Odstęp międzywierszowy mierzy się w punktach. Na odstęp ten składa się rozmiar czcionki oraz właściwy odstęp między wierszami. Tak więc 15 punktów odstępu międzywierszowego w przypadku czcionki 12-punktowej w rzeczywistości oznacza trzy punkty odstępu pomiędzy wierszami. Patrz *krój pisma*.

odszyfrować (decrypt) Przywrócić zaszyfrowanym danym ich pierwotną postać. Patrz *kryptografia*.

odszyfrowywanie (unscramble) Synonim *odszyfrować*. Patrz *mieszać*.

odśmiecanie (garbage collection) Procedura, która wyszukuje w pamięci obszary nieaktywnych danych i instrukcji w celu przywrócenia ich do ogólnodostępnej puli pamięci (sterty). Funkcję taką może zapewniać system operacyjny. Windows jest przykładem systemu, który nie zapewnia automatycznego odśmiecania, co zmusza programistę do jawnego zwalniania pamięci, która w przeciwnym wypadku nie zostanie zwolniona, co przyczyni się do zmniejszenia zasobów systemowych w wyniku tzw. wycieku pamięci. Jeżeli program zaalokuje w pamięci tyle buforów danych, że ich rozmiary przekroczą możliwości pamięci fizycznej, system operacyjny przenosi część z nich do pamięci wirtualnej (na dysk),

co umożliwia mu dalszą pracę, ale spowalnia pracę komputera. Dezalokowanie pamięci po zakończeniu jej wykorzystywania jest uciążliwym zajęciem, o którym programiści często zapominają. Nie brakuje też przykładów błędnie zaprojektowanych procedur dezalokowania. Jednym z języków, które zapewniają automatyczne odśmiecanie pamięci, jest język Java — maszyna wirtualna Javy przejmuje zadanie zwalniania nieużytków, uwalniając programistę od tej ciężkiej pracy. Patrz *sterta* i *Java*.

odświeżanie (refresh) **(1)** Systematyczne ładowanie urządzenia, które nie jest w stanie utrzymywać pewnej zawartości. Odświeżania wymagają monitory, ponieważ luminofor rozbłyskuje tylko na kilka milisekund. Odświeżania wymagają również układy pamięci RAM, aby utrzymać zapisane w nich bity danych. Patrz *przerysować*.

(2) Ponowne pobieranie (ładowanie) tej samej strony WWW co strona wyświetlana, w celu sprawdzenia, czy jej zawartość uległa zmianie. Patrz *ponowne ładowanie*.

odświeżanie pamięci RAM (RAM refresh) Ponowne ładowanie (impulsem elektrycznym) dynamicznych układów pamięci RAM, powtarzane wiele razy na sekundę i niezbędne, aby utrzymać zawartość tych układów.

ODT Patrz *SCO Open Desktop*.

odtwarzacz multimedialny (media player) **(1)** Oprogramowanie służące do odtwarzania plików dźwiękowych, wideo i animacji. Patrz *gracz na rynku technologii WWW*.

(2) (*Media Player*). Multimedialny program dołączony do systemu Windows, używany do odtwarzania plików dźwiękowych i wideo. Patrz *Windows Media Player*.

odtwarzacz plików MP3 (MP3 player) Oprogramowanie lub urządzenie służące do odtwarzania plików dźwiękowych zakodowanych w formacie MPEG Audio Player 3. Patrz *MP3*.

odtwarzanie klucza (key recovery) Zdolność odzyskania tajnego klucza w komunikacie kryptograficznym. Patrz *deponowanie klucza*.

odtworzenie (undelete) Czynność polegająca na cofnięciu ostatniej wykonanej operacji usunięcia. W przypadku, gdy obsługiwanych jest kilka poziomów odtwarzania, istnieje możliwość cofnięcia kilku lub wszystkich wcześniej wykonanych operacji usuwania. Patrz *DOS Undelete*.

odwiedzenie (visit) Wyświetlenie strony internetowej. Patrz *unikalni użytkownicy*.

odwołanie bezwzględne (absolute reference) Adres lub wskaźnik, który się nie zmienia. Na przykład w arkuszu kalkulacyjnym komórka z odwołaniem bezwzględnym nie zmienia się nawet wtedy, gdy jest skopiowana w inne miejsce. Porównaj z: *odwołanie względne*.

odwołanie względne (relative reference) Adres lub wskaźnik, który zmienia się wraz z przenoszeniem obiektu docelowego lub zmianą związku z nim. Przykładowo w arkuszu kalkulacyjnym wzór w komórce z odwołaniem względnym zmienia się, gdy komórka zostaje skopiowana. Porównaj z *odwołanie bezwzględne*.

odwołanie zewnętrzne (external reference) W programowaniu: odwołanie do programu lub funkcji zlokalizowanej w oddzielnej, niezależnej bibliotece.

odwrotna notacja polska (reverse polish notation) Matematyczny sposób zapisu wyrażeń, w którym liczby poprzedzają operator. Przykładowo 2+2 zostaje zapisane jako 2 2 +, a 10−3∗4 jako 10 3 4 ∗ —. Patrz *FORTH*.

odwrotny bufor proxy (reverse proxy cache) Określany również jako „akcelerator serwerowy"; serwer buforujący, który pracuje u usługodawcy internetowego, a nie w siedzibie użytkownika. Wszystkie przesyłane do przeglądarki strony WWW są przekazywane za pośrednictwem tego serwera, który jednocześnie zapisuje je w buforze. Jeżeli późniejsze żądanie pobrania strony WWW może zostać zrealizowane przy użyciu zawartości bufora, strona jest bez dalszej zwłoki przesyłana do klienta. Pozwala to ograniczyć wolumen komunikacji z serwerem WWW. Patrz *bufor proxy* i *internetowy serwer buforujący*.

odwrócony system DNS (reverse DNS) (*Reverse Domain Name System* — odwrócony system nazw domen) Oprogramowanie systemu odwzorowania nazw, które ustala nazwę domenową na podstawie adresu IP. Działa odwrotnie niż serwer DNS, który zamienia nazwy na adresy IP. Odwrócony system DNS wykorzystują usługodawcy internetowi, aby rejestrować komunikację odbieraną przez domenę. Zliczane są wówczas wywołania z poszczególnych domen wysokiego poziomu (.com, .net itd.) i wybranych domen podrzędnych (np. slackware.com). Odwrotne zapytania DNS wykorzystuje się również do weryfikowania tożsamości. Przykładem może być porównanie adresu komputera wysyłającego pocztę elektroniczną z nazwą domeny podaną w jej nagłówku. Patrz *DNS*.

odwzorowanie (imaging) Tworzenie reprezentacji zdjęcia lub rysunku w formie elektronicznej lub na błonie fotograficznej. Uzyskiwane poprzez skanowanie lub fotografowanie obiektu i przekształcenie go na macierz punktów (bitmapę), której treść jest niezrozumiała dla komputerów, lecz jedynie dla ludzi. Skanowane obrazy tekstu można przekształcać na dane komputerowe (w kodzie ASCII lub EBCDIC) za pomocą oprogramowania do rozpoznawania znaków (OCR). Patrz *mikrografika*, *przetwarzanie obrazów* i *zarządzanie obrazami dokumentów*.

odwzorowanie indeksu (index map) Patrz *indeks* i *paleta kolorów*.

odwzorowanie standardowe (standard mapping) Sformalizowany sposób przekształcania pewnego zbioru kodów na inny zbiór kodów.

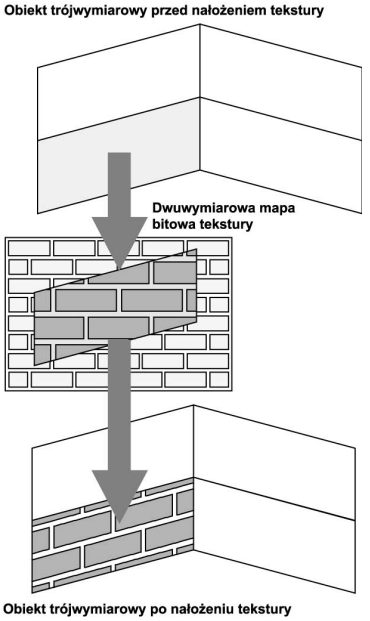
odwzorowanie tekstur (texture mapping) W grafice komputerowej: dołączanie pewnego wzoru powierzchni do trójwymiarowego obrazu. Tekstura może być jednolita (jak wzór ceglanego muru) lub nieregularna (np. symulująca drewno lub marmur). Dwuwymiarowe tekstury są najczęściej tworzone niezależnie, a następnie „nakładane" na obiekty trójwymiarowe. Metodą alternatywną jest generowanie tekstur metodami matematycznymi, bez stosowania dwuwymiarowej grafiki rastrowej. Nie jest ona szeroko stosowana, ale pozwala uzyskać bardzo dobre wyniki, zwłaszcza gdy obiekty znajdują się w dużej odległości od kamery. Patrz *teksel*, *próbkowanie punktowe*, *interpolacja dwuliniowa*, *interpolacja trójliniowa*, *mapowanie MIP*, *tekstura proceduralna* i *tekstura objętościowa*.

odznaczenie (unmark) **(1)** W edytorze tekstu terminem tym określa się operację polegającą na usunięciu zaznaczenia bloku tekstu, co zazwyczaj objawia się zniknięciem podświetlenia.

(2) Operacja usunięcia zaznaczenia elementu, który został wyróżniony w określonym celu.

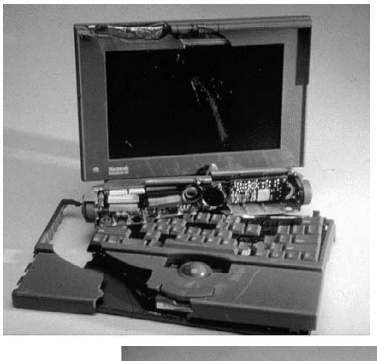
odzyskiwanie (recovery) Patrz *punkt kontrolny-restart* i *archiwizacja na taśmach*.

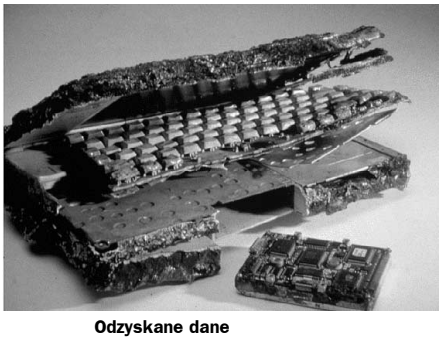
odzyskiwanie danych (data recovery) Przywracanie danych zapisanych na dysku lub taśmie, które zostały fizycznie uszko-

Odwzorowywanie tekstur
Każdy piksel obiektu 3D jest mapowany do odpowiedniego teksela dwuwymiarowej tekstury (zamieszczono na podstawie ilustracji udostępnionej przez firmę Intergraph Computer Systems)

dzone. Uszkodzenia te mogą być skutkiem działania wirusa, błędnie napisanego programu, awarii sprzętowej lub odcięcia zasilania w chwili zapisywania danych na nośniku magnetycznym. Oczywiście dane mogą też zostać uszkodzone w wyniku pożaru i innego rodzaju wypadków. Pamiętaj, że dyski umieszczone w laptopach, które często przenosi się z miejsca na miejsce, są szczególnie narażone na awarie.

Odzyskane dane
Od 1985 roku firma DriveSavers z Novato w USA (www.drivesavers.com) odzyskuje dane z uszkodzonych dysków twardych wszelakiego rodzaju. Przed odczytaniem informacji ze zniszczonych komputerów nie powstrzyma ich nawet pożar ani klęski żywiołowe (ilustracja dzięki uprzejmości DriveSavers)

Oe Patrz *ersted*.

OEB (*Open eBook*) Otwarty standard książek elektronicznych, opracowany przez Open eBook Forum (www.openebook.org). Publikacji OEB nie można odczytywać bezpośrednio w czytniku e-book. Wcześniej trzeba przekonwertować je na specjalny format książek elektronicznych. W wyniku tej operacji dane zostaną zaszyfrowane i zoptymalizowane pod kątem danego urządzenia (czytnika). Standard OEB uwzględnia unikatowe cechy poszczególnych urządzeń, w tym rozmiary ekranu, możliwości w zakresie przewijania tekstu itd. Są to elementy, których nie można kontrolować za pomocą standardowych języków opisu strony, stworzonych z myślą o dokumentach papierowych. Każdy dokument zapisany w formacie OEB może zostać przekształcony na postać wymaganą przez dany czytnik e-booków.

Omawiany standard powstał w połowie 1999 roku i jest oparty na językach HTML, XML, CSS i innych. Do jego powstania przyczyniły się przede wszystkim firmy Microsoft i Gemstar. Oficjalna nazwa OEB to „Open eBook Publication Structure Specification". Definiuje on formaty plików przechowujących treść i opisy. Oczekuje się, że format plików OEB, opracowany przez NuvoMedia i SoftBook Press (obie firmy zostały przejęte przez Gemstar), stanie się dominującym formatem książek elektronicznych i że na jego podstawie zostanie zatwierdzony nowy typ MIME. Patrz *e-książka*.

OEL Patrz *OLED*.

OEM (*Original Equipment Manufacturer*) Producent sprzedający urządzenia pośrednikom, którzy rozprowadzają je pod inną nazwą lub w innych opakowaniach. W miarę upływu czasu zmieniało się znaczenie tego terminu. Obecnie w ten sposób określa się także samych pośredników. Sprzedawca OEM wprowadza zatem do produktu jakąś wartość dodaną, sprzedaje go pod własną marką lub rozprowadza go w zestawie z innymi (własnymi) produktami. Określenie OEM odnosi się więc generalnie do wszystkiego, co nie jest tradycyjną sprzedażą hurtową czy detaliczną. Patrz *VAR*.

OEM Service Release 2 Patrz *Windows 95B*.

OEMI (*OEM Information*) Publikacja firmy IBM, opisująca interfejs kanału równoległego. Patrz *kanał równoległy*.

OEO (*Optical in Electrical processing Optical out*) Termin odnoszący się do urządzeń sieciowych, które przekształcają sygnały przenoszone przez fotony na postać elektryczną i poddają je analizie, aby ustalić, jak należy przełączać przesyłany w sieci ruch. Następnie sygnały zamieniane są z powrotem na postać optyczną, w której opuszczają urządzenie. Przeciwieństwo *OOO*.

OFDM (*Orthogonal FDM*) Technika modulacji wykorzystywana w systemach telewizji cyfrowej stosowanych w Europie, Japonii i Australii. Na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku promowano ją jako technologię dla bezprzewodowych sieci LAN. OFDM przenosi dane za pośrednictwem dużej liczby fal nośnych, których częstotliwości różnią się od siebie o precyzyjnie ustaloną wartość. Za sprawą tych odstępów można uzyskać „prostopadłość", w wyniku której każdy demodulator „widzi" tylko swoją częstotliwość. Technologia Coded OFDM (COFDM) rozszerza OFDM o mechanizm korekcji błędów. Porównaj z *8-VSB*.

Office Patrz *Microsoft Office*.

Office 2000 Patrz *Microsoft Office*.

Office Mac Zbiór aplikacji biznesowych opracowanych przez firmę Microsoft dla komputera Macintosh. Patrz *Microsoft Office*.

Office Vision Zestaw zintegrowanych aplikacji automatyzujących operacje biurowe, opracowany przez firmę IBM i przeznaczony dla wszystkich komputerów tej firmy. Pakiet ten pojawił się na rynku w 1989 roku i pozwalał na przesyłanie wiadomości e-mail, planowanie zadań oraz tworzenie i dystrybucję dokumentów. Obsługiwał on również grafikę komputerową i był wyposażony w system wspomagania decyzji. Była to pierwsza ważniejsza implementacja SAA, w której zastosowano interfejs Presentation Manager i która pracowała w sieciach OS/2 oraz na komputerach klasy mainframe z rodziny AS/400.

Office XP Patrz *Microsoft Office*.

OfficeJet Urządzenie firmy HP, łączące w sobie drukarkę, kopiarkę i faks. Pierwszy OfficeJet pojawił się na rynku w 1994 roku.

offline **(1)** Niepodłączony do internetu, usługi online lub wewnętrznej sieci.

(2) Niezainstalowany w komputerze lub niepodłączony do niego. Jeżeli terminal, drukarka lub jakieś inne urządzenie jest fizycznie przyłączone do komputera, ale nie jest włączone, przyjmuje się, że jest ono w stanie offline.

Dyski i taśmy, które odłączono od komputera i umieszczono w bibliotece danych, również znajdują się w tanie offline. Przeciwieństwo *online*.

(3) Być „nie na bieżąco". Sytuacja, w której dana osoba nie została o czymś poinformowana. Patrz *404*.

oficjalny standard (de iure standard) Format lub język promowany przez jakąś organizację standaryzacyjną.

ogniwo paliwowe (fuel cell) Technologia wytwarzania prądu elektrycznego, która może zastąpić tradycyjne metody produkcji i dystrybucję elektryczności. Oczekuje się również, że będzie stosowana w samochodach osobowych i ciężarowych oraz autobusach. Ogniwa paliwowe korzystają z wodoru i tlenu, które to pierwiastki zamieniają na energię elektryczną i wodę. Próbne modele samochodów i autobusów zostały wyprodukowane pod koniec lat 90. ubiegłego wieku. Nie brakuje opinii, że przemysł ogniw paliwowych nabierze w XXI wieku wielkiego znaczenia. Patrz *Hypercar*.

ogólnie znany numer portu (well-known port) Numery portów protokołów z zakresu od 0 do 1023, które są powszechnie wykorzystywane przez określonego typu dane przesyłane w sieci. Przykładowo pakiety protokołu HTTP (strony WWW) zazwyczaj korzystają z portu o numerze 80. W przypadku protokołu FTP jest to port 20, natomiast protokół autoryzacji Kerberos korzysta z portu o numerze 88. W celu uzyskania pełnej listy numerów portów należy zajrzeć na stronę internetową Internet Assigned Numbers Authority, której adres jest następujący:

```
www.iana.org/assignments/port-numbers
```

Powyższy adres strony internetowej może ulec zmianie w chwili połączenia organizacji IANA z ICANN. Patrz *port protokołu*, *skanowanie portów*, *ICANN* i *IANA*.

ogólny błąd ochrony (General Protection Fault) Patrz *GPF*.

ograniczenie nadparamagnetyczne (superparamagnetic limit) Największa liczba bitów na cal kwadratowy, którą można przechowywać w urządzeniu pamięci masowej. Zwiększanie gęstości zapisu jest ograniczane przez zdolność materiału magnetycznego do utrzymania ładunku. Fluktuacje termiczne zmniejszają moc sygnału i sprawiają, że zawartość nośnika traci stabilność. W praktyce gęstość zapisu staje się coraz większa wraz z opracowywaniem nowych technik zapisywania i odczytywania bitów. Granicą możliwości jest obecnie 100 – 200 gigabitów na cal kwadratowy. W przeszłości za istotne ograniczenie uznawano 20 Gb/cal kwadratowy. Obecnie uważa się, że uzyskiwana gęstość zapisu może jeszcze wzrosnąć. Patrz *gęstość powierzchniowa* i *AFC*.

ograniczona długość serii (run length limited) Patrz *RLL*.

ograniczony wejściem-wyjściem (I/O bound) Odnosi się do zbyt dużej ilości czasu potrzebnego do pobrania danych do komputera lub wyprowadzenia danych z komputera w porównaniu z czasem przetwarzania tych danych. Usprawnienie działania komputerów ograniczonych wejściem (wyjściem) można usprawnić, instalując szybsze kanały lub napędy dyskowe. Patrz *intensywnie korzystający z we-wy*.

OH Patrz *słuchawka zdjęta z widełek* i *modem*.

OIC Skrót „oh, I see".

Oil Change Usługa świadczona przez firmę CyberMedia z Santa Monica w USA (www.cybermedia.com), polegająca na uaktualnianiu oprogramowania zainstalowanego w systemach Windows 95/98. Aplikacja Oil Change sprawdza, jakie programy zainstalowano w komputerze i łączy się ze stroną WWW firmy CyberMedia, na której wyświetlana jest lista wszystkich poprawek, rozszerzeń i aktualizacji oprogramowania, które użytkownik może pobrać.

OJI (*Open Java VM Interface*) Interfejs programistyczny opracowany przez firmę Netscape z myślą o jej przeglądarce internetowej, która może za jego pomocą wykorzystywać dowolną maszynę wirtualną Javy.

OK Często występujący na ekranie przycisk, który trzeba kliknąć, aby zatwierdzić wykonanie jakiejś operacji. Jeżeli możliwe jest jej anulowanie, na ekranie będzie też wyświetlany przycisk Anuluj (lub podobny). Przycisk OK występuje również w oknach komunikatów, które znikają z ekranu po jego naciśnięciu. Oczywiście komunikatów nie można anulować.

okablowanie ścienne (plenum cable) Kable, które można prowadzić szybami wentylacyjnymi i umieszczać w stropach międzykondygnacyjnych. Mają one powłokę chroniącą przed ogniem i spełniają wszystkie normy budowlane. Patrz *przestrzeń wentylacyjna*.

okablowanie telefoniczne (telephone wiring) Patrz *skrętka telefoniczna*.

okablowany (wired) Podłączony. Potoczne określenie słowa „połączony z".

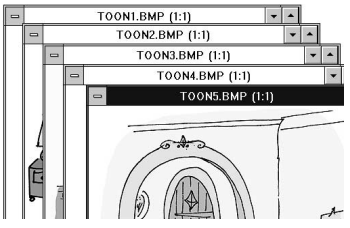
Okamie Patrz *Akamai*.

Okidata (*Okidata*, Mount Laurel, USA, www.okidata.com) Producent faksów i drukarek mozaikowych, laserowych oraz atramentowych. Ta założona w 1972 roku firma znana jest z wytrzymałości swoich produktów. Przez lata wytwarzane przez nią drukarki igłowe uważane były za najlepsze. W roku 1982 firma wprowadziła na rynek drukarki laserowe, które są obecnie bardzo szeroko stosowane.

Okidata jest częścią firmy Oki America, a ta z kolei podlega przedsiębiorstwu Oki Electric Industry Company z Tokio (Japonia). Firma Oki Electric zaczynała w 1881 roku od produkcji telefonów, a w 1976 roku opracowała pierwszy faks wykorzystujący technologię termiczną.

okna kaskadowe (cascading windows) Wyświetlanie kolejno okien w taki sposób, że wszystkie belki tytułowe są jednocześnie widoczne na ekranie.

okno (window) (1) Obszar ekranu z możliwością przewijania. Co prawda okna zazwyczaj są prostokątne, ale w specjalistycznych aplikacjach można się spotkać z oknami okrągłymi lub wielobocznymi. Termin może oznaczać część aplikacji, taką jak przewijane okno indeksu lub okno tekstowe, stosowane w elektronicznej wersji

Okna kaskadowe
Funkcja kaskadowo układa otwarte dokumenty w sposób pokazany na tym ekranie

niniejszej encyklopedii. Może też dotyczyć całej aplikacji zawartej w oknie. Okna po raz pierwszy zostały zastosowane pod koniec lat 60. ubiegłego wieku w laboratorium Stanford Research Laboratories (obecnie SRI). Patrz *GUI*. Patrz też *Windows*.

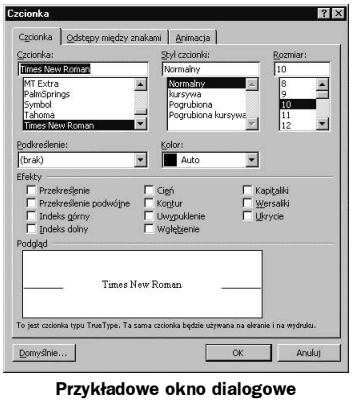
(2) Zarezerwowany obszar pamięci.

(3) Okres czasu.

okno aktywne (active window) Okno, które jest w danym momencie na pierwszym planie. Porównaj z *okno nieaktywne*.

okno aplikacji (application window) Prostokątny obszar ekranu, w którym działa aplikacja. W graficznym interfejsie użytkownika (GUI) granice okna mogą być łatwo zmniejszane lub zwiększane.

okno dialogowe (dialog box) Okienko wyświetlane na ekranie po wybraniu jakiejś opcji z menu. Zawiera informacje o bieżącym stanie jakiegoś zadania realizowanego przez program i związane z nim opcje. Okna dialogowe mogą być małe lub duże, w zależności od ilości informacji, które muszą pomieścić.

Przykładowe okno dialogowe
Jest to okno dialogowe pozwalające na wybranie czcionki. Jest ono wyświetlane przez program Microsoft Word po wybraniu polecenia Czcionka z menu Format

okno DOS-a (DOS window) Termin ten zazwyczaj odnosi się do sesji DOS zainicjowanej pod Windows. System Windows może uruchamiać programy DOS-owe na pełnym ekranie lub w skalowalnych oknach, znanych z innych aplikacji systemu Windows.

okno nieaktywne (inactive window) Okno na ekranie, które w danym momencie nie jest wybrane. Pasek tytułu takiego okna jest przyciemniony. W systemie Windows wciśnięcie kombinacji klawiszy Alt+Tab powoduje przełączanie pomiędzy wszystkimi aktywnymi i nieaktywnymi oknami. Porównaj z *okno aktywne*.

okno O programie (About Box) Okno dialogowe wyświetlające informacje na temat praw autorskich i numeru wersji aplikacji. W systemie Windows okno to znajduje się w menu Pomoc. (W polskiej wersji systemu Windows często jest to pozycja menu zawierająca nawę programu, następnie myślnik oraz słowo informacje).

okno ostrzeżenia (alert box) Okno dialogowe zawierające komunikat ostrzeżenia. Patrz *ostrzeżenie*.

okno potomne (child window) Okno podrzędne, tworzone i wyświetlane z poziomu okna nadrzędnego aplikacji.

okno przesuwne (sliding window) (1) Technika protokołu komunikacyjnego, umożliwiająca przesyłanie wielu pakietów danych bez potwierdzenia. Obie strony połączenia śledzą, które pakiety zostały wysłane i potwierdzone (na lewo od okna), wysłane i niepotwierdzone (w oknie) oraz które jeszcze nie były wysyłane (na prawo od okna).

(2) „Widok" pamięci, który może być błyskawicznie przeniesiony do innej lokalizacji.

okno przewijalne (scrollable window) Okno, które zawiera więcej danych niż może być wyświetlone w bieżącej jego wielkości. Zawartość takiego okna może być przewijana (przesuwana w górę, w dół lub w bok) w celu wyświetlenia dalszych części dokumentu, obrazu czy listy elementów.

okno rozmowy (chat window) Okno tekstowe używane do konferencji pomiędzy dwoma użytkownikami lub większą ich liczbą. Patrz *pokój rozmów*.

okno terminala (terminal window) Okno dialogowe, które umożliwia wysyłanie poleceń do modemu. W konfiguracji połączeń Dial-Up Networking systemów Windows 95/98 użytkownik może wybrać opcję wyświetlania okna terminala bezpośrednio przed lub po wybraniu numeru telefonu.

okno TV (TV in a window) Patrz *karta TV*.

okno wideo (video window) Niezależne okno umieszczone na ekranie monitora, w którym jest odtwarzana sekwencja wideo.

okno wsadowe (batch window) Czas przeznaczony na intensywne operacje przetwarzania wsadowego, na przykład tworzenie kopii zapasowej dysku.

oktet (octet) 8-bitowa jednostka zapisu informacji. Określenie oktet jest często używanym synonimem słowa bajt, wykorzystywanym zwłaszcza tam, gdzie trzeba podkreślić ośmiobitowy rozmiar bajtu.

OLAP (*OnLine Analytical Processing*) Oprogramowanie wspomagające podejmowanie decyzji, umożliwiające szybkie analizowanie informacji przedstawianych w postaci wielowymiarowych widoków i struktur hierarchicznych. Narzędzia OLAP wykorzystywane są na przykład do analizowania trendów sprzedaży i innych zagadnień finansowych. Pozwalają one zagłębić się w ogromne ilości danych składających się na podsumowania sprzedaży i wyodrębnić te produkty, które sprzedają się najlepiej.

Tradycyjne produkty OLAP, czyli tak zwane wielowymiarowe aplikacje OLAP (w skrócie MOLAP), tworzą z wyprzedzeniem podsumowania transakcji w postaci wielowymiarowych widoków. Zapytania w tego rodzaju bazach danych przeprowadzane są z bardzo dużą prędkością, ponieważ dane przeszły już proces kon-

solidacji. Narzędzia OLAP umieszczają dane w strukturach sześciennych, które użytkownicy mogą obracać. Taka forma jest szczególnie przydatna do tworzenia zestawień finansowych.

Relacyjne narzędzia OLAP (ROLAP) wyodrębniają dane z tradycyjnych relacyjnych baz danych. Wykonują one w tym celu szereg złożonych zapytań SQL i tworzą wielowymiarowe widoki w czasie rzeczywistym. Aplikacje ROLAP stosuje się przede wszystkim tam, gdzie występują dane mające wiele różnych atrybutów, których nie daje się łatwo umieszczać w strukturach sześciennych. Chodzi tu na przykład o dane na temat klientów, zawierające wiele pól opisowych.

Określenie „bazy danych OLAP", w skrócie DOLAP, odnosi się do relacyjnych systemów DBMS zaprojektowanych w taki sposób, aby można w nich było przechowywać struktury OLAP i przeprowadzać na nich obliczenia.

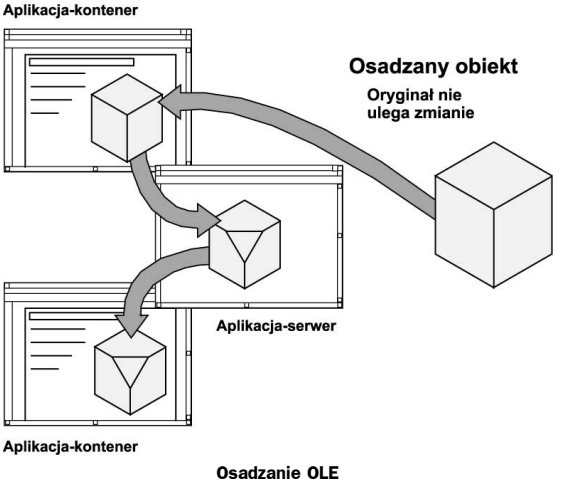
Z kolei oznaczenie WOLAP (*Web OLAP*) odnosi się do danych OLAP, do których można się dostać za pośrednictwem przeglądarki internetowej.

OLCP (*OnLine Complex Processing*) Przetwarzanie złożonych zapytań, długich transakcji oraz jednoczesnych operacji odczytu i zapisu wykonywanych na tym samym rekordzie. Przeciwieństwo podejścia (OLTP), w którym rekordy uaktualniane są w bardziej przewidywalny sposób.

OLE (*Object Linking and Embedding*) Technologia łączenia dokumentów, opracowana przez firmę Microsoft i oparta na modelu obiektowym COM (*Component Object Model*). OLE pozwala na osadzanie w dokumentach (tak zwanych pojemnikach-kontenerach) obiektów takich, jak arkusze kalkulacyjne czy klipy wideo. Po dwukrotnym kliknięciu danego obiektu uruchamiana jest „aplikacja serwerowa", w której został on utworzony.

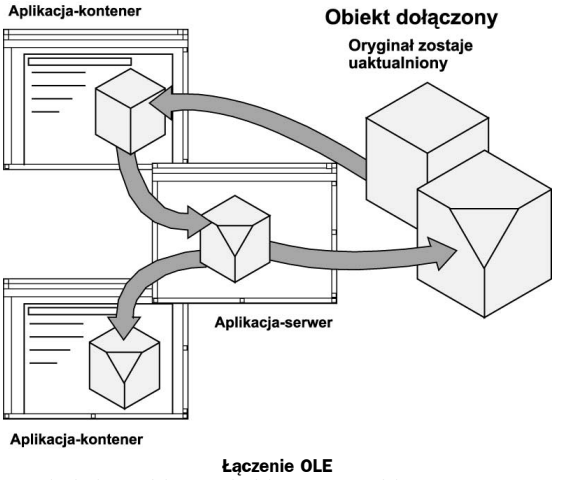
Obiekty można też łączyć. W tym przypadku „pojemnik" nie przechowuje fizycznie dołączonego obiektu, lecz jedynie wskaźnik do niego. Jeżeli obiekt ulegnie zmianie, wszystkie dokumenty, do których był on dołączony, zostaną przy najbliższym otworzeniu automatycznie uaktualnione. Każda aplikacja może być jednocześnie klientem i serwerem. Patrz *pakowarka obiektów*.

Mechanizm OLE występował pierwotnie pod nazwą „Łączenie i Osadzanie Obiektów", jednak w wersji 2.0 zmieniono architekturę tego systemu i oparto go na modelu COM (*Component Object Model*). Rozszerzyło to zakres zastosowań OLE. Pojawiły się nowe

Osadzanie OLE

Jeżeli obiekt jest osadzany, to w danym dokumencie zapisywana jest jego kopia. Wszelkie zmiany obiektu widoczne są jedynie w tym dokumencie, który go zawiera

Łączenie OLE

Jeżeli obiekt jest dołączony do dokumentu, to w dokumencie występuje jedynie wskaźnik do zawierającego go pliku. Jeżeli taki obiekt ulegnie zmianie, będzie ona widoczna we wszystkich dokumentach, do których ten obiekt został dołączony

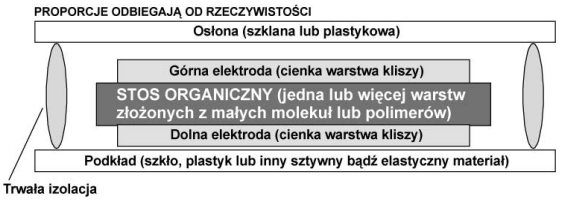
mechanizmy, takie jak OLE automation i Network OLE, które były powszechnie promowane. W późniejszym okresie firma Microsoft przestała używać terminu OLE w odniesieniu do operacji COM — obecnie dotyczy on jedynie łączenia ze sobą kilku dokumentów. Patrz *COM*.

OLE Database Patrz *OLE DB*.

OLE DB (*OLE DataBase*) Interfejs programistyczny zapewniający dostęp do danych, stworzony przez firmę Microsoft. Implementowany w postaci obiektu COM, działającego na podobnej zasadzie, jak sterownik ODBC, przy czym współpracuje on z danymi pochodzącymi z różnych źródeł, a nie tylko z bazami danych SQL. Aplikacje mogą wykorzystywać OLE DB do przeprowadzania bezpośrednich manipulacji na danych. Mogą też posługiwać się nim w charakterze pośrednika między aplikacją a sterownikiem ODBC. Istnieje też interfejs OLE DB dla OLAP, zapewniający dostęp do baz danych OLAP. Microsoft opracował też tak zwane obiekty danych ActiveX (ADO). Tworzą one zbiór obiektów COM, definiujących uproszczony w stosunku do OLE DB interfejs dostępu do danych. Patrz *ODBC*, *DAO* oraz *RDO*.

OLED (*Organic Light Emitting Device*, *Organic Light Emitting Diode*). Urządzenia tego typu są też oznaczane symbolem OEL (*Organic Electroluminescent Device*). Mają one postać cienkiej kliszy emitującej światło. Zazwyczaj składają się z kilku warstw organicznych, umieszczonych między dwiema okładkami (elektrodami). Do produkcji diod OLED wykorzystuje się materiały orgniczne o niskiej masie atomowej (diody SM-OLED) lub materiały polimerowe (diody PLED i LEP). W przeciwieństwie do urządzeń LCD i FED, zbudowanych z warstwowo ułożonych materiałów, diody OLED są jednolite, ponieważ wszystkie warstwy są ze sobą ściśle połączone. Innymi słowy, są one niepodzielne.

Diody tego rodzaju opracowano z myślą o różnego rodzaju wyświetlaczach. Pozwalają one uzyskać jasny, kolorowy obraz, widoczny pod dość szerokim kątem, pobierają niewiele energii i — w przeciwieństwie do układów LCD — nie wymagają podświetlania. Zazwyczaj umieszcza się je na szkle, choć równie dobrze nadaje się do tego plastyk i inne elastyczne materiały przypominające klisze (jak w przypadku rozwiązania Flexible OLED firmy Universal Display). Przewiduje się, że w przyszłości ta technologia będzie miała ogromny wpływ na rynek urządzeń przenośnych.

Przekrój urządzenia OLED

Na tym rysunku pokazano przekrój prostego urządzenia OLED. W zależności od zastosowanej konstrukcji użytkownik może widzieć obraz od góry, od dołu lub z obu stron (ilustracja dzięki uprzejmości Universal Display Corporation, www.universaldisplay.com)

Przyszłość

Widoczny tu ekran OLED, wysuwany z długopisu, może dziś wydawać się czystą fantazją, ale przewiduje się, że tego rodzaju produkty już za kilka lat wejdą na rynek (ilustracja dzięki uprzejmości Universal Display Corporation, www.universaldisplay.com)

OLR Patrz *czytnik offline*.

OLTP (*OnLine Transaction Processing*) Patrz *przetwarzanie transakcyjne* i *OLCP*.

om Jednostka oporności elektrycznej. Mówimy, że obwód elektryczny ma oporność jednego oma, jeżeli po przyłożeniu do niego napięcia 1V popłynie w nim prąd o natężeniu 1A.

OM1 (*Open MPEG-1*) Interfejs programistyczny opracowany przez Open PC MPEG Consortium z myślą o różnorodnych zastosowaniach formatu MPEG-1. Definiuje on ujednolicony zestaw poleceń, za pomocą których można tworzyć interaktywne gry wykorzystujące dane skompresowane algorytmem MPEG. Interfejs OM1 współpracuje z kartą RealMagic MPEG-1 firmy Sigma Design i jest faktycznym standardem przemysłowym.

OMA Patrz *Object Management Architecture*.

OME (*Open Messaging Environment*) Otwarty system przesyłania wiadomości, opracowany przez firmę Novell. Wykorzystuje on interfejs MAPI Microsoftu i stanowi nadzbiór systemu MHS Novella oarz systemu wiadomości występującego w pakiecie WordPerfect Office.

OMEGAMON Rodzina programów narzędziowych firmy Candle, badających szybkość wykonywania operacji w środowisku S/390. Monitorują one przetwarzanie danych przez większość systemów, takich jak MVS, CICS czy DB2. OMEGAMON to pierwszy monitor wydajności dla MVS pracujący w czasie rzeczywistym.

OMG Patrz *Object Management Group*.

OMI **(1)** Patrz *Open Market*.

(2) (*Open Microprocessor Initiative*, Brussels, Belgium) Organizacja działająca pod patronatem Komisji Europejskiej. Zajmuje się finansowaniem projektów badawczych poświęconych tematyce zaawansowanych mikrokontrolerów. W jej skład wchodzi 400 współpracujących ze sobą podmiotów.

(3) (*Open Messaging Interface*) Protokół przesyłania komunikatów opracowany przez firmę Lotus, który z czasem stał się częścią interfejsu VIM.

OmniPage System rozpoznawania znaków dla komputerów PC i Macintosh. opracowany przez firmę ScanSoft z Los Gatos w USA (www.scansoft.com). Była to pierwsza aplikacja dla komputerów osobistych potrafiąca odróżnić tekst od grafiki i rozpoznająca tekst napisany różnymi czcionkami. Pracę nad programem rozpoczęła firma Caere Corporation, która w roku 2000 połączyła się z firmą ScanSoft

OMNIS 7 Środowisko tworzenia aplikacji klient-serwer, przeznaczone dla komputerów Mac i komputerów PC z systemem Windows, autorstwa firmy Blyth Software. Pakiet ten zawierał własny moduł menedżera baz danych, który mógł być wykorzystywany lokalnie i na komputerach przenośnych. Obsługiwał on wiele różnorodnych baz danych. Środowisko OMNIS wyposażało programistę w narzędzia do wizualnego tworzenia kodu i własny język programowania czwartej generacji.

OmniTRACS System zarządzania flotą, opracowany przez firmę QUALCOMM i opublikowany pod koniec lat osiemdziesiątych XX wieku. Składał się z przenośnych urządzeń do łączności dwukierunkowej, oprogramowania zarządzającego flotą oraz satelitarnego systemu śledzenia pojazdów, z którego można było korzystać za pośrednictwem centrum zarządzania siecią, mieszczącego się w San Diego w USA.

OMR (*Optical Mark Reader*) Skaner odczytujący znaki rozmieszczone w określonych miejscach na stronie. Patrz *odczyt znaczników*.

OMT (*Object Modeling Technique*) Obiektowa metoda projektowania i prowadzenia analiz, opracowana przez Jamesa Rumbaugha. Patrz *Rational Rose*.

OM-Transact Patrz *Transact*.

On2 (*On2 Technologies*, Nowy Jork, USA, www.on2.com) Firma pracująca nad metodami kompresji wideo, znana z wysokiej jakości kodeków, charakteryzujących się bardzo niską gęstością bitową (ang. bitrate). Przedsiębiorstwo zostało założone w 1992 roku pod nazwą The Duck Corporation. W 1999 roku połączyło się z jeszcze jedną firmą, w wyniku czego powstało On2.com. Natomiast w 2001 roku nazwę firmy zmieniono na On2 Technologies.

Jej pierwszym kodekiem był TrueMotion. Pozwalał on kompresować pełnoekranowe sekwencje wideo zapisywane na płytach CD i DVD i oferował gęstość bitową na poziomie 250 Kb/s. Obecnie dla komputerów pracujących pod kontrolą systemów Windows i Mac OS firma oferuje pakiety narzędziowe TrueMotion 2x (TM2X). Kodek VP3 firmy On2 został stworzony z myślą o zastosowaniach internetowych, natomiast jego „młodszy brat", VP4, nadaje się do wszelkich zastosowań i obsługuje gęstości bitowe z zakresu od 56 Kb/s do 3 Mb/s. VP4 pozwala na uzyskanie jakości DVD już przy 1 Mb/s, podczas gdy format MPEG2, w którym zapisuje się filmy na płytach DVD, wymaga od 3 do 5 Mb/s. VP4 nadaje się też do internetu, gdzie już przy 450 Kb/s zapewnia jakość bardzo zbliżoną do standardu DVD.

On2Movie Patrz *On2*.

ONA (*Open Network Architecture*) Rozporządzenie FCC, na mocy którego użytkownicy końcowi i operatorzy telekomunikacyjni mają równy dostęp do podstawowych usług telefonicznych. Europejskim odpowiednikiem ONA jest ONP.

online Dostępny do natychmiastowego użytku. Określenie to zazwyczaj odnosi się do bycia podłączonym do internetu lub jakiejś zdalnej usługi. Jeżeli łączysz się przez modem, jesteś online dopiero po wybraniu numeru i zalogowaniu się do swojego dostawcy internetu. Wymaga to podania nazwy użytkownika i hasła. Po wylogowaniu się z sieci jesteś znów offline. Jeżeli natomiast masz modem kablowy lub korzystasz z usługi DSL, jesteś online przez cały czas (always on).

„Online" są również wszystkie te urządzenia peryferyjne (takie jak terminal, drukarka itp.), które są włączone i podłączone do komputera. Jeżeli na przykład do komputera podłączony jest dysk twardy, mówimy, że on i zgromadzone na nim dane są w stanie online. Natomiast dane zapisane na dysku kieszeniowym, który znajduje się w szafie, to dane offline. Przełączenie drukarki w stan offline sprowadza się najczęściej do naciśnięcia przycisku ONLINE, GO lub SEL. Po wykonaniu tej czynności drukarka będzie w dalszym ciągu podłączona do komputera, ale występujące w jej wnętrzu układy nie będą dłużej przyjmować danych napływających z komputera. Ponowne naciśnięcie któregoś ze wspomnianych przycisków przywraca urządzenie do stanu online.

W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku, uważanych w świecie komputerów za okres prehistoryczny, wszystkie systemy dzieliły się na dwie grupy: wsadowe i online. Urządzeniami online nazywano terminale podłączone do centralnego komputera, natomiast do systemów wsadowych dane wprowadzane były dużymi partiami, zapisanymi na taśmach lub kartach perforowanych. Na bazie terminu „przetwarzanie online" powstało kilka innych określeń, takich jak *czasu rzeczywistego* czy *przetwarzanie transakcyjne*. Patrz również *nearline*.

Chcesz zrobić wrażenie na znajomych?

Powiedz, że masz system przetwarzania transakcji w czasie rzeczywistym, będący stale online (pod warunkiem, że faktycznie go masz). W dzisiejszych czasach wszelkie takie wydumane terminy są bardzo modne, a wspomniane określenie wciąż brzmi nowatorsko. Uważaj tylko, żeby nie powiedzieć czegoś takiego na przyjęciu, bo będziesz musiał wysłuchiwać problemów, jakie Twoi goście mają z drukarkami i „zawieszającymi się" programami. Tak czy inaczej, każdy doświadczony analityk systemowy będzie umierał ze śmiechu.

OnNow Rozwiązanie pozwalające na włączanie komputerów PC przez zewnętrzne urządzenia. Korzystając z nowych płyt głównych, implementujących interfejs ACPI (*Advanced Configuration and Power Interface*), użytkownik może wprowadzić komputer w stan „uśpienia", w którym nie zużywa on prawie wcale energii elektrycznej. Taki komputer może oczywiście zostać w każdej chwili „obudzony". Patrz *ACPI*.

ontologia (ontology) Struktura systemu, jego model. Słowo to oznacza dosłownie gałąź metafizyki, zajmującą się naturą bytu i rzeczywistości. Jest to więc wyszukane określenie tego, co „jest" w systemie.

Onyx Rodzina superkomputerów graficznych firmy SGI (Silicon Graphics), wykorzystujących procesory MIPS R10000. Najprostsze modele to jednoprocesorowe stacje robocze, a najbardziej zaawansowane to komputery przeznaczone do montażu w szafach przemysłowych, zawierające 24 procesory. Wykorzystują one podsystem graficzny InfiniteReality firmy SGI, przetwarzający geometrię i dane o obrazie w czasie rzeczywistym.

OO (*Object Oriented*) — obiektowy.

OOBE (*Out Of Box Experience*) Uczucia towarzyszące instalowaniu nowego komputera lub oprogramowania.

oobie Patrz *OOBE*.

OODB Patrz *obiektowa baza danych*.

OODBMS Patrz *obiektowy system SZBD*.

OOO (*Optical in Optical processing Optical out*) Termin odnoszący się do urządzeń sieciowych, w których sygnały przetwarzane są w postaci optycznej, to znaczy nie są konwertowane na postać elektryczną. Przeciwieństwo *OEO*. Patrz *przełącznik optyczny*.

OOOS Patrz *obiektowy system operacyjny*.

OOP Patrz *programowanie obiektowe*.

OOPL (*OOP Language*) Obiektowy język programowania.

OOPS (*Object-Oriented Programming System*) Patrz *programowanie obiektowe*.

OORDBMS (*Object-Oriented Relational DBMS*) System zarządzania relacyjnymi bazami danych o cechach obiektowych.

OOSE (*Object-Oriented Software Engineering*) Obiektowa metoda projektowania i analizowania systemów, opracowana przez Ivara Jacobsena. OOSE znane jest z możliwości projektowania na wysokim poziomie abstrakcji. Patrz *Rational Rose*.

OOT (*Object-Oriented Technology*) Patrz *obiekty* i *programowanie obiektowe*.

op code Patrz *kod operacji*.

op kanału (channel op) (*OPerator kanału*) Również „chanop" i „CHOP". Osoba mająca największe przywileje w kanale IRC. Op kanału może usuwać użytkowników i nadawać innym prawo opa kanału. Patrz *IRC*.

Opal Oprogramowanie firmy Computer Associates, nadające graficzną postać informacjom zwracanym przez przestarzałe minikomputery i systemy klasy mainframe. Wersja Opal Integrator ma wbudowane środowisko programistyczne i obsługuje terminale 3270, 5250 oraz VT220, a także współpracuje z bazami danych zgodnymi z ODBC. Użytkownicy mogą tworzyć programy metodą „przeciągnij i upuść" lub poprzez pisanie skryptów w języku OpalScript bądź VBScript. Opal Server ustanawia sesję telnetu z mini-

komputerem lub systemem mainframe, w wyniku czego otrzymywane z minikomputera sformatowane odpowiednio dane można oglądać w przeglądarce internetowej lub w oprogramowaniu klienckim Opal Player, przeznaczonym dla systemu Windows.

oparty na hoście (host based) (1) System pozostający pod kontrolą komputera centralnego lub głównego. Określenie „host-based system" dotyczy najczęściej hierarchicznego systemu komunikacyjnego, którym zarządza komputer centralny.

(2) Dotyczy operacji wykonywanych przez oprogramowanie komputera, a nie przez urządzenie peryferyjne. Patrz *drukarka korzystająca z pamięci i procesora komputera* i *modem programowy*.

oparty na mikroprocesorze (microprocessor based) Komputer, którym główna jednostka obliczeniowa ma postać pojedynczego układu scalonego (mikroprocesora).

oparty na systemie dziesiętnym (decimal based) Wykorzystujący dziesiętny system liczbowy. Tak projektowano na przykład pierwsze kalkulatory. Porównaj z *korzystający z systemu binarnego*. Patrz też *Mark I* i *ENIAC*.

oparty na x86 (x86 based) Termin odnosi się do komputera wyposażonego w procesor firmy Intel (486, Pentium itp.) lub jego klonu, opartego na architekturze x86.

OPC (*OpenGL Performance Characterization*) Grupa robocza w ramach GPC, zajmująca się programami testującymi wydajność systemów wykorzystujących bibliotekę OpenGL. Promuje ona programy testujące Viewperf i GLperf. Autorem aplikacji Viewperf jest firma IBM, natomiast OPC dostarcza do niej interface. Są to zestawy testów stworzonych na bazie różnych aplikacji, badających wydajność komputera w programach OpenGL. Test modelowania i renderowania scen oparty jest na aplikacji CDRS (CDRS-03) firmy PTC. Tworzenie wizualizacji testowane jest w programie Data Explorer (DX-03) firmy IBM. Test modeli 3D odbywa się w module DesignReview (DRV-04) firmy Intergraph, natomiast test animacji utworzony jest przy wykorzystaniu programu Advanced Visualizer (AWadvs-01) firm Alias i Wavefront. Ostatni test wizualizacji przeprowadzany jest przez aplikację Lightscape Visualization System (Light-01) firmy Lightscape Technology.

Program GLperf firmy OPC bada wydajność komputera w zakresie niskopoziomowego rysowania dwu- i trójwymiarowych podstawowych kształtów geometrycznych. Uzyskane w ten sposób rezultaty świadczą o ogólnej wydajności systemu, a nie jakiejś konkretnej aplikacji. Program Viewperf podaje liczbę klatek na sekundę, natomiast GLperf informuje o liczbie figur geometrycznych, jakie udało się narysować w ciągu jednej sekundy. Patrz *GPC*.

opcja reklamowa (opt-in) Propozycja akceptacji (zgodzenia się) z wyprzedzeniem czasowym niektórych warunków lub sytuacji. Na przykład w stosunku do kampanii reklamowych prowadzonych poprzez e-mail oznacza to okresowe otrzymywanie informacji o nowościach, reklam od firmy, która nam to zaproponowała, bądź reklam stron trzecich. W przypadku programów natomiast oznacza to, że można zrezygnować z dodatkowych opcji reklamowanych bądź z określonych usług — w odróżnieniu od niechcianych przesyłek i reklam, czyli spamu. Patrz *spamować*.

opcja reklamowa e-mail (opt-in e-mail) Patrz *opcja reklamowa*.

Open Blueprint Architektura i jednocześnie strategia, opracowana przez IBM z myślą o systemach korporacyjnych. Jest to rozbudowany zbiór informacji na temat integrowania rozwiązań mainframe, klient-serwer i sieciowych w jedno spójne środowisko. Taką dokumentację może otrzymać każdy obecny, jak również potencjalny klient. Opisuje ona wszystkie zagadnienia, które są interesujące z punktu widzenia analityków systemowych i innych pracowników działu technicznego. Więcej informacji na ten temat znajdziesz pod adresem www.software.ibm.com/openblue.

Open Database Connectivity Patrz *ODBC*.

Open Data-link Interface Patrz *ODI*.

Open Desktop Patrz *SCO OpenServer*.

Open eBook Patrz *OEB*.

Open Group (*The Open Group*, Cambridge, USA, www.opengroup.org) Organizacja powstała w 1996 roku w wyniku połączenia organizacji Open Software Foundation (OSF) i X/Open. Zajmuje się promowaniem otwartych standardów. Skrzydło OSF jest odpowiedzialne za badania, rozwój i licencjonowanie kodu źródłowego, natomiast X/Open zajmuje się certyfikacją i rejestrowaniem opracowywanych rozwiązań.

OSF powstała w 1988 roku jako międzynarodowa koalicja producentów i użytkowników nowoczesnych technologii wykorzystywanych w systemach otwartych, natomiast organizacja X/Open została założona w 1984 roku i zajmuje się tworzeniem specyfikacji systemów otwartych oraz badaniem zgodności gotowych rozwiązań z tymi specyfikacjami. W imieniu całej społeczności producentów organizacja X/Open zarządza też znakiem handlowym UNIX. Niżej wymieniono najważniejsze produkty powstałe pod patronatem OSF.

OSF/1

System operacyjny OSF/1 wykorzystuje jądro Mach, powstałe na uniwersytecie Carnegie Mellon. Obsługuje symetryczne przetwarzanie równoległe i oferuje bezpieczeństwo na poziomie B1. Zachowuje przy tym zgodność z systemami POSIX i XPG4 oraz z jądrem SVID i jego rozszerzeniami. Z OSF/1 korzystają w części lub w całości takie firmy, jak IBM, HP, DEC czy Hitachi.

Motif

Motif jest graficznym interfejsem użytkownika (GUI), przeznaczonym dla aplikacji pracujących w dowolnym systemie operacyjnym z zainstalowanym X Window Version 11. Jest to faktyczny standard obowiązujący w systemach UNIX, zgodny z POSIX, ANSI C oraz XPG.

DCE

Distributed Computing Environment jest zbiorem programów umożliwiających tworzenie aplikacji działających w sieciach heterogenicznych. Wykorzystuje go wiele firm i organizacji.

DME

Distributed Management Environment to zbiór programów, za pośrednictwem których można zarządzać sieciami i systemami. Nie zdobył dużej popularności.

OPEN LOOK Graficzny interfejs użytkownika dla systemu UNIX, opracowany przez firmę Sun i bazujący na X Window. Powszechnie stosowany przez Suna i rozpowszechniany przez firmę AT&T w czasach, gdy była ona jeszcze zaangażowana w prace nad Uniksem. OPEN LOOK ustąpił pola interfejsowi Motif, który stał się standardem w świecie systemów uniksowych.

Open Market (*Open Market*, Cambridge, USA, www.openmarket.com) Firma programistyczna, założona w 1994 roku przez Shikara Ghosha i Davida Gifforda, specjalizująca się w handlu elektronicznym w internecie. Stworzony przez nią system Transact pozwala na składanie bezpiecznych zamówień na serwerach

WWW i płacenie za towary między innymi kartami kredytowymi i e-gotówką. Była to pierwsza firma, która udostępniła pakiet programowy, za pomocą którego z jednego miejsca można było zarządzać uwierzytelnianiem użytkowników, poziomami dostępu oraz przetwarzaniem operacji finansowych na wielu serwerach naraz. Patrz *cyfrowe pieniądze*.

Open Messaging Environment Patrz *OME*.

Open Server Patrz *SCO OpenServer*.

Open Software Foundation Patrz *Open Group*.

open source Darmowy kod źródłowy programu, udostępniany całemu środowisku programistów. Osoby decydujące się na taki krok zakładają, że szersza grupa programistów jest w stanie stworzyć bardziej użyteczny i wolny od błędów produkt, przeznaczony dla całej społeczności użytkowników komputerów. Uważa się, że im więcej osób obejrzy dany kod, tym większa jest gwarancja, że nie ma w nim błędów. Jednak firmy programistyczne niemal w ogóle nie stosują takiego podejścia. Jest ono w naturalny sposób związane głównie z projektami open source.

Poza obietnicą lepszego kodu oprogramowanie open source daje użytkownikom możliwość zmodyfikowania tych funkcji programu, które są dla nich istotne. Nie muszą więc oni czekać, aż producent programu umieści w nim (bądź nie) sugerowane funkcje. Przykładami popularnego oprogramowania typu open source są: serwer stron WWW Apache, serwer poczty sendmail oraz system operacyjny Linux. W 1998 roku udostępniono też kod źródłowy przeglądarki Netscape Communicator (patrz *Mozilla*). Więcej informacji na ten temat znajdziesz pod adresem www.opensource.org.

Open System Interconnection Patrz *OSI*.

Open Transport Część systemu operacyjnego Macintosh, implementująca AppleTalk, TCP/IP i protokoły komunikacji szeregowej. Wszyscy programiści tworzący aplikacje korzystające z sieci, niezależnie od stosowanego mechanizmu przesyłania danych, posługują się tym samym interfejsem programistycznym — Open Transport. Open Transport jest szerszą wersją interfejsu Transport Interface firmy X/Open.

OpenAir Protokół dla bezprzewodowych sieci lokalnych, promowany przez organizację Wireless LAN Interoperability Forum (WLIF). Wykorzystuje on interfejs FHSS i jest przystosowany do pracy w paśmie 2,4 GHz, na korzystanie z którego nie potrzeba zezwolenia. Protokół ten oparto na architekturze RangeLAN2 firmy Proxim. Patrz *RangeLAN* i *bezprzewodowa sieć lokalna*.

OpenBSD System operacyjny typu UNIX na licencji open-source, stworzony w Berkeley na Uniwersytecie Kalifornijskim. Został on zaprojektowany w taki sposób, aby mógł pełnić rolę przemysłowego serwera internetowego obsługującego zaawansowane rozwiązania kryptograficzne, zabezpieczające go przed atakami hakerów. OpenBSD pracuje na platformach x86, Sun, Alpha i innych. Więcej informacji na jego temat znajdziesz pod adresem www.openbsd.org. Patrz *BSD UNIX*.

OpenDoc Obiektowa architektura złożonych dokumentów i komponentów, opracowana przez firmę Apple w połowie lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Wyróżniało się w niej pewien rodzaj dokumentów zwanych pojemnikami (kontenerami), w których można było osadzać inne dokumenty lub odnośniki do nich. OpenDoc stanowił nadzbiór OLE, a obiekty OLE można było z powodzeniem osadzać w dokumentach OpenDoc. Komponenty OpenDoc (tak zwane Live Objects) są zgodne ze specyfikacją CORBA i mogą być wywoływane zdalnie. Architekturą OpenDoc opiekowało się konsorcjum Component Integration Labs (CI Labs). W czerwcu 1997 organizacja ta przestała istnieć, a OpenDoc przeszło do historii.

OpenGL (*OPEN Graphics Language*) Język opisu grafiki trójwymiarowej, opracowany przez firmę SGI. OpenGL stał się faktycznym standardem i został zaaprobowany przez wiele firm. Można go zaimplementować w postaci rozszerzenia systemu operacyjnego. Jest on obsługiwany przez większość stacji roboczych bazujących na systemie typu UNIX, a także w komputerach wykorzystujących Windows i X Window. Obsługuje go również większość zaawansowanych akceleratorów grafiki trójwymiarowej. Patrz *OPC*.

OpenLDI (*OPEN LVDS Digital Interface*) Interfejs dla monitorów LCD, oparty na LVDS. Jego twórcami są między innymi firmy SGI, Number Nine i National Semiconductor. Pierwszym wykorzystującym go monitorem jest panel 1600SW firmy SGI, zdolny do pracy w rozdzielczości 1600×1024 przy wyświetlaniu 16 milionów kolorów. Przewiduje się, że OpenLDI zostanie zastąpiony przez DVI. Patrz *DVI*, *wyświetlacz płaski* i *LVDS*.

OpenMail System poczty elektronicznej dla serwerów uniksowych, opracowany przez firmę HP. Jest on zgodny ze standardami X.400 i X.500 i współpracuje z większością popularnych programów pocztowych uruchamianych na komputerach klienckich.

OpenMG Cyfrowy system zarządzania prawami autorskimi, zgodny z SDMI. Jego twórcą jest firma Sony. Po pobraniu danych na twardy dysk użytkownika nie można już udostępnić ich w sieci. Moduł programowy odpowiadający za pobieranie i kodowanie plików nazywa się OpenMG Jukebox. Obsługuje on formaty ATRAC3, WAV oraz MP3 i umożliwia przesyłanie plików do przenośnego odtwarzacza VAIO Music Clip. Odbywa się to przy tym w taki sposób, aby nie zostały naruszone niczyje prawa autorskie. Patrz *DRM*.

OpenNT Oprogramowanie umożliwiające uruchamianie programów przeznaczonych dla systemów typu UNIX w systemie Windows NT, autorstwa Softway Systems. Zestaw narzędzi programistycznych, który wchodzi w jego skład, pozwala przekompilować aplikacje w taki sposób, aby były one zgodne ze standardami POSIX oraz X/Open i aby można było uruchamiać je w Windows NT.

OpenPIC (*OPEN Programmable Interrupt Controller*) Architektura układów SMP, aprobowana przez firmy AMD i Cyrix, za pomocą której możliwe jest budowanie systemów przetwarzania równoległego wykorzystujących do 32 procesorów x86 lub PowerPC. Patrz *APIC*.

OpenROAD Środowisko tworzenia aplikacji klient-serwer autorstwa firmy Computer Associates. Obsługuje ono najbardziej znane bazy danych SQL, w tym Ingres. OpenROAD wywodzi się ze środowiska Windows 4GL firmy Ingres, które obsługiwało wyłącznie bazę Ingres. Patrz *Ingres II*.

OpenStep Obiektowe środowisko tworzenia aplikacji, rozwijane przez firmę Apple i przeznaczone dla komputerów Sun, HP oraz maszyn działających pod kontrolą systemu Windows. Pierwsza wersja OpenStep powstała w firmie NeXT Computer i stanowiła część systemu operacyjnego NextStep. W późniejszym okresie czasu OpenStep znalazł się w systemie Rhapsody, aż w końcu trafił do Mac OS X (pod nazwą „interfejs programistyczny Yellow Box" lub inaczej Cocoa). Patrz *NeXT* oraz *Rhapsody*.

OpenType Technologia zapisu i generowania czcionek, opracowana przez firmy Adobe i Microsoft. Stanowi ona rozwinięcie formatu TrueType i przewiduje specjalne „opakowanie" na czcionki Type 1, za sprawą którego będą one zgodne z czcionkami TT.

W porównaniu ze stosowanymi wcześniej formatami OpenType w szerszym stopniu obsługuje ligatury i wyszukane kształty oraz upraszcza przenoszenie dokumentów między systemami Mac OS i Windows. Podobnie jak czcionki TrueType, czcionki OpenType zapisane są w pojedynczych plikach — w przeciwieństwie do czcionek Type 1, z których każda wymaga zastosowania dwóch plików. Ponadto technologia OpenType jest zgodna ze standardem Unicode.

OpenView Oprogramowanie do zarządzania sieciami autorstwa firmy HP. Obsługuje ono protokoły SNMP i CMIP, a oprogramowanie firm trzecich korzystające z OpenView zyskuje dostęp do protokołów SNA i DECnet. Jest to rozwiązanie, za pomocą którego można zarządzać całą siecią korporacyjną.

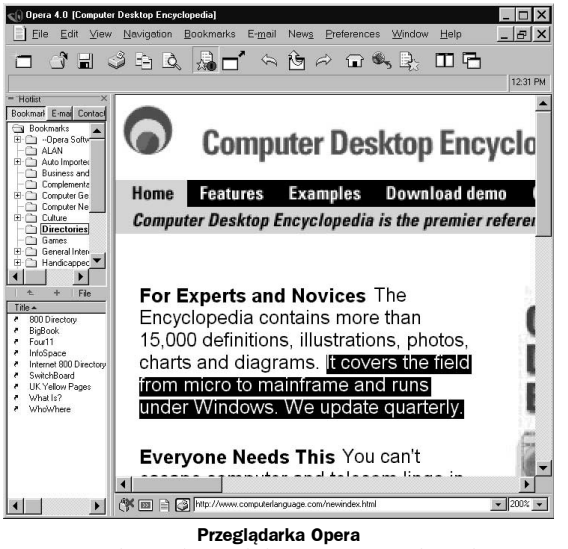
OpenVME System operacyjny firmy ICL, który po raz pierwszy pojawił się w jej komputerach w 1994 roku. Były to maszyny klasy mainframe z serii 39. Później stosowano go także w systemach Trimetra. OpenVME jest otwartą wersją systemu operacyjnego VME, w której znalazły się wszystkie interfejsy, wcześniej dostępne jedynie w formie rozszerzeń. Już pod koniec 1992 roku VME osiągnął zgodność ze standardem XPG4. Patrz *VME*.

OpenVMS Następna wersja systemu operacyjnego VMS firmy Compaq (dawniej Digital), zgodna z interfejsem POSIX oraz standardem XPG3 i przeznaczona dla systemów VAX i Alpha.

Openwave (*Openwave Systems*, Redwood City, USA, www.openwave.com) Firma programistyczna tworząca „infrastrukturę" dla danych przesyłanych bezprzewodowo. Jej mikroprzeglądarki i serwery pozwalają na odczytywanie na telefonach komórkowych i innych urządzeniach bezprzewodowych notowań giełdowych, wiadomości pocztowych i innych danych pochodzących z internetu. Firmę założono w 1994 roku pod nazwą Libris. Dwa lata później zmieniono jej nazwę na Unwired Planet. Wtedy też ukazała się jej mikroprzeglądarka wykorzystująca język znaczników HDML i przeznaczona dla urządzeń korzystających z usługi Wireless PocketNet firmy AT&T. W 1997 roku firma Unwired Planet (UP) założyła — wraz z Ericssonem, Motorolą i Nokią — organizację Wap Forum, która przekształciła HDML w WML (*Wireless Markup Language*) i opracowała kompletny zestaw protokołów wykorzystywanych w transmisjach bezprzewodowych. W 1999 roku firma ponownie zmieniła nazwę — tym razem na Phone.com. Pod koniec 2000 roku, po fuzji z Software.com, przedsiębiorstwu nadano nazwę Openwave. Patrz *Openwave Mobile Access Gateway*, *mobilna przeglądarka Openwave*, *WAP* i *T9*.

Openwave Mobile Access Gateway Bramka WAP firmy Openwave, odgrywająca rolę pośrednika między serwerem WWW a mikroprzeglądarką uruchamianą na kliencie. Wcześniej znana pod nazwą UP.Link Server. Obsługuje ona aplikacje WAP operatorów telekomunikacyjnych i przekłada dokumenty HTML na języki HDML oraz WML. Zaimplementowano w niej też mechanizm „push", za pomocą którego można przesyłać dane do telefonów. Bramka obsługuje ponadto usługi faksowe, przy użyciu których twórcy aplikacji mogą przesyłać zawartość stron WWW na wskazany przez użytkownika numer faksu. Patrz *Openwave*.

Opera Przeglądarka internetowa dla systemów Windows, EPOC, BeOs i Linux, rozwijana przez Opera Software z Oslo w Norwegii (www.opera.com). Opera powstała w 1994 roku w norweskiej firmie telekomunikacyjnej Telenor, a od roku 1995 sprzedawana jest jako komercyjny produkt przez firmę Opera Software. Jest to produkt mający kilka unikatowych cech, takich jak szybkie renderowanie stron WWW i możliwość ich powiększania. Ponadto Opera potrafi wyświetlać kilka stron naraz bez konieczności uruchamiania kolejnych kopii programu. Pozwala to na przykład wyświetlać cały czas na ekranie stronę zawierającą wiele odnośników i otwierać strony, do których one prowadzą, w niezależnych „zakładkach". Do przeglądarki można zaimportować listę ulubionych stron z Netscape Navigatora i Internet Explorera.

Przeglądarka Opera
Opera pozwala powiększyć oglądaną stronę WWW od 20% do 1000% (na ilustracji widzimy stronę w powiększeniu 200%)

operacja blt z rozciąganiem (stretch blt) Zaawansowana operacja bitblt, służąca do zmieniania rozmiaru obrazu wideo. Funkcja ta zwiększa lub zmniejsza liczbę bitów danych w trakcie ich kopiowania z pamięci głównej do pamięci ekranu. Patrz *bitblt*.

operacja iteracyjna (iterative operation) Operacja wymagająca sukcesywnego wykonywania instrukcji lub procesów.

operacja logiczna (logic operation) Operacja analizująca jedną lub kilka informacji wejściowych i generująca określony wynik na podstawie zbioru reguł. Patrz *AND-OR-NOT* oraz *logika Boole'a*.

operacja wsadowa (batch operation) Operacja wykonywana jednocześnie na grupie elementów.

operacje (operations) Patrz *centrum danych*.

operacje porządkowe (housekeeping) Zestaw instrukcji wykonywanych na początku programu. Zapewnia zainicjowanie wszystkich liczników i znaczników oraz wykonanie podstawowych czynności przygotowujących środowisko pracy programu.

operacyjny magazyn danych (operational data store) Patrz *ODS*.

operand Część operacji wskazująca na konkretne dane lub urządzenie peryferyjne. Na przykład w instrukcji DODAJ A do B operandami są A i B, natomiast DODAJ jest kodem operacji. Z kolei w instrukcji CZYTAJ ŚCIEŻKA 9, SEKTOR 32 operandami są ścieżka 9 i sektor 32.

operator (1) Osoba nadzorująca pracę komputera w centrum danych. Zarządza systemem operacyjnym, montuje napędy dyskowe i taśmowe i jest odpowiedzialna za umieszczanie papieru w drukarce. Operatorzy mogą też pisać skrypty w języku kontroli zadań (JCL), które definiują zadania dla komputera na każdy dzień. Patrz *cykl produkcyjny systemu* oraz *badania wynagrodzeń*. Patrz również *operator sieci*.

(2) W programowaniu i logice matematycznej jest to symbol oznaczający przeprowadzenie operacji na jakiejś wartości. Patrz *operatory arytmetyczne* i *operator Boole'a*.

operator Boole'a (Boolean operator) Jeden z logicznych operatorów Boole'a, na przykład AND, OR i NOT.

operator dominujący (dominant carrier) Dostawca usług telekomunikacyjnych, kontrolujący duży segment określonego rynku.

operator logiczny (logical operator) Jeden z operatorów AND, OR lub NOT.

operator lokalnego dostępu (local access carrier) Patrz *LEC*oraz *CLEC*.

operator lokalny (local exchange carrier) Patrz *LEC*.

operator międzycentralowy (interexchange carrier) Patrz *IXC*.

operator publiczny (common carrier) Firma sterowana przez rząd i zapewniająca publiczne usługi telekomunikacyjne, na przykład AT&T, MCI i Western Union. Porównaj z *prywatny operator telekomunikacyjny*.

operator relacyjny (relational operator) Symbol operacji porównania dwóch wartości.

Operator relacyjny	Porównanie	Symbol
EQ (Equal to)	jest równy	=
NE (Not equal to)	jest różny od	<> lub # lub !=
GT (Greater than)	jest większy niż	>
GE (Greater than or equal to)	jest większy lub równy	>=
LT (Less than)	jest mniejszy niż	<
LE (Less than or equal to)	jest mniejszy lub równy	<=

operator sieci (network operator) Organizacja świadcząca usługi operatora sieci przewodowej lub bezprzewodowej. Patrz także *administrator sieci*.

operator wprowadzający dane (data entry operator) Osoba wprowadzająca dane do komputera za pomocą klawiatury bądź innego czytnika lub urządzenia skanującego.

operatorska centrala telefoniczna (carrier switch) Duży system komputerowy przełączający (łączacy) rozmowy telefoniczne. Jest to typ centrali telefonicznej używany przez operatorów dalekodystansowych, takich jak AT&T, MCI Worldcom i Sprint. Głównymi producentami takich central są firmy Lucent i Nortel Networks. Centrale te zapewniają usługi dla klientów, takie jak numery 800 i obciążanie kart kredytowych, ale nie obsługują lokalnych usług, takich jak przekierowania i informacja o rozmowie. Lokalne firmy telefoniczne korzystają z central końcowych i central tandemowych, ale we wszystkich tych centralach używany jest dokładnie taki sam sprzęt, natomiast różne usługi są udostępniane przez zainstalowane oprogramowanie. Patrz *przełącznik tandemowy* i *przełączalnia centrali końcowej*.

operatory arytmetyczne (arithmetic operators) Symbole funkcji arytmetycznych: dodawanie (+), odejmowanie (−), mnożenie (*), dzielenie (/). Patrz *pierwszeństwo operatorów*.

operatory bitowe (bitwise operators) Podstawowymi operatorami bitowymi są:

<< — przesunięcie w lewo
>> — przesunięcie w prawo
~ — negacja (0 na 1; 1 na 0)
& — AND
| — OR
^ — różnica symetryczna (XOR)

OPI (*Open Prepress Interface*) Otwarty interfejs przygotowania do druku. Rozszerzenie języka PostScript, pozwalające między innymi na wykonywanie separacji barwnych. Jego twórcą jest firma Aldus Corporation, przejęta przez Adobe.

opis stanowisk (job descriptions) Poniżej znajduje się zestawienie nazw stanowisk używanych w niniejszej publikacji. W większości przypadków więcej informacji można znaleźć w oddzielnych hasłach, dotyczących poszczególnych stanowisk.

administrator bazy danych

Osoba odpowiedzialna za fizyczny projekt bazy danych i zarządzanie nią oraz za wybór, testowanie i implementację systemu zarządzania bazami danych (DBMS).

administrator sieci

Osoba zarządzająca lokalną siecią LAN w przedsiębiorstwie. Patrz *administrator sieci*.

administrator sieci WAN

Osoba zarządzająca siecią rozległą. Patrz *administrator sieci WAN*.

administrator systemu (systemowy)

Osoba zarządzająca serwerem (wielodostępnym środowiskiem pracy wielu użytkowników). Patrz *administrator systemu*.

administrator WWW (Webmaster)

Osoba odpowiedzialna za implementację serwera WWW oraz administrację tym serwerem oraz serwisem WWW. Patrz *Webmaster*.

analityk bazy danych

Osoba odpowiedzialna za analizowanie wymagań dotyczących danych w firmie, a także modelowanie danych i ich przepływu pomiędzy wydziałami.

analityk biznesowy

Osoba analizująca działanie wydziału lub jednostki funkcjonalnej. Patrz *analityk biznesowy*.

analityk ds. jakości

Osoba odpowiedzialna za utrzymywanie wysokiej jakości oprogramowania w organizacji. Patrz *analityk QA*.

analityk EDI

Osoba odpowiedzialna za implementację systemów wymiany danych w postaci elektronicznej pomiędzy firmami. Patrz *analityk EDI*.

analityk oprogramowania

Osoba prowadząca analizę systemów oraz oprogramowania. Patrz *analityk-programista*.

analityk pomocy technicznej

Osoba świadcząca usługi pomocy technicznej we wszystkich aspektach dotyczących systemów informatycznych. Patrz *analityk działu obsługi klienta*.

analityk sieci przesyłania danych

Osoba odpowiedzialna za opracowywanie i utrzymywanie sieci przesyłania danych. Patrz *datacom analyst*.

analityk systemowy

Osoba odpowiedzialna za rozwój systemów informatycznych. Patrz *analityk systemów*.

analityk systemów mainframe

Osoba odpowiedzialna za projektowanie aplikacji mainframe. Patrz *analityk systemów*.

analityk systemów telefonii

Osoba odpowiedzialna za projektowanie systemów telefonii, włączając w to centrale (PBX), interaktywną obsługę głosową (IVR), systemy i centra typu „call centers".

analityk systemu klient-serwer

Osoba odpowiedzialna za wykonywanie analizy i projektu systemu klient-serwer. Patrz *analityk systemu klient-serwer*.

audytor systemowy

Osoba przeprowadzająca kontrolę systemów informatycznych w przedsiębiorstwie. Patrz *audytor EDP* i *audyt EDP*.

bibliotekarz

Osoba pracująca w bibliotece danych. Patrz *biblioteka danych*.

CIO

(*Chief Information Officer* — główny informatyk) Pracownik szczebla kierowniczego, odpowiedzialny za przetwarzanie informacji w firmie. Patrz *CIO*.

CTO

(*Chief Technical Officer* — dyrektor ds. technicznych) Pracownik szczebla kierowniczego, odpowiedzialny za wszystkie sprawy techniczne w przedsiębiorstwie. Patrz też *CIO*.

dyrektor ds. informatyki

Patrz *CIO*.

integrator systemowy

Osoba bądź organizacja tworząca systemy poprzez integrację różnych rozwiązań w ramach danego projektu. Patrz *integrator systemów*.

Inżynier

osoba odpowiedzialna za instalację sprzętu, jego utrzymanie i naprawy. Formalny pożądany profil i zakres wiedzy takiego pracownika to elektronika, ale wielu pracowników zdobywa doświadczenie w pracy.

inżynier ds. oprogramowania

Osoba projektująca rozwiązania dotyczące oprogramowania na poziomie systemów operacyjnych, baz danych itp. Patrz *inżynier oprogramowania*.

inżynier ds. sieci

Osoba zajmująca się w dużej skali projektowaniem, implementacją i utrzymywaniem sieci LAN i WAN. Patrz *inżynier sieci*.

inżynier e-handlu

Osoba odpowiedzialna za opracowywanie i utrzymywanie aplikacji e-handlu w ramach publicznej witryny WWW firmy. Patrz *inżynier e-handlu*.

inżynier internetu

Osoba odpowiedzialna za projektowanie i utrzymywanie infrastruktury publicznej witryny WWW, sieci intranet oraz dołączonych systemów LAN i WAN. Patrz *inżynier internetu*.

inżynier systemowy

Odpowiedzialny za wiele zadań w instytucjach przemysłowych czy też o profilu handlowym. Określenie to może się odnosić zarówno do programisty, jak i sprzedawcy sprzętu itd. Patrz *inżynier oprogramowania*.

inżynier wiedzy

Osoba przekształcająca wiedzę ekspertów na postać bazy wiedzy w systemie ekspertowym. Patrz *system ekspertowy*.

kierownik ośrodka przetwarzania danych

Osoba odpowiedzialna za działanie systemów komputerowych w ośrodku przetwarzania danych. Kierownikowi ośrodka przetwarzania danych podlegają wydziały wprowadzania danych i kontroli danych.

kierownik projektu

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie projektów informatycznych. Patrz *kierownik projektu*.

konsultant

Osoba pełniąca funkcję doradcy użytkowników lub personelu technicznego. Patrz *konsultant*.

menadżer projektu

Osoba nadzorująca projekt jako całość oraz koordynująca wszystkie związane z nim działania. Patrz *menedżer projektu*.

operator

Operator w centrum przetwarzania danych. Patrz *operator*.

operator wprowadzania danych

Osoba odpowiedzialna za wprowadzanie danych do komputera z klawiatury lub za pomocą skanera albo innego czytnika.

programista

Osoba tworząca oprogramowanie (koder). Patrz *programista*.

programista (analityk) mainframe

Osoba odpowiedzialna za projektowanie i programowanie aplikacji mainframe. Typowe języki programowania używane w takich aplikacjach to COBOL, CICS oraz języki czwartej generacji (4GL). Patrz *analityk-programista*.

programista (analityk) średniej klasy

Osoba odpowiedzialna za projektowanie i programowanie aplikacji biznesowych średniego rozmiaru. Do języków programowania należą COBOL, RPG oraz inne języki czwartej generacji (4GL), zazwyczaj przeznaczone dla komputera IBM AS/400. Patrz *analityk-programista*.

programista mainframe

Osoba zajmująca się pisaniem aplikacji dla komputerów mainframe w takich językach programowania, jak COBOL, CICS oraz innych językach czwartej generacji (4GL). Patrz *programista*.

programista systemowy

Osoba, która jest ekspertem technicznym w wybranych dziedzinach lub posiada rozległą wiedzę w dziedzinie oprogramowania (np. systemy operacyjne, sieci, bazy danych); może to być też osoba projektująca i tworząca oprogramowanie. Patrz *programista systemów*.

programista systemu klient-serwer

Osoba odpowiedzialna za programowanie aplikacji o architekturze klient-serwer. Patrz *programista klient-serwer*.

programista średniej klasy

Osoba zajmująca się pisaniem aplikacji w takich językach programowania, jak COBOL, RPG oraz językach czwartej generacji (4GL), zazwyczaj przeznaczonych dla komputerów IBM AS/400. Patrz *programista*.

programista WWW

Osoba tworząca oprogramowanie do serwisów WWW, specjalizująca się w językach stosowanych do projektowania stron WWW. Patrz *programista aplikacji internetowych*.

projektant systemów komputerowych

Osoba zajmująca się projektowaniem struktury elektronicznej komputera. Takie osoby są inżynierami posiadającymi wykształcenie w dziedzinie układów cyfrowych.

projektant WWW

Osoba tworząca serwisy WWW. Patrz *projektant stron internetowych*.

projektant-specjalista ds. interfejsu użytkownika

Osoba odpowiedzialna za projektowanie interfejsu użytkownika. Patrz *projektant interfejsu użytkownika*.

specjalista ds. oprogramowania PC

Osoba zarządzająca komputerami osobistymi — zarówno ich oprogramowaniem, jak i osprzętem. Patrz *specjalista ds. oprogramowania*.

technik PC

Osoba odpowiedzialna za utrzymanie bezawaryjnej pracy komputerów osobistych. Patrz *technik komputerowy*.

technik-dokumentalista

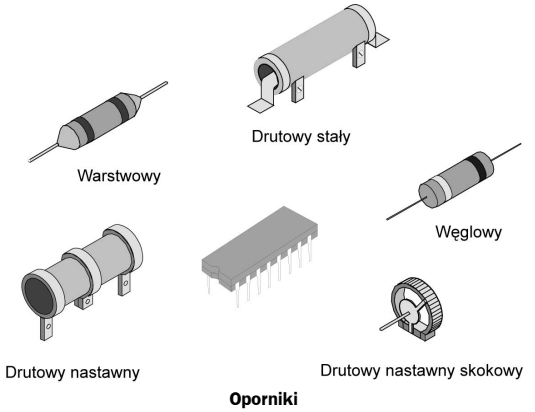
Osoba odpowiedzialna za tworzenie dokumentacji dotyczącej zarówno rozwiązań sprzętowych, jak i programowych.

opłacanie rachunków (bill payment) Patrz *EBPP* i *usługa płatności internetowych*.

opłata dostępowa (access charge) Opłata, jakiej firma telefoniczna lub dostawca usługi żąda za korzystanie z sieci.

opłata likwidacyjna (settlement rate) Opłata pobierana przez operatora lokalnego przy zakończeniu przychodzącej rozmowy międzynarodowej.

opornik (resistor) Element obwodu elektronicznego o charakterze wyłącznie opornościowym.

Oporniki

Współcześnie stosuje się dość dużą liczbę różnych typów oporników. Mogą one być również wbudowywane w obwody układów scalonych

opóźnienie (latency) Czas od zainicjowania żądania danych do właściwego rozpoczęcia transmisji. W przypadku dysku opóźnienie oznacza czas, jaki zajmuje odnalezienie wybranego sektora i umieszczenie nad nim głowicy odczytu (zapisu). Opóźnienie kanału oznacza czas, jaki zajmuje zwolnienie kanału komputerowego w celu rozpoczęcia transmisji danych. Opóźnienie sieci oznacza odcinek czasu, kiedy pakiet jest przez chwilę zapisywany, analizowany, a następnie przesyłany dalej.

opóźnienie pamięci RAM (RAM latency) Czas pomiędzy zainicjowaniem żądania znaku z pamięci a pobraniem tego znaku. Jeżeli dane nie znajdują się w pamięci podręcznej, ich pobranie wymaga dłuższego czasu. Patrz *pamięć buforowa* i *opóźnienie*.

opóźnienie po wybraniu numeru (post dial delay) Czas, jaki upływa od chwili wybrania ostatniej cyfry numeru telefonicznego do momentu usłyszenia sygnału zajętości lub oczekiwania na podniesienie słuchawki.

opóźnienie propagacji (propagation delay) Czas potrzebny na przesłanie sygnału z jednego miejsca do drugiego. Opóźnienie propagacji zależy wyłącznie od odległości i od dwóch trzecich prędkości światła. Dzieje się tak dlatego, że właśnie z taką prędkością przesyła się sygnały we włóknach optycznych i przewodach. Porównaj z *opóźnienie przetwarzającego węzła*.

opóźnienie przerwania (interrupt latency) Czas, jaki zajmuje obsługa przerwania. Jest to kluczowy czynnik podczas obsługi funkcji działających w czasie rzeczywistym, jak np. transmisja na łączach telekomunikacyjnych. Patrz *przepełnienie układu UART*.

opóźnienie przetwarzającego węzła (nodal processing delay) Czas wymagany na przetworzenie pakietu przez węzeł sieci (router, przełącznik, koncentrator itp.). Zależy od szybkości urządzenia i obciążenia sieci. Porównaj z *opóźnienie propagacji*.

opóźnienie rotacyjne (rotational delay) Ilość czasu wymagana przez dysk do wykonania obrotu, po którym właściwy obszar wyrówna się z głowicą odczytująco-zapisującą.

oprogramowanie (software) Instrukcje nakazujące komputerowi wykonywanie pewnych operacji. Ciąg instrukcji prowadzących do wykonania pewnych czynności to „program". Dwie główne kategorie oprogramowania to „oprogramowanie systemowe" i „oprogramowanie aplikacyjne". Oprogramowanie systemowe to programy sterujące, takie jak system operacyjny i system zarządzania bazami danych (SZBD). Oprogramowanie aplikacyjne to programy przetwarzające dane dla potrzeb użytkownika (obsługa magazynu, przygotowywanie listy płac, arkusz kalkulacyjny, edytor tekstu itp.). Patrz *oprogramowanie systemowe* i *oprogramowanie aplikacyjne*.

Typowym błędem jest identyfikowanie „software'u" z danymi. Różnica między oprogramowaniem a danymi jest jednak wyraźna. „Software" zarządza przetwarzaniem danych przez „hardware" (sprzęt).

```
Oprogramowanie jest „uruchamiane".
Dane są „przetwarzane".
```

oprogramowanie aplikacyjne (application software) Poniżej przedstawiamy podstawowe kategorie aplikacji (pakietów oprogramowania).

oprogramowanie audytujące (audit software) Specjalizowane programy wykonujące różne funkcje kontrolne, na przykład próbkowanie bazy danych i generowanie potwierdzeń dla klientów i dostawców. Może znaleźć wyjątki w kategoriach i ostrzec osobę audytującą o możliwości wystąpienia błędu. Oprogramowanie audytujące często zawiera język nieproceduralny, pozwalający audytorowi opisać komputer i środowisko danych bez szczegółowego programowania. Patrz *audyt EDP*.

oprogramowanie BI (BI software) (*Business Intelligence*) Oprogramowanie pozwalające użytkownikom w łatwiejszy sposób uzyskać informacje o przedsiębiorstwie. Produkty takie są uważane za krok naprzód w stosunku do typowych narzędzi wspomagania podejmowania decyzji, ponieważ ściślej integrują zapytania, raportowanie, OLAP, poszukiwanie danych i funkcje hurtowni danych.

Istnieje wiele produktów szczycących się funkcjami BI, ale wydaje się, że produkty takie powinny przedw wszystkim pozwalać użytkownikom na pobranie „wszystkich" potrzebnych im informacji z wielu firmowych baz danych. Oprogramowanie BI pozwala na przeglądanie transakcji i podsumowań — przy czym nie jest konieczna znajomość ich źródła (która baza danych, który serwer).

Wywiad gospodarczy to modne w latach 90. ubiegłego wieku określenie systemów MIS (systemy informacji dla zarządów) z lat 70. i DSS (systemy wspomagania decyzji) z lat 80. Implementacje MIS często nie udawały się, ponieważ sprzęt nie był dostatecznie szybki, a oprogramowanie nie dość zaawansowane. Wyprodukowano niezliczone narzędzia DSS, EIS i OLAP, zawierające coraz więcej funkcji, ale były one często rozwiązaniami jedynie konkretnych problemów. BI zakłada większą integrację i łatwość użycia. Patrz *portal wywiadu gospodarczego*.

oprogramowanie biznesowe (business software) Oprogramowanie używane przy prowadzeniu firmy.

oprogramowanie blokujące (blocking software) Patrz *filtrowanie danych internetowych* i *oprogramowanie do kontroli rodzicielskiej*.

oprogramowanie bootlegowe (bootleg software) Nielegalnie skopiowane oprogramowanie. Patrz *piractwo*.

oprogramowanie dla rynków poziomych (horizontal market software) Pakiety oprogramowania, takie jak edytory tekstu i arkusze kalkulacyjne, które stosuje się we wszystkich gałęziach przemysłu (bankowości, ubezpieczeniach itd.). Narzędzia tego rodzaju określa się również często jako „productivity software". Porównaj z *oprogramowanie dla rynku „pionowego"*.

oprogramowanie dla rynku „pionowego" (vertical market software) (vertical software) Oprogramowanie stworzone z myślą o określonej branży, takiej jak bankowość, ubezpieczenia, komputery lub produkcja. Porównaj z *oprogramowanie dla rynków poziomych*.

oprogramowanie do automatyzacji testowania (test automation software) Oprogramowanie używane do testowania nowych wersji oprogramowania, które samodzielnie wprowadza predefiniowany zbiór poleceń i wartości.

oprogramowanie do kontroli rodzicielskiej (parental control software) Specjalny moduł przeglądarki internetowej bądź zewnętrzny program filtrujący, zaprojektowany w taki sposób, aby uniemożliwić dzieciom oglądanie stron przeznaczonych tylko dla dorosłych. Niektóre tego typu aplikacje potrafią analizować treści dostępne na stronach WWW, podczas gdy inne opierają się na rankingach stron lub sprawdzają wpisywane adresy URL i porównują je z informacjami przechowywanymi w bazie zakazanych stron. Są też takie, które wykorzystują wszystkie te techniki jednocześnie. Patrz *PICS* oraz *RSAC*.

Informacje	www.netparents.org
ChiBrow	www.chibrow.com
Cyber Patrol	www.cyberpatrol.com
CYBERsitter	www.solidoak.com
Net Nanny	www.netnanny.com
Net Shepherd	www.netshepherd.com
Surfin' Annette	www.spycatcher.com
SurfWatch	www.surfwatch.com
WebChaperone	www.webchaperone.com
WizGuard	www.wizguard.com

oprogramowanie do pracy grupowej (collaboration products) Patrz *e-mail*, *groupware* i *telekonferencja z wymianą danych*.

oprogramowanie do składu dokumentów (document publishing software) Patrz *DTP*.

oprogramowanie do wywiadu gospodarczego (business intelligence software) Patrz *oprogramowanie BI*.

oprogramowanie do zarządzania internetem (Internet management software) Patrz *monitorowanie internetu*.

oprogramowanie działu obsługi klienta (help desk software) Patrz *dział obsługi klienta*.

oprogramowanie eliminujące (knockout software) Patrz *oprogramowanie maskujące*.

oprogramowanie finansowe (financial software) Szeroka kategoria oprogramowania do prowadzenia księgowości i transakcji pieniężnych. Funkcje oprogramowania finansowego mogą obejmować listę płac, obsługę należności i płatności, księgę główną, arkusze kalkulacyjne, planowanie finansowe, wystawianie czeków i portfel papierów wartościowych.

oprogramowanie formularzowe (forms software) (1) Oprogramowanie organizacji pracy, służące do tworzenia formularzy ekranowych, które umożliwiają wprowadzanie danych, a także wyposażone w funkcje przekazywania poczty elektronicznej oraz śledzenia ścieżek dokumentów elektronicznych.

Nie ma żadnego błędu w Pańskim oprogramowaniu finansowym, po prostu nie ma Pan pieniędzy.

© 1997 Ted Goff from The Cartoon Bank. All rights reserved.

(2) Narzędzia programistyczne, w których tworzenie aplikacji wymaga projektowania ekranowych formularzy do wprowadzania i aktualizacji danych oraz inicjowania innych operacji. Tworzenie formularzy wspomagają najczęściej narzędzia graficzne, umożliwiające rysowanie pól, przycisków i piktogramów bezpośrednio na ekranie. Funkcje logiki biznesowej są dostępne za pośrednictwem menu i (lub) powiązane z polami i przyciskami odpowiednim kodem w języku programowania trzeciej lub czwartej generacji.

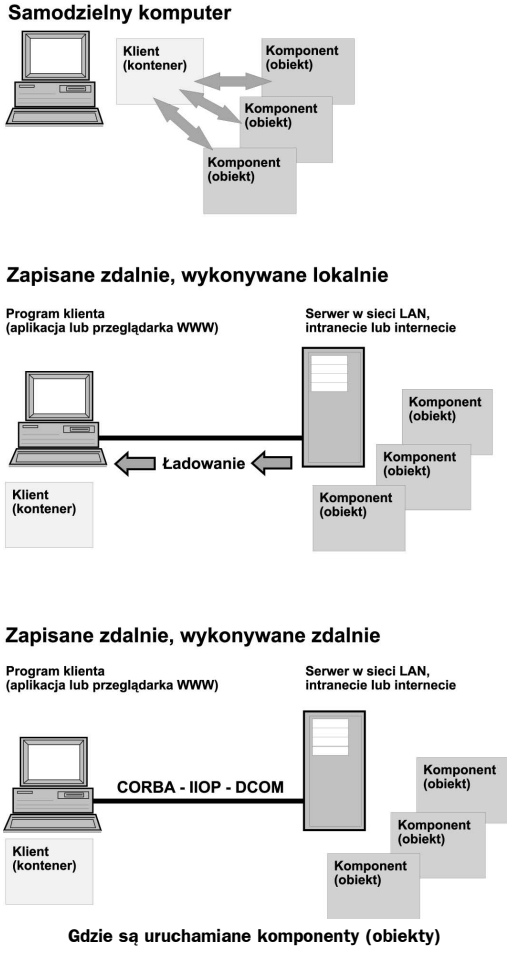
oprogramowanie integracyjne (glue) Oprogramowanie, które przeprowadza pewien rodzaj konwersji lub translacji albo wykonuje inne procedury, umożliwiające współpracę między systemami. Podstawowym przykładem może być zmiana formatu danych na postać odpowiednią dla innej aplikacji. Innym przykładem jest skrypt CGI, działający pomiędzy przeglądarką a bazą danych i umożliwiający przekazywanie zapytań. Angielskie „glue" lub „glue software" to termin o szerokim znaczeniu, dotyczący niewielkich programów lub skryptów służących do integrowania aplikacji lub systemów. Patrz (*integracja aplikacji*) i (*serwer integracji*). Patrz też (*glue chip*).

oprogramowanie klienta (client software) Oprogramowanie zainstalowane na osobistym lub przenośnym komputerze użytkownika. Porównaj z *oprogramowanie serwerowe*. Patrz też *klient-serwer*.

oprogramowanie klonujące (cloning software) Oprogramowanie kopiujące pełny obraz dysku na inny komputer poprzez bezpośrednie połączenie kablowe lub sieć. Klonowanie oszczędza czas przy konfiguracji nowych komputerów, eliminując instalację systemu operacyjnego i poszczególnych aplikacji. Patrz *serwer obrazów*.

oprogramowanie komercyjne (commercial software) Oprogramowanie zaprojektowane i opracowane w celu jego powszechnej sprzedaży. Patrz *pakiet oprogramowania*.

oprogramowanie komponentowe (component software) Moduły programowe, które są zaprojektowane w taki sposób, aby mogły w czasie pracy współdziałać z innymi modułami. Komponenty mogą być duże lub małe. Mogą być napisane przez różnych programistów z wykorzystaniem różnych środowisk programistycznych i mogą (choć nie muszą) być niezależne od platformy. Komponenty mogą być uruchamiane na samodzielnych komputerach, w intranecie lub w internecie.

Gdzie są uruchamiane komponenty (obiekty)

Terminy komponent i obiekt są używane zamiennie. Architektura komponentów wyrosła z technologii obiektowych, ale stopień zgodności ze wszystkimi zasadami technologii obiektowej jest często rozważany.

Architektury komponentowe mogą korzystać z modelu klient-komponent, w którym aplikacja kliencka jest zaprojektowana jako kontener przechowujący inne komponenty-obiekty. Kontener klienta jest odpowiedzialny za interfejs użytkownika i koordynację kliknięć myszki oraz inne dane wejściowe dla wszystkich komponentów. W czystym modelu obiektowym nie jest wymagana obecność kontenera. Dowolny obiekt może wywoływać inny obiekt, bez wstępnie zaprojektowanej hierarchii.

Oprogramowanie komponentowe zakłada użycie małych modułów, umożliwiających szybkie dostosowywanie aplikacji. Zamiast uruchamiać duże, bogate w funkcje aplikacje, jakie często dziś spotykamy, użytkownicy mają w przyszłości pracować na małych, bardziej dopasowanych aplikacjach, wywołując dodatkowe funkcje (komponenty) tylko w razie potrzeby. Patrz *COM*, *JavaBeans*, *CORBA* i *technologia obiektowa*.

oprogramowanie ładowane szuflą (shovelware) Duża ilość oprogramowania dodatkowego, „upakowywanego" na dyskach CD-ROM, a przedstawiającego niewielką wartość dla użytkownika. Shovelware to przede wszystkim oprogramowanie freeware, shareware i public domain, które ma sprawić wrażenie, dany dysk jest szczególnie przydatny i wartościowy. Siedmiokrotnie większa pojemność dysków DVD-ROM niewątpliwie przyczyni się do dalszego „szuflowania" bezużytecznych programów.

oprogramowanie maskujące (masking software) Program umożliwiający wycięcie części obrazu. W tym celu może zostać zastosowany edytor graficzny, ale wtedy od użytkownika wymagana jest duża precyzja obrysowywania obiektu, co w przypadku dużego stopnia jego złożoności może być niemożliwe. Co prawda użytkownik korzystający z oprogramowania maskującego nadal jest zmuszony do nakreślania linii dookoła obszaru, ale nie jest już wymagana tak duża dokładność, ponieważ za utworzenie każdego ostatniego piksela odpowiedzialne są algorytmy programu.

Który obraz jest oryginałem?
Po zastosowaniu programu UKO (Ultimatte KnockOut Software) odróżnienie oryginalnego tła od sztucznego jest zadaniem trudnym do zrealizowania, ponieważ aplikacja dokonuje operacji wycięcia z bardzo dużą dokładnością. Kanał alfa (widoczny na dole po prawej stronie) ukazuje utworzoną maskę (zdjęcie zamieszczono za zgodą firmy Ultimatte Corporation, www.ultimatte.com)

oprogramowanie na zamówienie (custom software) Oprogramowanie, które jest zaprojektowane oraz stworzone przy uwzględnieniu potrzeb konkretnego klienta. Porównaj z *pakiet oprogramowania*.

oprogramowanie obsługi certyfikatów (certificate authority software) Oprogramowanie wykorzystywane przez centrum certyfikujące (CA) do obsługi certyfikatów cyfrowych. Patrz *CA*.

oprogramowanie opłacone przez reklamodawcę (advertiser supported software) Patrz *oprogramowanie wyświetlające reklamy*.

oprogramowanie parametryzowane (parameter-driven) Oprogramowanie wymagające wprowadzenia przy jego uruchamianiu określonych wartości. Programy tego typu rozwiązują zazwyczaj problemy, których pełny lub częściowy opis umieszczany jest w parametrach. Na przykład wpisanie polecenia `bio 20-06-36` może spowodować wczytanie programu, który obliczy biorytm dla osoby urodzonej 20 czerwca 1936 roku. W tym przypadku wprowadzenie daty urodzenia jest obligatoryjne. Oczywiście łatwiejsze dla użytkownika byłoby wyświetlenie specjalnego okienka, w którym można by wprowadzić datę.

Aplikacje parametryczne mają być z reguły wywoływane przez inne programy, a nie przez użytkowników — stąd taka, a nie inna ich budowa. Ponieważ w takiej sytuacji poszczególne parametry są generowane automatycznie, może ich być bardzo wiele i mogą one być niejasne dla użytkownika — podczas gdy programy i tak nie „odczuwają" różnicy.

oprogramowanie PD (PD software) Patrz *oprogramowanie public domain*.

oprogramowanie poziome (horizontal software) Patrz *oprogramowanie dla rynków poziomych*.

oprogramowanie produkcyjne (manufacturing software) Poniższa lista zawiera moduły stanowiące komponenty produkcyjne systemu ERP firmy Baan (BaanERP). Lista została zamieszczona w tym miejscu, ponieważ stanowi pełny przegląd wymaganego oprogramowania.

Wspomaganie zarządzania strukturami materiałowymi
Kalkulacja kosztów
Nadzór nad zmianą procesu produkcyjnego
Zarządzanie danymi procesu produkcyjnego
Ewidencja czasu pracy
Klasyfikacja produktu
Dostosowywanie produktu
Planowanie produkcji
Budżet projektu
Zarządzanie projektem
Produkcja masowa
Planowanie kolejności operacji
Sterowanie warsztatem produkcyjnym
Narzędzia i pomoce warsztatowe
Planowanie zdolności produkcyjnych
Harmonogramowanie spływu produkcji finalnej
Planowanie potrzeb materiałowych (MRP II)

oprogramowanie public domain (public domain software) Oprogramowanie, którego twórca zrzekł się praw autorskich i które jest udostępniane wszystkim zainteresowanym. Patrz *freeware* i *shareware*.

oprogramowanie pudełkowe (packaged software) Patrz *pakiet oprogramowania*.

oprogramowanie rozliczeń kredytów (accounts payable software) Oprogramowanie finansowe obsługujące przepływ środków kredytowanych u dostawców organizacji. Sumuje pożyczone kwoty, obsługuje częściowe płatności i pilnuje terminów spłat.

oprogramowanie rozliczeń wierzytelności (accounts receivable software) Oprogramowanie finansowe obsługujące przepływ środków pożyczanych przez firmę dostawcom. Zapewnia raportowanie historii (kolejno pożyczanych kwot) kredytów, jak również not kredytowych i historii spłat.

oprogramowanie serwerowe (server software) Oprogramowanie, które działa na serwerze i realizuje pewne usługi na rzecz wielu użytkowników sieci. Porównaj z *oprogramowanie klienta*. Patrz *klient-serwer*.

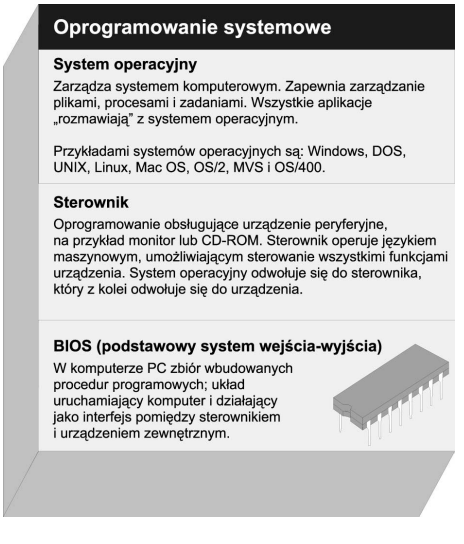
oprogramowanie sieciowe (network ready) Oprogramowanie stworzone z myślą o zastosowaniu w środowisku sieciowym. Oznacza to, że w przypadku bazy danych wielu użytkowników może z niej korzystać bez występowania żadnych konfliktów.

„oprogramowanie slajdowe" (slideware) Oprogramowanie, które producent przedstawia na pokazach, dalekie od ukończenia. Patrz *vaporware*.

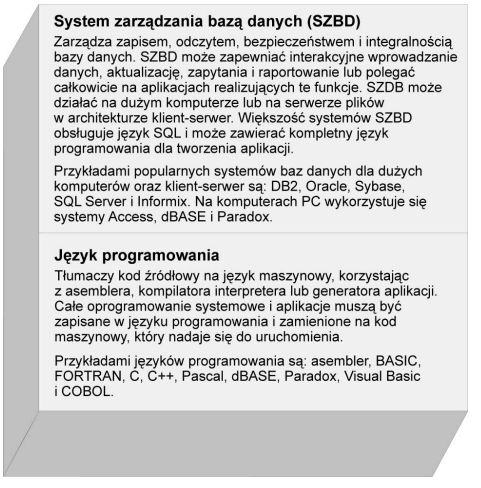
oprogramowanie sprzętowe (firmware) Kategoria układów pamięci, które do utrzymywania zawartości nie wymagają zasilania elektrycznego. Stosowane technologie to ROM, PROM, EPROM i EEPROM. Oprogramowanie sprzętowe niektórych urządzeń może być aktualizowane.

oprogramowanie systemowe (system software) Programy służące do sterowania pracą komputera oraz przeznaczone do tworzenia i uruchamiania aplikacji. Przykładami oprogramowania systemowego mogą być systemy operacyjne, monitory TP, sieciowe systemy operacyjne i menedżery baz danych. Porównaj z *oprogramowanie aplikacyjne*.

Poniższy diagram przedstawia zależności między oprogramowaniem systemowym i aplikacyjnym w pamięci komputera wielożytkownikowego. System operacyjny (OS), TP monitor, menedżer bazy danych i interpretator należą do kategorii oprogramowania systemowego. Aplikacje oraz interakcyjne oprogramowanie do pobierania i modyfikowania zawartości baz danych to oprogramowanie aplikacyjne.

oprogramowanie systemu (systems software) Patrz *oprogramowanie systemowe*.

oprogramowanie szpiegujące (spyware) Oprogramowanie, które przesyła informacje o sposobie korzystania z sieci WWW do witryny producenta. Często jest to moduł udostępnianych bezpłatnie w sieci WWW programów. Dane są przesyłane bez udziału użytkownika. Umowa licencyjna, zazwyczaj akceptowana bez czytania, może informować, że przesyłane informacje pozostają anonimowe. Oznacza to, że użytkownik nie zostaje zarejestrowany jako konkretna osoba; przesyłane są wyłącznie informacje o jego czynnościach. Umożliwia to stworzenie profili użytkowników wykorzystywanych w marketingu. Przykładem wyniku przetwarzania tego rodzaju danych może być konstatacja, że osoby, które lubią witryny WWW dotyczące A, oglądają również witryny WWW dotyczące B.

oprogramowanie „śmietnikowe" (trashware) Oprogramowanie tak źle zaprojektowane, że powinno znaleźć się w śmietniku.

oprogramowanie testów obciążenia (load testing software) Oprogramowanie, które sprawdza zdolność systemu do działania w warunkach dużego obciążenia. Oprogramowanie symuluje

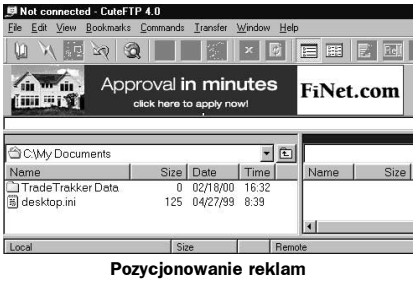
wiele transakcji lub użytkowników komunikujących się z komputerem w tym samym czasie i tworzy raporty dotyczące czasu odpowiedzi i działania systemu.

oprogramowanie transakcyjne (transactional software) Oprogramowanie, które dba o to, aby każda transakcja zakończyła się uaktualnieniem wszystkich baz danych. Patrz *zatwierdzanie dwufazowe* i *monitor TP*.

oprogramowanie wieloplatformowe (multiple platforms) Oprogramowanie działające w dwóch lub większej liczbie środowisk roboczych, które zazwyczaj są determinowane przez rodzinę procesorów i system operacyjny. Jeśli przykładowo istnieją wersje programu dla systemu Windows i Macintosh, wtedy mówi się, że obsługuje on wiele platform. Tego typu aplikacja jest również nazywana międzyplatformową.

Również program działający we wszystkich wersjach systemu Windows (3.1, 95, 98 i NT) jest czasami nazywany aplikacją obsługującą wiele platform. Chociaż bowiem wszystkie wersje systemu operacyjnego Windows są oparte na jednakowym rdzeniu, to jednak 32-bitowe aplikacje Windows (95, 98 i NT) nie będą działały w systemie Windows 3.1. Z kolei wiele programów napisanych dla systemu Windows 3.1 nie będzie za dobrze funkcjonowało w takich systemach, jak Windows 95/98/NT. Patrz *cross platform*.

oprogramowanie wyświetlające reklamy (ad-supported software) Oprogramowanie, za które płacą reklamodawcy. Jest to bezpłatne oprogramowanie wyświetlające reklamy z sieci internet. Podobnie jak shareware, programy te można odpłatnie zarejestrować, eliminując reklamy, co zwalnia miejsce na ekranie. Patrz *shareware*, *serwer reklam* i *reklamy internetowe*.

Pozycjonowanie reklam

Program FlexActive firmy Conducent pozwala na połączenie źródła reklam z miejscem w aplikacji, gdzie są one wyświetlane, w tym przypadku programem cuteFTP firmy GlobalSCAPE. FlexActive monitoruje kliknięcia i może buforować reklamy, w wyniku czego są one zmieniane nawet wtedy, gdy użytkownik nie jest podłączony do sieci (zrzut ekranu zamieszczony dzięki uprzejmości firmy Conducent)

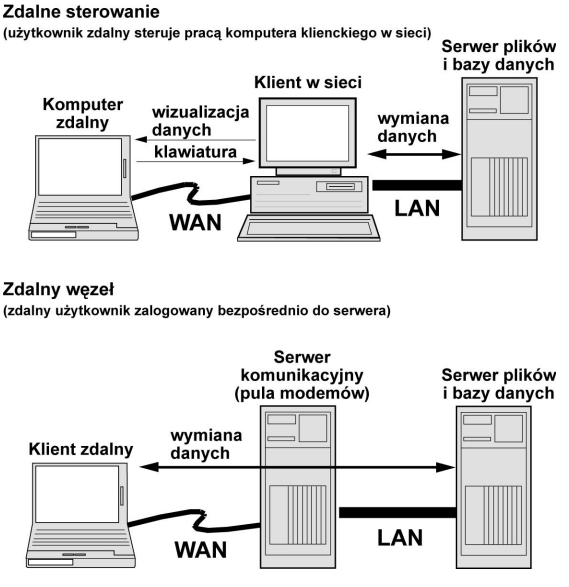
oprogramowanie z puszki (canned program) Pakiet oprogramowania oferujący „sztywne" rozwiązanie problemu. Zamknięte (puszkowe) aplikacje biznesowe powinny być dokładnie analizowane pod kątem przydatności do danego środowiska, ponieważ nie mogą być one zmieniane w zbyt dużym stopniu.

oprogramowanie zdalnego dostępu (remote access software) Patrz *oprogramowanie zdalnego sterowania*.

oprogramowanie zdalnego sterowania (remote control software) Instalowane na dwóch komputerach oprogramowanie, za pomocą którego użytkownik komputera lokalnego może — za pośrednictwem modemu — przejąć kontrolę nad komputerem odległym. Dwóch użytkowników pracuje wówczas w systemie komputera odległego i widzi tę samą zawartość ekranu. Zdalne sterowanie wykorzystuje się do przejmowania kontroli nad komputerem w lokalizacji odległej, przy którym nie ma żadnego użytkownika, albo jako narzędzie pomocy technicznej i szkoleniowe.

Zdalne sterowanie nie jest tym samym, co praca jako węzeł zdalny. W sesji zdalnego sterowania pomiędzy komputerami przesyłane są wyłącznie dane klawiatury i ekranu. Całość przetwarzania realizuje komputer zdalny. Wszystkie operacje przesyłania plików ograniczają się do tego komputera lub do sieci lokalnej, w której on pracuje. Gdy komputer lokalny jest zdalnym węzłem odległej sieci LAN, użytkownik jest zalogowany do tej sieci przy użyciu linii telefonicznej, która staje się przedłużeniem sieci lokalnej. Wszelkie operacje komunikacyjne w trakcie sesji węzła zdalnego są realizowane za pośrednictwem linii telefonicznej.

Przy pracy z dużymi plikami zdalne sterowanie umożliwia szybszą pracę niż w przypadku węzła zdalnego. Zapewnia również większą swobodę korzystania z możliwości komputera w sieci LAN. Ponieważ jednak w sesji zdalnego sterowania stale przesyłana jest zawartość ekranu, aplikacje graficzne pracują stosunkowo mało wydajnie. Zdalne sterowanie wymaga zazwyczaj większej liczby portów sieciowych niż w przypadku przyłączania węzłów zdalnych. Co więcej, komputer przyłączany w trybie zdalnego sterowania nie wykonuje żadnych operacji przetwarzania lokalnie, co powoduje, że sesje połączeniowe trwają zazwyczaj dłużej.

Zdalne sterowanie i współużytkowanie aplikacji

Zdalne sterowanie i współużytkowanie aplikacji to zbliżone, a często nawet tożsame techniki pracy. Współużytkowanie aplikacji umożliwia dwóm lub większej liczbie użytkowników pracę z tą samą aplikacją, działającą na jednym komputerze. Jeżeli oprogramowanie współużytkowania umożliwia użytkownikowi przejęcie kontroli nad systemem operacyjnym (a nie tylko pojedynczą aplikacją), mamy do czynienia ze zdalnym sterowaniem.

oprogramowanie zindywidualizowane (customized software) Synonim *oprogramowanie na zamówienie*.

oprogramowanie zwiększające produktywność (productivity software) Określenie odnoszące się do edytorów tekstu, systemów zarządzania bazami danych, programów typu PIM i innych aplikacji przeznaczonych dla pojedynczego użytkownika. Odróżnia je ono od systemów informatycznych pisanych na zamówienie, wykorzystywanych przez wiele osób naraz i przejmujących na siebie wszystkie zadania związane z przetwarzaniem danych w firmie.

OPROM (*Option ROM*) Oprogramowanie kontrolne (firmware), instalowane na kartach rozszerzeń i nadzorujące urządzenia sprzętowe, z których można wczytywać system. BIOS systemowy odwołuje się do oprogramowania OPROM, aby sprawdzić, które to urządzenia. Patrz *BBS*.

opróżnianie (flush) Zapisanie zawartości bufora pamięci na dysku.

opróżnienie bufora (buffer flush) Przesłanie danych z pamięci na dysk. Gdy aplikacja zapisuje opracowywany dokument, program opróżnia bufor (zapisuje zawartość jednego lub większej liczby zarezerwowanych obszarów pamięci na dysku twardym).

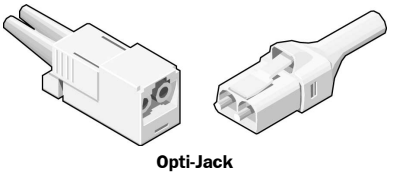
Opróżnij sobie zimny bufor!

Wypróbuj to na swoich kolegach. Zimny bufor jest zarezerwowanym obszarem pamięci zawierającym dane, które nie są chwilowo aktualizowane. Zimne bufory są opróżniane co określony okres czasu. Co ważniejsze, określenie to brzmi dość enigmatycznie. Można również spróbować „Opróżnij sobie bufor do SCSI DASD" (wymawiane „skazi dazdi"). Należy to wypowiedzieć bez cienia uśmiechu. Jeżeli koledzy nie zrozumieją, o co chodzi, można im polecić dobry słownik terminów komputerowych!

OPS (*Open Profiling Standard*) Specyfikacja definiująca sposoby współdzielenia danych i zapewniania prywatności danym użytkownika. Za pomocą OPS można określić, które dane ze strony WWW mogą być pobierane przez użytkowników i w jaki sposób mogą one być później używane. Patrz *ICE*.

Optical Storage Technology Association Patrz *OSTA*.

Opti-Jack Światłowodowe złącze Fiber Jack, opracowane przez firmę Panduit Corporation z Tinley Park w USA (www.panduit.com). Składa się ono z zatrzaskującej się wtyczki i gniazdka, do którego doprowadzane są dwa kable światłowodowe. Złącze to pozwala na szybkie podłączanie i odłączanie kabli światłowodowych i pełnią podobną funkcję, jak złącza RJ-45. Patrz *złącza światłowodowe*.

Opti-Jack

Za pomocą złącza Opti-Jack można szybko podłączać i odłączać kable światłowodowe od różnego rodzaju urządzeń

option ROM Patrz *OPROM*.

optoelektronika (optoelectronics) Połączenie technologii optycznych i elektronicznych. Patrz *zintegrowana optyka*.

optyczna sieć bezprzewodowa (wireless optics) Patrz *optyka wolnej przestrzeni*.

optyczna szafa grająca (optical jukebox) Patrz *biblioteka płyt optycznych*.

optyczne rozpoznawanie znaków (optical character recognition) Patrz *OCR*.

optyczne sieci bezprzewodowe (optical wireless) Patrz *optyka wolnej przestrzeni*.

optyka wolnej przestrzeni (free space optics) Przesyłanie sygnałów optycznych przy użyciu laserów pracujących w paśmie podczerwieni, określane również jako „optyka bezprzewodowa". Optyka wolnej przestrzeniu umożliwia bardzo szybką komunikację „punkt-punkt" i „punkt-wiele punktów" bez konieczności pozyskiwania zezwoleń rządowych na wykorzystywanie pasma łączności.

Ponieważ warunki pogodowe, np. mgła, mogą prowadzić do odbijania sygnałów, przewidziana jest możliwość tworzenia ścieżek nadmiarowych. W takim układzie sygnał wysyłany jest do wielu reflektorów na różnych budynkach.

O ile optyka wolnej przestrzeni jest obecnie technologią „ostatniej mili", oczekuje się, że z czasem zacznie być stosowana na mniejszych odległościach, w magistralach komunikacyjnych komputerów i przełączników, a nawet wewnątrz układów komputera.

optymalizacja aparatu wyszukiwania (search engine optimization) Projektowanie witryny WWW pod kątem jak największego ułatwienia poszukiwań i indeksowania stron przez aparat wyszukiwania. Celem jest wyświetlenie poszukiwanej przez użytkownika strony w grupie 10 pierwszych wyników wyszukiwania. W procesie optymalizacji uwzględnia się liczbę wystąpień słów, ich położenie na stronie, znaczniki typu „meta" oraz inne słowa użyte w tekście. Różne aparaty stosują różne kryteria indeksowania. Również sposób pracy wyszukiwarek WWW może z czasem ulegać zmianom. Dopasowanie działania tego rodzaju mechanizmów do wymagań szerokiego grona użytkowników nie jest zadaniem łatwym. Yahoo! i wiele innych wyszukiwarek korzystających z systemu katalogowego bazuje na indeksowaniu ręcznym. Jest to jedna ze skuteczniejszych metod optymalizacji pracy aparatu wyszukiwania.

optymalizacja projektowania (design optimization) Patrz *automatyczna optymalizacja projektu*.

optymalizator (optimizer) Urządzenie lub oprogramowanie zwiększające wydajność. Patrz *defragmentator* i *zarządzanie dyskiem*.

optymalizator dysku (disk optimizer) Program narzędziowy defragmentujący dysk twardy. Patrz *zdefragmentować (dysk)*.

OQL (*Object Query Language*) Język zapytań obsługujący złożone typy danych, mające postać obiektów (chodzi tu o dane multimedialne, przestrzenne, złożone dokumenty itd.). Język ten jest nadzbiorem języka SQL-92. Dopuszcza też stosowanie zapytań SQL. W takim przypadku serwer OQL zamienia obiekty na relacyjne perspektywy.

OQL obsługuje też model obiektowy grupy OMG, pozwalający na wykonywanie zapytań na obiektach CORBA. Polecenia OQL można też osadzać w hiperłączach. Są one wówczas przesyłane przez serwer HTTP do bramki OQL, a zwracane wyniki zamieniane są na strony WWW.

OR Jedna z operacji logicznych. Jeżeli którykolwiek operand ma wartość logiczną „prawda", operacja OR również zwraca wartość prawdy. Z kolei operacja XOR zwraca wartość „prawda" wtedy, gdy prawdziwy jest tylko jeden z operandów (ale nie oba). Patrz *AND-OR-NOT*.

OR		
wejście	wejście	wyjście
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

EXCLUSIVE OR		
wejście	wejście	wyjście
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

Oracle (*Oracle Corporation*, www.oracle.com) Największa na świecie firma zajmująca się tworzeniem narzędzi dla programistów i systemów baz danych, założona w 1977 roku przez Larry'ego

Ellisona. Baza danych Oracle była pierwszym systemem tego typu, który pozwalał na stosowanie języka SQL i był dostępny na wielu platformach. Oracle oferuje szereg narzędzi do tworzenia aplikacji i jest głównym promotorem idei komputera sieciowego. Podlegająca jej firma Network Computer zajmuje się tworzeniem specyfikacji komputerów sieciowych.

Oracle Browser Patrz *Developer/2000*.

Oracle Data Query Funkcje pozwalające na wykonywanie zapytań, dostępne w środowisku Discoverer/2000. Patrz *Developer/2000*.

Oracle Documents Dawna nazwa całej rodziny programów tworzonych przez Oracle, wśród których znalazł się system przesyłania wiadomości, tekstowa baza danych oraz system zarządzania dokumentami. Każdy z tych produktów oferowano później niezależnie od pozostałych.

Oracle Express Server Baza danych firmy Oracle, obsługująca wielowymiarowe perspektywy danych. Jest to produkt z kategorii OLAP, pozwalający na tworzenie perspektyw (MOLAP) lub generowanie ich bezpośrednio na postawie informacji z relacyjnych baz danych (ROLAP). Oracle Express daje też użytkownikom dostęp do danych zapisanych w arkuszach Excela. Patrz *OLAP*.

Oracle Forms Patrz *Developer/2000*.

Oracle Media Server System multimedialny opracowany przez firmę Oracle z myślą o interaktywnej telewizji. Działa on na nCUBE, HP i innych platformach sprzętowych, natomiast oprogramowanie klienckie może działać na komputerach Mac, PC oraz przystawkach telewizyjnych. System został zaprojektowany tak, aby mógł przechowywać i rozsyłać do abonentów (na żądanie) różnorodne informacje tekstowe (wiadomości), obrazy oraz sekwencje audio i wideo.

Oracle Parallel Server Odmiana systemu zarządzania bazą danych firmy Oracle, zaprojektowana z myślą o przetwarzaniu w architekturze MMP. W trybie MPP baza danych może być równocześnie przetwarzana przez wiele procesorów.

Oracle Rdb (*Oracle Relational DataBase*) Relacyjny system SZBD, działający pod kontrolą systemu operacyjnego OpenVMS na komputerach VAX i Alpha firmy Digital. Rdb został zaprojektowany przez firmę Digital i był powszechnie wykorzystywany w systemach VAX. W 1994 roku przejęła go firma Oracle i wprowadziła w nim pewne ulepszenia.

Oracle Reports Patrz *Developer/2000*.

Oracle Universal Server Obiektowo-relacyjna wersja systemu SZBD Oracle7. Obiektowo-relacyjne bazy danych przechowują zarówno dane multimedialne, jak i tradycyjne wiersze tabel relacyjnych.

Oracle8 Relacyjny system zarządzania bazami danych (DBMS) firmy Oracle. Był to sztandarowy produkt Oracla, cechujący się wysoką dostępnością i obsługująca mechanizm replikacji danych. Oracle8 pracował na ponad 80 platformach, a ponadto było dostępnych wiele obiektowych rozszerzeń systemu. Patrz *Oracle8i* i *Oracle9i*.

Oracle8i (Oracle8i) Odmiana systemu zarządzania bazami danych Oracle, zawierająca rozszerzenia opracowane pod kątem internetu. System pojawił się na rynku w 1999 roku i oferował w stosunku do swego poprzednika większą wydajność oraz obsługę języków Java i XML. Wbudowano weń JVM (interpreter Javy), w efekcie czego wyzwalacze i procedury przechowywane na serwerze można pisać bezpośrednio w Javie, a nie w PL/SQL. Aplikacje internetowe i procedury dotyczące bazy danych można pisać także w tym samym języku. Co więcej, JVM pozwala też korzystać z komponentów EJB (*Enterprise JavaBeans*), co w praktyce oznacza, że oprócz systemu DBMS klient otrzymuje także serwer aplikacji. Patrz *PL/SQL*.

Oracle8i Appliance Ostateczna nazwa zwartego systemu operacyjnego firmy Oracle, przeznaczonego dla bazy danych Oracle8i (patrz *Raw Iron*).

Oracle9i (Oracle9i) Nowsza wersja systemu zarządzania bazą danych.

ORB (*Object Request Broker*) Oprogramowanie obsługujące przesyłanie komunikatów z aplikacji (klientów) do obiektów oraz wszelkie wartości zwracane przez obiekty do programów wywołujących. Patrz *CORBA* i *DCOM*. Patrz również *dysk ORB*.

Orbix Oprogramowanie ORB zgodne ze standardem CORBA, opracowane przez firmę IONA Technologies z Dublina w Irlandii (z oddziałem w Marlboro w USA). Ta założona w 1991 roku firma jest przewodniczącym OMG. Opracowany przez nią system Orbix zyskał sobie uznanie ze względu na fakt, że jest dostępny na wielu platformach i jest ściśle zintegrowany z mechanizmem OLE.

OrbixWeb to wersja Orbix napisana w języku Java. Oprogramowanie to jest pobierane na komputery użytkowników w postaci apletów. W wyniku tego komputery te zyskują obsługę standardu CORBA.

ORDBMS (*Object Relational DBMS*) Patrz *uniwersalny serwer*.

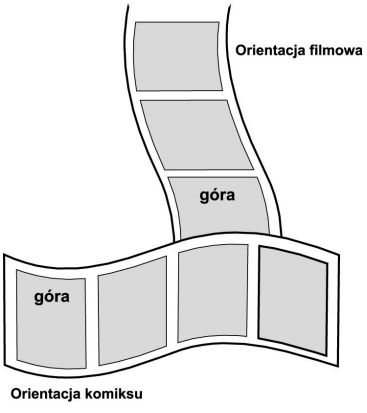
organiczny LED (organic LED) Patrz *OLED*.

organizer Patrz *PIM* oraz *PDA*.

orientacja (orientation) W typografii nazywamy tak kierunek, w którym strona jest zadrukowywana. Patrz *portret*.

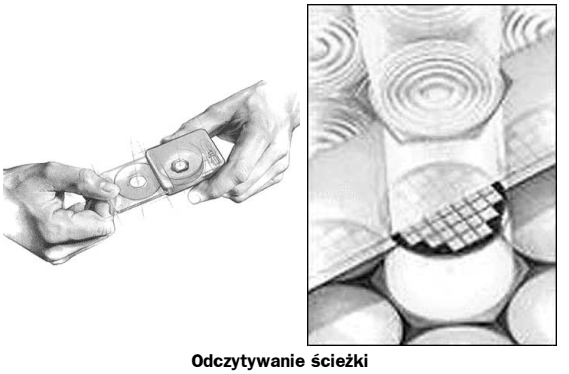
orientacja filmowa (cine-oriented) Orientacja rysunków podobna do taśmy filmowej, w przypadku której górna krawędź klatek przesuwa się prostopadle do zewnętrznego brzegu nośnika. Porównaj z *orientacja komiksu*.

orientacja komiksu (comic-strip oriented) Orientacja rysunków podobnie do komiksu; górne krawędzie klatek przesuwają się równolegle z krawędzią filmu. Porównaj z *orientacja filmowa*.

OROM (*Optical ROM*) Optyczna technologia zapisu danych, opracowana przez firmę Ioptics z Bellevue w USA, która nigdy nie

została wprowadzona na rynek. Opracowano ją z myślą o urządzeniach przenośnych. Miała zapewniać dostęp do 128 MB danych w czasie 10 ms. Do przechowywania informacji służyły specjalne „karty" o wymiarach 2,25×1,75", podłączane do komputera przez złącze USB. Miały być one produkowane na podobnej zasadzie, jak płyty CD. Każda taka karta zbudowana była ze stacjonarnych organicznych diod LED (OLED), oświetlających 5000 „ścieżek danych", z których każda miała pojemność 32 kB. Patrz *FMD*.

Odczytywanie ścieżki

Karty OROM nie miały żadnych ruchomych części. Na prawej ilustracji widać, jak światło emitowane przez diodę organiczną przechodzi przez 32-kilobajtową ścieżkę danych do soczewki dyfrakcyjnej, kierującej modulowaną wiązkę światła do mechanizmu odczytującego (ilustracja dzięki uprzejmości firmy Ioptics)

ortogonalny (orthogonal) „Kąt 90°". Określenie używane w odniesieniu do sygnałów elektrycznych, które są przesunięte względem siebie w fazie o 90 stopni. Określenie to jest także używane do określania sprzecznych ze sobą warunków i oznacza, że oba elementy nie są wzajemnie równoległe, a sygnały nie są zsynchronizowane.

OS Patrz *system operacyjny*.

OS 10 Patrz *Mac OS X*.

OS X Patrz *Mac OS X*.

OS/2 Rodzina wielozadaniowych systemów operacyjnych dla komputerów z procesorami x86, opracowana przez IBM. Wersja przeznaczona dla klientów nazywa się OS/2 Warp, natomiast serwer nosi nazwę Warp Server for e-Business. Korzystając z różnych rozszerzeń OS/2, można w tym systemie uruchamiać programy przeznaczone dla DOS i Windows (Patrz *Odin*). Wersja serwerowa zawiera dodatkowe opcje, takie jak system plików JFS, znany z systemu operacyjnego AIX. OS/2 ma zarówno graficzny, jak i tekstowy interfejs użytkownika. Ten ostatni przypomina MS-DOS. Patrz *OS/2 Warp* oraz *Warp Server*.

OS/2 nigdy nie zyskał dużej popularności na rynku. Niemniej jednak jest to wydajny system operacyjny, używany zwłaszcza w europejskim sektorze bankowym. W Stanach Zjednoczonych pod kontrolą tego systemu pracuje wiele bankomatów. Za wyborem tego systemu przemawiała przede wszystkim jego stabilność.

OS/2 obsługuje podwójne konfiguracje uruchomieniowe — znaczy to, że włączając komputer, można wybrać, czy ma zostać uruchomiony OS/2 czy DOS. W systemie znalazł się także Adobe Type Manager, co umożliwia wyświetlanie na ekranie czcionek Type 1 oraz drukowanie dokumentów PostScriptowych na drukarkach, które nie obsługują tego języka.

Graficzny interfejs użytkownika systemu OS/2 nosi nazwę Workplace Shell i przypomina GUI Windows i MacOS. Dawniej, to znaczy przed pojawieniem się wersji 2.0, nosił on nazwę *Presentation Manager* (PM). Określenie to jest nadal stosowane i odnosi się do interfejsu programistycznego umożliwiającego pisanie aplikacji korzystających z GUI.

Pierwsze wersje OS/2 przeznaczone były dla pojedynczego użytkownika i działały na komputerach 286. Firma IBM pracowała nad nimi wspólnie z Microsoftem. Kolejne wersje, począwszy od 2.0, przeznaczone były dla 32-bitowych maszyn 386 i nowszych oraz były już w całości dziełem IBM. Oto wybrane informacje na temat ewolucji tego systemu:

16-bitowy OS/2, wersja 1.x

Pierwsze wersje (1.0, 1.1 itd.) napisane były dla 16-bitowych komputerów 286. Kompatybilność z systemem DOS ograniczała się do pierwszych 500 kB pamięci. Wersja 1.3 (OS/2 Lite) wymagała tylko 2 MB RAM (zamiast 4 MB) i zawierała oprogramowanie Adobe Type Manager. Wersja Extended Edition, opracowana przez IBM, zawierała ponadto programy Communications Manager i Database Manager.

32-bitowy OS/2, wersja 2.x — IBM

Ta 32-bitowa wersja systemu, wprowadzona na rynek przez IBM w kwietniu 1992 roku, była przeznaczona dla komputerów 386 i obsługiwała aplikacje napisane dla DOS, Windows i OS/2. Poszczególne aplikacje mogły wymieniać się danymi przez Schowek oraz za pośrednictwem aplikacji PM, wykorzystując protokół DDE. Wersja 2.x przydzielała każdej aplikacji wirtualną przestrzeń adresową o wielkości 512 MB, co pozwalało na łatwe zarządzanie rozbudowanymi zadaniami.

Wersja 2.1 obsługiwała Tryb Rozszerzony Windows, w wyniku czego aplikacje mogły w pełni wykorzystywać wszystkie możliwości Windows 3.1. Obsługiwała ona również więcej standardów zapisu wideo i napędów CD-ROM.

Za łączność ze światem zewnętrznym i zarządzanie bazami danych odpowiadały w systemie aplikacje *Communications Manager/2* (CM/2) i *Database Manager/2* (DB2/2). CM/2 zastąpił program Communications Manager, który w OS/2 2.0 wchodził w skład tak zwanych Usług Rozszerzonych.

32-bitowy OS/2, wersja 3 — IBM

Pod koniec 1994 roku IBM wprowadził trzecią wersję OS/2, nadając jej nazwę OS/2 Warp. System pracował na 4 MB pamięci i zawierał wiele aplikacji, w tym program umożliwiający dostęp do internetu.

Windows NT — Microsoft

Ta 32-bitowa wersja OS/2, opracowana przez firmę Microsoft, miała się początkowo nazywać OS/2 Version 3.0. Jednak producent przemianował ją na „Windows NT" i wprowadził na rynek w 1993 roku. Patrz *Windows NT*.

OS/2 for Windows Specjalna edycja systemu OS/2 Version 2.1, przeznaczona dla komputerów PC, na których były już zainstalowane systemy DOS i Windows. Kosztowała ona mniej niż pełny OS/2, ponieważ nie zawierała kodu Windows. Później została zastąpiona przez OS/2 Warp. Patrz *OS/2*.

OS/2 PM (*OS/2 Presentation Manager*) Graficzny interfejs użytkownika w systemie OS/2 Version 1.x. W wersji 2.0 jego nazwę zmieniono na Workplace Shell. Patrz *OS/2*.

OS/2 Warp Wersja systemu operacyjnego OS/2 przeznaczona dla komputerów klienckich. Obsługuje ona sieci peer-to-peer, programy faksowe i telekomunikacyjne, multimedia oraz pakiet IBM Works (edytor tekstów, arkusz kalkulacyjny, baza danych i inne narzędzia biurowe).

OS/2 Warp pojawił się na rynku pod koniec 1994 roku jako wersja 3.0 systemu OS/2. Był on następcą OS/2 for Windows i OS/2

Version 2.1; zadowalał się jedynie 8 MB pamięci, co w tamtym czasie miało duże znaczenie.

Pierwotnie powstały dwie wersje OS/2 Warp. Jedna wymagała wcześniejszej instalacji Windows 3.1, a druga zawierała wbudowaną specjalną wersję tego systemu. Patrz *OS/2*.

OS/2 Warp Connect Pierwsza wersja systemu OS/2 Warp obsługująca sieci peer-to-peer, w których pracowały zarówno komputery z OS/2, jak i maszyny z Windows. Wszystkie funkcje sieciowe zostały z czasem przeniesione do podstawowej wersji systemu. Patrz *OS/2*.

OS/360 System operacyjny opracowany przez firmę IBM dla komputera System/360, wprowadzony na rynek w 1964 roku. Później rozdzielono go na dwie wersje. Wersja OS/MFT (*Multiple Fixed Transactions*) obsługiwała wiele aplikacji korzystających z przydzielonych na stałe obszarów pamięci, natomiast OS/MVT (*Multiple Variable Transactions*) umożliwiała uruchamianie aplikacji o różnych rozmiarach. Systemy OS/MFT i OS/MVT rozszerzono z czasem o obsługę pamięci wirtualnej i przemianowano na OS/VS1 i OS/VS2. System OS/VS2 przekształcił się następnie w MVS.

OS/390 Podstawowy system operacyjny wykorzystywany na komputerach typu mainframe, produkowanych przez IBM. Początkowo nazywał się MVS/ESA. Nazwę zmieniono w 1996 roku, kiedy rozszerzono go o bogaty zbiór programów narzędziowych. Choć w dalszym ciągu podstawowy program kontrolny OS/390 określa się mianem MVS, użyteczność tego systemu została tak rozbudowana, że powinien on być już traktowany jak niezależny produkt. OS/390 jest zgodny z nowszymi wersjami MVS/ESA (począwszy od 5.2.2), ale nie gwarantuje się zgodności wstecz.

OS/400 System operacyjny stworzony dla minikomputera AS/400 firmy IBM.

OS/8 Wielozadaniowy system operacyjny dla pojedynczego użytkownika, opracowany przez firmę Digital z myślą o komputerach PDP-8. Różne jego odmiany działają też na komputerach DECstation oraz DECmate.

OS-9 System operacyjny czasu rzeczywistego, przypominający system UNIX, stworzony przez Microware Systems Corporation z Des Moines w USA (www.microware.com). Jest on powszechnie stosowany w systemach osadzanych, takich jak pagery czy telefony komórkowe. OS-9 przeznaczony jest dla procesorów Motorola 68000 i PowerPC CPU. Jego pierwsza wersja współpracowała z procesorem 6809. Powstała też wersja tego systemu dla odtwarzaczy CD-I. Patrz *DAVID*.

OS/9000 Przenośna wersja OS-9, napisana w C i przeznaczona dla procesorów x86 i Motorola 68000.

osadzanie cienkowarstwowe (thin film deposition) Nanoszenie cienkiej warstwy pewnej substancji na podłoże metaliczne, ceramiczne lub półprzewodnikowe. Patrz *napylanie katodowe*.

osadzanie jonów (ion deposition) Technika drukowania wykorzystywana w szybkich drukarkach stronicowych. Technika jest podobna do druku laserowego, poza tym, że zamiast używania światła do tworzenia obrazu w postaci ładunku na bębnie wykorzystywane są głowice drukujące, przechowujące jony. Po przyciągnięciu tonera przez jony na bębnie wzdłuż bębna przesuwany jest papier, co powoduje utrwalanie tonera na papierze.

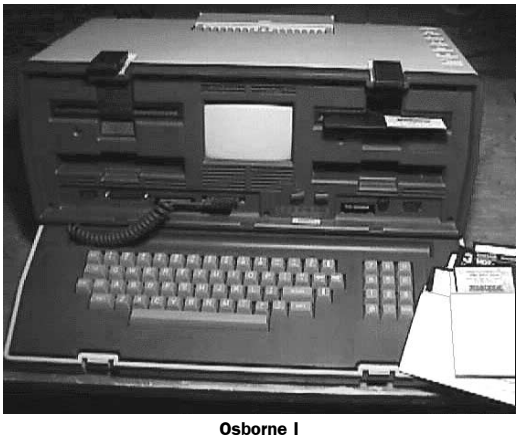
Jakość jest porównywalna z jakością drukarki laserowej, ale toner nie wnika w strukturę papieru tak głęboko, co powoduje możliwość łatwiejszego rozmazywania.

osadzona baza danych (embedded database) Baza danych wykorzystywana w urządzeniach przenośnych, np. telefonach komórkowych lub komputerach PDA. Może to być oprogramowanie opracowane od podstaw do tego celu lub zubożona wersja większego systemu zarządzania bazami danych (SZBD). Na przykład w 1999 r. firma IBM opublikowała bazę danych DB2 Everywhere, która jest wbudowaną wersją flagowego systemu bazy danych firmy IBM.

osadzony SQL (embedded SQL) Instrukcje SQL osadzone w kodzie języka wysokiego poziomu, np. w kodzie C lub Pascala. W fazie wstępnego przetwarzania kodu (prekompilacji) osadzony w nim kod SQL jest przekształcany na wywołania funkcji komunikujących się z systemem SZBD. Tak uzyskany kod można później zoptymalizować, aby uzyskać szybsze jego działanie. W przypadku, kiedy programista z góry określa rolę zapytania i rola ta nie zmienia się w czasie działania aplikacji, mowa o „statycznym zapytaniu SQL"; jeżeli konstrukcja zapytania wymaga pobrania danych od użytkownika, zapytanie nazywa się „zapytaniem dynamicznym".

osadź internet (Embed The Internet) Patrz *ETI*.

Osborne I Pierwszy komputer przenośny, zaprojektowany przez Adama Osborne'a i zaprezentowany w 1981 roku. Był on wyposażony w napęd dyskietek i 64 kB pamięci oraz korzystał z systemu operacyjnego CP/M. Ekran CRT komputera miał przekątną 4,5" i pozwalał na wyświetlenie 40 znaków tekstu w specjalnie zmodyfikowanej wersji edytora WordStar. Cena urządzenia wynosiła 1795 dolarów i w porównaniu z cenami innych komputerów z tamtego okresu była bardzo przystępna. Komputer ważył 15 kg i wymagał zasilania prądem zmiennym, co czyniło zeń bardziej „przenośne" niż prawdziwie mobilne rozwiązanie.

Osborne I

Porównując ten komputer z dzisiejszymi eleganckimi laptopami, możemy się śmiać, ale w tamtym okresie była to przełomowa technologia. Adam Osborne zapoczątkował prawdziwą rewolucję (zdjęcie dzięki uprzejmości Alfreda J. Younga)

oscylator (oscillator) Obwód elektroniczny wykorzystywany do generowania impulsów o wysokiej częstotliwości. Patrz *oscylator kryształowy*, *VCO* oraz *zegar*.

oscylator kryształowy (crystal oscillator) Oscylator, który używa kryształu kwarcu w celu wygenerowania częstotliwości. Takie urządzenia są zazwyczaj źródłem stałej częstotliwości (np. osiągane dokładności to 10^{-5} ... 10^{-8} itp.), ale niektóre z nich mogą być kontrolowane przez zmianę napięcia w niewielkim zakresie. Przeciwieństwo *VCO*.

oscyloskop (oscilloscope) Przyrząd pomiarowy pokazujący na ekranie przebieg sygnałów elektrycznych (impulsów i fal). Dokonuje on pomiarów sygnałów w określonym przedziale czasu, a wyświetlane przez niego informacje można „zamrozić" na ekranie i poddać analizie.

Korzystanie z oscyloskopu
Oscyloskopy wykorzystuje się w bardzo wielu operacjach diagnostycznych i przy wykonywaniu różnorodnych pomiarów. Ten widoczny na zdjęciu stosowany jest do testowania świeżo wykonanych procesorów (ilustracja dzięki uprzejmości firmy VLSI Technology)

oscylować (oscillate) Kołysać się w jedną i w drugą stronę, między minimalną i maksymalną wartością wychylenia. Oscylacją nazywamy jeden cykl, to znaczy zmianę sygnału w jednym pełnym okresie jego przebiegu dla danej częstotliwości.

OSD (1) (*On-Screen Display*) Wyświetlany na ekranie panel kontrolny, za pośrednictwem którego można regulować ustawienia monitora lub telewizora. Pozwala on zmieniać kontrast, jasność, położenie ekranu w pionie i w poziomie oraz różne inne parametry obrazu.

(2) (*Open Software Description)* Format danych służący do opisu pakietu, modułu lub komponentu programowego. OSD oparty jest na języku XML i ułatwia rozpowszechnianie oraz uaktualnianie oprogramowania za pośrednictwem technologii push. Po raz pierwszy wykorzystano go w systemie Windows. Przewiduje się, że wkrótce znajdzie zastosowanie również na innych platformach.

OSDL (*Open Source Development Lab*, Portland, USA, www.osdlab.org) Organizacja powołana do życia w 2000 roku, odgrywająca rolę forum, na którym mogą wypowiadać się programiści zaangażowani w rozbudowę systemu Linux pod kątem potrzeb dużych korporacji. Jest ona sponsorowana przez największych producentów komputerów PC i firmy zajmujące się rozwijaniem systemu Linux. OSDL udostępnia programistom bardzo zaawansowany sprzęt, na którym mogą oni testować swoje produkty. Patrz *Linux*.

OSF Patrz *Open Group*.

OSF/Motif Patrz *Motif* i *Open Group*.

OSI (*Open System Interconnection*) Międzynarodowy standard ISO, opracowany z myślą o systemach łączności. Definiuje on zasady określające sposób implementacji protokołów na poziomie siedmiu różnych warstw (fizycznej, łącza danych, sieciowej, transportowej, sesji, prezentacji, aplikacji). Sterowanie przekazywane jest z jednej warstwy do drugiej. Najwyższą warstwą jest warstwa aplikacji. To z niej dane przekazywane są po kolei aż na sam dół, skąd przesyłane są do innego komputera, na którym wędrują w odwrotnej kolejności do góry.

W pewnym momencie większość producentów zgodziła się respektować zalecenia modelu OSI (w tej czy innej formie), ale nie precyzował on pewnych kwestii, co zrodziło potrzebę uzupełnienia go o niezależne standardy. Obecnie stosuje się w zasadzie jedynie dwa standardy zgodne z modelem OSI: X.400, odnoszący się do poczty elektronicznej, oraz X.500, dotyczący usług katalogowych. Natomiast sam model OSI, który miał kiedyś stać się uniwersalnym standardem łączności, jest dziś wykorzystywany jako wzorcowy model, na podstawie którego opracowuje się wszystkie inne protokoły.

Większość systemów łączności oferuje pełną funkcjonalność przewidzianą w modelu OSI, choć w praktyce jedna warstwa potrafi pełnić funkcje przewidziane w modelu dla dwóch lub trzech warstw. Patrz *model OSI*.

osłabienie wtrysku (injection loss) Miara osłabienia siły sygnału w punkcie, w którym laser lub dioda LED łączy się ze światłowodem lub w którym dwa światłowody łączą się w punkcie połączenia. Nazywane również „stratami włączenia". Patrz *słowniczek techniki światłowodowej*.

osnowa (fabric) Patrz *osnowa przełączająca*.

osnowa przełączająca (switch fabric) (1) Wewnętrzna architektura połączeniowa wykorzystywana przez urządzenie przełączające, zapewniająca przekazywanie danych odbieranych przez jeden port do innego portu.

(2) Zespół przełączników na obszarze kampusu uniwersyteckiego lub większego obszaru geograficznego, które stanowią infrastrukturę przekazywania danych na danym terenie.

osoba pisząca (writer) Patrz *koder*.

osobista stacja robocza (personal workstation) Synonim *komputer osobisty* i *stacja robocza*.

osobisty komunikator (personal communicator) Patrz *PDA*.

OSP (*Online Service Provider*) Patrz *usługi online*.

OSPF (*Open Shortest Path First*) Protokół routingu odnajdujący najlepszą ścieżkę, po której należy przesyłać ruch IP w sieci TCP/IP. OSPF jest protokołem wewnętrznej bramy, zaprojektowanym z myślą o systemach autonomicznych. Jest on też protokołem stanu łącza, generującym mniejszy ruch między routerami niż protokół RIP (protokół wektora odległości), którego jest następcą. Patrz *RIP*oraz *protokół routingu, protokół wyznaczania tras*.

OSS (*Open Source Software*) Oprogramowanie, które użytkownik może dowolnie modyfikować i rekompilować. Patrz *open source*.

OSTA (*Optical Storage Technology Association*, Santa Barbara, CA, www.osta.org) Organizacja zrzeszająca największych producentów napędów optycznych. Jej celem jest opracowywanie standardów i promowanie nośników optycznych.

ostatnia mila (last mile) Połączenie pomiędzy klientem a firmą telekomunikacyjną lub operatorem kablowym. Tradycyjnie „ostatnia mila" jest realizowana za pomocą telefonicznego kabla miedzianego lub kabla koncentrycznego, ale w niektórych miejscach dostępne są technologie bezprzewodowe. Patrz *lokalna pętla*.

ostrzeżenie (alert) Sygnał dźwiękowy lub wizualny, sygnalizujący zajście zdefiniowanego zdarzenia lub wystąpienie sytuacji błędnej. Terminy alarm i ostrzeżenie są często razem używane.

OSU (*Open Source UNIX*) Określenie odnoszące się do odmian systemu UNIX rozwijanych na zasadach open source, czyli przede wszystkim do BSD UNIX i Linuksa.

OSX Patrz *Mac OS X*.

oszacowanie zadania programistycznego (estimating a programming job) Najtrudniejszym zadaniem w branży komputerowej jest oszacowanie czasu, jaki zajmie opracowanie kompletnego, działającego programu. Zawsze okazuje się jednak, że realizacja zadania będzie trwała dłużej niż zakładano, a czasem wręcz nigdy się nie skończy.

Programiści należą do grona niepoprawnych optymistów. Jeżeli nie pisali wcześniej podobnego programu za pomocą tych samych narzędzi, nowe zadanie niewątpliwie zajmie im więcej czasu niż się na początku zakłada. Dzieje się tak przynajmniej z jednego powodu: tworzenie aplikacji to praca twórcza. Nieważne, jak szczegółowo zaprojektowano program na papierze — w chwili, kiedy zaczyna on nabierać kształtów, niedociągnięcia projektowe stają się ewidentne. Opracowanie prawidłowego projektu to proces, który składa się z kilku iteracji.

W historii znane są przypadki całkowicie niedorzecznych oszacowań zadań programistycznych — na przykład projekt, który miał zająć trzy tygodnie, zajął rok, a projekt, który miał zająć rok, zajął sześć lat. W celu poprawy dokładności oszacowań przed rozpoczęciem programowania należy szczegółowo zaprojektować wymagania funkcjonalne oraz interfejsy użytkownika. Programiści powinni posiadać niezbędne doświadczenie, a w procesie projektowania powinni uczestniczyć przyszli użytkownicy oprogramowania. Patrz *jak wybierać pracowników*.

oszukańcza witryna WWW (rogue site) Witryna WWW, która ma rozpowszechnić wirusa, gromadzić adresy wykorzystywane do wysyłania spamu albo służyć do innej nielegalnej lub nieetycznej działalności.

oś x (x-axis) Patrz *macierz x-y*.

oś y (y-axis) Patrz *macierz x-y*.

oś z (z-axis) Wyznacza trzeci wymiar w grafice. Szerokość jest określana przez oś x, natomiast wysokość przez oś y.

ośrodek beta (beta site) Organizacja testująca wersje beta oprogramowania. Patrz *test beta*.

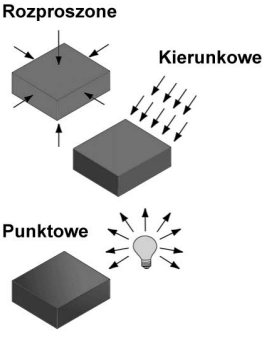
ośrodek obliczeniowy otwarty (open shop) Ośrodek z systemem komputerowym, w którym użytkownicy mogą na własną rękę uruchamiać programy. Przeciwieństwo *ośrodek obliczeniowy zamknięty*.

ośrodek obliczeniowy zamknięty (closed shop) Ośrodek z systemem komputerowym, w którym korzystanie z zasobów ośrodka możliwe jest tylko za pośrednictwem uprawnionego personelu. Porównaj z *closed shop*.

oświetlenie kierunkowe (directional lighting) Patrz *oświetlenie rozproszone*.

oświetlenie punktowe (positional lighting) Patrz *oświetlenie rozproszone*.

oświetlenie rozproszone (ambient lighting) Światło przychodzące ze wszystkich stron. Inne niż *oświetlenie kierunkowe*, generowane przez źródło światła tworzące równoległe promienie świetlne, które nie zanikają wraz ze wzrostem odległości. Inne również od *oświetlenia punktowego*, w którym promienie nie są równoległe, a jego intensywność maleje wraz ze wzrostem odległości od źródła.

Podstawowe źródła światła *Światło rozproszone dochodzi ze wszystkich kierunków, natomiast światło kierunkowe i punktowe dochodzi z jednego miejsca (rysunek zamieszczony dzięki uprzejmości Intergraph Computer Systems)*

OT (*Object Technology*) Wykorzystywanie obiektów.

OTDR (*Optical Time Domain Reflectometer*) Przyrząd testowy, analizujący straty sygnałów we włóknach optycznych. Wykorzystuje się go do wykrywania awarii oraz zagięć i pętli na linii. Urządzenie to wysyła impuls świetlny i bada jego odbicie. Potrafią one testować linie dłuższe niż 240 kilometrów.

OTG (*The OBJECTive Technology Group,* Alexandria, USA, www.theotg.com) Organizacja zajmująca się przetwarzaniem rozproszonym i technologiami obiektowymi, założona w 1994 roku. Wspomaga społeczność opracowującą standardy obiektowe i internetowe oraz stanowi pomost między nią a dostawcami oprogramowania i użytkownikami. OTG organizuje konferencje OOTS (*Object Oriented Technology & Symposium*), skierowane do mediów, firm telekomunikacyjnych, instytucji finansowych i rządu federalnego USA.

otoczenie (ambient) Warunki panujące w otoczeniu sceny — oświetlenie, temperatura, wilgotność.

otoczenie programowe (Program Neighborhood) Rozwiązanie wprowadzone przez firmę Citrix w produktach z rodziny MetaFrame. Pozwala ono przypisywać wybrane aplikacje do poszczególnych użytkowników. Patrz *NFuse* i *Metaframe*.

Otoczenie sieciowe (Network Neighborhood) Źródło informacji na temat sieci dostępnej w systemie Windows 95/98/NT4. Patrz *ikona Otoczenie sieciowe systemu Windows*.

OTP (1) (*One Time Programmable*) Określenie odnoszące się do wprowadzania zawartości do układów typu ROM i EEPROM, której nie można później zmienić ani usunąć.

(2) (*One Time Pad*) Technika kryptograficzna, w której unikatowy klucz szyfrujący generowany jest na podstawie liczby losowej. Jest on następnie przechowywany na „inteligentnej" karcie. Patrz *SwapCrypt*.

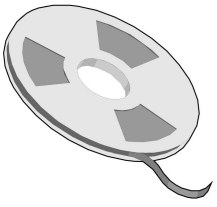
(3) (*Open Trading Protocol*) Standard handlu w internecie, gwarantujący ten sam sposób dokonywania zakupów niezależnie od wykorzystywanego sprzętu i oprogramowania.

OTPROM (*One Time PROM*) Układ PROM, który można zaprogramować tylko jeden raz.

otwarta architektura (open architecture) System, którego specyfikacje podawane są do wiadomości publicznej w celu zachęcenia producentów sprzętu do tworzenia kart rozszerzeń i innych produktów uzupełniających. Firma Apple w dużej mierze zawdzięcza swój sukces właśnie otwartej architekturze komputera Apple II. Taką architekturę mają również komputery PC.

otwarta szpula (open reel) Szpula z nawiniętą taśmą magnetyczną. Określenie to zazwyczaj odnosi się do półcalowych szpul,

które wciąż można jeszcze spotkać w wielu archiwach danych. W latach pięćdziesiątych XX wieku, zanim zaczęto stosować 8-bitowe znaki, używano 7-ścieżkowych taśm (o siedmiu równoległych ścieżkach), na których zapisywano 6-bitowe znaki oraz bit parzystości. Od lat sześćdziesiątych ubiegłego stulecia stosowano już taśmy 9-ścieżkowe. Patrz *półcalowa taśma magnetyczna* i *taśma magnetyczna*.

Sędziwa szpula
Dziś praktycznie już nikt nie stosuje takich szpul, ale od lat pięćdziesiątych aż do lat siedemdziesiątych XX wieku były one popularnym nośnikiem danych. Najstarsze napędy wymagały ręcznego nawijania taśmy na prowadnice

otwarte magazynowanie (open storage) Systemy dyskowe i taśmowe połączone poprzez standardowy interfejs, taki jak SCSI czy też IDE.

otwarte przetwarzanie (open computing) Patrz *systemy otwarte*.

otwarty kanał (open pipe) Ciągła ścieżka biegnąca od nadawcy do odbiorcy, na przykład linią dzierżawioną lub w sieci stosującej przełączanie obwodów. Dane przesyłane kanałem nie są rozbijane na pakiety.

otwarty standard (open standard) Patrz *systemy otwarte*.

otwieracz obudowy (case cracker) Narzędzie używane do otwarcia obudowy w różnych laptopach. W pierwszych obudowach komputerów Macintosh i w wielu obudowach laptopów wykorzystywane są zatrzaskowe obudowy. Podobny do szpatułki koniec otwieracza ułatwia otwarcie zatrzasków bez ich uszkadzania.

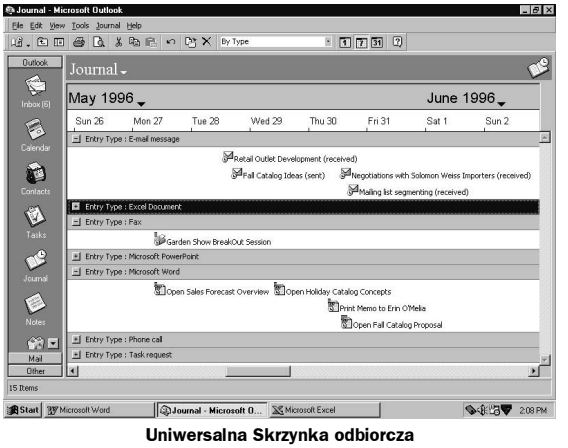
otworzyć (open) (1) Przygotować plik dyskowy lub taśmowy do zapisu bądź odczytu informacji. Przeciwieństwo *zamknięcie*.
(2) Przystosowany do współpracy z innymi produktami. Patrz *otwarta architektura* i *systemy otwarte*.

otwór indeksowy (index hole) Niewielki otwór w dysku elastycznym ze stałymi sektorami, oznaczający pierwszy sektor w każdej ścieżce.

OUI (*Organizational Unique Identifier*) Część adresu MAC identyfikująca producenta karty sieciowej. OUI zapisany jest na pierwszych trzech bajtach sześciobajtowego pola. Identyfikatory OUI przyznawane są przez IEEE. Patrz *warstwa MAC*.

Outlook Klient poczty elektronicznej i organizer opracowany przez Microsoft. Istnieje też jego okrojona wersja, rozpowszechniana z każdą kopią systemu Windows i obsługująca jedynie pocztę e-mail (Outlook Express). Pełna wersja zawiera organizer, kalendarz, listę spraw do zrobienia oraz funkcje pracy grupowej. Może ona też rejestrować czas pracy nad konkretnym projektem, co przydaje się przy wystawianiu rachunków. Outlook może pełnić rolę klienta programu Microsoft Exchange Server i dowolnego innego serwera e-mail. Patrz *Microsoft Office* oraz *Microsoft Exchange*.

outsourcing Współpraca z niezależnymi konsultantami, firmami programistycznymi i biurami pomocy technicznej oraz zlecanie im przeprowadzenia analizy systemów, stworzenia oprogramowania czy wykonania innych operacji w centrum danych. Patrz *netsourcing*, *ASP*, *SSP* oraz *zarządzanie wyposażeniem*.

Uniwersalna Skrzynka odbiorcza
Na tym zrzucie ekranu z Outlooka 97 pokazano możliwości programu w zakresie śledzenia czasu poświęcanego na realizację poszczególnych zadań. Zwróć uwagę na kolumnę ikon widoczną po lewej — za jej pomocą można się dostać do najważniejszych funkcji programu (zrzut ekranu dzięki uprzejmości firmy Microsoft)

owijanie końcówek (wire wrap) Starsza już metoda wykonywania końcówek na płytkach drukowanych. Płytki były osadzane na płaskich płytach wyposażonych w metalowe występy, które owijano przy użyciu specjalnego przyrządu. Przyrząd obcinał koniec drutu i owijał go wokół występu. Przy zastosowaniu tej metody zostało stworzonych wiele tysięcy komponentów komputerowych. Należy dodać, że opisaną tu technikę montażu stosuję się w szczególności do elementów narażonych na duże wibracje. Mimo iż wykonanie takiego połączenia jest dość kłopotliwe, trudność ta rekompensowana jest przez bardzo duża pewność i trwałość, co czasem ma znaczenie w szczególnych lub ciężkich warunkach pracy danego sprzętu czy też urządzenia.

Owijanie końcówek
Technik widoczny na powyższym zdjęciu przy użyciu specjalnego przyrządu wykonuje końcówki płytek drukowanych (zdjęcie zamieszczono za zgodą firmy Digital Equipment Corporation)

OWL (*ObjectWindows Library*) Biblioteka klas opracowana przez firmę Borland i przeznaczona dla systemu Windows. Stanowi ona bazę, na której można tworzyć aplikacje C++. Jest to odpowiednik biblioteki MFC Microsoftu (*Microsoft Foundation Classes Library*).

oznaczenia statusu modemu (modem status signals)
Poniższe skróty są umieszczane przy kontrolkach modemu zewnętrznego w celu identyfikacji jego aktualnego statusu. W przypadku niektórych funkcji może zostać użyte nie tylko jedno oznaczenie.

Skrót	Znaczenie
AA	Auto answer (tryb automatycznej odpowiedzi)
CA	Compression active (kompresja aktywna)
CD	Carrier detect (detekcja nośnika)
CTR	Clear to send (anulowanie operacji transmisji)
DTR	Data terminal ready (terminal ready — stan gotowości terminala)
EC	Error control active (kontrola błędów jest aktywna)
HS	High speed (duża szybkość transmisji, zazwyczaj 4800 b/s i więcej)
LB	Low battery (bateria bliska rozładowaniu)
MR	Modem ready (data set ready — gotowość modemu do transmisji)
OH	Off hook (rozłączenie)
PWR	Power on (zasilanie jest aktywne)
RI	Ringing (odebranie połączenia)
RNG	Ringing (Odebranie połączenia)
RTS	Request to send (żądanie transmisji)
RXD	Receiving data (Odbieranie danych)
RD	Receiving data (odbieranie danych)
SD	Transmitting (sending) data (Wysyłanie danych)
TD	Transmitting data (wysyłanie danych)
TXD	Transmitting (sending) data (Wysyłanie danych)
TM	Test mode (tryb testowania)
TR	Terminal ready (stan gotowości terminala)

Kontrolki stanu modemu
Modemy zewnętrzne mają tą przewagę, że dysponują kontrolkami stanu, które mogą okazać się przydatne w przypadku rozwiązywania problemu z połączeniem